

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/17-09/28

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 12. svibnja 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2016. godini*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 4. Zakona o policiji ("Narodne novine", broj 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15 i 121/16), dostavio ministar unutarnjih poslova, aktom od 25. travnja 2017. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
MINISTAR

KLASA: 208-01/17-01/34
URBROJ: 511-01-10-17-1
Zagreb, 25. travnja 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	27-04-2017		
Klasifikacijska oznaka:	021-126/17-09/28	Org. Jod.	6.5
Uredžbeni broj:	511-17-01	Pril.	1
		Vrij.	1

HRVATSKI SABOR

n/p g. Bože Petrova, predsjednika

PREDMET: Izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2016. godini
- dostavlja se

Poštovani,

sukladno članku 4. Zakona o policiji (Nar. nov., br. 34/11., 130/12., 89/14. i 121/16.) dostavljam Vam izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2016. godini.

S poštovanjem,

Prilog:

1. Izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2016. godini (1 primjerak)
2. DVD medij (1 primjerak)

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

IZVJEŠĆE

MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA
U 2016. GODINI

Zagreb, travanj 2017.

PREDGOVOR MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA

Početak 2016. godine Ministarstvo unutarnjih poslova bilo je suočeno s migrantskom krizom. Do ožujka u Republiku Hrvatsku je ušlo 658.068 migranata i put nastavilo prema zemljama zapadne Europe. Završetkom migrantske krize sve aktivnosti na granici odnosile su se, prije svega, na kriminalitet krijumčarenja ljudima i na ilegalne procese na koje je hrvatska policija odgovorila kao odgovorna članica Europske unije.

Ministarstvo unutarnjih poslova ima važnu ulogu u održavanju stanja javne sigurnosti. Položaj policije je iznimno važan u sustavu nacionalne sigurnosti, a temelji se na sintezi svih društvenih podsustava. Važno je naglasiti kako je suradnja s drugim državnim tijelima, institucijama, lokalnom zajednicom i organizacijama civilnog društva od iznimnog značaja kako bi se smanjio broj kažnjivih ponašanja i svih sigurnosnih događaja koji utječu na stanje sigurnosti. Za sve nas, kao i ukupno gospodarstvo, sigurnost ima veliki značaj i pretpostavka je uspješnom razvitku društva na svim poljima. Uspješnog društva nema bez mladih ljudi s pozitivnim stavovima pa se zato velika pozornost pridaje primarnoj prevenciji koja je usmjerena prema mladima. No, također je bitna i kriminalistička prevencija radi samozaštitnog ponašanja građana u vrijeme globalnih terorističkih prijetnji.

Pozitivni sigurnosni pokazatelji potvrđuju da jača povjerenje građana u policiju. Sigurnost naših građana, te stranih i domaćih gostiju prepoznata je kao komparativna prednost određivanju Republike Hrvatske kao sigurnog turističkog odredišta. Opremanje naših policijskih službenika vozilima, plovilima, suvremenijom tehničkom opremom i izgradnja policijskih objekata iz schengenskog instrumenta bio je jedan od prioriteta, a iskorištenost financijskih sredstava na visokih 97 posto. Na taj način graničnoj policiji omogućili smo veću mobilnost i učinkovitost u nadzoru državne granice što nas je približilo ostvarivanju strateškog cilja Republike Hrvatske, a to je ulazak u shengenski prostor.

Rezultati u 2016. godini posljedica su kvalitetnog usmjeravanja i određivanja prioriteta u provedbi preventivnih i represivnih aktivnosti koje svakodnevno provode policijski službenici, uz potporu državnih službenika i namještenika Ministarstva unutarnjih poslova.

KRATKI OPIS SADRŽAJA IZVJEŠĆA

Godišnje izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova Hrvatskom saboru za 2016. godinu prikazuje pregled policijskih poslova koje su zaposlenici Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu Ministarstva) obavljali tijekom godine.

Izvješće započinje kratkim opisom **vizije, misije i strateških ciljeva** Ministarstva koji su definirani u Strateškom planu Ministarstva.

Slijedi uvodni dio u kojem se daje pregled djelokruga rada Ministarstva prema čl. 6. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (pročišćeni tekst; NN, 93/16 i NN, 104/16).

Izvješće je podijeljeno na područja rada policijskih poslova koje pokriva Ministarstvo sa svojim ustrojstvenim jedinicama i daje presjek važnijih projekata i postignuća Ministarstva kroz statističke pokazatelje.

Izvješće je podijeljeno u **dvanaest poglavlja i tri priloga**. Područja policijskih poslova koja se obrađuju su sljedeća: sprečavanje kažnjivih ponašanja i preventivne aktivnosti, suzbijanje kriminaliteta, sigurnost prometa na cestama, sigurnost na granici, riječnom, pomorskom i zračnom prometu, aktivnosti upravnih i inspekcijskih poslova na području azila i migracija, poslovi disciplinskog sudovanja, proračunske vrijednosti policijskih programa, ostali sigurnosni događaji koji utječu na sigurnost u zemlji te na kraju stanje ljudskih potencijala. Tekst je popraćen tablicama i grafikonima da se zornije prikaže kretanje pojava.

Izvješće završava zaključkom o stanju sigurnosti u Republici Hrvatskoj u 2016. godini. Nakon zaključka slijede tri priloga.

Prvi prilog ovom izvješću su najznačajnija kriminalistička istraživanja prema područjima kriminaliteta Uprave kriminalističke policije.

Drugi prilog sadrži statističke pokazatelje za desetogodišnje razdoblje iz svih sigurnosnih područja koja zahtijevaju intervenciju policije.

Treći prilog je prikaz organizacijskog ustroja Ministarstva unutarnjih poslova.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Vizija, misija, strateški ciljevi i djelokrug rada policije	1
1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti	3
1.3. Domaća i međunarodna suradnja policije.....	4
2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA.....	6
2.1. Preventivne aktivnosti	8
2.2. Javni red i mir.....	12
2.3. Operativna dežurstva, intervencije i pružanja pomoći	15
2.4. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja	17
2.5. Pronalaženje osoba i predmeta	20
2.6. Specijalna policija	22
2.7. Protueksplozijska zaštita.....	23
2.8. Osiguranje osoba, objekata i prostora	26
2.9. Inspekcijski nadzor.....	28
2.10. Međunarodna policijska suradnja	30
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA	31
3.1. Organizirani kriminalitet	40
3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija	46
3.2.1. Suzbijanje korupcije.....	48
3.2.2. Financijske istrage (imovinski izvidi) i pranje novca	51
3.2.3. Porezne prijevare (PDV).....	53
3.2.4. Visokotehnoški kriminalitet	53
3.2.5. Suzbijanje „sive ekonomije“	56
3.2.6. Pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo	59
3.2.7. Međunarodne obveze i aktivnosti	61
3.3. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu.....	63
3.4. Opći kriminalitet	68
3.4.1. Kriminalitet nasilja.....	70
3.4.2. Imovinski kriminalitet.....	73
3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja	75
3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji	78
3.6.1. Kriminalitet djece	81
3.6.2. Nasilje u obitelji.....	84
3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i	87
štetnim druženjima djece	87
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA	88
4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama	88
4.2. Vrste prometnih nesreća.....	91
4.3. Uzroci prometnih nesreća	92
4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama.....	93
4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću	94
4.6. Kaznena djela u prometu	95
4.7. Nadzor prometa	96
4.8. Međunarodna policijska razmjena i suradnja.....	97
4.9. Mobilna jedinica prometne policije	98

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI	100
5.1. Državna granica i granični prijelazi	101
5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima	103
5.3. Izdani dokumenti na graničnim prijelazima	104
5.4. Odbijanje ulaska u RH i zabrana izlaska iz RH	105
5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku	105
5.4.2. Zabrana izlaska iz Republike Hrvatske	106
5.5. Zloupotaba putnih dokumenata	106
5.6. Prekogranični kriminalitet	107
5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja droga, oružja i streljiva, vozila te	107
zaštićenih vrsta životinja	107
5.7. Ostali poslovi granične policije	108
5.8. Nezakonite migracije	109
5.9. Postupci prema strancima	112
5.10. Prihvat i vraćanje stranaca na granici	113
5.11. Analiza stanja na području nezakonitih migracija	113
5.12. Povreda državne granice	114
5.13. Poslovi pomorske policije	115
5.14. Poslovi aerodromske policije	118
5.15. Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice	120
5.16. Prihvatni centar za strance Ježevo	121
5.17. Azil	122
5.18. Pristupanje schengenskom prostoru	124
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	132
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA.....	133
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE.....	135
9. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE	137
10. PRITUŽBE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE.....	138
11. LJUDSKI POTENCIJALI	142
12. ZAKLJUČAK.....	147

PRILOZI:

1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	1 – 20
2. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja 2007. – 2016.	1 – 19
3. Organizacijska struktura Ministarstva unutarnjih poslova	1 – 2

Na temelju čl. 4. Zakona o policiji (NN, 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15, 121/16)
ministar unutarnjih poslova podnosi

IZVJEŠĆE

O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA U 2016. GODINI

1. UVOD

Ministarstvo unutarnjih poslova ustrojeno je prema čl. 6. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (pročišćeni tekst NN, 93/16 i NN, 104/16) te se odnosi na upravne i druge poslove u svezi policije i kriminalističke policije.

1.1. Vizija, misija, strateški ciljevi i djelokrug rada policije

Vizija i misija Ministarstva unutarnjih poslova, koji su definirani u Strateškom planu, usmjereni su na to da Republika Hrvatska bude jedna od sigurnijih zemalja u Europi gdje će se građani osjećati sigurno, slobodno i zaštićeno. Jedan od najvažnijih ciljeva policije je smanjiti kažnjiva ponašanja i time pridonositi razvitku i društvenom napretku Republike Hrvatske.

Djelokrug rada: Ministarstvo unutarnjih poslova obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na poslove policije i kriminalističke policije, i to zaštitu života i osobnu sigurnost ljudi i imovine, sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela;

pronalaženje i hvatanje počinitelja kaznenih djela i njihovo privođenje nadležnim tijelima; održavanje javnog reda i mira te zaštitu određenih osoba, građevina i prostora; obavljanje kriminalističko-tehničkih poslova i vještačenja; poslove sigurnosti prometa na cestama; nadzor državne granice; kretanje i boravak stranaca te njihova prihvata; putne isprave za prelazak preko državne granice; održavanje javnih okupljanja; državljanstvo; izdavanje osobnih iskaznica, prijavljivanje prebivališta i boravišta građana; izdavanje vozačkih dozvola i registracije motornih vozila; nabavu, držanje i nošenje oružja i streljiva; eksplozivne tvari; poslove specijalne policije te nadzora nad radom zaštitarskih tvrtki. Ministarstvo obavlja i druge poslove koji se odnose na: vođenje evidencija i statistike iz područja unutarnjih poslova; sustav informiranja u području unutarnjih poslova; obrazovanje i usavršavanje službenika unutarnjih poslova. Ministarstvo sudjeluje s ministarstvom nadležnim za upravljanje državnom imovinom u poslovima upravljanja i raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koji čine državnu imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske te u pogledu trgovačkih društava koja se pretežno bave djelatnostima iz područja propisane nadležnosti ovoga Ministarstva. Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti. Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Policija je središnja služba Ministarstva unutarnjih poslova koja obavlja poslove određene zakonom i drugim propisima. Policija građanima pruža zaštitu njihovih temeljnih ustavnih prava i sloboda i zaštitu drugih Ustavom Republike Hrvatske zaštićenih vrijednosti (NN, 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15, 121/16).

Jedinstveno je organizirana u tri hijerarhijske razine: Ravnateljstvo policije, policijske uprave i policijske postaje. Radom policije i Ravnateljstva policije upravlja glavni ravnatelj policije koji za svoj rad odgovara ministru. Radom policijske uprave upravlja načelnik policijske uprave koji za svoj rad odgovara glavnom ravnatelju i ministru. Radom policijske postaje rukovodi načelnik policijske postaje koji za svoj rad odgovara načelniku policijske uprave. Unutarnje ustrojstvo policije utvrđuje Vlada Republike Hrvatske Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva.

Policijski poslovi u Ministarstvu unutarnjih poslova organizirani su u Ravnateljstvu policije (na nacionalnoj razini) kao središnjoj ustrojstvenoj jedinici i

dvadeset policijskih uprava sa sjedištem u županijama i Gradu Zagrebu (na regionalnoj razini). U sastavu policijskih uprava su 184 policijske postaje – 137 mješovitih, 20 prometnih, 15 graničnih, šest aerodromskih i šest pomorskih (na lokalnoj razini).

1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti

Održavanje stanja javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini za građane ima posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnom razvitku društva na svim poljima.

Problemi javne sigurnosti su **kažnjiva ponašanja** (kaznena djela, prekršaji, prijestupi...), **nesreće** i **elementarne nepogode** (požari, prirodne nepogode, zagađenja okoliša, epidemije, terorizam, rat...) koji ugrožavaju život, osobni integritet, imovinu, gospodarstvo te vrijednosti demokratskog društva sa štetnim, tragičnim ili katastrofalnim posljedicama.

Kažnjiva ponašanja, koja ugrožavaju javnu sigurnost, čine kaznena djela i prekršaji. Zbog specifičnih načina obavljanja, policijski se poslovi svrstavaju u programe osiguranja javnog reda, istraživanje kriminaliteta, sigurnosti cestovnog prometa, sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.

Program osiguranja javnog reda obuhvaća sve aktivnosti kojima se sprječavaju i izravno suzbijaju kažnjiva ponašanja. Osjećaj sigurnosti i slobode kod građana jača ako društvo u cjelini poštuje propisana pravila kojima su uređeni javni red i sigurnost u društvu.

Nedopuštena ponašanja stvaraju konfliktne i uznemirujuće situacije što može rezultirati štetnim i tragičnim posljedicama. Temeljna je zadaća policije, kao javnog sigurnosnog servisa građana, da kažnjiva ponašanja smanji na najmanju moguću mjeru.

Kaznena djela, kao teži oblici kažnjivih ponašanja, u znatnoj je mjeri nemoguće unaprijed predvidjeti ili spriječiti zbog čega pojedinci i društvo trpe štetne posljedice. Program otkrivanja i razrješavanja kaznenih djela skup je aktivnosti kojima se rasvjetljavaju svi događaji za koje se sumnja da su posljedica takvih djela i

pronalaze osobe za koje se osnovano sumnja da su svojim ponašanjem prouzročile ili pripomogle nastanku štetnih ili tragičnih posljedica.

Otkrivanje i razrješavanje kriminaliteta, kao najopasnije sigurnosne pojave, iz koje proizlaze dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na polju javne sigurnosti, građani doživljavaju kao najvažniju policijsku zadaću, a policija svojim rezultatima na tom planu najviše dokazuje svoju uspješnost.

Posebna kategorija kažnjivih ponašanja, koju policija sprječava, otkriva i suzbija, čine kaznena djela i prekršaji sudionika u prometu na cestama. Motorizirani cestovni promet važna je sastavnica suvremene civilizacije. Nažalost, još uvijek plaćamo visoku cijenu ovoj civilizacijskoj dobrobiti u nepoželjnim ljudskim stradanjima. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu, društvo mora uložiti više u poboljšanje prometne infrastrukture i razvitak prometne kulture. Policija svojim preventivnim i represivnim aktivnostima značajno utječe na povećanje prometne discipline svih sudionika u prometu.

Program sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi čini poseban skup policijskih djelatnosti, a sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja na ovom području ima niz specifičnosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i robe preko državne granice, zračnom i plovnom prometu, uz istodobno sprječavanje svih oblika kažnjivih ponašanja, izuzetno je zahtjevna zadaća. To više, što se aktivnostima granične, aerodromske i pomorske policije hrvatska policija neposredno povezuje s javnim sigurnosnim sustavima zemalja u okruženju - Europske unije i šire međunarodne zajednice.

1.3. Domaća i međunarodna suradnja policije

Kako se pitanjima javnog reda i sigurnosti te kvalitetom života građana bave i druga ministarstva, tijela i službe koji moraju ostvarivati konstruktivnu međusobnu komunikaciju, potrebno je unaprijediti usklađenost svih aktivnosti, ne izuzimajući činjenicu da je potrebno podignuti razinu komunikacije s građanima. Policija kao stožerna javna sigurnosna služba i kao najoperativnije tijelo javne uprave ima značajnu ulogu u povezivanju svih društvenih i partnerskih subjekata. U dijelu

percepcije javnosti u odnosu na policiju ističe se potreba održanja visoke razine profesionalnog integriteta, partnerskog odnosa i taktičnosti, osobito u postupanju prema žrtvama kažnjivih ponašanja.

Policija navedeno može učiniti jer je **najoperativnije tijelo** u strukturi javne uprave. Ona djeluje svakodnevno i **danonoćno** i ima najbolji uvid u sva bitna pitanja vezana za sigurnost ljudi i imovine te funkcioniranje javnog reda na određenom području. Osim toga, to javnost od policije i očekuje jer je tradicionalno smatra najodgovornijom za stanje sigurnosti i javnog reda u društvu, iako smo svjesni da bez partnerskog odnosa sa svim društvenim subjektima nema trajnog i konačnog rješavanja problema.

Javnost rada jedna je od temeljnih značajki djelovanja policije u državama s dugogodišnjom demokratskom tradicijom. Stvarni uspjeh policije ovisi o odobravanju javnosti, a ne o predodžbi koju policija stvara sama o sebi. Javnost policiju najčešće percipira na dva načina: **izravno**, u doticaju s policijskim službenicima i **posredno**, slikom koju mediji stvaraju o policiji. Oba su načina podjednako važna.

Na planu izravnog doticaja s građanima odgovornost za uspješnost policije leži pojedinačno na svakom policijskom službeniku. Od profesionalnog integriteta, vještine komuniciranja i ukupnog ponašanja svakog policajca u konkretnoj situaciji, stvara se djelić ukupne slike koju građani imaju o policiji. **Uljudnost policijskog službenika, taktičnost u pristupu građanima (poglavito ako se radi o žrtvi), spremnost na pružanje pomoći, pristojno i kulturno ophođenje, osobna urednost policijskog službenika, čistoća i ispravnost policijske opreme, brzina intervencije i njezina kvaliteta načini su kako se pridobiva naklonost građana i stvara pozitivna slika o cjelokupnoj policijskoj službi u javnosti.**

Na planu medijske slike o policiji odgovornost je na policijskim upravljačkim strukturama i glasnogovornicima/službenicima za odnose s javnošću. Njihova kompetentnost, dostupnost, iskrenost i otvorenost prema javnosti do mjere koja ne ugrožava uspješnost policijskog rada, pretpostavke su dobre komunikacije policije i medija. Partnerski odnos između policije i medija, a u interesu javnosti, poželjan je i obostrano koristan. U tom odnosu stalno treba imati na umu da je povjerenje neprestano na kušnji. Pokušaj manipulacije s bilo koje strane u ovom odnosu može upropastiti dugogodišnji trud na građenju povjerenja.

Na području odnosa s javnošću hrvatska je policija napravila značajne iskorake decentralizacijom i stvaranjem snažne mreže glasnogovorništva u svim policijskim upravama kojom s razine Ministarstva koordinira Služba za odnose s javnošću MUP-a.

Ulaskom u Europsku uniju Hrvatska ima izrazite interese sudjelovati u izgradnji europskog sigurnosnog sustava. Djelujući na platformi vanjske politike Vlade, Ministarstvo unutarnjih poslova ima posebne zadaće i odgovornosti i na međunarodnom planu. Sigurnost je nedjeljiva kategorija i ona ne završava na državnim granicama. Proces globalizacije teče i na području sigurnosti. Razvitak međunarodne policijske suradnje temeljni je uvjet uspješnog rada policija svih država. Policija Republike Hrvatske ima uspostavljene odnose sa svim policijskim organizacijama članica EU i sa svim zemljama u neposrednom okruženju. **Članstvom u Interpolu uspostavljena je policijska suradnja s gotovo svim zemljama svijeta.** Uspostavljeni međunarodni policijski odnosi održavaju se kroz različite formalne oblike i različite stupnjeve intenziteta. S mnogim zemljama sklopljeni su bilateralni međunarodni ugovori na sigurnosnim područjima, a uključeni smo u mnoge multilateralne međunarodne ugovore. Uspostavljenju međunarodnu suradnju treba razvijati i jačati kako bi policijska organizacija Republike Hrvatske bila prepoznatljiva i prihvaćena kao bitna sigurnosna sastavnica europskog sigurnosnog sustava.

2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA

Zadaća policije je **spriječiti kažnjiva ponašanja**, što uključuje: preventivne aktivnosti, javni red i mir, rad operativnih dežurstva, intervencije i asistencije, nadzor i osiguranje javnih okupljanja, pronalaženje osoba i predmeta, rad specijalne policije, protueksplozijske zaštite, osiguranje osoba, objekata i prostora te inspeksijski nadzor.

Da bi smanjila opasnosti i posljedice od kaznenih djela i prekršaja, policija svojom organizacijskom strukturom i raspoloživim ljudskim potencijalima nastoji biti

prisutna na rizičnim mjestima te u kriznim situacijama kako bi pravodobno spriječila što više kažnjivih ponašanja. Dugotrajno iskustvo svih policijskih organizacija poučava da se mnoge neželjene situacije i njihove posljedice mogu spriječiti i izbjeći ako ih se predvidi. Sprječavanje kažnjivih ponašanja za svako je društvo ekonomičnije nego njegovo suzbijanje ili naknadno otklanjanje njihovih štetnih posljedica. Zbog toga se hrvatska policija u svom djelovanju sve više vodi proaktivnim¹ načelom. Stalna prisutnost policije na sigurnosno rizičnim mjestima, osim općeg preventivnog utjecaja na ponašanje građana, policijskim službenicima omogućava da izravno, u samom začetku, suzbiju svaki oblik kažnjivog ponašanja kako bi se izbjegle teže posljedice.

Na temelju trajnog praćenja i analize stanja javne sigurnosti na teritoriju cijele države i području svake policijske uprave potrebno je alocirati ograničene kapacitete policije, kako bi pokrivenost sigurnosno-rizičnih prostora bila optimalna. Osim toga, valja kontinuiranom izobrazbom razvijati policijske vještine i sposobnosti tako da se nužne policijske intervencije provedu uz minimalnu uporabu sredstava prisile.

Policija u suradnji s drugim državnim tijelima, institucijama, lokalnom zajednicom i organizacijama civilnog društva osmišljava i provodi preventivne aktivnosti i projekte u svrhu senzibilizacije, informiranja i educiranja različitih ciljanih skupina kako bi se prevenirali različiti oblici kriminaliteta, osnaživalo samozaštitno ponašanje potencijalnih žrtava i, u konačnici, jačao subjektivni osjećaj sigurnosti građana.

Kako izgradnja javne sigurnosne arhitekture društva nije isključivo posao policijske organizacije, treba potaknuti stvaranje sigurnosne mreže društva u koju mogu biti uključeni svi građani kroz različite oblike javnog društvenog djelovanja. **U javnom sigurnosnom sustavu policija ima ključnu ulogu** i od nje se očekuju inicijativa i prvi koraci u povezivanju svih društvenih subjekata suodgovornih za poboljšanje stanja javne sigurnosti. Stoga policija potiče osnutak **Vijeća za prevenciju kriminaliteta** na razini jedinica lokalne i područne samouprave i aktivno sudjeluje u njihovom radu, u kojima se na jednom mjestu okupljaju predstavnici svih relevantnih tijela te lokalne zajednice u svrhu pronalaska svrsishodnih rješenja kad se radi o podizanju stupnja sigurnosti.

¹ Preuzeti svjesnu kontrolu nad životom i radom, postavljati ciljeve i raditi na njihovom ostvarenju.

2.1. Preventivne aktivnosti

Služba prevencije Ravnateljstva policije te ustrojstvene jedinice za prevenciju u policijskim upravama tijekom 2016. godine provodile su različite tematske preventivne projekte i aktivnosti. Na nacionalnoj razini definirani su prioriteti preventivnog djelovanja policije u svrhu unaprjeđenja sigurnosti građana, podizanja kvalitete njihova života i ugleda policije u društvu te razine povjerenja građana u policiju.

Tematski nacionalni preventivni projekti, kampanje i akcije u 2016. godini:

„Zdrav za 5“ – nacionalni preventivni projekt usmjeren je na prevenciju ovisnosti o alkoholu, drogama i kocki. Projekt su provodile multidisciplinarne ekipe u kojima su sudjelovali policijski službenici za prevenciju, liječnici i/ili psiholozi županijskih zavoda za javno zdravstvo, stručni suradnici u osnovnim i srednjim školama te predstavnici zaštite okoliša i prirode na županijskim razinama. Projektom su bili obuhvaćeni učenici osmih razreda osnovnih škola (ovisnost o alkoholu), prvih razreda srednjih škola (ovisnost o drogama) te dio učenika drugih razreda srednjih škola (ovisnost o kocki). U sklopu projekta organizirane su i javne edukativno-preventivne manifestacije.

„Živim život bez nasilja“ – nacionalni je preventivni projekt koji policija provodi već šestu godinu za redom, a usmjeren je na sprječavanje nasilja prema ženama, nasilja u obitelji i među mladima te izgradnje kulture nenasilja i tolerancije. Projekt je proveden u sedam županija s učenicima iz šesnaest osnovnih škola čime je obuhvaćeno 1.579 učenika u dobi od 13 i 14 godina.

Organizacijom različitih tematskih događanja (stručna predavanja, tematske radionice, javne kampanje, okrugli stolovi itd.) obilježeni su Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama (25. studenoga) i Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama (22. rujna), a uoči tih datuma provodila se preventivna akcija u svrhu senzibiliziranja javnosti za pitanje obiteljskog nasilja, nasilja nad ženama, djecom i mladima, poticanje prijavljivanja nasilja i upoznavanja žrtava nasilja s njihovim pravima te obavješćivanje o svim mogućnostima koje stoje na raspolaganju žrtvi unutar različitih institucija. S aspekta preventivnog policijskog rada, policijske su uprave organizirale i sudjelovale na jedanaest javnih edukativnih predavanja, pet

tribina namijenjenih učenicima srednjih škola, studentima, građanima, stručnjacima, jednoj radionici (*parlaonica*) organiziranoj u jednoj osnovnoj školi, jednoj javnoj raspravi i jednom stručnom skupu i okruglom stolu.

Služba prevencije Ravnateljstva policije u suradnji s PU vukovarsko-srijemskom za petstotinjak učenika viših razreda osnovnih škola s tog područja provela je edukativno-preventivni program kojim se obilježio i tragičan događaj nasilnog stradavanja mladića Miroslava Tunjića pod nazivom „*Živim život bez nasilja - In memoriam Miroslav Tunjić*“. Tom je prigodom nagrađeno osam učenika koje su njihovi vršnjaci prepoznali kao promicatelje nenasilja.

„**Imam izbor**“ – ovim projektom, koji se provodio u Županiji međimurskoj, policija je uspostavila kvalitetnu suradnju s udrugama nacionalne manjine Roma, organizacijama civilnog društva i odgojno-obrazovnim ustanovama. Projekt uključuje i osnaživanje socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u društvenu zajednicu s naglaskom na dijalog i poštivanje kulturoloških sličnosti i različitosti kroz kulturu tolerancije, nenasilja, nediskriminacije i sprječavanja svih oblika mržnje. Ciljana skupina bila su djeca u dobi od 10 i 11 godina, roditelji i nastavnici.

„**Siguran lov**“ - policija je projekt provodila u suradnji s Hrvatskim lovačkim savezom i inim relevantnim subjektima na području sedam županija kojemu je svrha podizanje više razine sigurnosti prilikom rukovanja vatrenim oružjem kad je riječ o lovcima, opće sigurnosti u lovištima te sprječavanje protuzakonita lova i ostalih protupravnih ponašanja u lovstvu.

„**Podrška žrtvama kaznenih djela i prekršaja**“ - projekt je usmjeren na izradbu preporuka i pronalazak praktičnih rješenja u implementaciji Zakona o kaznenom postupku, zakonskih i podzakonskih akata te preuzetih europskih standarda u ovom području, posebice u odnosu na implementaciju Direktive 2012/29/EU od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda, prava, potpore i zaštite žrtava zločina. Projektom su osposobljena 7.333 policijska službenika koji su preuzeli obvezu nastavka multiplikacije znanja za policijske službenike u matičnim policijskim upravama.

„**Zajedno više možemo**“ - projekt je usmjeren na prevenciju sredstava ovisnosti, vandalizma, vršnjačkog nasilja i drugih oblika rizičnog ponašanja djece.

Obuhvaća učenike od četvrtog do šestog razreda osnovnih škola i njihove roditelje (više od 10 tisuća roditelja i više od 40 tisuća učenika).

„Program prevencije imovinskog kriminaliteta“ – programom su određene smjernice za provedbu preventivnih aktivnosti usmjerenih na prevenciju imovinskog kriminaliteta.

„Zajedno“ - nacionalna je preventivna akcija čijom se provedbom u suradnji s mjerodavnim institucijama i organizacijama, privatnim sektorom (izložena zanimanja), lokalnom zajednicom, udrugama civilnog društva i građanima utječe na svijest o prevenciji trgovanja ljudima, a cjelokupna zajednica potiče na odgovornu reakciju u uspješnijem suzbijanju te vrste kriminaliteta. Akcija se provodila na području 17 policijskih uprava. U sklopu akcije u suradnji s udrugom civilnog društva *„CESI - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje“* provela se i međunarodna preventivna kampanja *„Dvije djevojčice“* (*“Two little girls“*).

„Poštujte naše znakove“ - preventivna je akcija koja se provodi već dvadesetak godina i primarno je usmjerena na sigurnost djece u prometu, osobito *„prvašića“* u njihovim prvim tjednima odlaska u školu. U sklopu akcije provelo se jedanaest preventivno-edukativnih programa za učenike nižih razreda osnovnih škola.

Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu i Ministarstvo unutarnjih poslova, uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u suradnji s Gradom Zagrebom, Hrvatskim društvom skladatelja, Hrvatskim autoklubom i drugim partnerima, održalo je 9. rujna na otvorenom prostoru ispred kazališne zgrade, edukativno-preventivni program namijenjen najmlađim sudionicima u prometu.

„Manje oružja, manje tragedija“ – preventivna kampanja u svrhu sprječavanja zloporabe oružja, eksplozivnih tvari i drugih ubojitih sredstava te senzibiliziranja javnosti i poticanja građana na dragovoljnu predaju ilegalnog oružja. Radi održavanja povoljnog stanja javnog reda i mira i podizanja opće sigurnosti, policija je surađivala s predstavnicima civilne vlasti na razini županija, gradova i općina, s ravnateljima obrazovnih ustanova i predstavnicima Crkve kako bi se građane upozoravalo na opasnosti od zlouporabe oružja, eksplozivnih i pirotehničkih sredstava te improviziranih sredstava kućne izradbe.

„**Mir i dobro**“ - tradicionalna je preventivna akcija koja se provodi još od 1993. godine u svrhu sprječavanja zlouporabe oružja, eksplozivnih tvari te ostalih ubojitih sredstava te stradavanja osoba zbog nestručnog rukovanja pirotehničkim sredstvima tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana. U sklopu akcije izradili su se i dijelili leci sa savjetima za sigurno rukovanje pirotehnikom, a i snimljena je videoreportaža o opasnostima i rizicima nestručnog rukovanja pirotehnikom i savjetima kako sigurno rukovati pirotehnikom (*objavljeno na MUP youtube kanalu te web stranici MUP-a*).

Tijekom provedbe akcije **ozlijeđene su 34 osobe, što je značajno smanjenje od 44,3%** u odnosu na podatke iz 2015. godine kad se ozlijedila 61 osoba.

Tijekom 2016. godine nastavilo se s opremanjem i nadogradnjom postojećeg audio-video studija (uz potporu policije iz njemačke savezne pokrajine Baden-Wurtemberg), studijske opreme i izobrazbe policijskih službenika za rad na novoj opremi. U tu svrhu Služba prevencije izradila je:

- promidžbeni videofilm o prvoj zajedničkoj pokaznoj vježbi Europske granične i obalne straže (*FRONTEX*), Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrane pod nazivom „*Zaštita europske vanjske granice*“;

- audio-video materijal pod nazivom „*Svijet dostojan djece – riječ stručnjaka*“ nastao povodom obilježavanja Međunarodnog dana djece žrtava nasilja kao i ostalih preventivnih aktivnosti usmjerenih na zaštitu ljudskih prava, s posebnim naglaskom na zaštitu prava djeteta, koje je policija u suradnji s partnerima provela u svrhu šire senzibilizacije javnosti te stručne i edukativne potrebe ovog Ministarstva;

- audio-video sadržaj u reportažnom formatu pod nazivom „*Savjeti policije za sigurno rukovanje pirotehnikom*“ nastao u sklopu preventivne akcije „Mir i dobro“ u suradnji Službe prevencije, Sektora za inspekcijske poslove Uprave za upravne i inspekcijske poslove, Protueksplozijske službe Uprave policije te Klinikom za dječje bolesti u Zagrebu;

- drugi sadržaji koji su pridonijeli suzbijanju kriminaliteta (*Uloga policije u Domovinskom ratu u obrani Vukovara i poraću; Sigurna turistička sezona; Nove tehnologije i elektronički kriminalitet; Schengenska učionica; Osnovna granična kontrola; Granična kontrola u pomorskom prometu nad brodovima na kružnom putovanju i dr.*).

Organizirane su i tribine kojima je tema bila nasilje nad djecom i maloljetnicima te sigurnost djece u prometu.

Tijekom 2016. godine osnovano je **sedam novih Vijeća za prevenciju** pa ih danas ima 232 (119 na razini gradova i županija i 113 na razini gradskih četvrti, gradskih kotara i općina).

2.2. Javni red i mir

Prekršaji su takav oblik kažnjivih ponašanja kojima se narušava javni poredak i društvena disciplina ili se ugrožavaju druge društvene vrijednosti koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom ili drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela. Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnih sankcija ogleda se u tome da se građani upozore na poštivanje pravnog poretka, a prekršitelji da se u budućnosti suzdrže od protupravnog ponašanja.

Održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira te opće sigurnosti građana i imovine temeljni je policijski posao.

U djelokrugu rada policije su svi prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, ali i veliki broj prekršaja iz drugih zakona (šezdesetak drugih zakona). Najveći broj prekršaja policija ustvrđuje pozorničkom i ophodnom djelatnosti, ali i u hitnim intervencijama kad je obaviještena o narušavanju javnog reda i mira.

Tijekom godine doneseno je više uputa o načinu policijskog postupanja, potaknute inicijative za izmjene i dopune pojedinih zakonskih propisa u svrhu poboljšanja rada i učinkovitosti policije. Osim toga, provelo se i nekoliko ciljanih preventivnih akcija i mjera te nadzora rada u pojedinim policijskim upravama.

U 2016. godini zabilježeno je **91.225 prekršaja po svim propisima koji uređuju pitanje javnog reda i mira**, što je za 2.393 prekršaja ili 2,7% **više** nego 2015. godine. Pritom prekršaji po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira čine 22,2%, po ostalim zakonima 76,7% od ukupnog broja prekršaja, a po odlukama lokalnih tijela 1,1 posto.

U ukupnom broju postupanja policije po prekršajima počinjenim protiv javnog reda i mira u 2016. godini prevladava podnošenje optužnih prijedloga s 35.976 ili 39,4 posto.

Od **20.302 prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira**, najviše ih je počinjeno na ulicama, trgovima i sličnim otvorenim prostorima (12.751 ili 62,8% svih prekršaja po ovom Zakonu). Najčešće su prekršaji počinjeni svađom i vikom, tučnjavom, drskim ponašanjem (11.822 ili 58,2%), odavanjem pijanstvu na javnom mjestu (2.563 ili 12,6%) te omalovažavanjem ili vrijeđanjem policijskih službenika (2.025 ili 10,0%).

Povećanje drugih prekršaja iz ostalih zakona najbolje se vidi iz raščlambe prekršaja iz ostalih zakona, gdje su u **znatnijem porastu prekršaji iz Zakona o osobnoj iskaznici, Zakona o strancima i Zakona o nadzoru državne granice**, što je povezano s ilegalnim migracijama (tzv. *migrantska kriza*).

Prema učestalosti slijede prekršaji po **Zakonu o osobnoj iskaznici** – 16.231, što čini 23,2 % svih prekršaja iz ostalih zakona (osim prekršaja u prometu).

U petogodišnjem razdoblju broj prekršaja prema Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira bilježi konstantan pad za što bismo razloge ponajprije trebali tražiti u činjenici da je Prekršajnim zakonom određeno da se ne može pokrenuti i voditi prekršajni postupak ako je za isto inkriminirano ponašanje već pokrenut ili se vodi kazneni postupak prema načelu „*ne bis in idem*“², što ranije nije bilo slučaj, već su se prekršajni i kazneni postupci pokretali podnošenjem kaznene prijave i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (danas *optužni prijedlozi*).

Drugi razlog je što je dio inkriminiranih ponašanja, koji su se ranije podvodili pod prekršaje iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, inkriminiran Zakonom o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima.

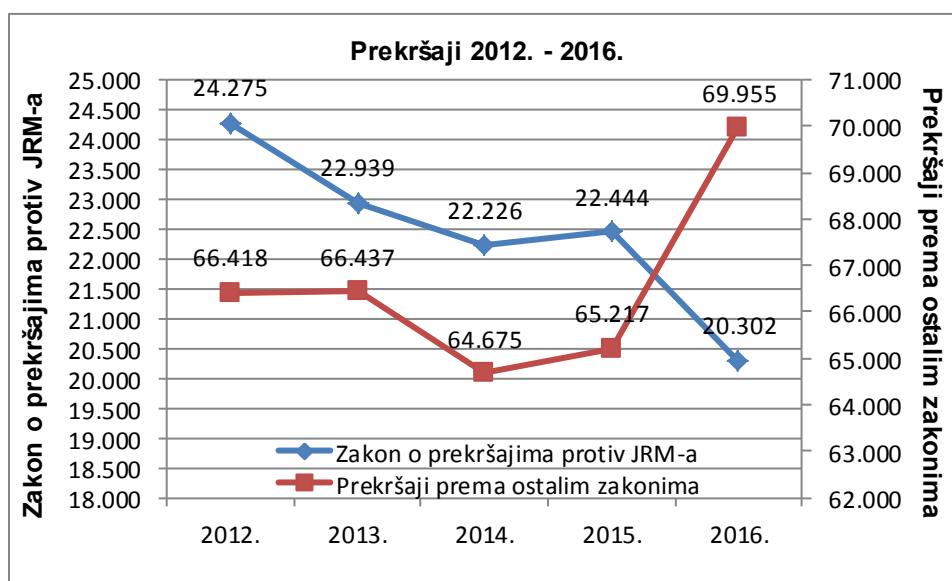
A treći razlog mogao bi se odnositi na manjak policijskih službenika i njihovu slabiju aktivnost s obzirom na činjenicu da je Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira zastario (kazne nerazmjerne u odnosu na druge prekršaje i izrečene u njemačkim markama).

² Načelo u procesnom pravu prema kojemu se o pravomoćno presuđenoj stvari ne može ponovno suditi (lat. *Ne dvaput o istom*).

Tablica 2.2.1. Prekršaji prema Zakonu o prekršajima protiv JRM-a i ostali zakoni

Prekršaji	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Zakon o prekršajima protiv JRM-a	24.275	22.939	22.226	22.444	20.302
Prekršaji prema ostalim zakonima	66.418	66.437	64.675	65.217	69.955

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 2.2.1. Prekršaji prema Zakonu o prekršajima protiv JRM-a i ostali zakoni

Zbog kršenja odredbi Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima, Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira te Zakona o javnom okupljanju i drugih vezanih uz **protupravna ponašanja na sportskim natjecanjima** 865 osoba je privedeno, prekršajno je prijavljeno 812 osoba, a kaznenih prijava bilo je sedam.

Prema Zakonu o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima zabilježeno je 1.070 prekršaja. Prekršitelja ovog zakona bilo je 1.112 (fizičkih osoba) i šest pravnih osoba. Od 1.112 prijavljenih osoba jedanaest je bilo žena, 44 maloljetnika i 179 povratnika. U odnosu na 2015. godinu **manje je prijavljenih prekršaja za 3,2%**. U izvještajnoj godini predložene su 324 zaštitne mjere zabrane prisustvovanja

određenim sportskim natjecanjima (326 u 2015.), dok je 185 osoba bilo **pod mjerama zabrane, što je za 24,2% više** u odnosu na prethodnu godinu (149).

Najviše mjera zabrane izrečeno je na području Policijskih uprava zagrebačke (49) i splitsko-dalmatinske (47), dok je po sportskim klubovima najviše izrečenih mjera zabrane bilo za utakmice HNK „Hajduk“ (60), GNK „Dinamo“ (38) te hrvatske nogometne vrste (137).

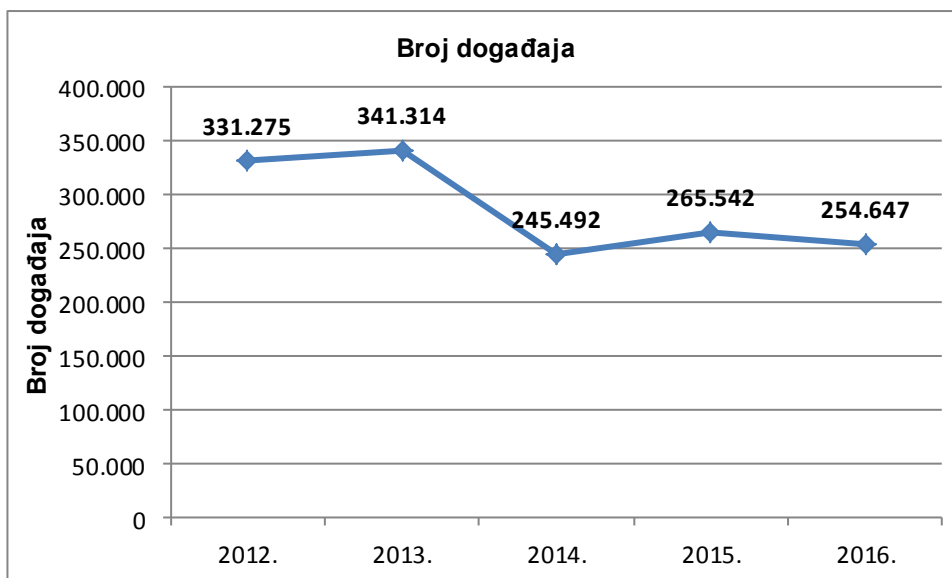
Primjenom ovih mjera počiniteljima najtežih prekršaja ili kaznenih djela onemogućava se nazočnost na sportskim natjecanjima, što pridonosi smanjenju najtežih oblika nereda na sportskim natjecanjima, što i jest svrha njihove primjene.

2.3. Operativna dežurstva, intervencije i pružanja pomoći

Operativna dežurstva u policijskim postajama, policijskim upravama i Ravnateljstvu policije svakodnevno (24 sata), prate stanje sigurnosti na područjima svoje odgovornosti i teritoriju cijele Republike Hrvatske. Zadaća im je zaprimanje svih obavijesti o ugrožavanju sigurnosti te pokretanje, organiziranje i koordiniranje svih hitnih mjera i radnji da se stanje sigurnosti održi na zadovoljavajućoj razini.

Kad prijete izravna opasnost za živote, osobni integritet i imovinu policija je dužna poduzeti odgovarajuće mjere i radnje da bi se otklonila opasnost. Policija to radi na dva načina. U prvom slučaju, ako se policijski službenik zatekne na mjestu ugroze, dužan je odmah poduzeti sve potrebno da se spriječi nastanak negativnih posljedica. U drugom slučaju, kad policija dobije dojavu da negdje prijete opasnost dužna je u najkraćem roku uputiti policijske službenike na mjesto događaja. Brzinom dolaska na mjesto događaja mjeri se učinkovitost policije u sprječavanju i suzbijanju kažnjivih ponašanja i ublažavanju štetnih i tragičnih posljedica ako su već nastupile.

Putem svojih operativnih dežurstava policijskih postaja, policijskih uprava i Ravnateljstva policije u 2016. godini zaprimljeno je i obrađeno **254.647 događaja ili prosječno 697 događaja dnevno**. U posljednjih pet godina vidljiv je zamjetan pad broja događaja s 2013. na 2014. godinu na što je utjecalo, među inim, promjena metodologije u načinu praćenja i vođenja evidencije događaja te kvalitetnija procjena policijskih službenika o izlasku na teren.

Grafikon 2.3.1. Broj događaja

Projekt Ravnateljstva policije „**Policija javno djeluje - javnost ocjenjuje**“ u sklopu kojeg je aktiviran besplatni telefon (0800 00 92) i nadalje ima pozitivan rezultat – zaprimljeno je **413** poziva od kojih je manji broj zahtijevao policijsko postupanje. U sklopu borbe protiv korupcije na **antikorupcijski telefaks** (0800 80 92) nije zaprimljen ijedan dopis koji bi bio prosljeđen Službi gospodarskog kriminaliteta i korupcije, a na **telefonski broj** 0800 50 92 zaprimljeno je **248** poziva građana, koje se potom upućivalo i savjetovalo kako dalje postupiti. U odnosu na 2015. godinu **javljanja građana u porastu su za 52,1%**.

U sklopu **projekta e-policija** izrađena je i aplikacija s potankim uputama kako brzo, uz fotografiju događaja koji se građaninu učini sumnjivim, policiju obavijestiti o potencijalnom prekršaju i/ili kaznenom djelu.

Putem aplikacije **e-opažaji** zaprimljeno je **1.265** obavijesti, što je **314,8% više** u odnosu na 2015. godinu od čega je **338** prihvaćeno i prosljeđeno policijskim upravama na daljnje postupanje, dok je 927 obavijesti odbijeno kao neutemeljene.

Prioritetne zadaće interventnih jedinica policije u 2016. godini bile su osiguranje sigurnosno značajnijih javnih priredbi sportskog obilježja, sudjelovanje u pružanju pomoći sudu, državnom odvjetniku, državnim tijelima ili drugim pravnim osobama s javnim ovlastima ako se u provedbi postupka opravdano očekuje pružanje otpora, poslovi osiguranja šticećenih osoba, pružanje zaštite žrtvama

kaznenih djela i drugim osobama, provedba mjera i radnji u sklopu OA „Turistička sezona“, osiguranje prihvata imigranata, pružanje ispomoći u protupožarnoj sezoni, pružanje ispomoći ostalim organizacijskim policijskim oblicima na razini matičnih policijskih uprava i sprječavanje narušavanja i uspostavljanje javnog reda narušenog u većem opsegu.

Tijekom 2016. godine Zapovjedništvo interventne policije organiziralo je **99 ispomoći** pripadnika interventne policije na zahtjev policijskih uprava u kojima je bilo angažirano **11.914 policijskih službenika**. U usporedbi s 2015. godinom neznatno je **smanjen broj ispomoći**, ali je **povećan broj angažiranih službenika i to za 2.424 ili 25%**, ostvario se 267.951 radni sat (prošle godine 232.824), što je za 16% više.

Policijski službenici interventne policije uporabili su sredstva prisile u 837 slučajeva, što je za 170 slučajeva ili 16,8% manje u odnosu na 2015. godinu. U svim slučajevima **uporabe sredstava prisile tijekom pružanja asistencija dosljedno se primjenjivalo načelo nužnosti koje opravdava primjenu sile do granice za postizanje zakonita učinka**.

Sukladno ovlastima iz Zakona o policijskim poslovima i ovlastima u 2016. godini zabilježilo se **2.361 pružanje pomoći**, što je za 100 slučajeva ili 4,4 % više u odnosu na 2015. godinu (2.261), a najviše na zahtjev zdravstvenih ustanova i sudova.

2.4. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja

Pravo na javna okupljanja građana ustavna je kategorija, a način korištenja tog prava uređen je Zakonom o javnom okupljanju. Javna okupljanja su mirna okupljanja i javni prosvjedi, javne priredbe i drugi oblici okupljanja.

Višegodišnjom praksom dostignuti su visoki standardi u ostvarivanju prava na slobodu javnog okupljanja, a ograničenja toga prava, koja su nužna u demokratskom društvu radi zaštite sloboda i prava drugih ljudi, pravnog poretka, javnog morala i zdravlja, provode se dosljednom primjenom Zakona o javnom okupljanju i implementacijom odredbi o slobodi na javno okupljanje Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe, međunarodnih ugovora i drugih

međunarodnih instrumenata te praksu sadržanu u odlukama Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Republike Hrvatske. U primjeni propisa polazi se od načela da se svakome priznaje pravo na javno okupljanje, a sloboda ostvarivanja prava na javno okupljanje, sloboda govora i javnog nastupa na javnom okupljanju ograničena je zabranom svakog pozivanja i poticanja na nasilje, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti.

Kako su u tim događajima potencijalno moguća ugrožavanja javnog reda, mira i sigurnosti, policija je dužna pratiti sva javna okupljanja i svojim aktivnostima osigurati zaštitu ljudi i imovine. Posebno sigurnosno-ugrožavajuća javna okupljanja i nadalje su ona na sportskim natjecanjima, kad unatoč poduzimanju određenih mjera i postupaka dolazi do nereda i narušavanja javnog reda, mira i sigurnosti.

U 2016. godini održano je **18.581 javno okupljanje**. Na manjem broju javnih okupljanja, odnosno na njih **72**, narušavao se javni red i mir i bilo je izgreda. **Privedene su 1.032 osobe**, a zbog nereda je podnesena 61 kaznena i 1.474 prekršajnih prijava.

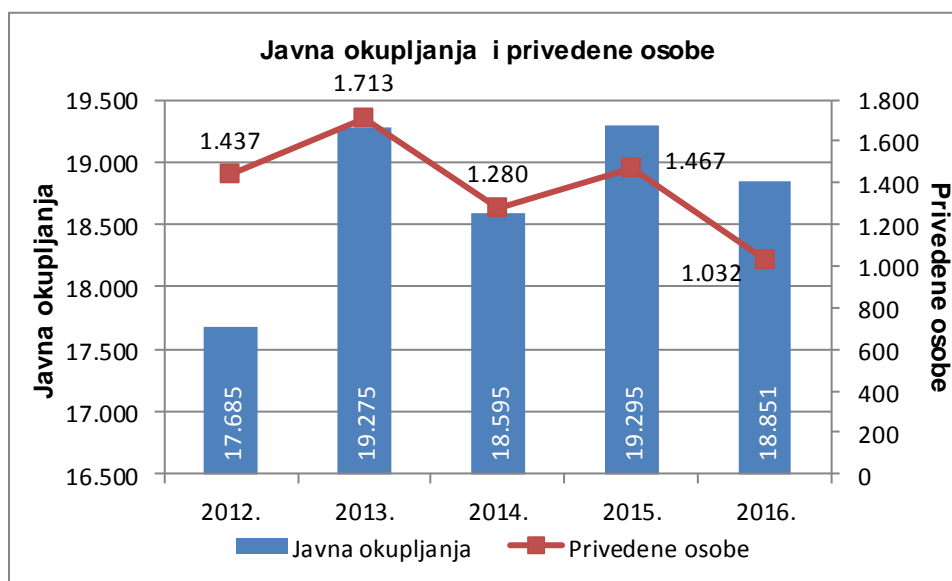
Među održanim javnim okupljanjima najviše je bilo sportskih okupljanja (9.996) na kojima je zabilježeno i najviše izgreda, njih 35, a privedeno je 865 osoba. Na održanim javnim okupljanjima 51 građanin je ozlijeđen od kojih njih petero teže. U osiguranju javnih okupljanja tri su policijska službenika lakše ozlijeđena.

U petogodišnjem razdoblju broj javnih okupljanja nema konstantan trend, pada ili porasta. Broj javnih okupljanja najčešće ovisi o političkoj i socijalno-ekonomskoj situaciji u društvu, što (ne)izravno utječe na život građana (npr. nezaposlenost što pogađa širu društvenu zajednicu i izaziva nepoželjne procese u društvu koji potiču na prosvjede i javna okupljanja, političke predizborne kampanje i dr.).

Tablica 2.4.1 Javna okupljanja i privedene osobe

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Javna okupljanja	17.685	19.275	18.595	19.295	18.851
Privedene osobe	1.437	1.713	1.280	1.467	1.032

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 2.4.1. Broj javnih okupljanja i privedenih osoba

Od značajnijih javnih okupljanja izdvajaju se: prosvjed hrvatskih branitelja ispred Ministarstva branitelja u Zagrebu (završio 26. travnja 2016. godine), prosvjedi i drugi oblici izražavanja socijalnog nezadovoljstva u organizaciji građanskih inicijativa, seljačkih udruga i sindikalnih središnjica, mirna okupljanja i javni prosvjedi Udruge „40 dana za život“ ispred bolnica; „6. Gay Pride Split“ i „15. Zagreb Pride 2016“, prosvjedi Autohtone - Hrvatske stranke prava, mirna okupljanja i javni prosvjedi građanske Udruge Franak, festival Ultra Europe u Splitu, javna okupljanja povodom obilježavanja značajnijih obljetnica iz Domovinskog rata te predizborna javna okupljanja povodom izbora za zastupnike u Hrvatski sabor.

Kod osiguranja svih oblika javnih okupljanja nastavilo se s provedbom zakonskih obveza koje ima organizator (održavanje reda i mira na javnom okupljanju) u što ulazi ustroj redarske službe i angažiranje odgovarajućeg broja redara, što ovisi o prosudbi opsega i značaja javnog okupljanja. Nastavljen je trend smanjivanja angažiranja policijskih službenika na osiguranjima javnih okupljanja.

Ministar unutarnjih poslova donio je dva rješenja o zabrani održavanja **mirnog okupljanja i javnog prosvjeda**. Jedno rješenje odnosi se na javni prosvjed u organizaciji Autohtone - Hrvatske stranke prava prijavljen pod nazivom „Predavanje o Domovinskom ratu“ (trebao se održati u parku Nikole Tesle u Donjem Srbu), a drugo rješenje odnosi se na zabranu prosvjeda u organizaciji Centra za žene žrtve rata -

Rosa prijavljenog pod nazivom „Antiratni protest“ predviđen da se održi na prostoru zagrebačkog središnjeg trga.

Svi navedeni događaji zahtijevali su planiranje i poduzimanje različitih sigurnosnih mjera te angažiranje policijskih službenika i materijalno-tehničkih sredstava. Sukladno tomu, policijskim upravama na čijem se području provodilo osiguranje pružena je potrebna ispomoć. Sukladno sigurnosnoj prosudbi i nastalim okolnostima policija je na mjestima održavanja mirnih okupljanja i javnih prosvjeda poduzimala potrebne mjere radi zaštite javnog reda i mira, sigurnosti imovine te nadzora i upravljanja cestovnim prometom.

2.5. Pronalaženje osoba i predmeta

Policija traga za osobama i predmetima tako da raspisuje potrage i objave. Potrage se raspisuju: za osobom za koju postoji osnova sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, odnosno za osobom koja može dati obavijesti o navedenom kaznenom djelu, prekršaju ili počinitelju; za nestalom osobom i za osobom za kojom je izdana tjeratica u skladu s posebnim zakonom. Objave se raspisuju radi: utvrđivanja prebivališta ili boravišta osoba, u slučaju propisanom zakonom; utvrđivanja identiteta osobe koja nije u stanju dati osobne podatke ili tijela osobe za koju se ne mogu utvrditi osobni podaci; pronalaženja predmeta povezanih s kaznenim djelom ili prekršajem ili predmeta koji su pronađeni ili nestali i oduzimanja predmeta ili isprava na temelju odluke suda ili tijela uprave.

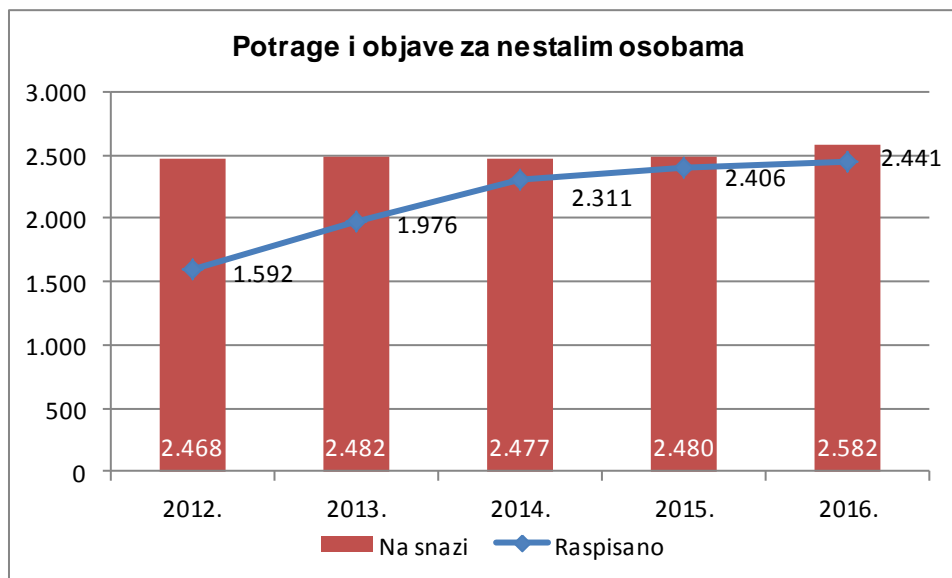
Tijekom 2016. godine **raspisano je 15.858 potraga i objava za osobama**, a **obustavljeno ih je 15.081**. Dana 31.12.2016. na **snazi je bila 13.391 potraga i objava za osobama**. Tijekom prethodne godine **za nestalim osobama** raspisano je **2.441 potraga**, a obustavljeno je **njih 2.339** (zbog pronalaska osoba ili prestanka razloga za potragom). **Na snazi su 2.582** potrage za nestalim osobama. Promatramo li petogodišnje razdoblje (2012. do 2016. godine) bilježimo stalni trend rasta broja raspisanih potraga i objava za nestalim osobama. Razlog tomu krije se u činjenici što se mjere poduzimaju čim osoba prijavi nestanak, a ne 24 sata nakon prijave. Osim

toga, upisuju se i podaci o nestancima stranih državljana, što prije nije bio slučaj. Potrage i objave koje su ostale na snazi na dan 31.12.2016. u porastu su za samo 4,6%.

Tablica 2.5.1 Potrage i objave za nestalim osobama

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Raspisano	1.592	1.976	2.311	2.406	2.441
Na snazi	2.468	2.482	2.477	2.480	2.582

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 2.5.1. Potrage i objave za nestalim osobama

U 2016. godini za nestalim predmetima raspisane su **164.222 objave**, a **39.893 objave su obustavljene**.

2.6. Specijalna policija

Specijalna policija MUP-a RH jedan od glavnih nositelja sigurnosti države i društva, sa zadaćom da skrbi o sigurnosti građana, demokratskih institucija države i ustavnopravnog poretka, a kao takva jedina je osposobljena, opremljena i nadležna za rješavanje svih najsloženijih policijskih zadaća. Ustrojena je za borbu protiv svih oblika diverzantsko terorističkih djelovanja, sprječavanja otmica osoba i prijevoznih sredstava, oslobađanja talaca, te obavljanja drugih poslova iz djelokruga Ministarstva unutarnjih poslova. Tijekom 2016. godine specijalna policija je sve dobivene operativne zadaće uspješno izvršila, to dokazuje visoku stručnost, educiranost, operativnost i profesionalnost pripadnika kao rezultat višegodišnjeg programiranog rada na obuci, biranju stručnih kadrova, razmjeni iskustava i sl. Ujedno je to potvrda kompatibilnosti Specijalne policije sa svjetskim specijalnim jedinicama, te je svrstava u rang najelitnijih policijskih postrojbi u regiji.

Tijekom 2016. godine pripadnici **Specijalne policije obavili su 295 operativnih zadaća** od kojih je bilo **14 kriznih situacija** (talačke krize, pregovaračke intervencije i sl.). Ostale operativne zadaće tijekom 2016. godine odnosile su se na posebna osiguranja šticeh osoba; premještanje, uskladištenje i uništavanje pirotehničkih i minsko-eksplozivnih, odnosno ubojitih borbenih sredstava; vađenje i uništenje minsko-eksplozivnih sredstava, oružja i streljiva te traženje i vađenje posmrtnih ostataka stradalnika, predmeta počinjenja kaznenih djela iz mora, rijeka i jezera.

Kako opsežnost zadaća Specijalne policije ovisi i o sigurnosnim aspektima koji se događaju u Europi, pretpostavlja se kako bi se broj operativnih zadaća u idućoj godini za Specijalnu policiju mogao povećati jer se nakon svakog terorističkog napada koji se dogodi u Europi, poduzimaju određene operativno-preventivne radnje na području cijele države.

Dio operativnih zadaća izvršili su i pripadnici Zrakoplovne jedinice Specijalne policije, ostvarivši **1.153 sata leta**. Sukladno sporazumu MUP-a, Ministarstva zdravstva i Źupanije dubrovačko-neretvanske, Zrakoplovna jedinica sudjelovala je u provedbi operacije „*Potpoma u spašavanju života i prijevoz unesrećenih*“ (95 intervencija).

U **84 intervencije** protueksplozijski ronici specijalne policije sudjelovali su u akcijama vađenja i uništavanja minsko-eksplozivnih sredstava, oružja i streljiva (na području mora, rijeka i jezera i dr.), traženju i vađenju posmrtnih ostataka stradalnika i predmeta počinjenja kaznenih djela.

Ronilački centar Mali Lošinj sudjelovao je u izobrazbi pripadnika Specijalne policije i provedbi međunarodne suradnje u dijelu ronilačke izobrazbe, organiziravši više međunarodnih tečajeva s policijama i pripadnicima oružanih snaga iz drugih zemalja (obuku pripadnika Zapovjedništva berlinskih specijalnih jedinica SR Njemačka, Slovenije, Bosne i Hercegovine i Slovačke).

Tijekom godine intenzivirana je suradnja s pripadnicima specijalnih policija Europske unije („ATLAS“ projekt) i susjednih zemalja. U sklopu „ATLAS“ projekta bili su sudionici na različitim forumima i radnim skupinama u Bukureštu, Lisabonu, Helsinkiju, Beču, te St. Augustinu u SR Njemačkoj.

Poseban naglasak u obuci 2016. godine stavljen je na kontinuiranu **pripremu svih kapaciteta Specijalne policije u borbi protiv svih oblika terorizma**. Zapovjedništvo specijalne policije prati i proučava sve terorističke prijetnje i napade u svijetu i u skladu s tim priprema standardno operativne postupke sukladno najvišim svjetskim standardima.

2.7. Protueksplozijska zaštita

Protueksplozijska zaštita su poslovi pronalaska, uklanjanja, skladištenja i uništavanja svih vrsta eksplozivnih sredstava i naprava.

U 2016. godini dogodilo se **49 eksplozija** (37 u 2015.) u kojima je **14 osoba poginulo** (12 je osoba nastradalo od eksplozija formacijsko-eksplozivnih sredstava, a dvije osobe od eksplozija ostalih eksplozivnih sredstava, za razliku od 2015. godine kad je jedna osoba stradala u tehnološkoj eksploziji).

Od 12 osoba poginulih u eksplozijama formacijsko-eksplozivnih sredstava, osam je osoba smrtno stradalo od eksplozija različitih vrsta ručnih bombi od čega je njih sedam aktiviralo eksplozivno sredstvo pod pretpostavkom samoubojstva.

Najviše eksplozija uzrokovala su **vojno-formacijska eksplozivna sredstva** i to u 30 slučajeva, što je za **57,9% više** nego u 2015. godini. U najvećem broju slučajeva radilo se o eksplozijama nastalim neposrednim doticajem s takvim sredstvima čemu je uzrok nestručno rukovanje, pokušaji rastavljanja i nepažnja.

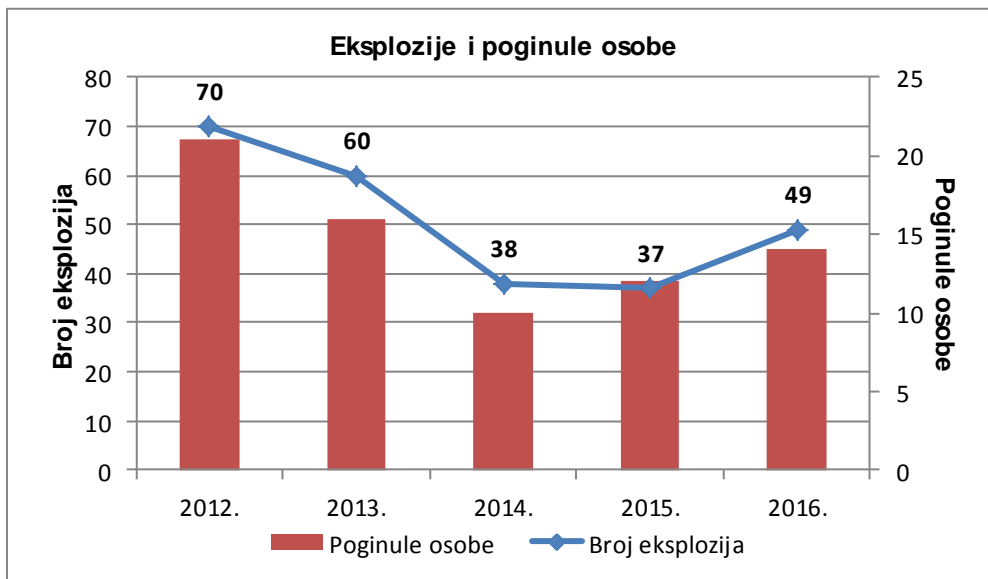
Zabilježeno je pet eksplozija plina u kojima nije bilo smrtno stradalih osoba, ali je jedna osoba zadobila teške ozljede. U odnosu na prethodnu godinu **eksplozija** plina je manje za 44,4%.

Iako se bilježi porast eksplozija i poginulih osoba, usporedimo li stanje u odnosu na 2012. godinu pad broja eksplozija je čak 30,0%. Razlog porasta s 2015. na 2016. godinu je smrtno stradavanje trojice pirotehničara prilikom obavljanja poslova humanitarnog razminiranja, a porast broja eksplozija povećan je prije svega zbog zlouporabe formacijskih sredstava koja se nalaze u ilegalnom posjedu građana i zlouporabom pirotehničkih sredstava trećeg razreda koji su nanijeli materijalnu štetu na mjestu detonacije.

Tablica 2.7.1 Broj eksplozija i poginule osobe

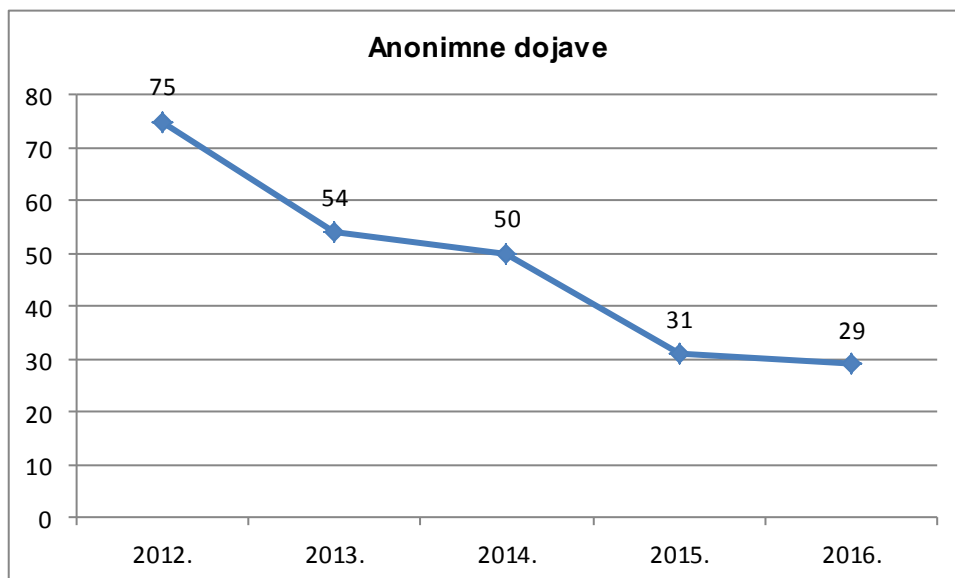
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj eksplozija	70	60	38	37	49
Poginule osobe	21	16	10	12	14

Izvor: Uprava policije

Grafikon 2.7.1. Broj eksplozija i poginulih osoba

Policija je **zaprimala 29 anonimnih dojava** o postavljenoj eksplozivnoj napravi. Nakon obavljenih protueksplozijskih pregleda, u svim je slučajevima utvrđeno kako je bila riječ o lažnim dojavama. Konstantan pad anonimnih dojava upućuje na svijest i odgovornost građana za svoje postupke.

Grafikon 2.7.2. Broj anonimnih dojava

Policijski službenici intervenirali su i nakon zaprimljenih dojava građana o pronađenim sumnjivim predmetima. U najvećem broju slučajeva radilo se o pronalascima eksplozivnih vojno-formacijskih sredstava prilikom čišćenja podruma i tavana obiteljskih kuća i stambenih zgrada, sanacije srušenih i oštećenih kuća, uređenju okućnica ili prilikom obavljanja poljodjelskih radova.

Tijekom 2016. godine **izuzeto je 5.407 komada različitih vrsta formacijsko-eksplozivnih sredstava** koja su zbog lošeg stanja sva uništena. Policijski službenici protueksplozijske zaštite pomagali su i drugim službama u sklopu policijskog sustava i izvan njega (Hrvatska vojska, Civilna zaštita). U protekloj godini policijski službenici protueksplozijske zaštite obavljali su i druge poslove kao što su protueksplozijski pregledi na graničnim prijelazima, nadzor rada tvrtki koje se bave uporabom, skladištenjem i prijevozom eksplozivnih tvari, nadzor skladišta primarnih i sekundarnih eksplozivnih tvari i sredstava u kamenolomima, nadzor skladišta protugradnih raketa, nadzor tijekom prijevoza eksplozivnih sredstava, nadzor u trgovinama oružja i streljiva, sudjelovanje u pretragama otvorenih prostora i racijama. Zamjetan je bio njihov udjel na poslovima ekshumacije žrtava Domovinskog rata (26 puta), obavljajući prethodne protueksplozijske preglede terena na kojima se obavljala ekshumacija te protueksplozijske preglede svakog ukopnog mjesta pri vađenju posmrtnih ostataka.

Među najzahtjevnije aktivnosti bile su pretrage terena, čišćenje, uklanjanje i uništavanje eksplozivnih sredstava s prostora bivšeg vojnog skladišta „Oštarije 1“ kod Josipdola i 21 speleološkog objekta, dubine i do 140 metara (otežani uvjeti rada po nepristupačnom kraškom terenu obraslom gustim raslinjem na kojemu nije bilo moguće koristiti tehniku pa su se sredstva izvlačila ručno).

2.8. Osiguranje osoba, objekata i prostora

U sustavu redovitog osiguranja Službe za osiguranje i zaštitu šticećenih osoba u 2016. godini **bile su 44 šticećene osobe**. Redovito se provodilo osiguranje **21 šticećenog objekta**. Redovito osiguranje objekata diplomatskih misija i konzularnih ureda provodi se stalnim cjelodnevnim osiguranjem **21 objekta stalnim obilascima, 37 objekata autoophodnjom i povremenim obilascima tri objekta**.

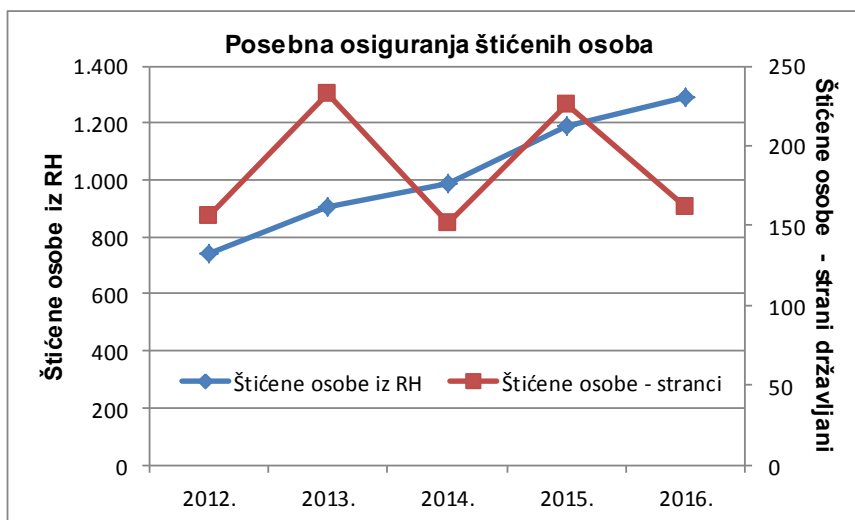
Tijekom prethodne godine službenici Službe za osiguranje i zaštitu šticehnih osoba izvršili su **1.288** posebnih osiguranja šticehnih osoba Republike Hrvatske i **162** posebna osiguranja stranih šticehnih osoba tijekom pojedinačnih posjeta, **što je za 15,4% više nego u 2015. godini**. Od 2012. do 2016. godine broj provedenih posebnih osiguranja šticehnih osoba u Republici Hrvatskoj u porastu je, a jedan od razloga povećanja jest donošenje Uredbe o određivanju šticehnih osoba, objekata i prostora te provedbi njihove zaštite i osiguranja 2013. godine kojom je **povećan broj šticehnih osoba u odnosu na dotad vrijedeći pravni propis**, koji je uređivao to pitanje (Uredba o utvrđivanju poslova protuobavještajne zaštite i osiguranja određenih osoba, objekata i prostora NN, 83/03, 11/04, 70/05). Drugi razlog povećanja broja osiguranja šticehnih osoba je u većem broju članova obitelji šticehnih osoba koji su se nalazile u sustavu osiguranja i zaštite Uprave za posebne poslove sigurnosti.

Broj provedenih osiguranja stranih šticehnih osoba promjenjiv je i ovisan o broju njihovih posjeta Republici Hrvatskoj pa je tako najviše osiguranja i zaštite stranih šticehnih osoba provedeno 2013. godine kad je Republika Hrvatska postala punopravna članica Europske unije (posjeti stranih šticehnih osoba u Republici Hrvatskoj bili su učestaliji).

Tablica 2.8.1 Posebna osiguranja šticehnih osoba

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Šticehne osobe - državljani RH	744	908	988	1.186	1.288
Šticehne osobe - stranci	156	232	151	226	162

Izvor: Uprava za posebne poslove sigurnosti

Grafikon 2.8.1. Posebna osiguranja šticeh osoba

2.9. Inspekcijski nadzor

Temeljna zadaća inspekcijskog nadzora je unapređenje stanja javne sigurnosti u djelatnostima od bitnog utjecaja za opću sigurnost. Kako bi se smanjile opasnosti koje mogu nastati od požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, na području zaštitarske i detektivske djelatnosti, humanitarnog razminiranja i tehničke zaštite financijskih institucija potrebno je inspekcijskim nadzorom sprječavati i suzbijati sva nelegalna ponašanja subjekata koja te opasnosti mogu izazvati. Osim represivnog djelovanja, inspekcijske službe Inspektorata unutarnjih poslova u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova trebaju promicati preventivne mjere i standarde kod nadziranih subjekata kako bi se otklonile sve moguće situacije koje mogu ugroziti ljude i imovinu.

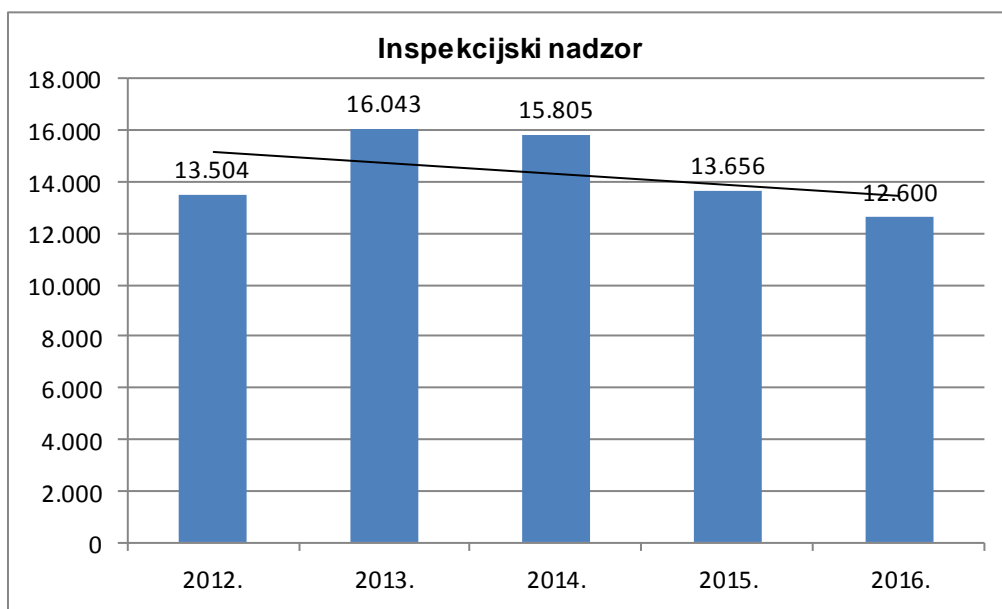
Tijekom 2016. godine inspekcijske službe su u inspekcijskim nadzorima obavile **5.152 pregleda** prema odredbama iz **Zakona o zaštiti od požara**, **1.898 pregleda** prema odredbama **Zakona o eksplozivnim tvarima**, **5.524 pregleda** prema odredbama iz **Zakona o privatnoj zaštiti** te **26 pregleda** prema odredbama **Zakona o protuminskom djelovanju**.

Promotrimo li petogodišnje razdoblje u donjoj tablici, možemo zaključiti kako je prema područjima odgovornosti bilo rezultata djelovanja inspekcijskog nadzora: u području zaštite od požara bilježi se **manji broj požara** na građevinama i požara otvorenih prostora, u području privatne zaštite bilježi se **trend smanjenja broja kaznenih djela razbojništava u novčarskim institucijama i kod prijevoza novca i vrijednosti**, u području proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari **smanjen je broj incidenata** kod proizvodnje, prometa i uporabe eksplozivnih tvari u gospodarstvu.

Tablica 2.9.1 Inspekcijski nadzor

Zakoni	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Zakon o zaštiti od požara	5.480	5.579	6.679	5.308	5.152
Zakon o eksplozivnim tvarima	1.779	1.703	2.251	1.708	1.898
Zakon o privatnoj zaštiti	6.196	8.746	6.865	6.627	5.524
Zakon o protuminskom djelovanju	49	15	10	13	26
UKUPNO	13.504	16.043	15.805	13.656	12.600

Izvor: Uprava za upravne i inspekcijske poslove

Grafikon 2.9.1. Inspekcijski nadzor

2.10. Međunarodna policijska suradnja

Provedbom projekta „Sigurna turistička sezona“, koja se neprekidno uspješno provodi već desetu godinu, nastavila se i u protekloj godini. Svrha provedbe projekta jest smanjiti broj kaznenih djela protiv imovine na štetu stranih i domaćih turista, podignuti razinu svijesti o važnosti samozaštitnog ponašanja dijeljenjem letaka i neposrednom komunikacijom na policijskim info - punktovima u većim turističkim naseljima. Turiste se obavješćivalo o provedbi projekta međunarodne policijske suradnje te se time podizala razina subjektivnog osjećaja sigurnosti kod turista.

Tijekom srpnja, kolovoza i rujna na području policijskih uprava na moru, službu su obnašala **73 strana policijska službenika u zajedničkim ophodnjama s hrvatskim kontakt – policajcima** (17 stranih policijskih organizacija). Navedeni oblik međunarodne policijske suradnje policije u odori ostvario se na temelju potpisanih bilateralnih memoranduma o suradnji s pojedinim zemljama.

Strani policijski službenici službu su obavljali u odorama svojih zemalja, izuzev službenika Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Republike Makedonije i Republike Srbije, koji su službu obavljali u civilnoj odjeći. Za vrijeme svog angažmana u Republici Hrvatskoj nisu primjenjivali policijske ovlasti i bili su bez naoružanja, osim austrijskih policijskih službenika, koji su sukladno potpisanom memorandumu nosili svoje oružje i drugu opremu, a oružje su mogli koristiti samo za nužnu obranu.

3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA

Suzbijanje kriminaliteta najznačajnija je zadaća policije. Posebice je važno da se što je moguće više djeluje preventivno kako bi se spriječilo počinjenje kaznenih djela. Kriminalitet, kao ukupnost svih kaznenih djela koja su se zbila na određenom području u određenom razdoblju, prouzroči dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na području javne sigurnosti. Zbog toga kaznena djela, kao opasniji oblik kažnjivih ponašanja, trajno pobuđuju zanimanje javnosti. Velika većina kriminaliteta događa se izvan izravnog opažaja policijskih službenika tako da ga oni ne mogu neposredno suzbijati. Saznanja o kriminalitetu policija stječe dojavom građana ili pravnih osoba, a jedan dio otkriva vlastitom operativnom djelatnošću.

Znatan dio kriminaliteta u svakom društvu ostaje neotkriven iz mnogih razloga, a društvo zbog toga trpi štetne posljedice. Neotkriveni kriminalitet krije se u tzv. *tamnoj brojci* kriminaliteta. Uvriježena je kriminološka procjena kako se od ukupnog kriminaliteta samo jedna petina rasvijetli. U Republici Hrvatskoj policija godišnje zabilježi oko **100 tisuća** kaznenih djela, što obuhvaća kaznena djela koja se progone po službenoj dužnosti, kaznena djela kod kojih je izostao prijedlog te kaznena djela koja se progone po privatnoj tužbi. Od toga, za oko **75 tisuća** kaznenih djela policija dozna dojavom, a u oko **25 tisuća** slučajeva policija sama otkrije postojanje kaznenog djela.

Razriješenost kriminaliteta znači ustvrditi postojanost osnova sumnje da su neka osoba ili osobe odgovorni za pojedina kaznena djela za koja je policija ustvrdila da su se dogodila. Od ukupnog broja otkrivenih kaznenih djela za koja policija poduzima progon po službenoj dužnosti, policija u Republici Hrvatskoj na godišnjoj razini uspijeva razriješiti oko 60% kriminaliteta. Trajna je zadaća policije da otkriva što više kaznenih djela i da pokuša ustvrditi osnovanost sumnje za sve osobe koje potencijalno mogu biti odgovorne za ta kaznena djela.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, policija veliku pozornost posvećuje najtežim kaznenim djelima. Otkrivajući i

razrješavajući tu vrstu kriminaliteta, policija povećava osjećaj sigurnosti u društvu i jača povjerenje građana u javni sigurnosni sustav.

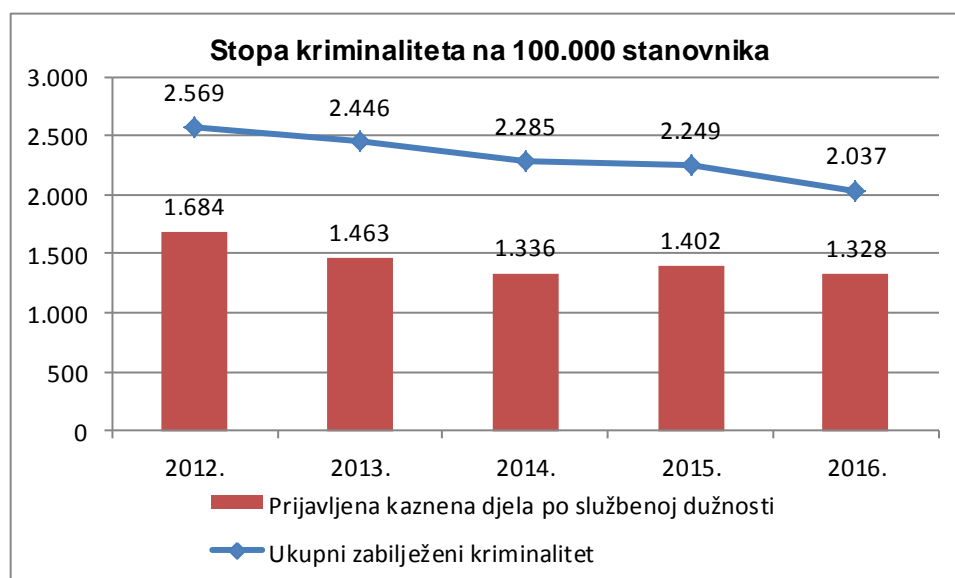
U 2016. godini ukupni zabilježeni kriminalitet je **85.620** kaznenih djela, što je za **9,9% manje** nego prethodne godine (kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, privatnom tužbom ili je izostao prijedlog da se postupak pokrene po službenoj dužnosti).

Stopa kriminaliteta svih zabilješanih kaznenih djela na 100.000 stanovnika iznosi 2.037 kaznenih djela, a ako promatramo kaznena djela za koja je policija pokrenula kazneni postupak po službenoj dužnosti, stopa kriminaliteta je 1.328 kaznenih djela na 100.000 stanovnika.

Tablica 3.1. Stopa kriminaliteta na 100.000 stanovnika

Stopa kriminaliteta na 100.000 stanovnika	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Ukupni zabilježeni kriminalitet	2.569	2.446	2.285	2.249	2.037
Prijavljena kaznena djela po službenoj dužnosti	1.684	1.463	1.336	1.402	1.328
Prijavljena kaznena djela po službenoj dužnosti (bez prometa)	1.646	1.427	1.305	1.367	1.293

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.1. Stopa kriminaliteta na 100.000 stanovnika

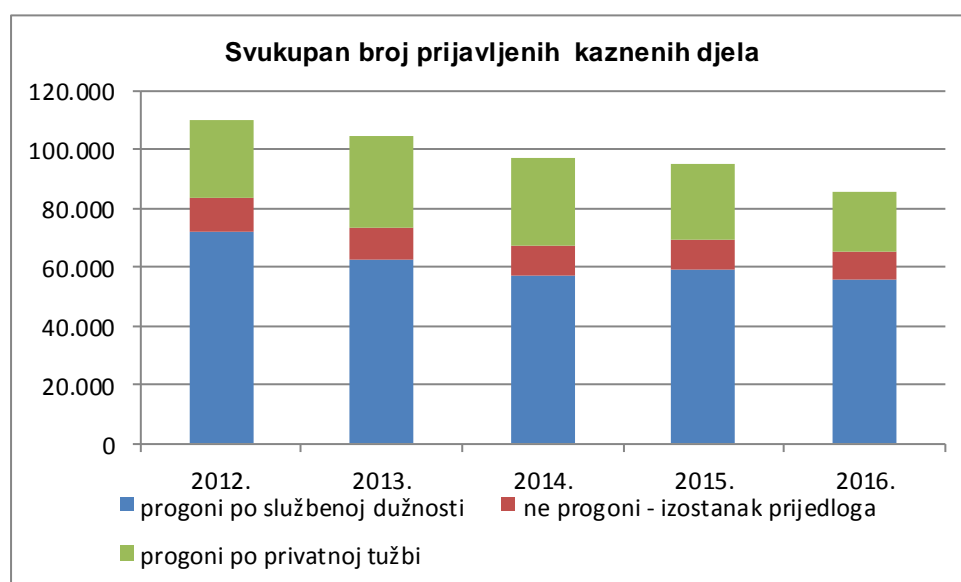
Za 55.824 kaznena djela pokrenut je postupak po službenoj dužnosti i ona su u padu za 5,8%, a i kaznena djela za koja se postupak pokreće privatnom tužbom ili postupak nije pokrenut zbog izostanka prijedloga u padu su za 16,8%.

Posljednjih pet godina bilježi se stalni pad kaznenih djela iz više razloga, od neprijavljivanja kažnjivih ponašanja od građana do učinkovitijeg rada policije. Preventivno postupanje u odnosu na reaktivni kriminalitet te usmjeravanje policijskog postupanja prema proaktivnom suzbijanju kriminaliteta s istodobnim zadiranjem u tzv. *tamnu zonu* kriminaliteta kroz složena i dugotrajna kriminalistička istraživanja.

Tablica 3.2. Sveukupan broj prijavljenih kaznenih djela

Kaznena djela za koja se	Sveukupan broj prijavljenih kaznenih djela					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	PROSJEK
progoni po službenoj dužnosti	72.171	62.708	56.851	59.233	55.824	61.357
ne progoni - izostanak prijedloga	11.442	10.844	10.572	10.041	9.331	10.446
progoni po privatnoj tužbi	26.455	31.241	29.819	25.773	20.465	26.751
UKUPNO	110.068	104.793	97.242	95.047	85.620	98.554

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.2. Stopa kriminaliteta na 100.000 stanovnika

Radi ilustracije stanja sigurnosti u Republici Hrvatskoj u odnosu na neke druge europske države pribavili smo podatke Interpola za 2015. i 2016. godinu o broju kaznenih djela na 100.000 stanovnika. Napominjemo kako su kaznena zakonodavstva država za koje je složen pregled različita pa je i usporedba nerealna. Primjerice, istovrsno kažnjivo ponašanje u nekim državama propisano je kao kazneno djelo, a u drugima kao prekršaj.

Tablica 3.3. Kaznena djela na 100.000 stanovnika u nekim zemljama EU³

Država	Broj kaznenih djela		Kaznena djela na 100.000 stanovnika	
	2015.	2016.	2015.	2016.
Crna Gora	-	4.821	-	775
Finska	-	466.779	-	8.482
Mađarska	-	290.779	-	2.958
Makedonija	-	24.755	-	1.131
Srbija	-	93.724	-	1.304
Poljska	-	778.563	-	2.019
Austrija	517.870	-	6.001	-
Belgija	909.641	-	8.121	-
Češka Republika	247.628	-	2.346	-
Njemačka	6.330.649	-	7.797	-
Slovačka	73.163	-	1.349	-
Slovenija	68.810	-	3.335	-

Izvor: Zemlje članice EU i zemlje u okruženju (Uprava kriminalističke policije)

Kriminalističkim istraživanjima kaznenih djela prijavljenih u 2016. godini policija je razriješila njih 61,3% (kaznena djela koja su prijavljena u izvještajnoj godini). U 2016. godini **razriješeno je 35.428** kaznenih djela uključimo li i **1.201 razriješeno kazneno djelo prijavljeno ranijih godina**. Koeficijent razriješivosti tako iznosi **63,5%**. Iako je broj razriješivih kaznenih djela u padu za **2,1%**, koeficijent razriješivosti je **bolji za 2,4%**. Koeficijent razriješivosti kaznenih djela nema zamjetnih oscilacija i na razini je desetogodišnjeg prosjeka, ali u odnosu na 2012. godinu značajan je porast i to za 4,5 postotaka⁴.

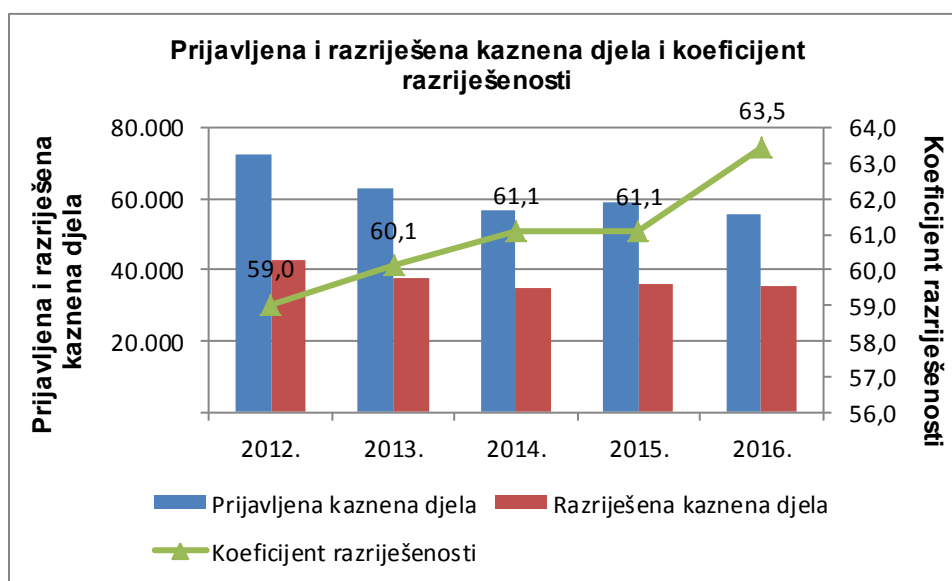
³ U tablici 3.1. prikazane su pojedine zemlje EU i neke zemlje u okruženju. Statistički podaci tih zemalja nisu usporedivi s Hrvatskom jer nije jednaka metodologija praćenja kaznenih djela. Neke zemlje još nisu imale statističke podatke za 2016. godinu pa su dostavile podatke za 2015. g.

⁴ Razlika između dva koeficijenta razriješivosti: 2016. u odnosu na 2012. godinu (63,5% – 59,0% = 4,5 postotaka)

Tablica 3.4. Ukupan broj kaznenih djela

Godina	Prijavljena kaznena djela			Razriješena		Naknadno otkrivena				Ostalo nerazriješeno (izvještajno razdoblje)
	Ukupno	Zatečen	Nepoznat	Ukupno	koeficijent razriješenosti %	Naknadno razrij.	koeficijent razriješenosti %	Ranije godine	% izvješ.	
2012.	72.171	8.002	52.147	42.609	59,0	22.585	43,3	1.533	40,4	28.029
2013.	62.708	2.654	48.244	37.694	60,1	23.230	48,2	2.092	43,8	22.922
2014.	56.851	2.217	43.504	34.735	61,1	21.388	49,2	1.510	45,7	20.606
2015.	59.233	2.263	45.185	36.177	61,1	22.129	49,0	1.330	46,0	21.726
2016.	55.824	2.114	41.668	35.428	63,5	21.272	51,1	1.201	48,2	19.195
PROSJEK	61.357	3.450	46.150	37.329	60,8	22.121	47,9	1.533	44,6	22.496

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

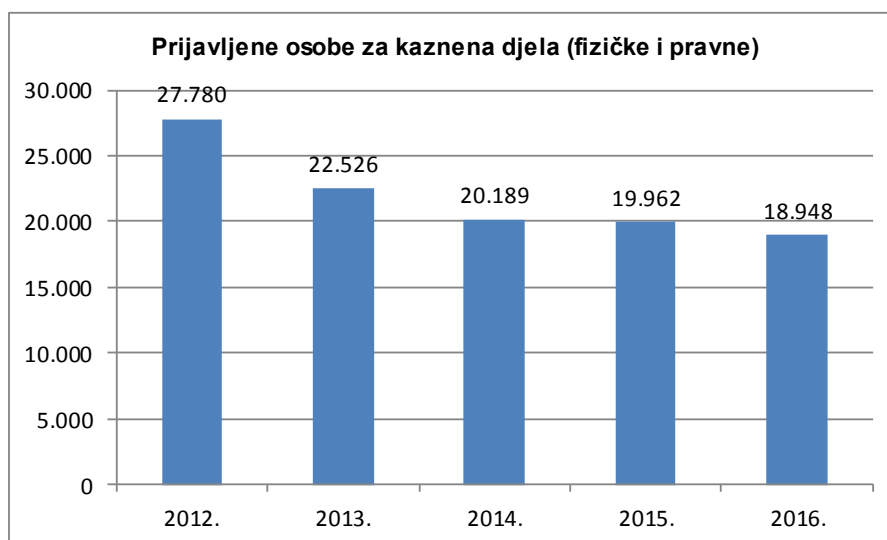
Grafikon 3.3. Prijavljena i razriješena kaznena djela i koeficijent razriješenosti

Razrješavanjem 35.428 kaznenih djela tijekom 2016. godine prijavljeno je **18.948 fizičkih i pravnih osoba**, što je smanjenje broja prijavljenih osoba od 5,1% u odnosu na prethodnu godinu (19.962). Od navedenog broja prijavljenih počinitelja kaznenih djela njih **1.412 su maloljetnici**. U odnosu na 2012. godinu broj počinitelja manji je za 31,8%, dok je pad kaznenih djela 22,7%, što znači da je jedan te isti počinitelj u tom razdoblju (2012. – 2016.) u prosjeku počino tri kaznena djela. Od 2014. godine blagi je porast prijavljenih pravnih osoba i to za 22,9%. Pravne osobe počinile su najviše kaznenih djela iz područja gospodarskog kriminaliteta i to prema čl. 247. KZ-a - Prijevaram u gospodarskom poslovanju te čl. 256. KZ-a - Utajama poreza ili carine.

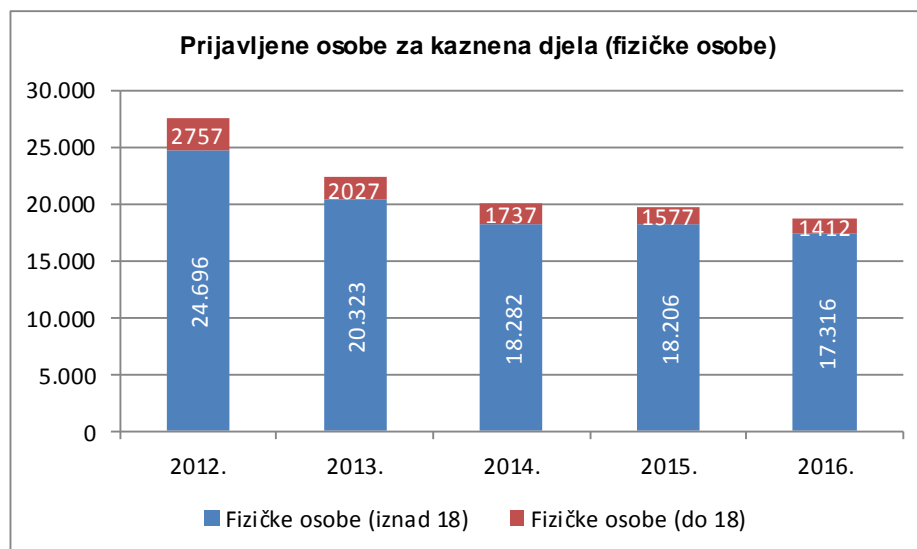
Tablica 3.5. Ukupan broj prijavljenih osoba

Počinitelji	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Fizičke osobe	27.453	22.350	20.019	19.783	18.728
Pravne osobe	327	176	170	179	220
SVEUKUPNO	27.780	22.526	20.189	19.962	18.948
Fizičke osobe (do 18)	2.757	2.027	1.737	1.577	1.412
Fizičke osobe (iznad 18)	24.696	20.323	18.282	18.206	17.316
UKUPNO (FIZIČKE OSOBE)	27.453	22.350	20.019	19.783	18.728

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.4. Prijavljene osobe za kaznena djela (fizičke i pravne)

Grafikon 3.5. Prijavljene osobe za kaznena djela (fizičke osobe)

Zbog načina i tehnika istraživanja pojedinih vrsta kaznenih djela, ukupan kriminalitet se klasificira u nekoliko kategorija koje se ne preklapaju sa zakonskom klasifikacijom, koja se temelji na zaštićenim vrijednostima. U ovom izvješću dat će se pregled prema **uobičajenoj kriminalističkoj klasifikaciji**. Strukturu kriminaliteta za koji se postupak pokreće po službenoj dužnosti u 2016. godini prema kriminalističkoj klasifikaciji čine: **opći kriminalitet** sa 43.107 kaznenih djela ili **77,2%**; **kriminalitet droga** s 2.838 kaznenih djela ili **5,1%**; **gospodarski kriminalitet** sa 7.111 kaznenih djela ili **12,7%**; **organizirani kriminalitet** s 1.250 kaznenih djela ili **2,2%**; **kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja** s 57 kaznenih djela ili **0,1%** (terorizam i ekstremno nasilje s 38 kaznenih djela ili 0,07% i ratni zločin s 19 kaznenih djela ili 0,03%); **kriminalitet u prometu** s 1.461 kaznenim djelom (2,6%). Na kaznena djela zaštite djece i obitelji odnosi se 4.846 kaznenih djela ili 8,7% ukupnog kriminaliteta.

Tablica 3.6. Struktura kriminaliteta prema kriminalističkoj klasifikaciji⁵

Kriminalitet	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Opći	56.385	50.217	44.763	46.819	43.107
Terorizam i ekstremno nasilje	67	35	19	21	38
Ratni zločini	16	22	14	51	19
Organizirani	788	1.849	1.599	1.653	1.250
Gospodarski	5.994	6.315	6.393	6.340	7.111
Droga	7.295	2.713	2.729	2.878	2.838
UKUPNO BEZ PROMETA	70.545	61.151	55.517	57.762	54.363
U prometu	1.626	1.557	1.334	1.471	1.461
U K U P N O	72.171	62.708	56.851	59.233	55.824
Na štetu maloljetnika	3.133	3.887	4.592	4.504	4.846

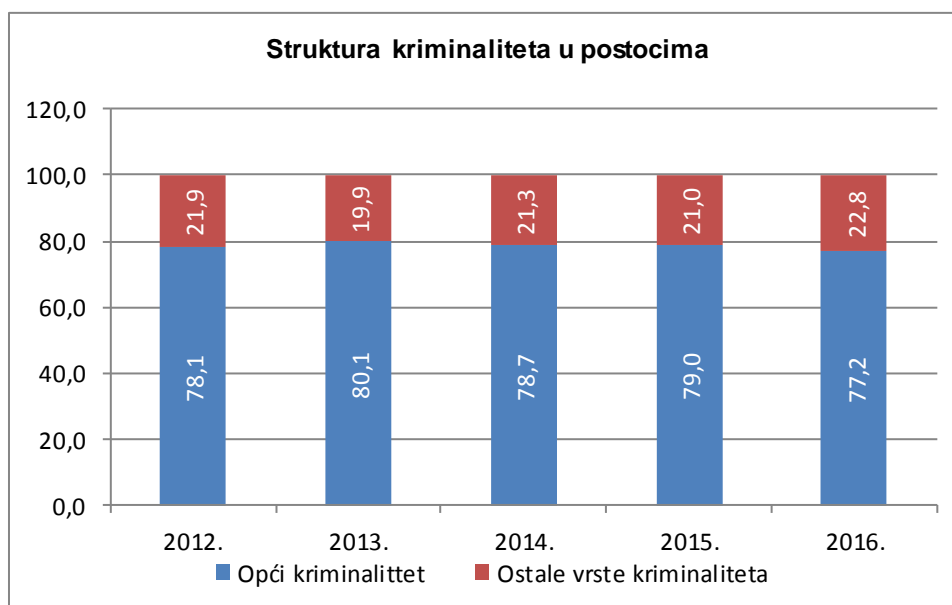
Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

⁵ Kaznena djela na štetu maloljetnika, iako su izdvojena zasebno (4.846), također su ubrojena u kaznena djela općeg kriminaliteta (46.819).

Tablica 3.7. Struktura kriminaliteta u postocima prema kriminalističkoj klasifikaciji

Kriminalitet	Struktura kriminaliteta (udio u %)				
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Opći	78,1	80,1	78,7	79,0	77,2
Terorizam i ekstremno nasilje	0,09	0,1	0,0	0,0	0,1
Ratni zločini	0,02	0,0	0,0	0,1	0,0
Organizirani	1,1	2,9	2,8	2,8	2,2
Gospodarski	8,3	10,1	11,2	10,7	12,7
Droga	10,1	4,3	4,8	4,9	5,1
UKUPNO BEZ PROMETA	97,7	97,5	97,7	97,5	97,4
U prometu	2,3	2,5	2,3	2,5	2,6
U K U P N O	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Na štetu maloljetnika	4,3	6,2	8,1	7,6	8,7

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

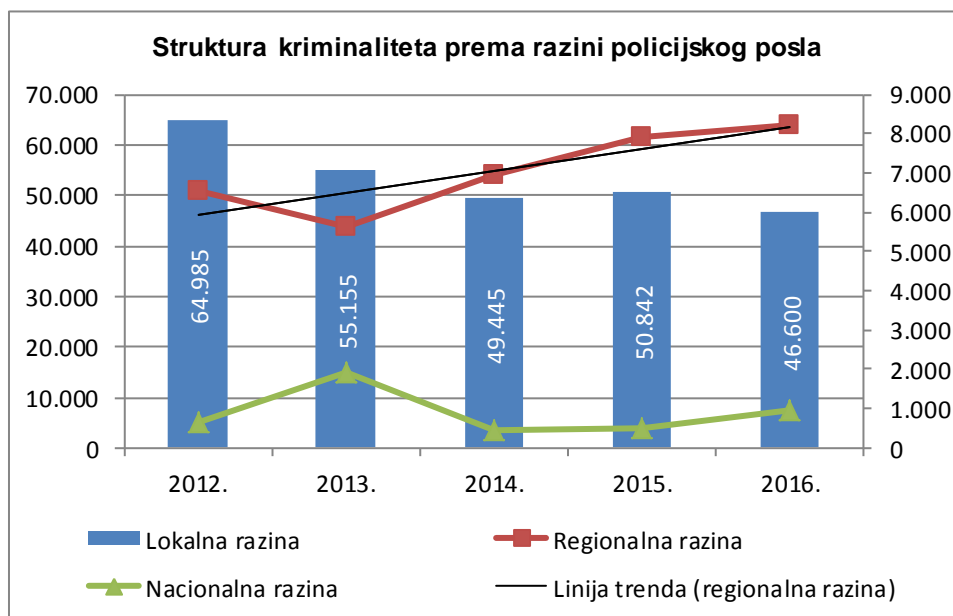
Grafikon 3.6. Struktura kriminaliteta u postocima

Prema razini policijskog posla 983 kaznena djela ili 1,8% istraženo je na nacionalnoj razini. Na regionalnoj razini istraživalo se 8.241 kazneno djelo ili 14,8%, dok se većina kriminaliteta, odnosno 46.600 kaznenih djela ili 83,5% nastavlja istraživati na lokalnoj razini. Promatramo li petogodišnje razdoblje, crta trenda pokazuje značajan porast kaznenih djela koja se rješavaju na nacionalnoj razini. Usporedimo li 2016. godinu s 2012., taj je porast za 52,9%. Na regionalnoj razini porast je znatno manji i to za 26%, dok se na lokalnoj razini bilježi pad od 28,3%.

Tablica 3.8. Struktura kriminaliteta prema razini policijskog posla

Struktura kriminaliteta prema razini policijskog posla	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Nacionalni	643	1.927	466	479	983
Regionalni	6.543	5.626	6.940	7.912	8.241
Lokalni	64.985	55.155	49.445	50.842	46.600

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.7. Struktura kriminaliteta prema razini policijskog posla

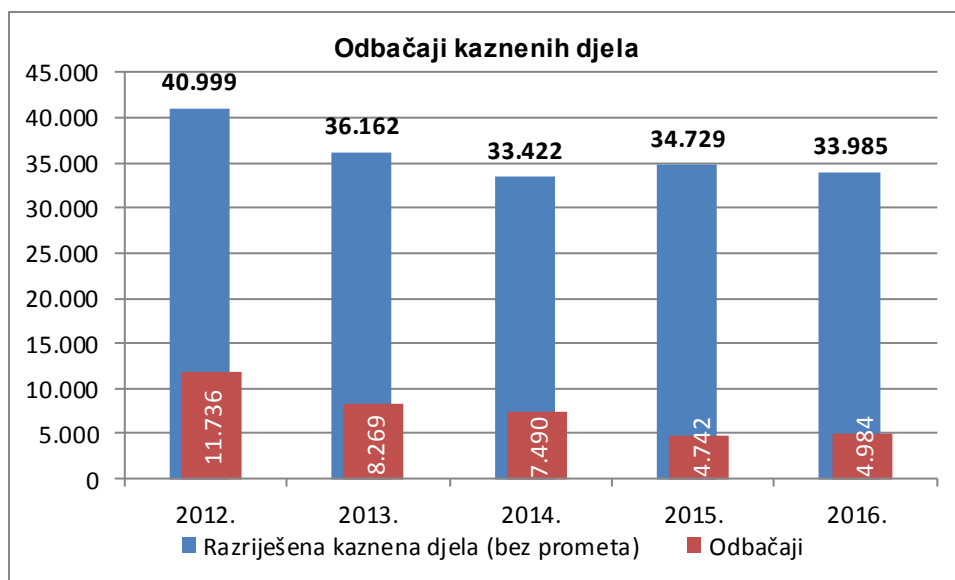
Uz prijavljena kaznena djela i njihovu razriješenost svakako je važno osvrnuti se i na odbačaje kaznenih prijava od Državnog odvjetništva. Iz prikaza tablice i grafikona vidljivo je kako posljednjih pet godina, u prosjeku, udio odbačaja u razriješenim kaznenim djelima bilježi pad, dok je udio odbačaja iz grupe A⁶ u ukupnom broju odbačaja 2016. godine u blagom porastu. No, usporedimo li s 2012. godinom bilježimo pad udjela od čak 14,0 postotaka.

⁶ Razlozi odbačaja grupe A – čl. 206. st. 1. t. 1 (Ne progoni se po službenoj dužnosti) i čl. 206. st. 1. t. 4. (Nema osnovane sumnje da je osumnjičeni počinio kazneno djelo (ne uključuje "blagodat nesvjedočenja") prema ZKP-u i Zakonu o sudovima za mladež.

Tablica 3.9. Odbačene kaznene prijave od Državnog odvjetništva

RAZRIJEŠENA KAZNENA DJELA I ODBAČENE KAZNE NE PRIJAVE (BEZ PROMETA)	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	RAZLIKA U DJELA (2016.-2012.)
Razriješena kaznena djela	40.999	36.162	33.422	34.729	33.985	
Odbačaji kaznenih djela	11.736	8.269	7.490	4.742	4.984	
Odbačaji kaznenih djela iz grupe A	3.581	3.325	2.666	2.134	2.300	
Udio odbačenih kaznenih djela od razriješenih kaznenih djela	28,6	22,9	22,4	13,7	14,7	-14,0

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.8. Udio odbačenih kaznenih djela od razriješenih kaznenih djela

3.1. Organizirani kriminalitet

U kategoriju organiziranog kriminaliteta, u pravilu, se ubrajaju kaznena djela s težim posljedicama počinjena u sastavu skupine ili zločinačke organizacije.

Zabilježeno je 1.250 kaznenih djela organiziranog kriminaliteta. Ta je kaznena djela počinila 801 osoba. Materijalna šteta počinjena ovim kaznenim djelima procijenjena je na 7.161.711 kuna.

U odnosu na prethodnu godinu pad broja kaznenih djela iznosi 24,4%. Osumnjičenih osoba manje je za 20,1%, a i materijalna šteta je manja za 60,6%.

Tijekom izvještajnog razdoblja provedene su mnoge aktivnosti na suzbijanju kaznenih djela povezanih s krijumčarenjem osoba i trgovanjem ljudima, ilegalnom proizvodnjom, krijumčarenjem i nedopuštenim držanjem većih količina oružja, krivotvorenjem novca te otuđenjem i krijumčarenjem motornih vozila.

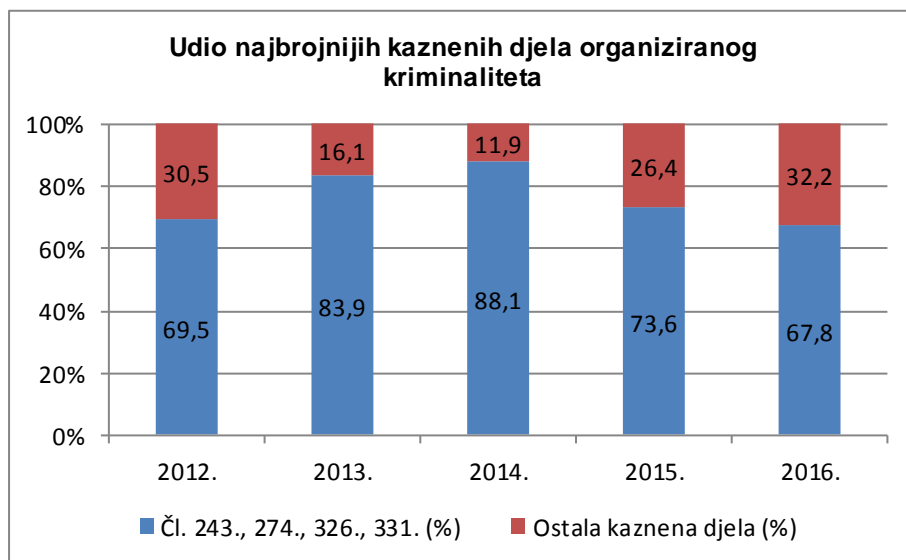
Policijski službenici Službe organiziranog kriminaliteta i službenici iz policijskih uprava koji rade na poslovima suzbijanja organiziranog kriminaliteta u proteklom su jednogodišnjem razdoblju sudjelovali i u mnogim aktivnostima strateško-planskog obilježja, aktivnostima u sklopu međunarodne policijske suradnje, kako u odnosu na provedbu zajedničkih međunarodnih istraga, tako i odnosu na ostvarenje međunarodnih i regionalnih projekata iz dijela mjerodavnosti Službe, u mnogim edukativnim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini te aktivnostima koje proizlaze iz članstva u radnim skupinama i povjerenstvima.

Promotrimo li petogodišnje kretanje, **sedamdesetak posto organiziranog kriminaliteta čine četiri kaznena djela** - Nedoovoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari (331. - KZ-a), Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Schengenskog sporazuma (326. - KZ-a), Krivotvorenje novca (274. - KZ-a) te Iznuda (243. KZ-a). Za kaznena djela organiziranog kriminaliteta u prosjeku je prijavljeno 1,6 kaznenih djela po počinitelju.

Tablica 3.1.1. Najbrojnija kaznena djela organiziranog kriminaliteta

Organizirani kriminalitet	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Nedoovoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari (331. - KZ-a)	105	999	974	800	461
Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj (326. - KZ-a)	184	176	140	68	156
Krivotvorenje novca (274. - KZ-a)	152	204	113	187	67
Iznuda (243. KZ-a)	107	172	181	162	164
Ostala kaznena djela organiziranog kriminaliteta	240	298	191	436	402
UKUPNO (organizirani krim.)	788	1.849	1.599	1.653	1.250
Čl. 243., 274., 326., 331. KZ-a % od ukupno (organizirani krim.)	69,5	83,9	88,1	73,6	67,8

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.1.1. Udio najbrojnijih kaznenih djela organiziranog kriminaliteta

Tablica 3.1.2. Prosječan broj kaznenih djela po počinitelju

Naziv kaznenog djela	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari (331. - KZ-a)	1,8	1,7	1,6	1,6	1,7
Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj (326. - KZ-a)	1,5	1,5	1,8	0,9	0,9
Krivotvorenje novca (274. - KZ-a)	3,9	3,1	2,4	4,7	1,9
Iznuda (243. KZ-a)	1,3	1,3	1,5	1,2	1,6
Ostala kaznena djela organiziranog kriminaliteta	1,3	1,9	1,2	1,7	1,7
UKUPNO	1,6	1,7	1,6	1,6	1,6

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

U 2016. godini otkriveno je i prijavljeno **156 kaznenih djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Schengenskog sporazuma** (bivši naziv kaznenog djela bio je Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u RH) iz čl. 326. KZ-a, što je u usporedbi s 2015. godinom porast za 129,4%. Broj počinitelja navedenog kaznenog djela povećan je za 131,9% (167 počinitelja, dok su 2015. godine prijavljena 72 počinitelja). Zabilježen je porast broja osoba evidentiranih u nezakonitom prelasku državne granice za 19,6%. Naime, u 2016. godini bilo ih je 4.496, dok ih je 2015. godine zabilježeno 3.759.

Tablica 3.1.3. Kaznena djela organiziranog kriminaliteta i prijavljene osobe za ta kaznena djela

Kaznena djela organiziranog kriminaliteta	Kaznena djela				Počinitelji			
	2013.	2014.	2015.	2016.	2013.	2014.	2015.	2016.
Trgovanje ljudima	13	8	3	7	18	15	6	10
Trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima								
Otnica	1	1		1	2	2		
Prostitucija	44	55	169	71	32	32	47	15
Nedozvoljena igra na sreću			108	141			91	109
Lihvarski ugovor			17	63			16	6
Iznuda	172	181	162	164	128	119	136	104
Krivotvorenje novca	204	113	187	67	66	47	40	36
Krivotvorenje vrijednosnih papira	2				2			
Krivotvorenje znakova za vrijednost	18	9	8	4	6	7	6	3
Izrada, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstava za krivotvorenje	7	6	9	3	5	1	1	2
Nedozvoljeno obavljanje istraživačkih radova i prisvajanje kulturnog dobra	4	2	5	4	1	5	2	2
Protupravna naplata	91	96	86	91	87	104	71	83
Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj	176	140	68	156	116	80	72	167
Zločinačko udruženje	118	14	31	17	1		13	
Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja								
Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari	999	974	800	461	599	605	502	264
UKUPNO	1.849	1.599	1.653	1.250	1.063	1.017	1.003	801

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Zabilježeno je **sedam kaznenih djela trgovanja ljudima** za koja je prijavljeno deset osoba (2015. otkrivena i prijavljena su tri kaznena djela i prijavljeno šest osoba), što je porast otkrivenosti od 66,7 %. Tijekom godine **identificirano je još 30 žrtava trgovanja ljudima** kroz srodna kaznena djela kao što su **Prostitucija** iz čl. 157. KZ-a, **Iskorištavanje djece za pornografiju** iz čl. 163. KZ-a, **Silovanje** iz čl. 153. KZ-a i dr. (evidentirana su 32 kaznena djela počinjena na štetu žrtava trgovanja ljudima). U odnosu na prethodnu godinu na ovaj je način identificirano **21,1% žrtava manje**.

Otkriveno je i prijavljeno **71 kazneno djelo prostitucije** i 15 počinitelja. Razlog pada otkrivenosti ovih kaznenih djela od 58,0% u odnosu na 2015. godinu uvjetovan je izmjenama KZ-a u lipnju 2015. godine, prema kojima (157. st. 3 KZ-a), osoba koja sama sebe oglašava nije u kaznenom djelu. Stoga je zbog nemogućnosti

odgovarajuće usporedbe rezultata došlo do značajnog odstupanja u iskazivanju rezultata za navedeno razdoblje.

Otkriveno je i prijavljeno **67 kaznenih djela krivotvorenja novca** (36 počinitelja) te **četiri kaznena djela krivotvorenja znakova za vrijednost** (tri počinitelja). Pad otkrivenosti ovih kaznenih djela od 64,2% proizlazi iz različitog statističkog iskazivanja u 2015. godini u odnosu na 2016. godinu, u kojoj je PU zagrebačka svaku otkrivenu krivotvorenu novčanicu evidentirala kao posebno kazneno djelo.

Zabilježeno je počinjenje **164 kaznena djela iznude** (104 počinitelja); **91 kazneno djelo protupravne naplate** (83 počinitelja). Usporedbe radi, tijekom 2015. godine otkrivene su 162 (136 počinitelja), ali i 86 protupravnih naplata (71 počinitelj).

Prijavljeno je **461 kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari** za što su **prijavljene 264 osobe**, (2015. godine otkriveno i prijavljeno 800 kaznenih djela, a prijavljeno 502 osobe). Potrebno je navesti kako je izmjenama i dopunama Kaznenog zakona od 15. svibnja 2015. godine, u čl. 331. izbačeno oružje „B“ kategorije, iz čega proizlazi da sukladno odredbama Zakona o oružju, nije kažnjivo posjedovanje jednog ili dva komada oružja s pripadajućim streljivom (pištolj, revolver, lovačka puška i sl.). **Time je kažnjivo ponašanje spomenutim izmjenama ostalo u dijelu prekršaja.** Osim toga, izmijenjen je i stavak 2. spomenutog članka u kojem je navedeno kako je kažnjiva nedopuštena izradba radi prodaje drugom ili drugom pribavljanje u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihovih sastavnih i pričuvnih dijelova čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje.

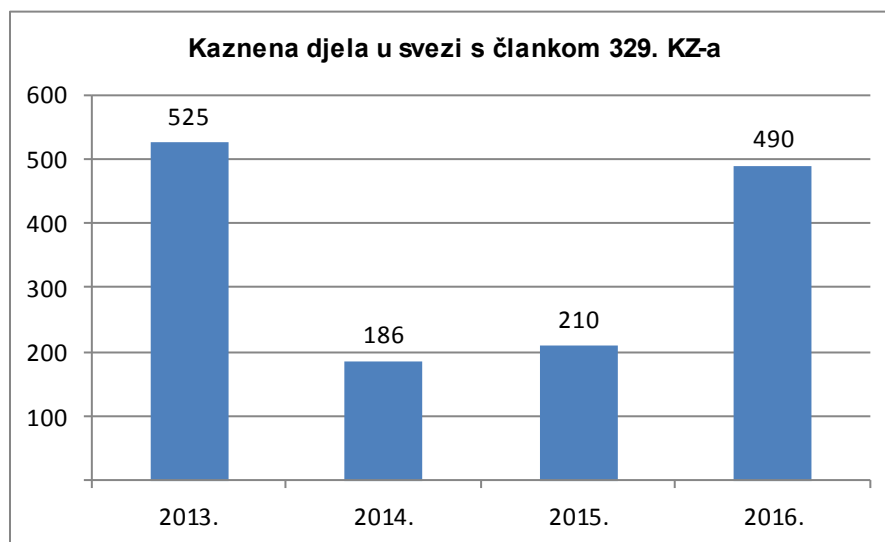
Otkriveno je 141 kazneno djelo **Nedozvoljena igra na sreću** za što je prijavljeno 109 osoba i 63 kaznena djela **Lihvarski ugovor** za što je prijavljeno šest osoba (2015. otkriveno je i prijavljeno 108 kaznenih djela **Nedozvoljena igra na sreću**, za što je prijavljena 91 osoba i 17 kaznenih djela **Lihvarski ugovor** za što je prijavljeno 16 osoba).

Otkrivena su i prijavljena četiri kaznena djela **Nedozvoljeno obavljanje istraživačkih radova i prisvajanje kulturnog dobra** za što su prijavljene dvije osobe (2015. je prijavljeno pet istovrsnih kaznenih djela za što su prijavljene dvije osobe). Napominjemo kako se u sklopu rada Službe organiziranog kriminaliteta prate

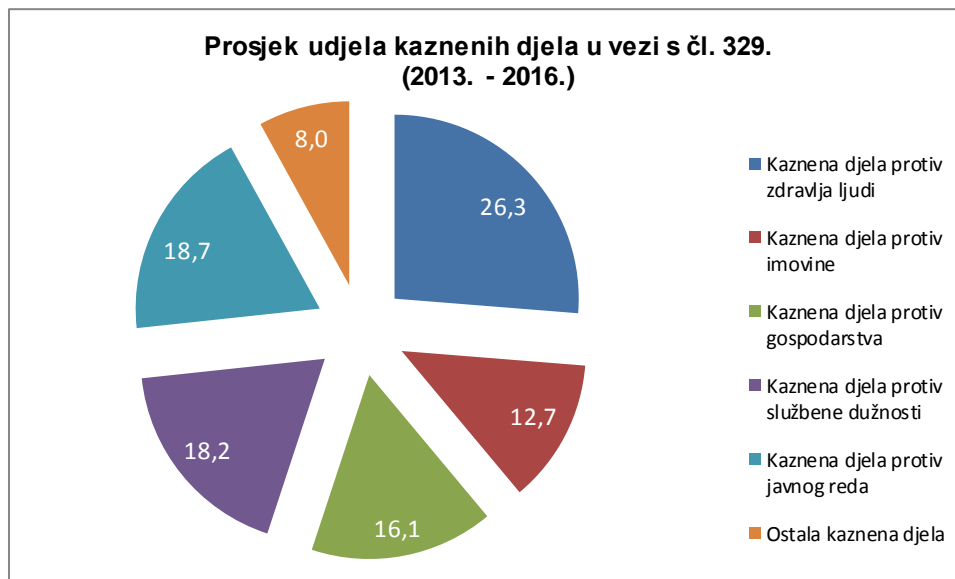
i kaznena djela koja su kataloški prikazana u drugim linijama rada kao što je, primjerice kazneno djelo **Oštećenje i nedozvoljeni izvoz kulturnog dobra** iz članka 319. KZ-a te (6 kaznenih djela za što su prijavljene dvije osobe) **Teška krađa** iz članka 229. st. 1. točka 6. i točka 7. KZ-a (98 kaznenih djela za što je prijavljeno 16 osoba).

U 2016. godini prijavljeno je otuđenje (krađa, teška krađa, neovlaštena uporaba tuđe pokretne stvari) **890 motornih vozila (od toga je počinjeno 86 pokušaja)**, što je u usporedbi s **944 motorna vozila** otuđena u 2015. pad za 5,7%. Od **804** motorna vozila čije je otuđenje prijavljeno tijekom 2016., oko 50% kaznenih djela odnosilo se na otuđenje putničkog ili terenskog vozila te oko 40% na motocikle i mopede. **Pronađeno je 516** motornih vozila ili 64,2% od 804 otuđena vozila. U 2015. taj udio iznosio je 62,7%. Koeficijent razriješenosti ukupnog broja gdje je motorno vozilo bilo predmetom kaznenog djela, **njih 890, iznosi 36,4%**.

U sastavu zločinačke organizacije otkriveno je i prijavljeno **490** kaznenih djela (210 u 2015. godini). Za kazneno djelo **Zločinačko udruženje** prijavljeno je 17 kaznenih djela (31 u 2015. godini).

Grafikon 3.1.2. Kaznena djela u svezi s člankom 329. KZ-a

Grafikon 3.1.3. Udio najbrojnijih kaznenih djela prema glavama KZ-a u vezi s čl. 329.

3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija

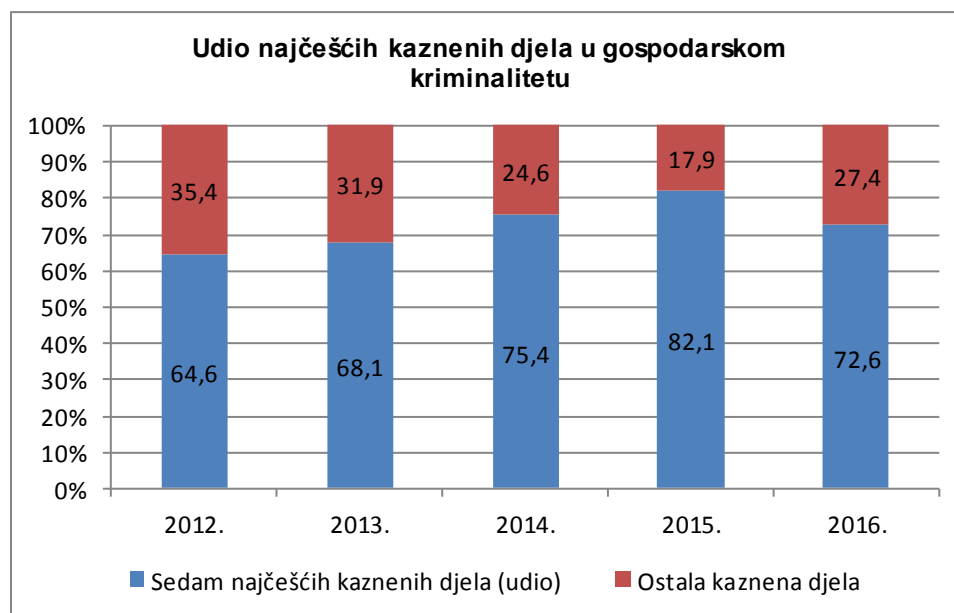
U kategoriju gospodarskog kriminaliteta, u pravilu, ubrajaju se pojedina kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja, zdravlja ljudi, okoliša, imovine, gospodarstva, računalnih sustava, programa i podataka, intelektualnog vlasništva, službene dužnosti, biračkog prava i kaznena djela krivotvorenja.

U 2016. godini otkriveno je 7.111 kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta za što su osumnjičene 1.832 osobe (**194 pravnih osoba i 1.638 fizičkih osoba**). U odnosu na prethodnu godinu, broj kaznenih djela u porastu je za 12,2%, a osumnjičenih osoba za 0,5%. Materijalna šteta pričinjena kaznenim djelima iz domene gospodarskog **kriminaliteta u 2016.** godini iznosila je **1.585.938.078** kuna. Najbrojnije kazneno djelo gospodarskog kriminaliteta je Krivotvorenje službene ili poslovne isprave. Većinu gospodarskog kriminaliteta čini **sedam najučestalijih** kaznenih djela koja u prosjeku čine oko 70 posto gospodarskog kriminaliteta.

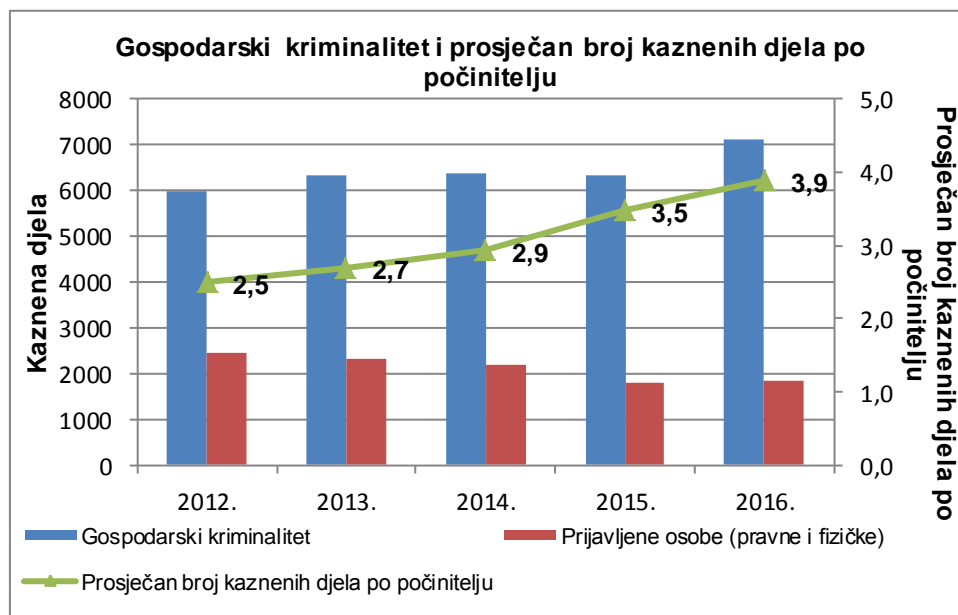
Tablica 3.2.1. Najčešća kaznena djela gospodarskog kriminaliteta

Kaznena djela	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Krivotvorenje službene ili poslovne isprave	1.003	1.030	1.653	1.781	1.759
Računalna prijevarama	505	583	960	1.361	1.365
Zloupotreba položaja i ovlasti	769	890	758	674	656
Nedozvoljena trgovina	312	685	453	401	399
Pronevjera	349	489	282	359	370
Zloupotreba povjerenja u gospodarskom poslovanju	445	213	374	393	355
Prijevarama u gospodarskom poslovanju	491	408	338	239	262
UKUPNO	3.874	4.298	4.818	5.208	5.166
UKUPNO OSTALA KAZ. DJELA	2.120	2.017	1.575	1.132	1.945
SVEUKUPNO	5.994	6.315	6.393	6.340	7.111

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.2.1. Udio najčešćih kaznenih djela u gospodarskom kriminalitetu

Grafikon 3.2.2. Prosječan broj kaznenih djela po počinitelju

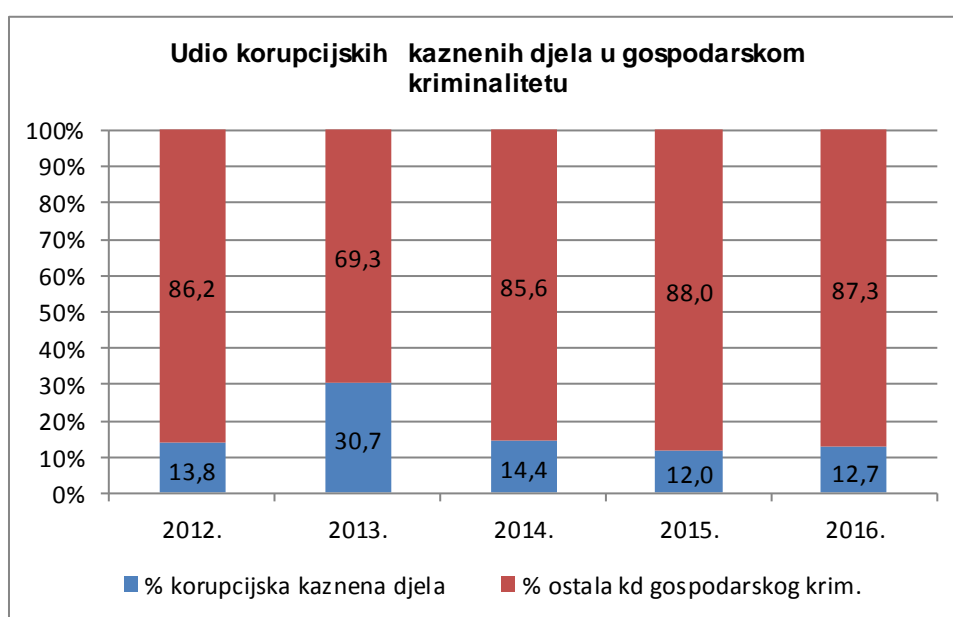
U dijelu rada Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije tijekom 2016. godine pozornost je bila usmjerena na suzbijanje korupcije, financijske istrage i pranje novca, visokotehnološki kriminalitet, suzbijanje *sive ekonomije*, pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo, primjenu Zakona o odgovornosti pravnih osoba te međunarodne aktivnosti i obveze.

3.2.1. Suzbijanje korupcije

Protukorupcijske aktivnosti u Republici Hrvatskoj temelje se na: nacionalnoj pravnoj regulativi (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o policiji, Zakon o USKOK-u, Zakon o državnom odvjetništvu, Zakon o policijskim poslovima i ovlastima); međunarodnim pravnim instrumentima (Kaznenopravna i Građanskopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji, Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije i dr.) te na Strategiji za suzbijanje korupcije i pripadajućem Akcijskom planu.

U 2016. godini korupcijskih kaznenih djela prijavljeno je **905 od čega je 72,5% kaznenih djela zlouporabe položaja ili ovlasti**, 13,7% primanja mita, 10,8% davanja mita, dok na sva ostala djela iz ove skupine otpada 3,0%. Korupcijskih

kaznenih djela prijavljeno je **više za 19,2%**. **Počinitelja tih kaznenih djela, njih 181, manje je za 40,1%** u usporedbi s 302 počinitelja iz prethodne godine. Materijalna šteta pričinjena korupcijskim kaznenim djelima procijenjena je na 130.584.318 kuna (2015. godine 244.906.339 kuna). Od 2012. do 2016. godine udio korupcijskih kaznenih djela u gospodarskom kriminalitetu je 16,7%. Kao što se vidi iz grafikona 2013. godine je zabilježen veći porast, što je primarno bilo posljedicom jednog opsežnog kriminalističkog istraživanja u kojem su za 897 kaznenih djela (primarno korupcijskih kaznenih djela) prijavljene 362 osobe.

Grafikon 3.2.1.1. Udio korupcijskih kaznenih djela u gospodarskom kriminalitetu

Policija je **otkrila 124 kaznena djela primanja mita i 98 kaznenih djela davanja mita**. U odnosu na prethodnu godinu to je **342,9% više primanja mita, dok je davanja mita bilo više za 188,2%**.

Tijekom provedenih kriminalističkih istraživanja zapažen je **pojačan trend koruptivnog ponašanja** odgovornih osoba u trgovačkim društvima koja su u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i najviših izvršitelja funkcija u tijelima državne vlasti i jedinicama područne i lokalne (regionalne) samouprave, tijekom kojih je utvrđeno traženje i primanje značajnih novčanih iznosa od nositelja poslovnih

aktivnosti i građana u smislu omogućavanja izvođenja javnih radova, pogodovanja u provedbi javnih nadmetanja, odavanja povlaštenih informacija i stjecanja prava.

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije, sudjeluju u kriminalističkim istraživanjima počinjenih kaznenih djela na štetu financijskih interesa Europske unije, kao jednog od tijela sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS sustav). AFCOS sustav jest sustav koji omogućuje koordinaciju zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti u svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije i neposrednu suradnju s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevara (OLAF). Nadalje, sudjeluje se u izradbi Nacionalne strategije suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa Republike Hrvatske za trogodišnje razdoblje kao i pripadajućeg Akcijskog plana.

Kako je MUP aktivan sudionik u implementaciji Strategije suzbijanja korupcije kroz provedbu mjera iz Akcijskog plana, a i zalaže se za društvo bez korupcije, velika pozornost poklanjala se vjerodostojnosti sustava koji proklamira borbu protiv korupcije na svim razinama, pa i one na najvišoj razini. U tom smislu podizanje razine svijesti o štetnosti korupcije kao pojave i povjerenje građana u sustav nema alternative.

Fokus protukorupcijskih napora stavlja se na usporednu provedbu financijskih istraga u svim kaznenim djelima kojima je počinjena materijalna šteta ili se ustvrdilo protupravno stjecanje imovinske koristi kako bi se podignula razina učinkovitosti kaznenog progona i utvrđivanja protupravne imovinske koristi koja bi se mogla oduzeti u kaznenom postupku i u konačnici obešteti žrtvu kaznenog djela. Nezaobilazan fokus je i na suzbijanju „*unutarnje korupcije*“, tj. korupcije unutar samog MUP-a RH.

Valja napomenuti kako uspješnost suzbijanja koruptivnih kaznenih djela uvelike ovisi o pristanku prijavitelja (oštećenika) da sudjeluje u postupku prikupljanja dokaza o počinjenju kaznenog djela jer se u ovim slučajevima radi o takvom činu koji se „događa“ bez svjedoka i bez klasične žrtve te nerijetko s naknadnim prijavljivanjem, što bitno otežava dokazivanje kaznenog djela. Drugim riječima, bez upotrebe posebnih izvida kaznenih djela iz članka 332. Zakona o kaznenom postupku, veoma je teško, a nerijetko i nemoguće, otkrivanje korupcijskih kaznenih djela i njihovih počinitelja.

Sprječavanje korupcije na svim razinama ključ je uspješne antikorupcijske politike, ali i obveza Republike Hrvatske, što proizlazi iz Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije te relevantnih dokumenata Vijeća Europe i Europske unije. Rezultati dosad provedenih kriminalističkih istraživanja pokazali su kako je potrebno uložiti dodatne napore u sprječavanju korupcije u području javne uprave, zdravstva, pravosuđa, obrazovanja, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske. U tom smislu, **Služba gospodarskog kriminaliteta i korupcije sustavno unapređuje svoje institucionalne i administrativne kapacitete pa tako i kad je riječ o borbi protiv korupcije, uključujući i korupciju unutar samog sustava MUP-a.**

Predstavnici Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta bili su uključeni u rad Koordinacijske radne skupine za izradu nove Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje 2015. - 2020. godine kao i u Sektorsku radnu skupinu pod nazivom „Pravosuđe“.

3.2.2. Financijske istrage (imovinski izvidi) i pranje novca

U svrhu što učinkovitijeg identificiranja, privremenog osiguranja te oduzimanja prihoda stečenih kaznenim djelom te prikupljanja svih potrebnih podataka i činjenica važnih za uspješno vođenje kaznenog postupka kod provedbe najsloženijih oblika financijskih istraga (imovinskih izvida) i dalje se ostvaruje napredak iniciranjem većeg angažmana i bolje suradnje s nadležnim institucijama, ponajprije Državnim odvjetništvom, Uredom za sprječavanje pranja novca, Poreznom upravom, FINA-om i dr.

Sukladno preporukama Skupine zemalja za financijsku akciju (*FATF-Financial Action Task Force*) svaka država dužna je identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi procijenila taj rizik i prikladno usmjerila aktivnosti svojih mjerodavnih tijela, učinkovito smanjujući identificirane rizike. Tako se uz tehničku pomoć i po metodologiji Svjetske banke započelo ostvarenje projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj. Sudionici tog projekta

su, uz predstavnike državnih institucija i agencija te predstavnike privatnog sektora, i predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova.

Otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela pranja novca obavlja se usporedno s izvidima kaznenih djela koja generiraju protuzakonito stečenu imovinsku korist. Financijske istrage (imovinski izvidi) provodile su se ne samo za gospodarski kriminalitet i korupciju, već i za druge vrste kriminaliteta – primarno za kaznena djela organiziranog kriminaliteta i kriminaliteta droga. Kaznena djela pranja novca u proteklom razdoblju najvećim dijelom proizašla su iz prethodnih (predikatnih) kaznenih djela računalne prijevare počinjenih putem računalnih virusa.

U proteklom razdoblju **zabilježen je trend povećanja broja kaznenih djela pranja novca**. U 2016. godini zabilježeno je 58 kaznenih djela pranja novca, što je porast od 70,6 % (2015. godine počinjena su 34 kaznena djela).

Odlukom Vijeća Europe 2007/845/JHA zemlje članice Europske unije obvezane su na uspostavu Nacionalnih ureda za povrat imovine stečene kaznenim djelima (*Asset Recovery Offices* - ARO). Naime, u skladu predmetnoj Odluci, Uredi za povrat imovine stečene kaznenim djelima kao nacionalne kontakt točke, putem razvijene suradnje, trebaju omogućiti što brže identificiranje i pronalazak imovine pribavljene kaznenim djelima na razini Europske unije te na zaprimljeni zahtjev, ali i spontano, razmjenjuju potrebna saznanja i najbolju praksu bez obzira na podrijetlo zahtjeva (državna uprava, policija, pravosuđe).

U veljači 2015. godine Europska komisija i Vijeće Europe zaprimili su notifikaciju o određivanju Uprave kriminalističke policije, Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije nacionalnim uredom za povrat imovine ostvarene kaznenim djelima u Republici Hrvatskoj. Nastavljena je suradnja između ureda za oduzimanje imovinske koristi država članica u području praćenja i utvrđivanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili druge imovine povezane s kaznenim djelom.

U proteklom razdoblju, odnosno nakon notifikacije o određivanju Uprave kriminalističke policije, Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije, nacionalnim Uredom za povrat imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom u Republici Hrvatskoj, zabilježen je trend povećanja broja zahtjeva i razmjene podataka

s drugim nacionalnim Uredima za povrat imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom zemalja članica EU u svrhu traganja i utvrđivanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom pa se očekuje daljnji trend rasta.

3.2.3. Porezne prijevare (PDV)

Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, pa tako i zajedničkom tržištu, višestruko se povećala opasnost od proračunskih gubitaka uzrokovanih zlouporabama sustava PDV-a i prijevarama na PDV-u, koji je najvažniji prihod državnog proračuna. Tijela Europske unije sa svim državama članicama usmjerena su na suprotstavljanje ugrozama od organiziranog kriminaliteta u području financijskog kriminaliteta pa je **suzbijanje prijevara na PDV-u stavljeno na listu prioriteta**. Posebnost ove vrste kriminaliteta je veliki broj sudionika rasprostranjenih na više policijskih uprava. Odgovorne osobe su, u pravilu, nedostupne, a inozemne pravne osobe su u većini dosad otkrivenih slučajeva iz susjednih država, a organizatori najčešće izvan Republike Hrvatske. Zbog navedenih obilježja nužno je pojačati suradnju među svim nadležnim tijelima u Republici Hrvatskoj kao i međunarodnu suradnju i razmjenu informacija jer se očekuje porast ove vrste kriminaliteta. Posebnu opasnost predstavlja neprestano usavršavanje mehanizama prijevara i uklapanje prijevarnih aktivnosti u zakonski okvir. Otkrivanje takvih oblika kriminaliteta zahtjeva visoka specijalistička i multidisciplinarna znanja.

3.2.4. Visokotehnološki kriminalitet

Visokotehnološki kriminalitet prisutan je u društvu već dugo vremena u različitim pojavnim oblicima, ali na današnjem stupnju razvitka virtualne dimenzije društva stalna su i rastuća prijetnja razvitku i gospodarskom prosperitetu svake suvremene države.

Razvitkom infrastrukture elektroničkih komunikacija i uvođenjem novih inovativnih usluga pojavljuju se i novi, sofisticiraniji načini počinjenja kaznenih djela iz dijela kibernetičkog kriminaliteta. Rizici kibernetičkog kriminaliteta imaju štetni učinak

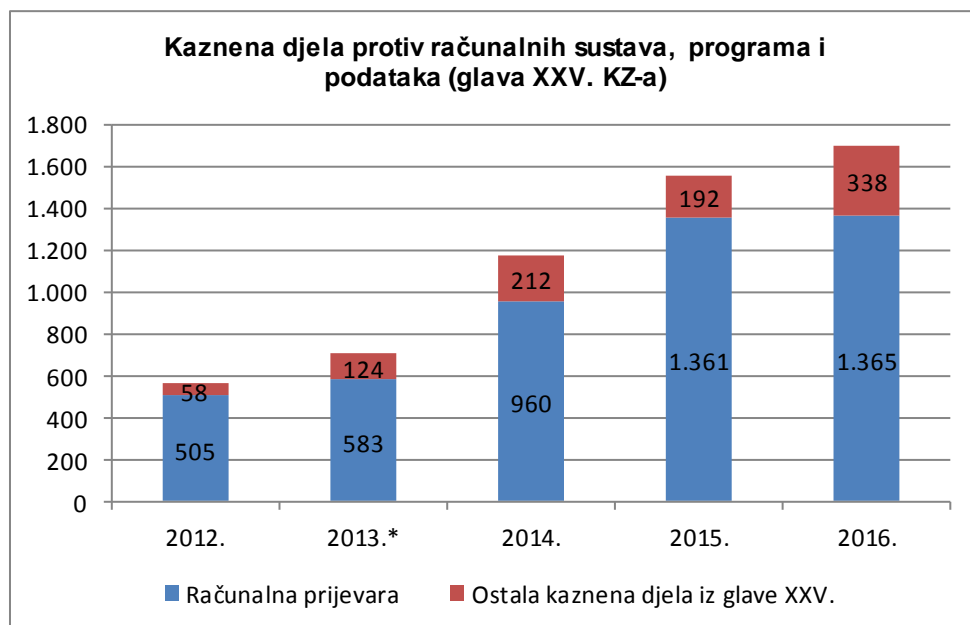
na povjerenje u informacijske tehnologije i prava pojedinaca, prihodi ostvareni ovom kriminalnom djelatnošću sve su značajniji, a posebnu opasnost predstavljaju pojavnici oblici neovlaštenog pristupa računalnim sustavima vladinih tijela i sustavima banaka u svrhu pribavljanja protupravne imovinske koristi ili onemogućavanje građana da koriste dostupne servise. Međunarodni organizirani kriminal prilagođava se, prihvaća novu tehnologiju, koristi se računalima i inim elektroničkim uređajima te internetom, pa su tako novi naraštaji kriminalaca zapravo **novе kriminalne kategorije**. Elektroničke komunikacije češće se koriste za širenje sadržaja koji se odnose na seksualno zlostavljanje djece, suvremeni „pirati“ plagiraju računalne programe, protuzakonito prisvajaju tuđa autorska prava i na njima ostvaruju veliku zaradu. Prijevare potrošača u prodaji internetskim putem su masovnije nego ikad dosad, a sve je veći broj različitih oblika zlostavljanja, prijetnji i ucjena internetskim putem, uključujući i onih koje su povezane s terorizmom.

Kod ove vrste kaznenih djela bilježi se stalan rast unatrag posljednjih godina pa je tako i tijekom 2016. godine zabilježen **značajan porast kaznenih djela računalnog kriminaliteta**, posebice računalnih prijevара, što nije neočekivano zbog ubrzanog razvitka informatičke tehnologije. Općenito gledajući, u odnosu na kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka u 2016. godini zabilježena su **1.703 kaznena djela, dok ih je tijekom 2015. godine bilo 1553**.

Tablica 3.2.4.1. Kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka

Glava XXV.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Računalna prijevара	505	583	960	1.361	1.365
Ostala kaznena djela iz glave XXV.	58	124	212	192	338
UKUPNO GLAVA XXV.	563	707	1.172	1.553	1.703
Udio kd računalne prijevара	89,7	82,5	81,9	87,6	80,2

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.2.4.1. Kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka

Tehnologija napada s uskraćivanjem usluga (DDoS napadi⁷) stalno se usavršava i širi te se koristi za „napad na internetske infrastrukture tako da zauzmu dovoljno slobodnih resursa, čime se uskraćuju usluge legalnim korisnicima. Pritom napadi mogu biti usmjereni prema bilo kojem mrežnom uređaju ili bilo kojem drugom mrežnom resursu. Pojavljuju se i nove vrste malicioznih programa, posebice vezanih za bankarski sektor i financije, zatim različite vrste ransomwarea, tzv. CEO prijevere⁸, prijetnje DDOS napadima koje su sve češće povezane s virtualnim valutama. Virtualne valute, osobito *Bitcoin*, nastavljaju se pozicionirati u kriminalnom svijetu kao sredstvo plaćanja roba i usluga ili kao otkupnina u slučajevima *cyber iznuda*. Izražene su i različite vrste *online prijevera*, osobito povezanih s tzv. krađama identiteta, koje bilježe sve veći broj žrtava među građanima, a bilježi se i porast *darkweb tržišta* za kupovinu ilegalnih proizvoda.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 7. listopada 2015. godine donijela je **Odluku o donošenju Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti i Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti**. Policijski službenici Uprave kriminalističke policije, OVTK, sudjelovali su u izradbi

⁷ DDoS je engleska skraćenica za Distributed Denial-of-service attack, i označava sprječavanje pristupa računalom sustavu korištenjem mnogobrojnih raspršenih resursa koji se većinom nalaze na Internetu.

⁸ CEO prijevera - tzv. „direktorska e-mail prijevera“. U pitanju je takva vrsta prijevera gdje zaposleni misli da je dobio e-mail od svog šefa u kojem on traži da se izvrši određena financijska transakcija, a novac, u stvari, završi na računu kriminalaca.

navedenih dokumenata, a i neposredno su zaduženi za provedbu predviđenih mjera iz područja kibernetičkog kriminaliteta. Mjere za čiju provedbu je nadležan MUP su sljedeće: stalno unaprjeđivati i poticati - nacionalni zakonodavni okvir, vodeći pritom računa o međunarodnim obvezama; međunarodnu suradnju u svrhu učinkovitije razmjene informacija; kvalitetnu međuinstitucionalnu suradnju u svrhu učinkovite razmjene informacija na nacionalnoj razini, a posebno u slučaju računalnog sigurnosnog incidenta; ljudske potencijale, kompetencije i tehničke mogućnosti mjerodavnih državnih tijela za otkrivanje, kriminalističko istraživanje i procesuiranje kaznenih djela iz dijela računalnog kriminaliteta te osiguranje potrebne financijske potpore; razvijati suradnju s gospodarskim sektorom.

Osim kriminalističkih istraživanja kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka te protiv intelektualnog vlasništva Odjel za visokotehnološki kriminalitet bavio se i **problematikom *online* seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece.**

Glede kaznenih djela **intelektualnog vlasništva najveći dio represivnih aktivnosti** odnosio se na istraživanje kaznenih djela **Povrede žiga prodajom krivotvorenih proizvoda** (odjevnih predmeta, odjeće, satova, sunčanih naočala i lijekova za potenciju) na Internetu. Uočen je **povećan udio prodaje krivotvorenih proizvoda putem profila na društvenim mrežama** (Facebook i dr.), kao **noviji trend u povredama prava intelektualnog vlasništva.**

Promatramo li visokotehnološki kriminalitet u cjelini, procjena je kako će se trend rasta visokotehnološkog kriminaliteta u Republici Hrvatskoj zadržati i u idućim godinama suvremenijim načinima izvršenja i korištenjem sve naprednije tehnologije. Takav je trend prisutan u svim državama Europske unije i svijeta.

3.2.5. Suzbijanje „sive ekonomije“

Suzbijanje „sive ekonomije“ provodilo se sukladno **Planu suzbijanja sive ekonomije i radom u Povjerenstvu za suzbijanje sive ekonomije** u skladu s mjerama Povjerenstva. Plan se ostvario u suradnji s inim državnim tijelima i inspekcijskim službama Republike Hrvatske. Ovo Ministarstvo je uglavnom imalo

ulogu pružanja asistencija pojedinim inspekcijskim službama, a i proaktivno je djelovalo posebno u pogledu suzbijanja ilegalne eksploatacije mineralnih sirovina, nezakonite trgovine naftnim derivatima, zaštite intelektualnog vlasništva, ilegalne gradnje, nezakonitog kreditiranja građana itd.

Najčešći pojavni oblici nelegalnog gospodarstva su: prodaja robe bez prateće dokumentacije („*na crno*“); nezakonito zapošljavanje (*rad na crno*); fiktivna dokumentacija o izvozu, uvozu, provožu robe; krijumčarenje tzv. *visokotarifne ili trošarinske robe* - nafta, cigarete, voće i povrće, meso, živa stoka i dr.); protupravna eksploatacija rudnog blaga; nezakonito obavljanje djelatnosti bez upisa u sudski ili obrtni registar; neevidentiranje poslovnih aktivnosti u poslovnim knjigama; neizdavanje računa za obavljenju uslugu; neprijavljivanje iznajmljivanja kuća, apartmana, stanova, poslovnih prostora; drugi oblici izbjegavanja plaćanja javnih davanja (poreza, carine, doprinosa).

Posljedice *sive ekonomije* dobro su poznate: znatan dio gospodarskih aktivnosti nije uračunat u ukupno gospodarstvo zbog čega se neki važni gospodarski pokazatelji poput BDP-a čine manjima nego što jesu, porezni prihodi su manji nego što bi mogli biti, poduzetnici doživljavaju nelojalnu konkurenciju, građani imaju manju zaštitu (npr. zdravstvena zaštita ili mirovina) od one koju bi mogli imati. Osobe uključene u *sivu ekonomiju* imaju niži status nego što bi ga imali da su „*obični*“ (pravi, regularni, redoviti) poduzetnici ili radnici. Posljedice toga su slabo provođenje javne politike, nesigurne procjene važnih gospodarskih pokazatelja mogu smanjiti djelovanje gospodarskih politika, smanjeni porezni prihodi utječu na smanjenu sposobnost vladinih politika u pružanju usluga, što za posljedicu ima narušavanje odnosa u poreznom sustavu povećanjem poreza, uvođenjem novih poreza ili prebacivanjem poreznih opterećenja na druge skupine.

Kad se radi o pojavi suzbijanja sklapanja lihvarskih ugovora, protuzakonitih kredita i zajmova, potrebno je naglasiti kako je njihov porast posljedica gospodarske krize i kreditne nesposobnosti hrvatskih građana da pravo na kredit ostvare kod financijskih institucija, prije svega banaka, kao i neujednačenost zakonskih propisa kojima se uređuje pravo na pružanje financijskih usluga. Donošenjem Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN, 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, 52/16) ova materija je u značajnoj mjeri stavljena u odgovarajuće zakonske okvire

(za obavljanje ove djelatnosti potrebno ishoditi odobrenje Ministarstva financija). U odnosu na druge pojavne oblike *sive ekonomije* doneseni su zakonski propisi (Zakon o gradnji (pročišćeni tekst NN, 153/13, 20/17; Zakon o prostornom uređenju NN, 153/13; Zakon o građevinskoj inspekciji; NN, 153/13) – NN, 153/13, Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (pročišćeni tekst zakona NN, 133/12, 115/16), koji na drukčiji i učinkovitiji način omogućuju njihov nadzor i provjeru mjerodavnih inspeksijskih službi). Sukladno tomu u idućem se razdoblju očekuje smanjenje nezakonitih aktivnosti s obilježjima *sive ekonomije*.

Pitanje *sive ekonomije* statistički se promatra kroz kaznena djela naznačena u tablici. U 2016. godini prijavljeno je **1.190 kaznenih djela (porast za 34,0%)** iz dijela *sive ekonomije*. Najbrojnija kaznena djela iz tog područja kriminaliteta su *Utaja poreza ili carine* (404), *Nedozvoljena trgovina* (399), *Neisplata plaća* (148), *Izbjegavanje carinskog nadzora* (89) i *Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga* (85).

Kao što je vidljivo u tablici i grafikonu, **bilježi se porast** prijavljivanja većine promatranih kaznenih djela. S obzirom na značajan porast kaznenih djela – *Neisplata plaće, Protupravne eksploatacije rudnog blaga, Protupravne gradnje, Utaja poreza i carine*, u idućem će se razdoblju provesti analiza i ustvrditi uzroci i načini njihova činjenja, posebno kad se radi o kaznenom djelu *Utaja poraza i carine*, budući da su pojedina kriminalistička istraživanja (fiktivna trgovina zlatom, metalima i dr.) pokazala kako se njihovim činjenjem nanosi šteta velikog opsega državnom proračunu, kako kroz ustezanje propisanih davanja, tako i neosnovanog traženja povrata PDV-a (PDV prijevare).

Od 2012. do 2015. godine vidljiv je značajan pad ovih kaznenih djela, dok se u 2016. godini bilježi porast koji primarno generiraju kaznena djela *Utaje poreza i carine, Nedozvoljene trgovine i Neisplate plaće*, što je posljedica uspješno provedenih kriminalističkih istraživanja i zadiranja u *tamnu brojku* kriminaliteta.

Tablica 3.2.5.1. Kaznena djela iz područja „sive ekonomije“

Kaznena djela iz područja "sive ekonomije"	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Povreda prava na rad	123	2	3	2	2
Neisplata plaće	-	27	113	78	148
Povreda prava iz socijalnog osiguranja	-	20	36	43	45
Protupravna eksploatacija rudnog blaga	32	10	134	1	3
Protupravna gradnja	57	26	6	8	15
Povreda obveze vođenja trg. i posl. knjiga	136	82	84	67	85
Utaja poreza i carine	476	139	165	141	404
Izbjegavanje carinskog nadzora	241	131	101	147	89
Nedozvoljena trgovina	312	685	453	401	399
UKUPNO	1.377	1.122	1.095	888	1.190

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.2.5.1. Kaznena djela iz područja „sive ekonomije“

3.2.6. Pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo

Stupanjem na snagu Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (NN, 57/11.) u lipnju 2011. godine omogućen je kazneni progon počinitelja kaznenih djela taksativno navedenih u spomenutom Zakonu i nakon isteka rokova za zastaru kaznenog

progona. Odredbama toga Zakona propisano je da su kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, kaznena djela koja su počinjena u vrijeme Domovinskog rata i mirne reintegracije te ratnog stanja i neposredne ugroženosti neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti države.

U odnosu na suzbijanje kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, među koja su uvrštena i kriminalistička istraživanja kaznenih djela nezakonita stjecanja statusa branitelja i HRVI-a⁹ iz Domovinskog rata, 2. prosinca 2013. godine potpisan je Protokol o razmjeni informacija i zajedničkom radu u predmetima nezakonitog ostvarivanja statusa branitelja, HRVI-a i s tim u vezi drugih prava prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, između sudionika MUP-a, MORH-a i Ministarstva branitelja.

U dosad podnesenim kaznenim prijavama po navedenoj problematici, ona se dovode u svezu sa Zakonom o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenim djelima iz postupka pretvorbe i privatizacije. Kako se počinjenjem navedenih kaznenih djela neposredno oštećuje državni proračun i to u dužem vremenskom razdoblju, potrebno je nastaviti daljnje aktivnosti u svrhu otkrivanja i procesuiranja počinitelja ovih kaznenih djela.

Kad je riječ o nepravilnostima u pretvorbi i privatizaciji trgovačkih društava zbog izražene sumnje da postupak pretvorbe nije proveden u skladu s tada važećim zakonskim odredbama, potrebno je, posebno u dijelu utvrđivanja tijeka novčanih sredstava te nerazmjera između legalnih prihoda i stečene imovine, koristiti metode i baze podataka Porezne uprave, mogućnosti putem međunarodne policijske suradnje ARO ured¹⁰ te neposredno surađivati s Državnom revizijom, Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom i nadležnim državnim odvjetništvima.

Ipak je potrebno naglasiti kako je u prethodnom razdoblju zatražena ocjena ustavnosti predmetnog Zakona, posebno u pogledu *instituta zastare*, koji je i doveden u pitanje s obzirom na odluku Ustavnog suda u predmetu „Sanader“.

⁹ HRVI - Hrvatski ratni vojni invalidi

¹⁰ ARO ured - prijavni ured operativnih usluga u zračnom prometu (Air Traffic Services Reporting Office); jedinica koja je uspostavljena u svrhu prijama izvješća namijenjenih pružanju operativnih usluga u zračnom prometu, te prijama planova leta prije uzlijetanja.

3.2.7. Međunarodne obveze i aktivnosti

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije Uprave kriminalističke policije, PNUSKOK-a sudjelovali su na izradbi Akcijskog plana za 2017. i 2018. godinu u kojem su predložene aktivnosti s antikorupcijskim učincima koje se planiraju poduzeti u idućem dvogodišnjem razdoblju.

Sukladno preporukama Skupine zemalja za financijsku akciju (FATF – Financial Action Task Force), **svaka država dužna je identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi** te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi procijenila taj rizik i prikladno usmjerila aktivnosti svojih nadležnih tijela. Uz tehničku pomoć i prema metodologiji Svjetske banke donesen je nacrt Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

U svezi s pitanjem financijskih istraga i pranja novca usko se surađivalo s europskim i regionalnim institucijama Vijeća Europe - *MONEYVAL* - Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca; *CARIN* - mreža kontakt osoba za suradnju na području financijskih istraga, *FATF* (Financial Action Task Force) - međudržavno tijelo koje ima članove iz cijelog svijeta i čiji je cilj razvitak i unaprjeđenje nacionalnih i međunarodnih strategija za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. **Hrvatski sabor je 17. srpnja 2008. godine donio odluku o proglašenju Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe u traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenoga kaznenim djelom i o financiranju terorizma** kao djelotvornijeg međunarodnog pravnog instrumenta koji omogućava brže otkrivanje, zamrzavanje, privremeno i trajno oduzimanje prihoda stečenog kaznenim djelima i pruža osnove za neposrednu komunikaciju i time učinkovitiju međunarodnu suradnju pravosudnih tijela, međunarodnu policijsku suradnju i međunarodnu suradnju financijskih obavještajnih jedinica u suzbijanju pranja novca i kriminaliteta vezano za pranje novca. U listopadu 2016. godine održan je 8. sastanak stranaka Varšavske konvencije gdje su predstavnici Republike Hrvatske podnijeli izvješće o napretku koje je prihvaćeno.

MONEYVAL-a (Committee of Experts of the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures) poseban je odbor stručnjaka Vijeća Europe za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (osnovan 1997. godine), koji državama članicama i državama kandidatkinjama za članstvo u Vijeću Europe određuje mjere protiv pranja novca i financiranja terorizma te ocjenjuje pridržavaju li se njegove članice odgovarajućih standarda vezanih za preporuke FATF-a (Financial Action Task Force - međunarodnog tijela koje ima članove iz cijelog svijeta i čiji je cilj razvitak i unaprjeđenje nacionalnih i međunarodnih strategija za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma) i odredbi sadržanih u Konvencijama relevantnim za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Republika Hrvatska članica je Odbora MONEYVAL-a pri Vijeću Europe, a predstavnici Republike Hrvatske pri Odboru MONEYVAL-a su predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i MUP-a. Tijekom 2016. godine održane su tri Plenarne sjednice MONEYVAL-a. Na 50. Plenarnoj sjednici, održanoj u travnju 2016. godine, i 52. Plenarnoj sjednici, održanoj u prosincu 2016. godine, predstavnici Republike Hrvatske predstavili su izvješće o napretku usklađenosti hrvatskog zakonodavnog okvira i prakse u sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (follow up) čije je izvješće prihvaćeno.

Odlukom Vijeća Europe 2007/845/JHA zemlje članice Europske unije obvezane su na uspostavljanje, odnosno određivanje Nacionalnih ureda za povrat imovine stečene kaznenim djelima (**Asset Recovery Offices – ARO**). Naime, sukladno predmetnoj Odluci, Uredi za povrat imovine ostvarene kaznenim djelima kao nacionalne kontakt točke, putem razvijene suradnje, trebaju omogućiti što brže identificiranje i pronalaženje imovine pribavljene kaznenim djelima na nivou Europske unije te na zaprimljeni zahtjev, ali i spontanu razmjenu potrebnih informacija kao i najbolju praksu bez obzira na porijeklo zahtjeva (državna uprava, policija, pravosuđe).

Zakonom o pojednostavljenju razmjene podataka između tijela država članica EU nadležnih za provedbu zakona, koji je stupio na snagu 30. svibnja 2015., u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena je Odluka Vijeća 2007/845/PUP od 6. prosinca 2007. godine o suradnji između ureda za oduzimanje imovinske koristi država članica u području praćenja i utvrđivanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili druge imovine povezane s kaznenim djelom. Kao kontakt točka

određena je Uprava kriminalističke policije, Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Služba gospodarskog kriminaliteta i korupcije. Jedanput godišnje održavaju se redoviti sastanci svih predstavnika ARO ureda zemalja članica na kojima se raspravlja o problemima i predlažu se nova rješenja (ARO platforma). U 2016. godini održan je redoviti sastanak ARO platforme u Bukureštu, predstavnici ARO ureda Republike Hrvatske nisu sudjelovali na navedenom sastanku.

Policijski službenici OVTK sudjelovali su i u provedbi aktivnosti iz operativnog plana EMPACT Cyber attacks i EMPACT Cybercrime Child Sexual Exploitation. U sklopu Europskog mjeseca kibernetičke sigurnosti u suradnji s Europolom pokrenute su kampanje protiv mobilnih *malvera*¹¹ i *financijskih mula*¹² u sklopu kojih su održane konferencije za tisak, gostovanja u medijima, izrađeni promidžbeni materijali i video. Krajem 2016. godine uključeni smo i u Europolov projekt „No More Ransom“, s ciljem prevencije ransomwarea.

3.3. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu

U 2016. godini **prijavljeno je 2.838 kaznenih djela zlouporabe droga** (2015. prijavljeno 2.878 kaznenih djela), **što je pad za 1,4%**. U ukupnom broju prijavljenih kaznenih djela na području Republike Hrvatske, udio kriminaliteta droga u 2016. godini iznosi 5,1% (2015. godine 4,9%.)

Prijavljeno je **2.829 kaznenih djela** iz članka 190. Neovlaštena proizvodnja i promet drogama i članka 191. Omogućavanje trošenja droga (2015. prijavljena su 2.842 navedena kaznena djela), **što je pad od 0,5%**.

Prijavljeno je devet kaznenih djela iz članka 191a Neovlaštena proizvodnja i promet tvari zabranjenih u sportu, a u 2015. godini prijavljeno je 36 kaznenih djela iz navedenog članka, što čini pad od 75,0%.

¹¹ Malware je skraćena od "malicious software", odnosno to je maliciozni program napravljen s namjerom da ošteti zaraženo računalo bez korisnikovog pristanka. To je generalni pojam koji podrazumijeva sve računalne prijetnje kao što su virusi, crvi, trojanci, spyware.

¹² Financijske mule su osobe unovačene kao posrednici u pranju novca za kriminalce i kriminalne organizacije, a najčešće ih angažiraju putem različitih internetskih oglasa u kojima im se nudi brza i laka zarada. Nakon što primi nezakonit novac 'mula' ga mora prebaciti na drugi račun, a transakcije su često prikrivene kao zakonite poslovne prilike i mule smiju zadržati dio novca kao nagradu.

U 2016. godini kazneno je prijavljeno **1.420 osoba** za počinjena kaznena djela iz članka 190. - Neovlaštena proizvodnja i promet drogama i članka 191.- Omogućavanje trošenja droga Kaznenog zakona, dok su 2015. godine prijavljene 1.322 osobe, što čini porast od 7,4%. Od kazneno prijavljenih osoba u 2016. godini, **1.296 osoba je muškog spola** (91,3%), a **124 osobe su ženskog spola** (8,7%), **78** kazneno prijavljenih osoba bili su **maloljetnici**.

Za počinjena kaznena djela iz članka 191a. Kaznenog zakona, Neovlaštena proizvodnja i promet tvari zabranjenih u sportu u 2016. godini kazneno je prijavljeno pet osoba, svi punoljetni muškarci (2015. godine 11).

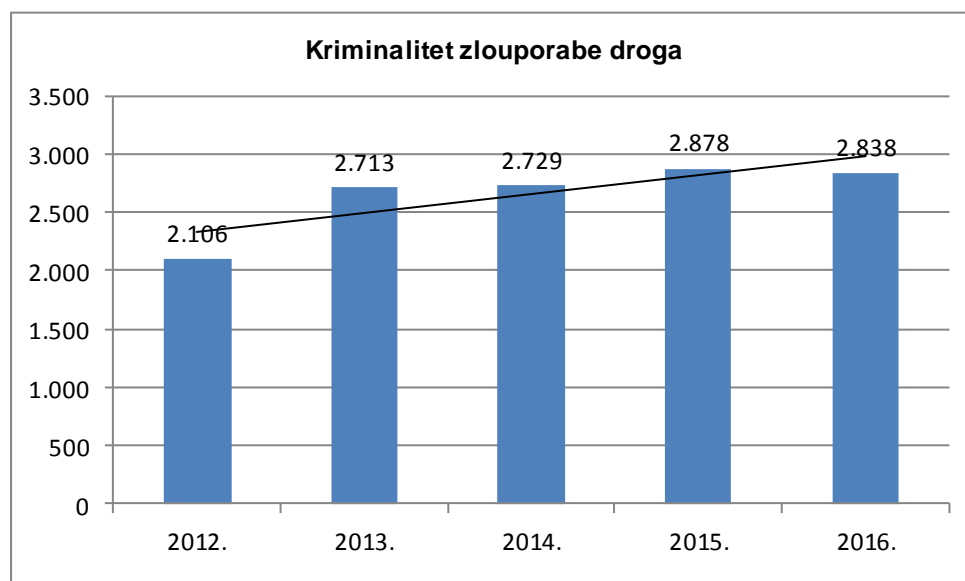
U petogodišnjem razdoblju kriminalitet droga bilježi stalan porast, što je posljedica predviđenih, ali zabrinjavajućih trendova po pitanju zlouporabe i kriminaliteta droga, ali i pojačane aktivnosti policije na suzbijanju te vrste kriminaliteta.

Tablica 3.3.1. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu¹³

Kriminalitet zlouporabe droga	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Neovlaštena proizvodnja i promet drogama	1.588	2.081	2.017	2.284	2.235
Omogućavanje trošenja droga	518	602	690	558	594
Neovlaštena proizvodnja i promet tvari zabranjenih u sportu		30	22	36	9
UKUPNO	2.106	2.713	2.729	2.878	2.838
Ostalo (čl. 173. st. 1)	5.189	5.585	7.246	6.709	8.722

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

¹³ Godina 2012. prikazana je bez čl. 173. st. 1 da bi bila usporediva s narednim godinama. U 2013. godini došlo je do izmjene KZ-a te je čl. 173. st. 1. prešao u prekršajnu problematiku, a čl. 191a - Neovlaštena proizvodnja i promet tvari zabranjenih u sportu, novi je članak Kaznenog zakona RH.

Grafikon 3.3.1. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu

U 2016. godini zabilježeno je **8.722 prekršaja iz Zakona o suzbijanju zlorporabe droga** (najveći dio za prekršaje tzv. neovlaštenog posjedovanja droge), dok je 2015. godine podneseno 6.709 optužnih prijedloga i prekršajnih naloga iz navedenog Zakona, što je porast od 30%.

Za počinjene prekršaje iz Zakona o suzbijanju zlorporabe droga prijavljeno je 8.658 počinitelja, što je 30,4% više nego 2015. godine kad ih je bilo 6.641. Od navedenog broja počinitelja u 2016. godini, 7.746 su osobe muškog spola (89,5%), a 912 osoba je ženskog spola (10,5%). Od ukupnog broja počinitelja, njih 253 ili 2,9% bili su maloljetnici.

U 2016. godini bilo je 11.105 zapljena svih vrsta droge, što je u odnosu na godinu prije, kad ih je zabilježeno 8.921, **porast od 24,5%** (2.184 zapljena više). **Ovo je najbolji ikada zabilježen rezultat aktivnosti policije (po broju slijede 2014. godina s 9.166 i 2001. godina sa 7.620 zapljena droga).**

Osim slučajeva neovlaštenog posjedovanja i neovlaštene preprodaje i omogućavanja trošenja droga, u Hrvatskoj je prisutan i problem neovlaštene proizvodnje droga. U 2016. godini bilo je 256 slučajeva neovlaštene proizvodnje produkata kanabisa od čega je u 131 slučaju bila riječ o uzgoju u zatvorenom prostoru u kontroliranim uvjetima. Pronađeno je i zaplijenjeno 2.634 stabljika

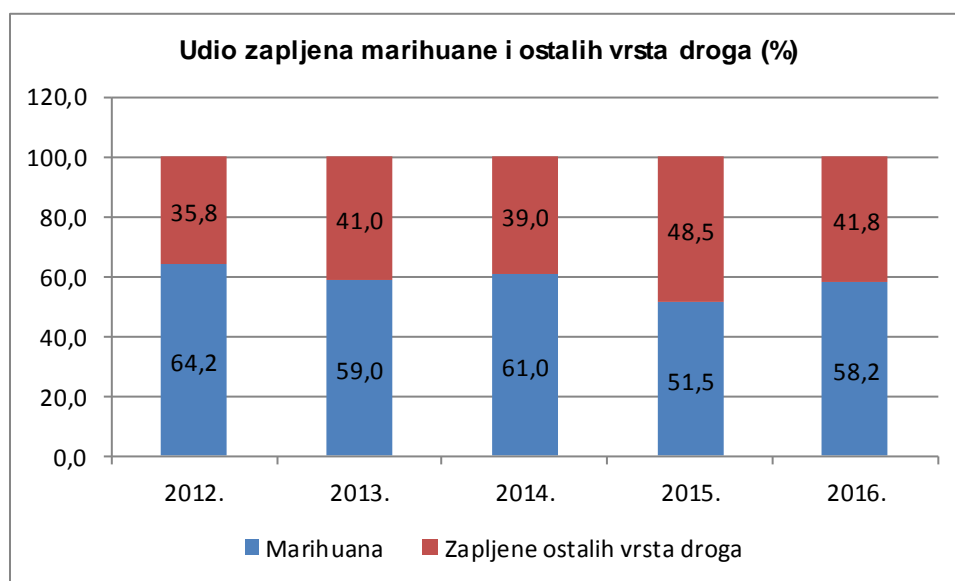
marihuane, dok je u 103 slučaja bila riječ o „outdoor“ uzgajalištima na kojima je pronađeno i zaplijenjeno ukupno 7.301 stabljika kanabisa.

Riječ je o 9.935 zaplijenjenih stabljika, što u prosjeku čini 42 stabljike marihuane po otkrivenom ilegalnom uzgajalištu. Usporedbe radi, u 2015. godini je otkriveno 258 ilegalnih uzgajališta na kojim je pronađeno i zaplijenjeno 5.687 stabljika, u prosjeku 22 stabljike po uzgajalištu. Iz navedene usporedbe jasno je kako se **nastavlja trend povećanja nezakonitog uzgoja**. Riječ je o količinama za osobne potrebe, eventualno i za potrebe lokalnog (regionalnog) ilegalnog tržišta droga.

Tijekom 2016. godine bilo je 29 zapljena svih vrsta tvari s *Liste tvari zabranjenih u sportu* (NN, 116/13), što je porast u broju zapljena u odnosu na 2015. godinu kad je ostvareno 26 zapljena. Većinu zapljena u 2016. godini, njih 18, čine anabolička sredstva. Kazneni zakon ne sankcionira tzv. posjedovanje tvari zabranjenih u sportu za osobnu uporabu koja nisu namijenjene daljnjem prometu, ali postoji mogućnosti podnošenja optužnih prijedloga temeljem carinskog prekršaja iz članka 74. stavak 1. točka 2. Zakona o provedbi carinskih propisa Europske unije, što je i provedeno u dijelu zapljena manjih količina na granici (nisu statistički obrađeni). Nadležnost za podnošenje optužnih prijedlog je na Ministarstvu financija – Carinska uprava.

Tijekom i nakon provedbe kriminalističkih istraživanja iz domene kriminaliteta droga (i tvari zabranjenih u sportu) tijekom 2016. godine zaplijenjena su sredstva u stranoj i domaćoj novčanoj valuti u iznosu od 1.965.604 kuna (riječ je o privremeno oduzetim novčanim sredstvima koja su oduzeta na Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta).

Promotrimo li broj zapljena s obzirom na vrstu droge u razdoblju od pet godina, porast se bilježi najviše kod marihuane. Godine 2015. zabilježen je značajan pad broja zapljena i mase zaplijenjene marihuane zbog akcija albanskih vlasti na suzbijanju uzgoja i krijumčarenja marihuane i skunka (selo Lazarat) u 2014. i 2015. godini. U svezi ponude marihuane na ilegalnom narkotržištu bilježi se porast.

Grafikon 3.3.2. Udio zapljena marihuane i ostalih vrsta droga

U Hrvatskoj nema „epidemije“ ovisnosti o drogama. Unatoč pokušajima, nema ni tzv. *otvorenih narkoscena* i značajnije proizvodnje droga, osim uzgoja konoplje (marihuana). Za održavanje postignute razine sigurnosti nužno je nastaviti s uličnom redukcijom i opsežnim i dugotrajnim kriminalističkim istraživanjima usmjerenim prema zločinačkim udruženjima koja imaju međunarodno obilježje.

MUP je najznačajniji nositelj aktivnosti suzbijanja ponude droga na ilegalnom narkotržištu u sklopu uspostavljenog nacionalnog sustava borbe protiv droga u sklopu Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj. Istina, zabrinjava sve veći broj osoba koje troše i posjeduju male količine droga za *osobnu uporabu*, što tijekom dužeg razdoblja, povezano s navedenim čimbenicima koji utječu na borbu protiv zlouporabe droga, može negativno utjecati na opće stanje i kretanje stanja sigurnosti.

U određivanju prioriteta kriminaliteta droga potrebno je imati na umu kako je riječ o kriminalitetu međunarodnog obilježja, dinamike prijenosa kriminalnih aktivnosti iz države u državu, brzog promjeni načina djelovanja i ruta krijumčarenja, visokog stupnja organiziranosti i hijerarhijske uređenosti zločinačkih udruženja, širokog korištenja novih i sofisticiranih načina komunikacija između počinitelja, velike

financijske moći i brojnosti zločinačkih udruženja. Osim toga, treba uzeti u obzir i stalni porast potražnje droge te pojavu novih droga na ilegalnom tržištu.

3.4. Opći kriminalitet

Ova kategorija kriminaliteta sadrži najširu i najraznovrsniju skupinu kaznenih djela. U nju su uključena sva kaznena djela nasilja, imovinski kriminalitet i ostali kriminalitet koji nije razvrstan u ranije nabrojene kategorije.

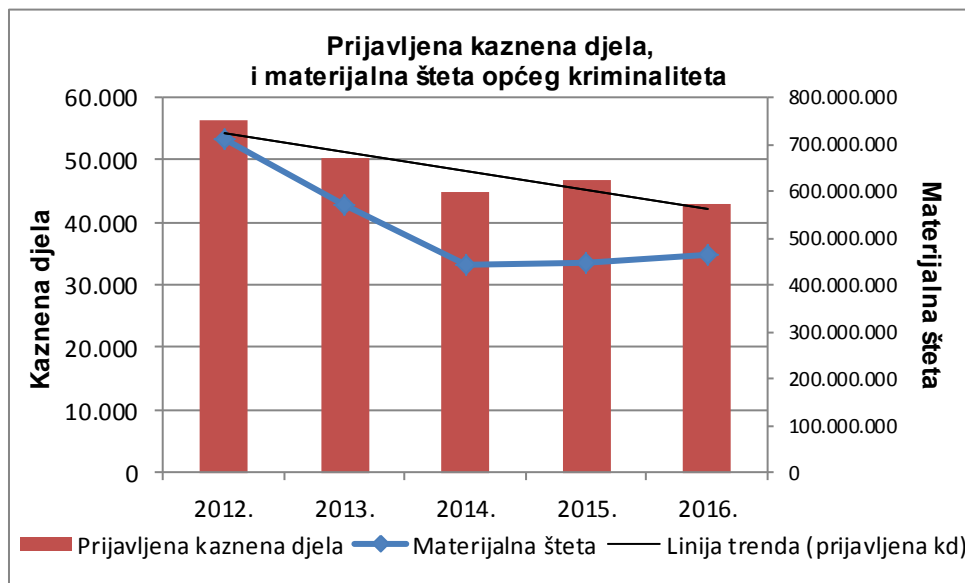
Udio općeg kriminaliteta u ukupnom kriminalitetu koji se istražuje i prijavljuje po službenoj dužnosti iznosi 77,2%. Ovih je kaznenih djela u protekloj godini prijavljeno 43.107, što je za **7,9% manje** nego 2015. godine. Nastala materijalna šteta je procijenjena na 464.523.931 kn.

Pratimo li kretanje broja kaznenih djela i materijalne štete u posljednjih pet godina, vidljiv je trend pada. Od 2012. do 2014. godine materijalna šteta bilježi značajan pad jer je stupanjem na snagu Kaznenog zakona (NN, 125/11 i 144/12) izmijenjen kazneno-materijalni pravni okvir. Naime, zbog jedinstvene primjene Kazneni odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske odredio je pravno shvaćanje pojma „mala vrijednost ukradene, utajene i pronevjerene stvari“, određivši da se dotadašnji cenzus od 1.000 kuna podiže na 2.000 kuna. Ponovnim izmjenama i dopunama KZ-a (NN, 56/15) imovinski cenzus je vraćen na 1.000 kuna, što je utjecalo na porast materijalne štete u općem kriminalitetu. Od 2015. godine materijalna šteta u neznatnom je porastu.

Tablica 3.4.1. Opći kriminalitet

Kaznena djela i materijalna šteta	Opći kriminalitet				
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Prijavljena kaznena djela	56.385	50.217	44.763	46.819	43.107
Razriješena kaznena djela	26.951	25.333	22.813	23.968	22.906
Materijalna šteta	709.748.002	568.814.863	442.412.639	447.517.692	464.523.931

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.4.1. Prijavljena kaznena djela i materijalna šteta

Obilježje ovih kaznenih djela veliki je broj kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem. Od 43.107 kaznenih djela općeg kriminaliteta, u 845 kaznenih djela počinitelj je zatečen na djelu, u 6.816 kaznenih djela počinitelj je bio poznat istodobno kad i kazneno djelo, a počinitelji 35.446 (82,2%) kaznenih djela bili su nepoznati u vrijeme saznanja za kazneno djelo.

Kriminalističkim istraživanjima kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem razriješeno je njih **14.090 ili 39,8%**. U 2016. godini pronađeni su počinitelji 1.155 kaznenih djela prijavljenih u ranijim godinama. Ako naknadno otkrivenim kaznenim djelima iz izvještajnog razdoblja pribrojimo i kaznena djela koja su prijavljena ranijih godina, a njihov počinitelj je otkriven u izvještajnom razdoblju, tada su u izvještajnom razdoblju naknadno otkriveni počinitelji 15.245 kaznenih djela. Koeficijent naknadne otkrivenosti iznosi **43,0%** i za **1,6 postotaka je bolji** od prethodne godine.

U 2016. godini prijavljenih kaznenih djela manje je za 3.712 ili 7,9%, a razriješenih za 1.062 ili 4,4%.

3.4.1. Kriminalitet nasilja

U kategoriju kriminaliteta nasilja ubrajaju se kaznena djela protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta te neka kaznena djela protiv drugih zaštićenih vrijednosti, koje sadrže elemente nasilja.

Kaznenih djela protiv života i tijela koja ulaze u skupinu općeg kriminaliteta manje je za 5,8% nego prethodne godine. Tjelesnih i teških tjelesnih ozljeda manje je za 94 kaznena djela (5,9% manje).

Zabilježena su 43 ubojstva, što je za deset slučajeva više nego u 2015. godini i porast je za 30,3%. Sva su ubojstva razriješena pa je koeficijent¹⁴ i postotak¹⁵ razriješenosti 100,0%. Važno je napomenuti kako povećanje broja ubojstava u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu ne izlazi iz okvira broja ubojstava unatrag pet godina, a riječ je o događajima koji nisu međusobno povezani niti su posljedica sukoba unutar organiziranih kriminalnih skupina. U petogodišnjem razdoblju **vidljiv je trend pada ubojstava i pokušaja ubojstava**, unatoč porastu ubojstava u 2016. godini.

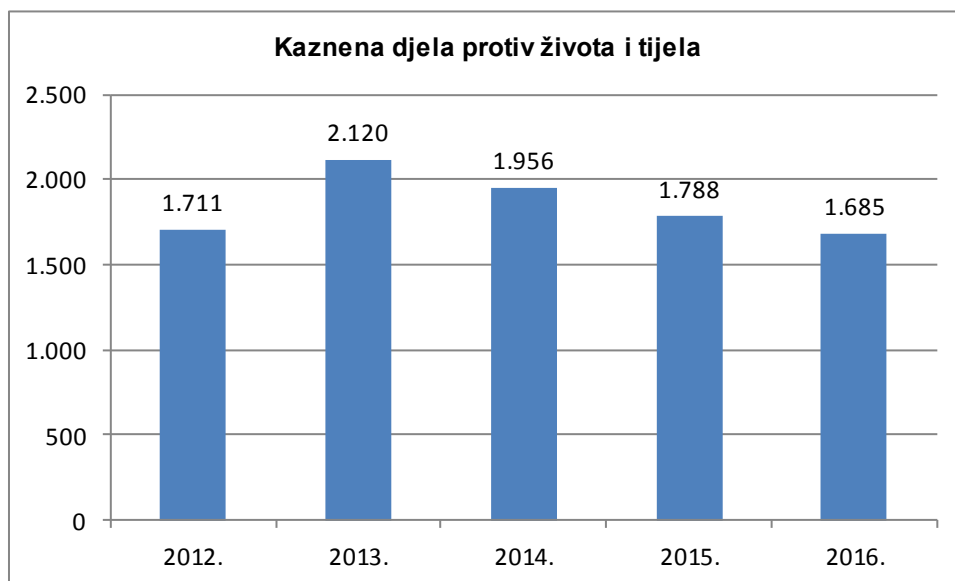
Tablica 3.4.1.1. Kaznena djela protiv života i tijela

Kaznena djela	Kaznena djela protiv života i tijela				
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Prijavljena kaznena djela	1.711	2.120	1.956	1.788	1.685
Razriješena kaznena djela	1.576	1.997	1.864	1.685	1.587
Ubojstva (čl. 110. i 111.)	51	41	35	33	43
Pokušaji ubojstva (čl. 110. i 111.)	100	124	113	105	93
Teške tjelesne ozljede (čl. 111, 119, 120, 121)	930	846	791	822	791

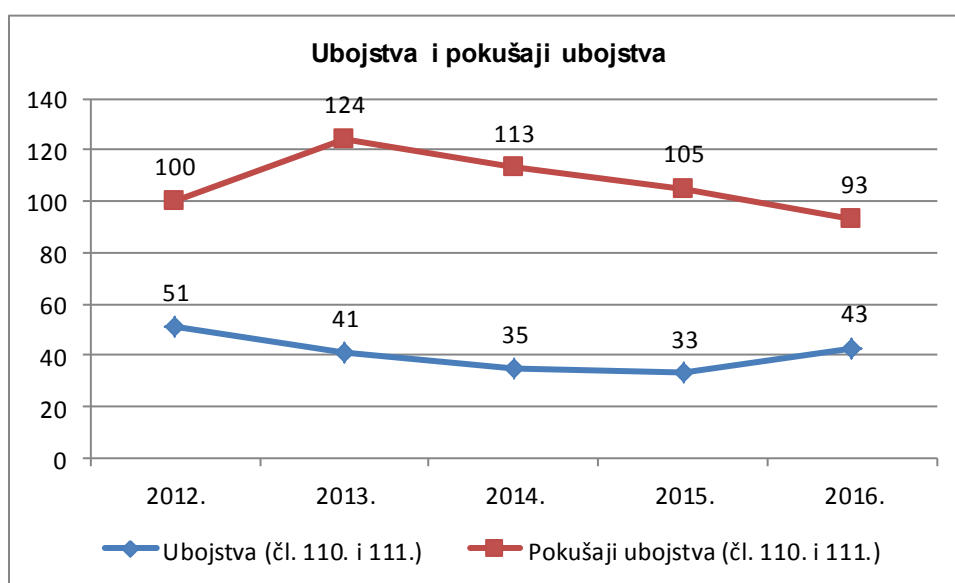
Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

¹⁴ Koeficijent razriješenosti je odnos broja razriješenih kaznenih djela (uključujući i razriješena kaznena djela prijavljena u ranijim razdobljima) i broja prijavljenih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju.

¹⁵ Postotak razriješenosti je odnos broja razriješenih kaznenih djela (isključujući razriješena kaznena djela prijavljena u ranijim razdobljima) i broja prijavljenih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju.

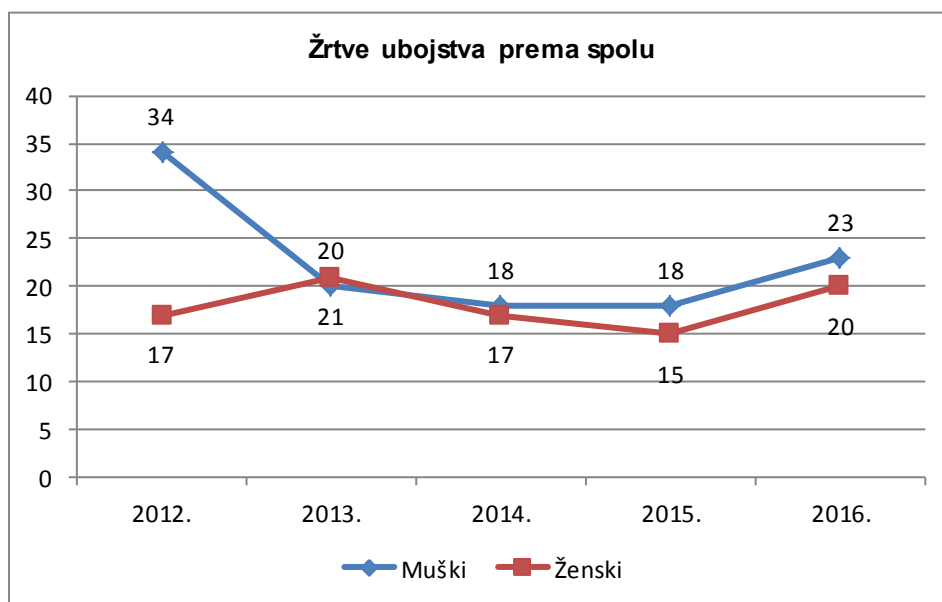
Grafikon 3.4.1.1. Kaznena djela protiv života i tijela

Grafikon 3.4.1.2. Ubojstva i pokušaji ubojstva

Prijavljena su 93 pokušaja ubojstva, što je za 12 kaznenih djela ili 11,4% manje nego 2015. godine. Razriješeno je 90 pokušaja ubojstva pa koeficijent razriješenosti iznosi 96,8% kao i postotak razriješenosti, budući da nije bilo razriješenih pokušaja ubojstava iz ranijih godina.

Promatramo li statističke podatke o broju ubojstava prema spolu, možemo zaključiti kako se broj žrtava žena i muškaraca izjednačuje te su žrtve ubojstava podjednako žene i muškarci. Kao što je vidljivo iz grafikona u 2012. godini bilo je dvostruko više ubijenih muškaraca nego žena. No, žene su češće žrtve obiteljskog nasilja.

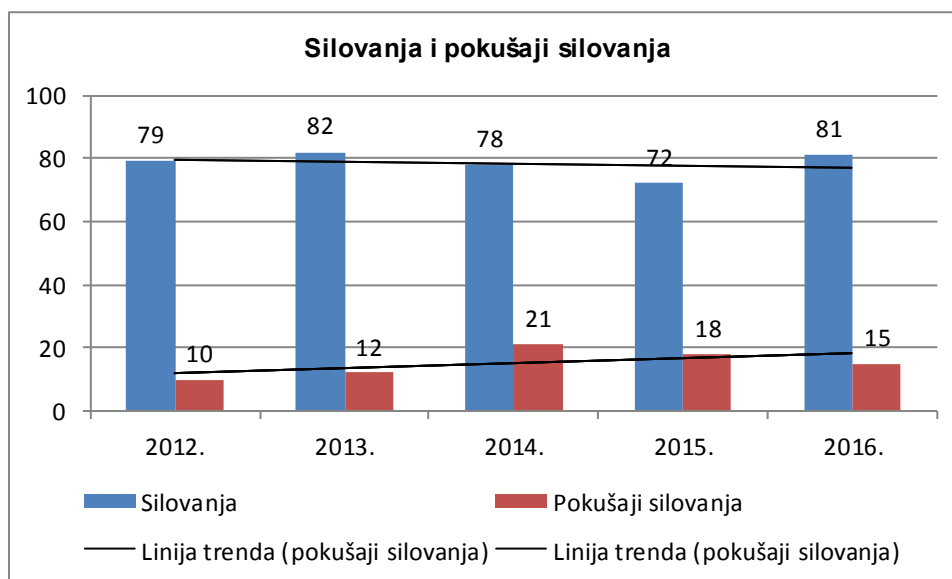

Grafikon 3.4.1.3. Žrtve ubojstva prema spolu

Kaznena djela iz glave XVI. i XVII. – Kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa te spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, koja ulaze u skupinu općeg kriminaliteta, u porastu su za 29,2%.

U protekloj godini prijavljeno je 81 silovanje (sedam nerazriješeno). Koeficijent i postotak razriješenosti iznosi 91,4%. Silovanja su u porastu za devet kaznenih djela ili 12,5%. Od 15 prijavljenih pokušaja silovanja, dva su ostala nerazriješena pa je koeficijent razriješenosti 86,7%. U odnosu na 2015. godinu prijavljenih pokušaja silovanja manje je za tri slučaja ili 16,7%.

Od 2012. do 2015. godine crta trenda silovanja je u neznatnom padu, iako se bilježi porast u 2016. godini, a pokušaji silovanja su na razini godišnjeg prosjeka od 15,2 kaznena djela.

Grafikon 3.4.1.4. Silovanja i pokušaji silovanja

3.4.2. Imovinski kriminalitet

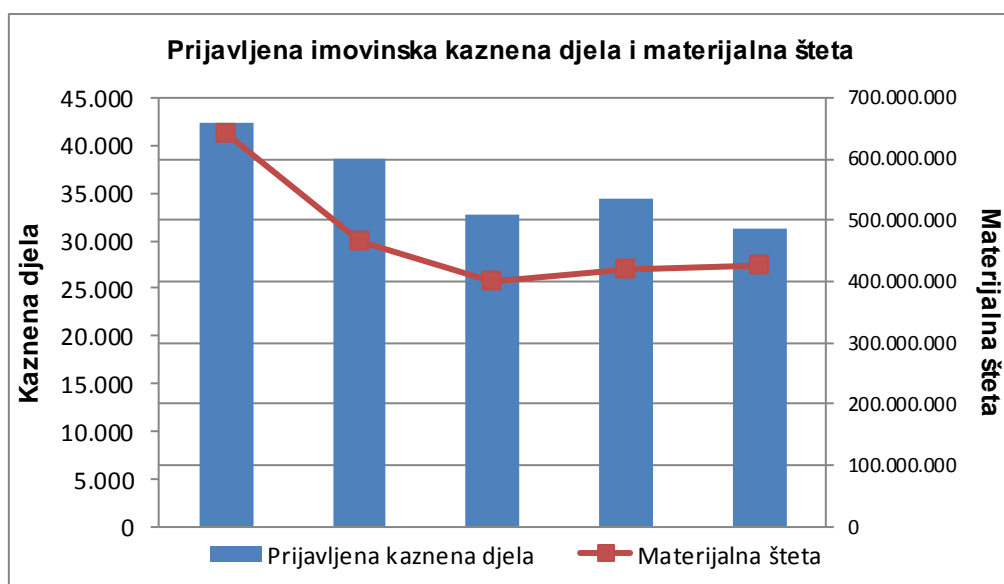
Imovinska kaznena djela čine 72,6% općeg kriminaliteta. U 95,0% ovih kaznenih djela počinitelj je bio nepoznat u vrijeme saznanja za djelo. Koeficijent razriješenosti iznosi 36,5%. Ova kaznena djela u padu su za 8,9%. Materijalna šteta počinjena ovim kaznenim djelima iznosi 425.198.968 kuna.

Materijalna šteta počinjena teškim krađama je 135.016.709 kuna. Teških krađa je tijekom 2016. godine zabilježeno 13.327, što je za 17,1% manje nego u 2015. godini. **Od 2013. godine broj kaznenih djela teških krađa bilježi kontinuirani pad.** Smanjenje broja svih prijavljenih kaznenih djela teških krađa može se obrazložiti intenziviranjem kriminalističkih istraživanja, pojačanom suradnjom ustrojstvenih jedinica pod koordinacijom Ravnateljstva policije unutar RH, posebice intenzivnijom razmjenom podataka i pojačanom aktivnošću u međunarodnoj policijskoj suradnji i razmjeni podataka s drugim zemljama članicama EU i okruženja, koja rezultira procesuiranjem većeg broja poznatih počinitelja (recidivista) u RH i drugim zemljama članicama EU i susjednim zemljama.

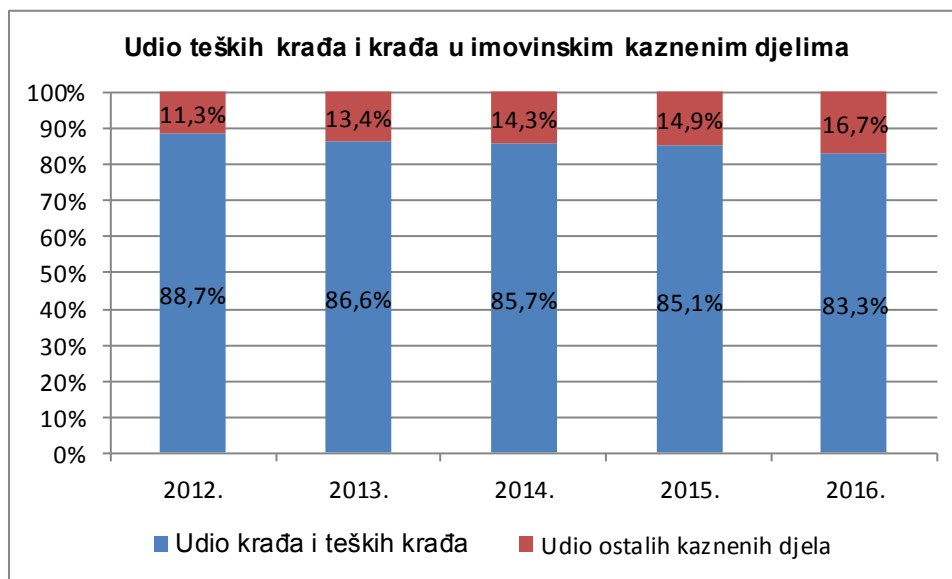
Tablica 3.4.2.1. Imovinska kaznena djela

Kaznena djela i materijalna šteta	Imovinska kaznena djela				
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Prijavljena kaznena djela	42.395	38.551	32.640	34.348	31.292
Razriješena kaznena djela	13.418	14.086	11.104	11.838	11.411
Materijalna šteta	641.542.274	466.093.020	400.930.068	418.608.265	425.198.968
Teške krađe	21.527	20.134	16.645	16.067	13.327
Krađe	16.090	13.266	11.333	13.155	12.739
Razbojništva	1.484	1.389	1.122	1.158	918
Razbojničke krađe	104	134	146	153	150
Prijevare	1.318	1.649	1.528	2.006	2.408
Provalne krađe	19.219	18.483	15.302	14.968	12.403

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.4.2.1. Prijavljena imovinska kaznena djela i materijalna šteta

Grafikon 3.4.2.2. Udio teških krađa i krađa u imovinskim kaznenim djelima

Provalne krađe su najzastupljenija kaznena djela u teškim krađama i u 2016. godini prijavljeno ih je **12.403**, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 17,1%.

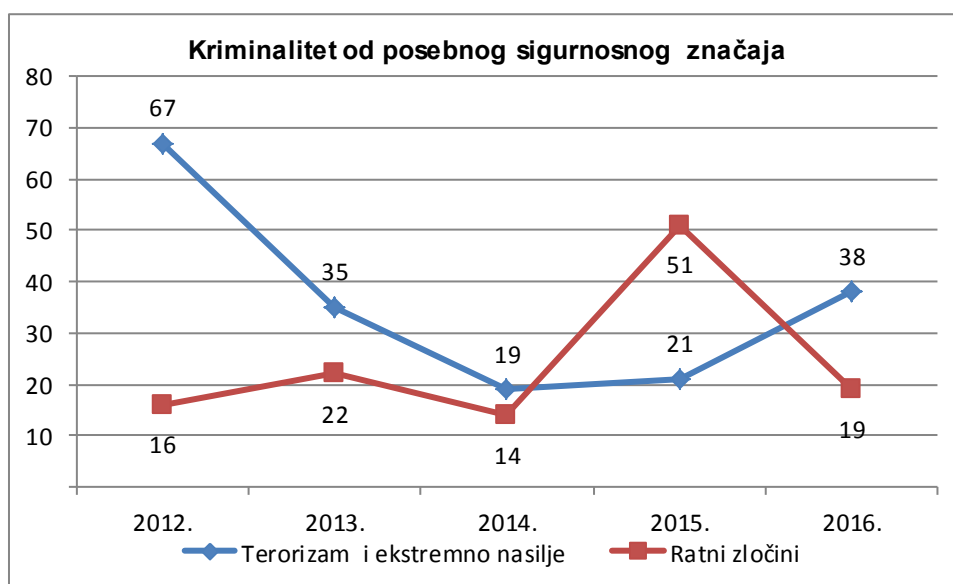
Prijavljeno je **918 razbojništava**, od kojih je njih 351 ili 38,3% razriješeno u izvještajnom razdoblju. Sa 69 razriješenih razbojništava počinjenih u ranijim godinama, koeficijent razriješenosti iznosi 45,8% i za 3,4 postotka je veći nego prethodne godine. Broj razbojništava u padu je za 240 kaznenih djela ili 20,7% u odnosu na 2015. godinu. Analizirajući objekte u kojima su počinjena spomenuta kaznena djela, porast je očit kod razbojništva na benzinskim crpkama za 11,6%, dok je broj razbojništva u poštama isti kao i prethodne godine (40). U svim ostalim objektima razbojništva su u padu, a najveći pad bilježe razbojništva u kladionicama 62,7%.

3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja

Kaznena djela od posebnog sigurnosnog značaja su pojedina kaznena djela iz glava Kaznenog zakona - protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva, ljudskih prava i temeljnih sloboda, opće sigurnosti, sigurnosti prometa, biračkog prava Republike Hrvatske. Potrebno je napomenuti kako je tijekom 2016. godine na području država

članica Europske unije zabilježeno više terorističkih napada u kojima je stradao značajan broj osoba. Učestali teroristički napadi na području Europe narušavaju opću sigurnost na cjelokupnom evropskom području. Teroristički napadi u Europi rezultirali su povećanjem broja međunarodnih aktivnosti Službe terorizma što je posljedica težnje za ujednačavanjem protuterorističkih standarda na razini Europske unije te prijenosa najboljih praksi i iskustava država članica pogođenih napadima.

U 2016. godini prijavljeno je 57 kaznenih djela iz ove skupine, što je za 20,8% manje nego 2015. godine. No, pratimo li kretanje od 2012. godine kad je riječ o terorizmu i ekstremnom nasilju, vidljiv je porast od 2014. godine što je logičan posljedični slijed općeg političkog stanja u svijetu.

Grafikon 3.5.1. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja

Tijekom 2016. godine zabilježeno je 38 kaznenih djela iz mjerodavnosti rada Službe terorizma, što je porast za 17 djela ili 81,0% u odnosu na 2015. godinu. Valja naglasiti kako **nije zabilježeno ijedno kazneno djelo terorizma i kazneno djelo povezano s terorizmom.**

Za kaznena djela ratnih zločina prijavljeno je 19 kaznenih djela, što je za 32 ili 62,7% djela manje nego 2015. godine. Svih 19 kaznenih djela odnosi se na Ratni

zločin (čl. 91. KZ-a). Prijavljene su 43 osobe, što je za 26,5 % više u odnosu na 2015. godinu (prijavljene 34 osobe).

Kod 18 kaznenih djela počinitelj je otkriven, a u jednom slučaju počinitelj je ostao nepoznat. Sva kaznena djela odnose se na Domovinski rat od 1991. do 1995. godine. Jedno kazneno djelo ostalo je nerazriješeno, dok su dva razriješena iz ranijih godina, tako da je 2016. godine razriješeno 20 kaznenih djela te koeficijent razriješenosti iznosi 105,3%, a postotak razriješenosti 94,7%.

Tijekom 2016. godine Služba ratnih zločina u suradnji s policijskim upravama postupala je po osam novih predmeta Ureda zastupnika Vlade Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava u vezi sa smrtnim stradavanjem i nestankom osoba tijekom Domovinskog rata (postupci se vode pred Europskim sudom za ljudska prava).

Značajan dio aktivnosti Službe ratnih zločina odnosio se i na prikupljanje podataka o lokacijama (grobnicama) iz Drugog svjetskog rata. U suradnji s policijskim upravama prikupljena su saznanja o postojanju 64 grobnice iz Drugog svjetskog rata o čemu je dokumentacija dostavljena Upravi za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja. Prikupljena su saznanja i o 21 mogućoj lokaciji ukopa osoba nestalih tijekom Domovinskog rata (dokumentacija dostavljena Upravi za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja).

S obzirom da se radi o kaznenim djelima počinjenim tijekom Domovinskog rata u vremenu od 1991 do 1995. godine, otkad je prošlo 20 - 25 godine, kriminalistička istraživanja ratnih zločina izložena su velikim teškoćama koje su rezultat nekadašnje ratne situacije i neposrednih borbenih djelovanja, nemogućnosti provođenja mjera prvog zahvata, tada nedostatne kadrovske popunjenosti i manjak iskustva policijskih službenika, nedostatka očevidaca i njihova spremnost za svjedočenje, nedostupnost osumnjičenika i pripadnika neprijateljskih postrojbi, odlaska osoba iz ratom zahvaćenog područja, manjka dokumentacije i niza drugih objektivnih okolnosti.

Pretpostavka je kako će u narednom razdoblju broj riješenih kaznenih djela opadati, dijelom zato što je određeni broj kaznenih djela riješen, a dijelom što sve više preostaju predmeti izuzetne složenosti čiji rad traži višegodišnje kriminalističko istraživanje čiji će ishod ovisiti i o daljnjim pristupnim pregovorima EU s Republikom

Srbijom i BiH bez čije suradnje neće biti moguće razrješavati ta djela, kao i unutarnjopolitičkih prilika u tim zemljama. Razrješavanje ratnih zločina zahtjeva sistematski i kontinuirani pristup sukladno Strategiji i Planu istraživanja i procesuiranja kaznenih djela ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj.

Obzirom na značaj, u narednom razdoblju, trebalo bi iznaći sredstva i modalitet digitalizacije cjelokupne dokumentacije koja se odnosi na istraživanje ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata.

Služba terorizma nadležna je i za kaznena djela za koja je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da su motivirana mržnjom sukladno čl. 87. st. 21. Kaznenog zakona – zločin iz mržnje. Tijekom 2016. godine zabilježeno je 28 kaznenih djela **zločina iz mržnje**, ali se naknadnom kvalifikacijom **za dodatnih sedam kaznenih djela** Javno poticanje na nasilje i mržnju, opisanih u čl. 325. KZ-a, ustvrdilo kako su motivirana mržnjom pa je **ukupan broj evidentiranih zločina iz mržnje u 2016. godini 35 kaznenih djela**.

Tijekom 2015. godine evidentirano je 25 zločina iz mržnje. U 2016. godini u odnosu na 2015. godinu **povećao se broj kaznenih djela motiviranih mržnjom za 40,0%**. Navedeno povećanje posljedica je preventivnih aktivnosti usmjerenih na jačanje svijesti građana o štetnosti zločina iz mržnje i nužnosti prijavljivanja takvih kaznenih djela. Vezano za razriješenost kaznenih djela motiviranih mržnjom od 35 (25 u 2015.) prijavljenih kaznenih djela uspješno su razriješena 33 (23 u 2015.) ili 94,3% (92% u 2015.).

3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji

Kazneno pravna zaštita mladeži i obitelji obuhvaća kriminalitet na štetu djece i maloljetnika, kriminalitet koji su počinila djeca i maloljetnici te obiteljsko nasilje. Njihovim otkrivanjem i prijavljivanjem ne ostvaruje se samo značajan doprinos kaznenopravnoj zaštiti djece i mladeži, već se ostvaruje i strateško usmjerenje kriminalističke policije u provedbi prevencije i suzbijanja ukupnog delinkventnog ponašanja djece i maloljetnika.

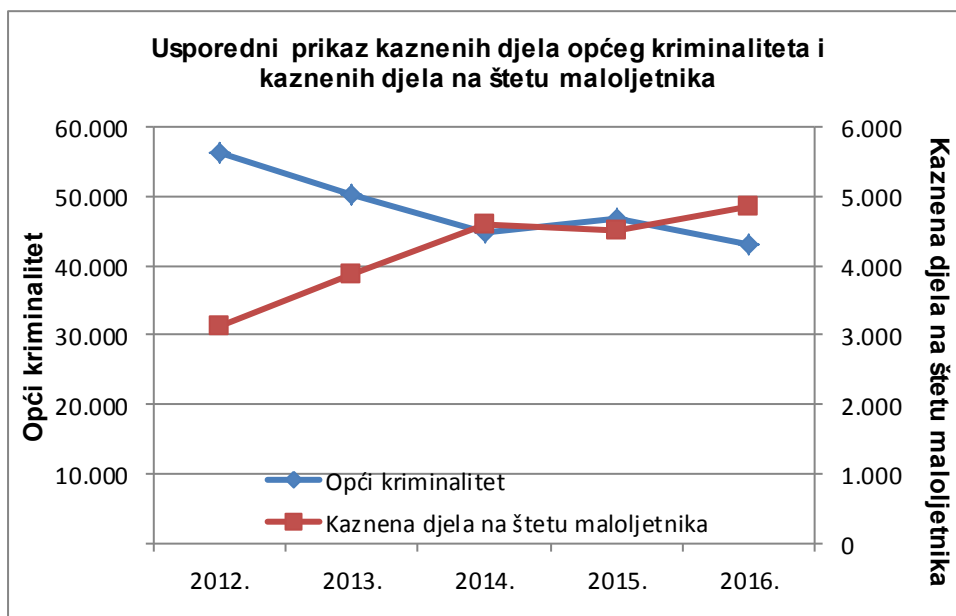
Tijekom 2016. godine u Republici Hrvatskoj otkriveno je i prijavljeno **4.846 kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji**, što je za 7,6% više u odnosu na 2015. godinu (4.504 kaznena djela).

Izuzme li se neznatna oscilacija u 2015. godini tijekom minulog petogodišnjeg razdoblja, kriminalitet kaznenopravne zaštite djece i obitelji bilježi tendenciju kontinuiranog rasta sa značajnim udjelom u ukupno zabilježenom općem kriminalitetu od **prosječno 8,9%**. Podaci o značajnom broju zabilježenih kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece, koja su većim dijelom i razriješena (99,0%), posljedica su izravnog zadiranja u *tamnu brojku* ovog kriminaliteta što se postiglo planskim i usmjerenim djelovanjem policije, uz istodobno održavanje visoke razine međuresorne suradnje sa službama i institucijama koje skrbe o zaštiti zdravlja, razvoja i odgoja djece u Republici Hrvatskoj, ali i jačanja društvene svijesti o potrebi i važnosti pravodobnog prijavljivanja sumnji da su djeca žrtve ovih kaznenih djela.

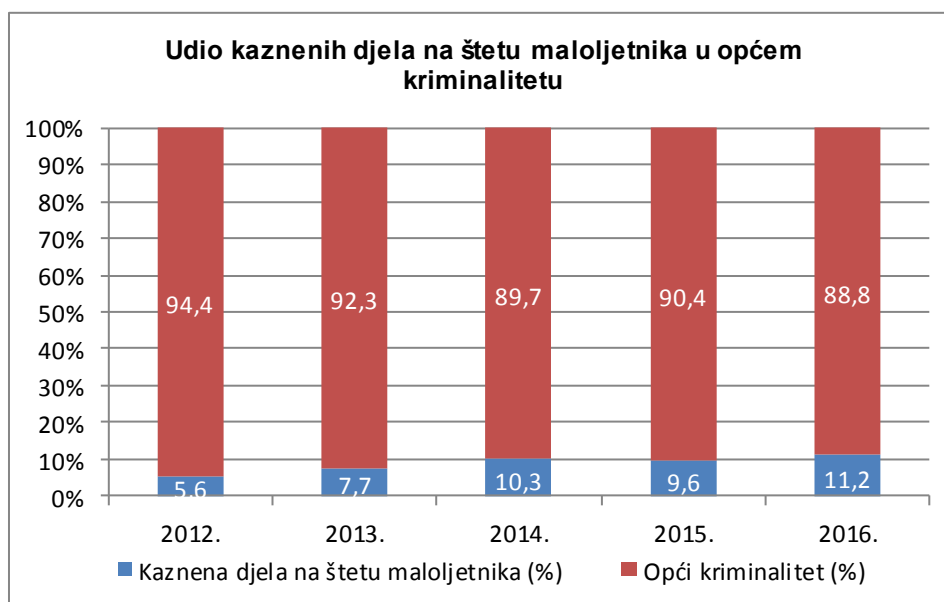
Tablica 3.6.1. Kaznena djela općeg kriminaliteta i kaznena djela na štetu maloljetnika

Kriminalitet	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Opći kriminalitet	56.385	50.217	44.763	46.819	43.107
Kaznena djela na štetu maloljetnika	3.133	3.887	4.592	4.504	4.846
Udio kd na štetu maloljetnika u općem kriminalitetu (%)	5,6	7,7	10,3	9,6	11,2

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.6.1. Usporedni prikaz kaznenih djela općeg kriminaliteta i kaznenih djela na štetu maloljetnika

Grafikon 3.6.2. Udio kaznenih djela na štetu maloljetnika u općem kriminalitetu

Od kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji značajno je istaknuti kaznena djela povreda dužnosti uzdržavanja (prijavljeno je 649 kaznenih djela), povreda djetetovih prava (prijavljeno je 960 kaznenih djela) i tjelesna ozljeda (prijavljeno je 614 kaznenih djela).

U skupini kaznenih djela protiv spolne slobode i skupini kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta tijekom 2016. godine prijavljeno je 848 kaznenih djela počinjenih na štetu djece ili 43,7% više u odnosu na 2015. godinu (590 kaznenih djela).

Najčešća kaznena djela protiv spolne slobode i protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta bila su: spolna zlouporaba djeteta mlađeg od 15 godina (210), iskorištavanje djece za pornografiju (207) te upoznavanje djece s pornografijom (110).

U skupini kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece prijavljeno je 2.041 kazneno djelo počinjeno na štetu djece ili 0,7% manje u odnosu na 2015. godinu (2.056 kaznenih djela).

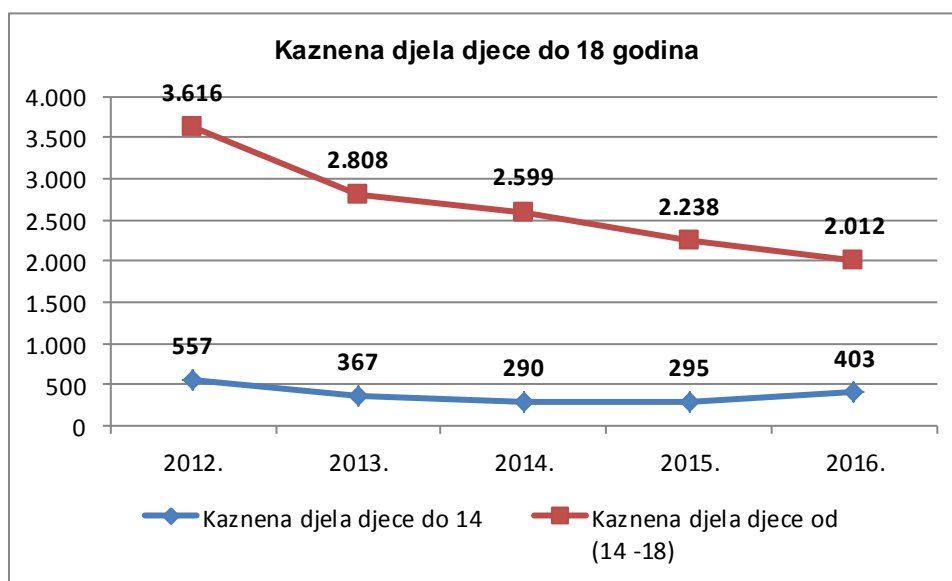
3.6.1. Kriminalitet djece

U 2016. godini djeca do 14 godina počinila su 403 kaznena djela, što je za 36,6% više u odnosu na 2015. godinu (295 kaznenih djela). Istodobno za 5,1% povećao se broj djece mlađe od 14 godina koji su počinitelji kaznenih djela, (268 djece u 2016. godini, a u 2015. godini je zabilježeno njih 255). Promatramo li petogodišnje razdoblje u ovom području kriminaliteta vidljiv je pad ukupno prijavljenih kaznenih djela maloljetnih osoba i njihovih počinitelja, iako kriminalitet djece do 14 godina bilježi porast u 2016. Godini, no u usporedbi s 2012. godinom crta trenda je još uvijek u padu.

Tablica 3.6.1.1. Kriminalitet djece

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Kaznena djela djece do 14	557	367	290	295	403
Kaznena djela djece od (14 -18)	3.616	2.808	2.599	2.238	2.012
UKUPNO - kaznena djela	4.173	3.175	2.889	2.533	2.415
Počinitelji (do 14)	381	298	265	255	268
Počinitelji (14-18)	2.376	1.729	1.472	1.322	1.144
UKUPNO - počinitelji	2.757	2.027	1.737	1.577	1.412

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 3.6.1.1. Kaznena djela djece do 18 godina

Zabilježeno je 2.012 kaznenih djela koja su počinila kazneno odgovorna djeca¹⁶ od 14 do 18 godina, što je manje za 10,1% u odnosu na 2015. godinu (2.238 kaznenih djela). U usporedbi s podacima za 2015. godinu, počinitelja kaznenih djela iz ove skupine u 2016. godini je manje za 13,4%. Naime, u 2016. godini je zabilježeno 1.144 prijavljene kazneno odgovorne djece (u 2015. godini zabilježeno njih 1.322).

Godine 2016. zabilježeno je 2.415 kaznenih djela djece do 18 godina, što je pad od 4,6% u odnosu na 2015. godinu kad su zabilježena 2.533 kaznena djela. Nadalje, u 2016. godini evidentirano je 1.412 počinitelja kaznenih djela djece do 18 godina, što je smanjenje od 10,4% u odnosu na 2015. godinu (1.577)

U ukupnom kriminalitetu koji počine maloljetne osobe u najvećem dijelu participiraju u počinjenju kaznenih djela protiv imovine. Naime, maloljetne osobe su u 2016. godini počinile 1.531 kazneno djelo protiv imovine, što je udio od 63,4% u maloljetničkom kriminalitetu. Maloljetne osobe počinile su 72 kaznena djela protiv spolne slobode i kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, što je povećanje za 33,3%% u odnosu na 2015. godinu (54). Pretpostavlja se da će se ovaj trend nastaviti s obzirom da je sve više mladih u rizičnom ponašanju (nekritično

¹⁶ Djeca do 14 godina nisu kazneno odgovorna i ne može ih se kazneno prijaviti. Dijete koje je u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršilo četrnaest, a nije navršilo osamnaest godina života, kazneno je odgovorno (maloljetnici).

dijeljenje seksualno eksplicitnih sadržaja koje posljedično dovodi do kaznenih djela Iskorištavanja djece za pornografiju).

U području zlouporabe opojnih droga bilježi se pozitivan trend. Maloljetne osobe su u 2016. godini evidentirane za počinjenje 190 kaznenih djela, što je smanjenje od 7,8% u odnosu na 2015. godinu (206). Smanjenje broja kaznenih djela u području zlouporabe opojnih droga u maloljetničkoj populaciji potrebno je oprezno tumačiti i u kontekstu sve prisutnijih sintetskih pripravaka koji se pojavljuju na tržištu brže no što se uspijevaju kriminalizirati uvrštavanjem na popis droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga.

Kao nove trendove i pojavne oblike kriminaliteta mladih treba istaknuti povećanje broja kaznenih djela koja se čine putem računalnog sustava, programa i mreža. U tom dijelu zabilježen je porast broja kaznenih djela *Neovlaštenog pristupa iz čl. 266. KZ-a s tri kaznena djela u 2015. godini na 99 kaznenih djela u 2016. godini* (povećanje 3.200%) te kaznenog djela *Iskorištavanje djece za pornografiju* sa 16 kaznenih djela tijekom 2015. godine na 26 kaznenih djela u 2016. godini; (povećanje za značajnih 62,5%). Ozbiljno je to upozorenje koje ukazuje da mladi u znatnoj mjeri kaznena djela čine putem virtualnog prostora što je u skladu s novim načinom provođenja slobodnog vremena mladih u zatvorenom prostoru uz pametne telefone, osobna računala i druge uređaje s internetskim pristupom.

Percepcija javnosti i medija o porastu broja i težine nasilja među mladima nema uporište u pokazateljima stanja i kretanja kaznenih djela počinjenih s elementima nasilja među mladima. Posljednjih sedam godina bilježimo kontinuiran i značajan pad broja kaznenih djela tjelesne ozljede počinjenih od maloljetnih osoba, pad broja kaznenih djela teške tjelesne ozljede, čiji trend je nastavljen i 2016. godine.

Djeca i maloljetnici su u 2016. godini počinili 269 kaznenih djela s obilježjima nasilja od čega: 45 kaznenih djela razbojništva, 16 kaznenih djela razbojničke krađe, 57 kaznenih djela teške tjelesne ozljede, 141 kazneno djelo tjelesne ozljede te jedno kazneno djelo ubojstva. Kaznena djela s obilježjima nasilja koja su počinila djeca i maloljetnici, uspoređujući 2016. s 2015. godinom, bilježe smanjenje za 5,6%.

Od značajnijih novih oblika nasilja među mladima koje se posebno manifestira u obliku psihičkog nasilja ističemo **sve prisutnije nasilje putem suvremenih tehnologija (cyberbullying) i povredu privatnosti djeteta** iznošenjem osobnih prilika djeteta ili objavom fotografija djeteta koje ga izlažu poruzi vršnjaka i izazivaju djetetovu uznemirenost. Tijekom 2016. godine od ukupno 25 kaznenih djela povreda privatnosti djeteta, u devet slučajeva počinitelji su bile maloljetne osobe.

Maloljetne osobe tijekom 2016. godine počinile su 587 prekršaja s elementima nasilja i to: 154 prekršaja iz čl. 6. i 433 prekršaja iz čl. 13. Zakona o prekršajima protiv javnog rada i mira. U odnosu na prethodnu godinu i u ovom načinu nasilničkog i neprihvatljivog ponašanja mladih bilježimo pad za 4% .

3.6.2. Nasilje u obitelji

Zbog prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji prekršajno je **prijavljeno 11.948 osoba za 13,3% manje** nego u istom razdoblju prošle godine (13.775 osoba). **Od toga, 9.217 osoba** bilo je **muškog i 2.731 osoba ženskog spola**. Predloženo je izricanje 7.881 zaštitne mjere propisane odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, što je 13,7% manje u odnosu na 2015. godinu (9.136 zaštitnih mjera). Policija je provela 1.198 zaštitnih mjera, koje su joj sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u djelokrug rada (641 zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, 312 zaštitnih mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju te 245 zaštitnih mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora). Raščlambom podataka koji se odnose isključivo na prekršaj nasilničkog ponašanja u obitelji, policija je u 2016. godini uhitila 7.561 počinitelja (6.364 osoba muškog spola te 1.197 osoba ženskog spola), što je manje za 13,8% u odnosu na prethodnu godinu (8.771 osoba).

Sukladno čl.137. Prekršajnog zakona zadržano je **1.146 počinitelja prekršaja obiteljskog nasilja (1.026 muškaraca te 120 žena), što je manje za 19,2%** u odnosu na 2015. godinu (1.419 osoba). Prekršajnom sucu privedene su 6.784 osobe, što je manje za 14,4% u odnosu na 2015. godinu kad je prekršajnom sucu privedena 7.921 osoba.

Počinjnim prekršajima nasilja u obitelji zbog kojeg je počinitelj prekršajno prijavljen oštećene su 13.362 osobe, što je manje za 12,9%. (15.338 u 2015. g.) kad Prema spolu oštećenih - 8.538 osoba bile su žene (2015. godine 9.775) te 4.824 muškarca (2015. godine 5.563). Promatramo li odnos počinitelj – žrtva, počinitelji nasilja u obitelji najčešće su bili supružnici.

Tablica 3.6.2.1. Najčešće žrtve i počinitelji nasilja u obitelji

Najčešći odnosi žrtve i počinitelja nasilja u obitelji	
Supružnici	3.475
Izvanbračni partneri	902
Bivši partneri	626
Otac nad djecom	2.333
Majka nad djecom	704
Kćer nad roditeljima	307
Sin nad roditeljima	1.860

Izvor: Uprava kriminalističke policije

Kao poseban fenomenološki problem ističemo nasilje nad roditeljima - u 161 slučaju maloljetno dijete nasilnički se ponašalo prema jednom od roditelja. Nasilje je bilo takvih razmjera da su roditelji zatražili policijsku intervenciju. U odnosu na nasilničko ponašanje punoljetne djece prema roditelju tijekom 2016. godine zabilježeno je 2.006 slučajeva. Poseban problem je nasilje nad starijom populacijom, osobito nasilje nad starijim roditeljima koji su zbog socijalnih, emocionalnih i kulturoloških razloga neskloni prijaviti nasilničko ponašanje svoje punoljetne djece. Tijekom 2016. godine zabilježeno je 1.260 žrtava prekršaja nasilja u obitelji starijih od 65 godina.

Od 43 ubojstva i teških ubojstava u 2016. godini na području Republike Hrvatske, na štetu bliskih osoba počinjeno je 19 kaznenih djela odnosno 44,2%. S obzirom na spol - 15 oštećenih osoba bilo je ženskog spola, a četiri muškog spola. Oštećene su najčešće bile supruge i to u sedam slučajeva, dok su u šest slučajeva sinovi oštetili majke.

Tablica 3.6.2.2. Kaznena djela među bliskim osobama i žrtve nasilja iz glave X. KZ-a

Glava KZ-a/Naziv kaznenog djela	2013.			2014.			2015.			2016.		
	Kaznena djela među bliskim osobama	Žrtva		Kaznena djela među bliskim osobama	Žrtva		Kaznena djela među bliskim osobama	Žrtva		Kaznena djela među bliskim osobama	Žrtva	
		M	ž		M	ž		M	ž		M	ž
X. Kaznena djela protiv života i tijela	578	182	406	726	231	504	584	209	380	619	222	407
Ubojstvo	6	3	3	10	3	7	11	5	6	14	4	10
Ubojstvo (pokušaj)	23	18	5	31	19	13	20	14	6	23	18	5
Teško ubojstvo	6		6	8	2	6	7	1	6	5		5
Teško ubojstvo (pokušaj)	9	1	8	4	1	3	4	1	3	3		3
Prouzročenje smrti iz nehaja	1	1		3	2	1	2	2				
Tjelesna ozljeda	440	124	326	559	161	405	439	151	293	454	147	317
Teška tjelesna ozljeda	90	34	56	102	41	62	97	33	64	115	50	65
Osobito teška tjelesna ozljeda				4	1	3	2	1	1	2	1	1
Teška tjelesna ozljeda s posljedicom smrti							1	1				
Teška tjelesna ozljeda iz nehaja	3	1	2	5	1	4	1		1	3	2	1

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Zabilježeno je 26 kaznenih djela ubojstva i teških ubojstava u pokušaju, što u ukupnom broju ubojstava čini udio od 28% (osam oštećenih osoba bilo je ženskog spola, a 18 muškoga spola). Promatramo li odnos oštećeni - počinitelj, u dva su slučaja oštećene dvije supruge i izvanbračne supruge, dok su u tri slučaja oštećeni bili supruzi i u tri slučaja izvanbračni supruzi.

Tijekom 2016. godine **sveukupno je zabilježeno 4.162** kaznena djela među bliskim osobama što je povećanje od 34,8% u odnosu na 2015. godinu kad je zabilježeno 3.087 kaznenih djela. Prema spolu, 2.850 oštećenih osoba ili 65,5% bilo je ženskog spola, a njih 1.502 ili 34,5% bilo je muškoga spola.

Što se tiče kaznenog djela iz čl. 179a - Nasilje u obitelji, u 2016. godini prijavljeno je 330 kaznenih djela, no podaci su neusporedivi s prethodnom godinom jer je ovaj članak na snazi od 30.5.2015. godine.

3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece

Tijekom 2016. godine u Republici Hrvatskoj, a povezano s primjenom čl. 93. st. 5. Obiteljskog zakona (NN, 103/15), koji se odnosi na propuštanje roditeljske skrbi o zabrani noćnih izlazaka maloljetnih osoba mlađih od 16 godina, u 1.432 slučaja zabilježeno zatjecanje maloljetnih osoba mlađih od 16 godina u vremenu od 23 do 5 sati, što je manje 14,8% u odnosu na 2015. godinu (1.682). Kao najčešći razlog propuštanja roditeljske skrbi u 859 slučajeva (59,9%) jest roditeljsko dopuštenje, zatim neposlušnost roditelju u 501 slučaju (34,9%), prepuštenost sebi u 47 slučajeva (3,2%) i ostali razlozi u 25 slučajeva (1,7%).

S obzirom na dob zatečenih osoba njih 154 ili 10,7% bila su djeca do četrnaeste godine života, a njih 1.278 ili 89,2% bila su djeca u dobi od 14 do 16 godina. Od ukupnog broja zatečenih maloljetnih osoba, njih 544 ili 37,9% bile su ženskog spola, a 888 ili 62,1% bili su muškog spola.

U 6,7% slučajeva, za njih 96, tijekom postupanja ustvrdilo se kako se već postupalo zbog činjenja kažnjivih radnji ili nekih drugih razloga. Naknadnim izvidima utvrđeno je da je jedno dijete bilo žrtva kaznenog djela, *Povreda djetetovih prava*.

4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA

Povećanje sigurnosti prometa na cestama je jedna od zadaća policije koja uključuje nadzor prometa i rad mobilne jedinice prometne policije. Ugrožavanje prometa na cestama bitno utječe na ukupno stanje javne sigurnosti.

Prometna kultura svih sudionika, posebice vozača, većim dijelom može smanjiti tragične posljedice što ne iziskuje znatna financijska sredstva, koliko svježije ideje i sustavan rad na njihovom promicanju.

4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama

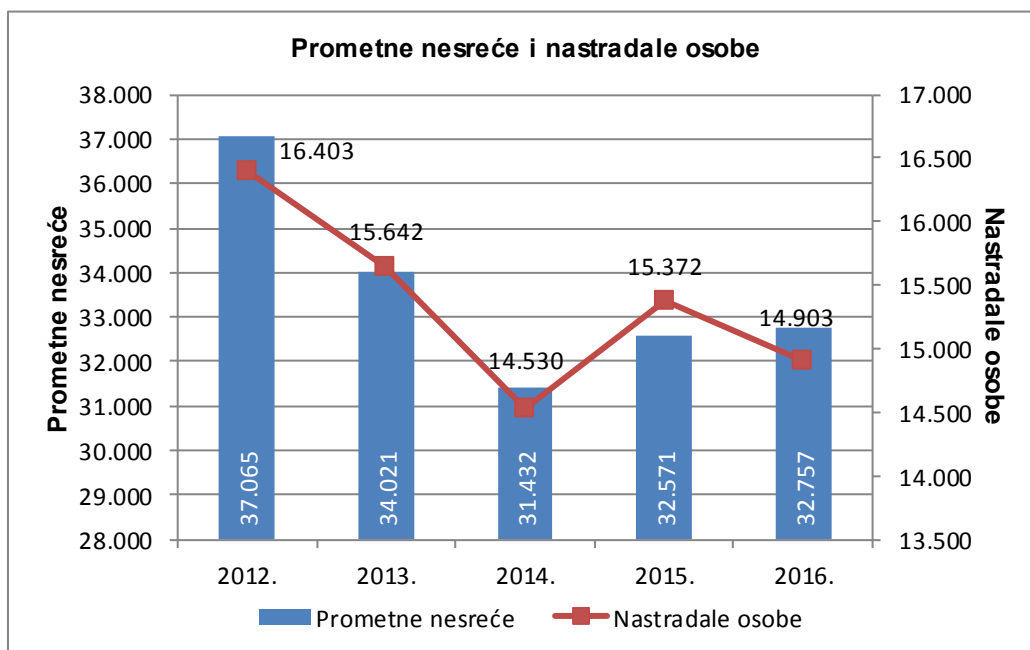
U 2016. godini dogodilo se **32.757 prometnih nesreća**. U tim nesrećama **poginulo je 307 osoba**, 2.747 osoba teško je ozlijeđeno, a 11.849 osoba je lakše ozlijeđene. Uspoređujući podatke s 2015. godinom, prometnih nesreća više je za 0,6% (za 186 prometnih nesreća više), poginulih osoba je manje za 11,8% (41 osoba manje), lakše ozlijeđenih za 2,9% (za 353 osoba), a i teško ozlijeđenih osoba manje je za 2,7% (za 75 osobe manje). **Od ukupnog broja poginulih osoba 243 ili 79,2% su muškarci, a 64 ili 20,8% su žene. Ozlijeđeno je 8.767 muškaraca i 5.829 žena.**

U prometnim nesrećama utvrđeno je 1.461 kazneno djelo, što je za 0,7% manje nego 2015. godine. Promatramo li razdoblje od pet godina, ukupan broj prometnih nesreća, nesreća s nastradalim osobama i poginulih osoba bilježi trend pada, osim u 2015. godini kad je zabilježen porast broja poginulih osoba, ali ne više od petogodišnjeg prosjeka.

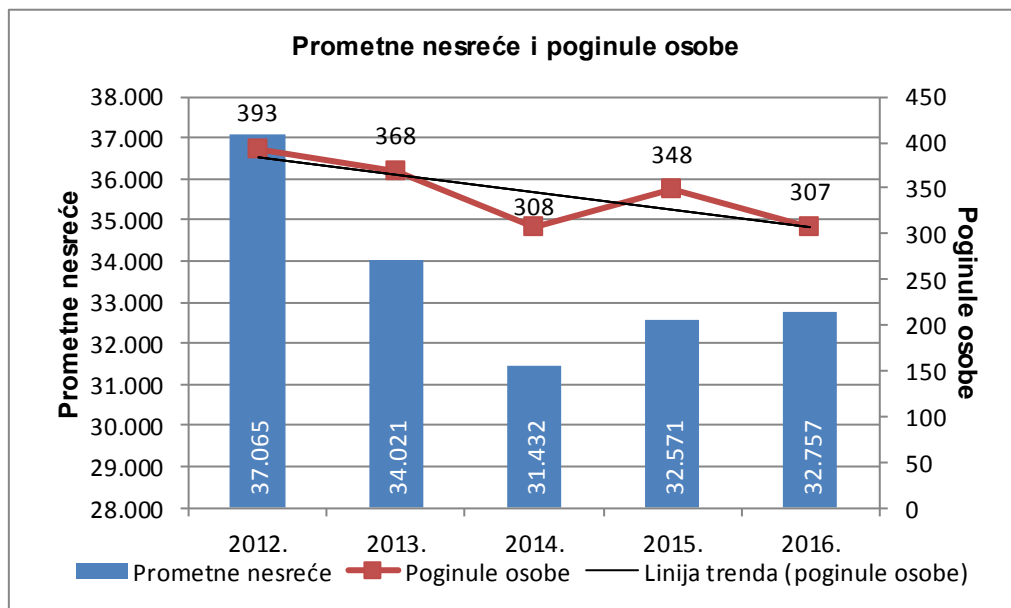
Tablica 4.1.1. Prometne nesreće i nastradale osobe

Osnovni pokazatelji	Godina					Prosjek
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
Prometne nesreće	37.065	34.021	31.432	32.571	32.757	33.569
<i>Verižni indeks</i>	<i>87,3</i>	<i>91,8</i>	<i>92,4</i>	<i>103,6</i>	<i>100,6</i>	
s nastradalim osobama:	11.773	11.225	10.607	11.038	10.779	11.084
s poginulim osobama	355	328	284	317	279	313
s ozlijeđenim osobama	11.418	10.897	10.323	10.721	10.500	10.772
s materijalnom štetom	25.292	22.796	20.825	21.533	21.978	22.485
Nastradale osobe	16.403	15.642	14.530	15.372	14.903	15.370
<i>Verižni indeks</i>	<i>88,7</i>	<i>95,4</i>	<i>92,9</i>	<i>105,8</i>	<i>96,9</i>	
poginule	393	368	308	348	307	345
teško ozlijeđene	3.049	2.831	2.675	2.822	2.747	2.825
lakše ozlijeđene	12.961	12.443	11.547	12.202	11.849	12.200

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 4.1.1. Prometne nesreće i nastradale osobe

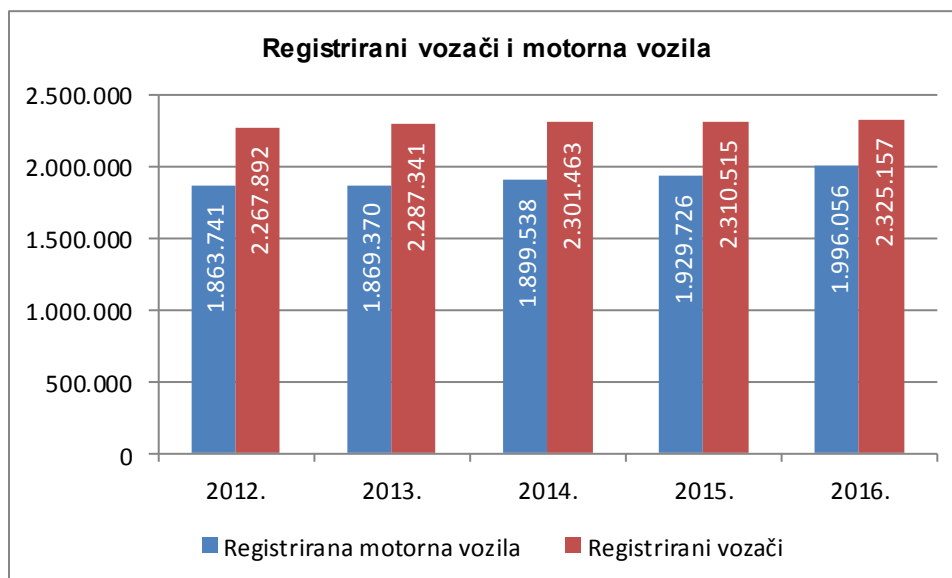
Grafikon 4.1.2. Prometne nesreće i poginule osobe

Poginulo je 186 vozača (39 vozača ili 17,3% manje), 67 pješaka (za 6 više ili 9,8%) te 54 putnika (8 ili 12,9% manje).

Brzina neprimjerena uvjetima na cesti najčešća je pogreška vozača zbog koje se događaju prometne nesreće sa smrtnim ishodom.

Broj registriranih vozača motornih vozila **porastao je za 14.642 ili 0,6%, a broj registriranih motornih vozila za 66.330 ili 3,4%.**

U posljednjih pet godina **broj registriranih vozila i vozača u stalnom je blagom porastu.**

Grafikon 4.1.3. Registrirani vozači i registrirana motorna vozila

U 2016. godini strukturu prometnih nesreća čini: 0,9% nesreće s poginulima, 32,1% nesreće s ozlijeđenima i 67,0% nesreće s materijalnom štetom. Strukturu nastradalih osoba čini: 2,1% poginulih, 18,4% teško ozlijeđenih i 79,5% lakše ozlijeđenih.

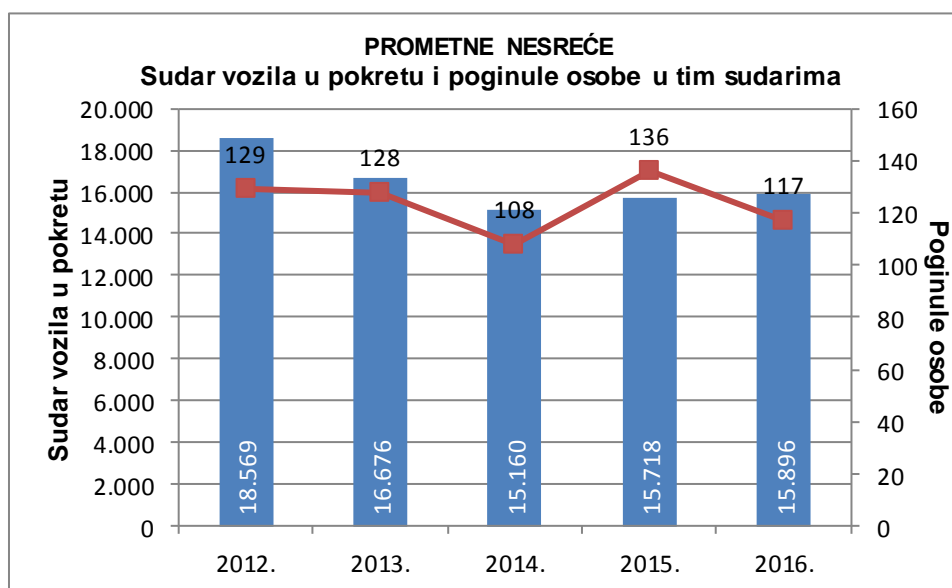
4.2. Vrste prometnih nesreća

Ceste su važan čimbenik u procjeni sigurnosti u cestovnom prometu jer bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nesreće, a od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost, poseban način vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nesreća dogodilo na ravnim cestovnim smjerovima – 12.883 ili 39,3% od ukupnog broja nesreća, potom na križanjima 9.723 ili 29,7%, te u zavojima 5.849 ili 17,9%. U tim nesrećama poginulo je 299 osoba, što je 97,4% od ukupnog broja poginulih, a ozlijeđene su 14.003 osobe ili 95,9% od ukupnog broja ozlijeđenih.

Najučestalije vrste prometnih nesreća događaju se u međusobnim sudarima vozila u pokretu i slijetanjem vozila s ceste (69,6% nesreća s nastradalim

osobama) i u tim je nesrećama najviše poginulih osoba (63,5% poginulih). **Najteže posljedice su u sudarima vozila iz suprotnih smjerova** (6,1 poginula na 100 nesreća s nastradalim osobama), **zatim u slijetanjima vozila ceste** (3,3 poginulih na 100 nesreća s nastradalim osobama). Promotrimo li petogodišnje razdoblje, prometne nesreće, sudara vozila u pokretu je do 2014. godine manje, a nakon toga bilježi se neznatan porast. Iz grafičkog prikaza vidljivo je kako je broj poginulih osoba u takvim vrstama nesreća bio najveći u 2015. godini.

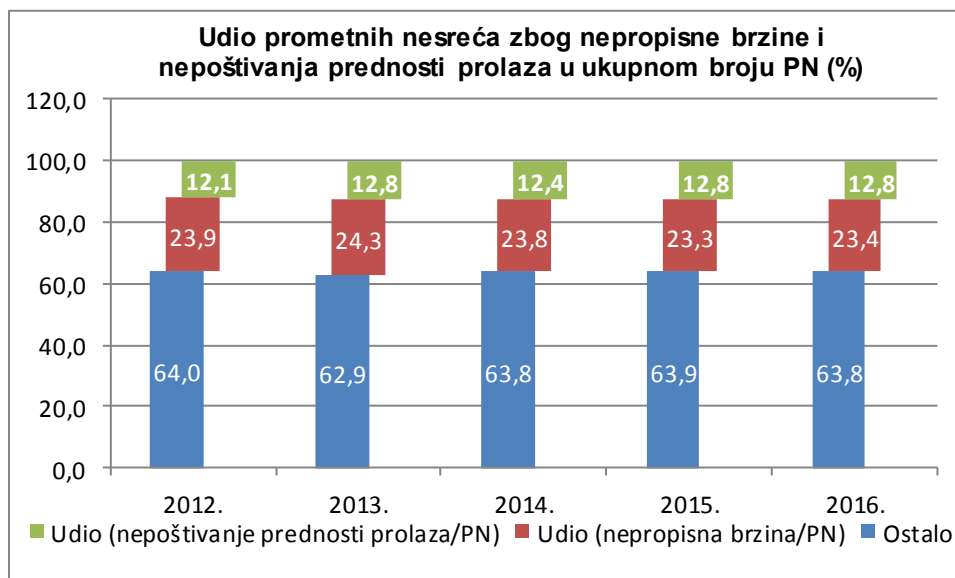

Grafikon 4.2.1. Prometne nesreće - sudar vozila u pokretu i poginule osobe u tim sudarima

4.3. Uzroci prometnih nesreća

Prometne nesreće najčešće se događaju zbog pogrešaka vozača, a ponajviše zbog nepropisne i neprimjerene brzine (7.678 nesreća), nepoštivanja prednosti prolaza (4.189), nepropisne vožnje unatrag (2.866) i zbog vožnje na nedostatnoj udaljenosti (2.477), što čini 52,5% svih pogrešaka vozača. U tim je nesrećama poginulo 170 osoba ili 55,4% svih poginulih, a ozlijeđenih je 9.034 ili 61,9%. Prema brojnosti, slijede nesreće zbog nepropisnog kretanja vozila na kolniku, nepropisnog uključivanja u promet, nepropisnog skretanja i tako dalje.

Osim pogrešaka voača, prometne nesreće događaju se i zbog pogrešaka pješaka, a najčešće zbog nekorištenja obilježenog pješačkog prijelaza (72) i nepoštivanja svjetlosnog znaka (56), što čini 39,0% od svih pogrešaka pješaka. U tim je nesrećama poginulo pet osoba, a ozlijeđena je 131 osoba. Pratimo li stanje posljednjih pet godina udio pogrešaka voača zbog nepropisne brzine i nepoštivanja prednosti prolaza je u prosjeku oko 35%.

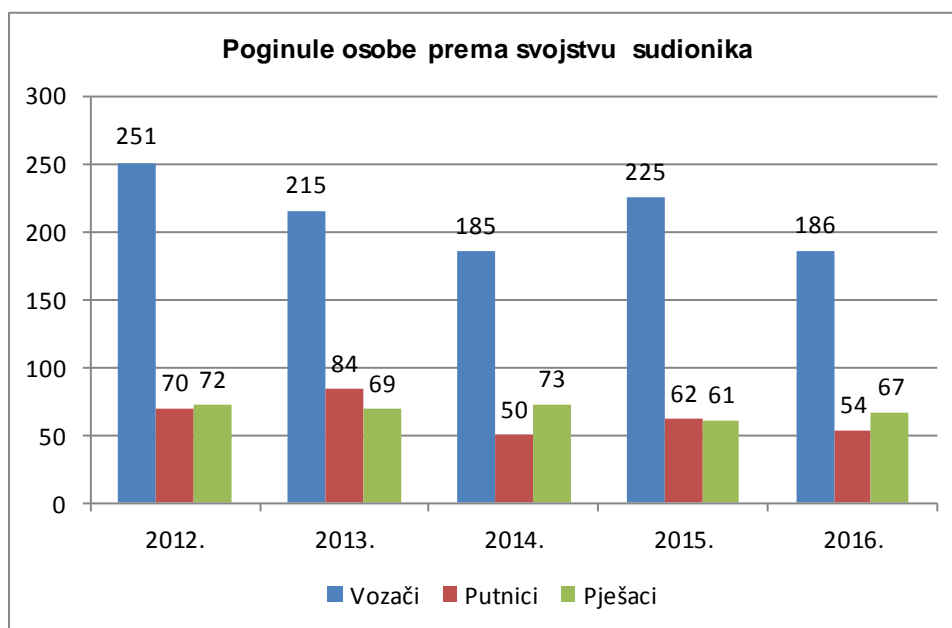

Grafikon 4.3.1. Udio prometnih nesreća zbog nepropisne brzine i nepoštivanja prednosti prolaza (%)

4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama

U prometnim nesrećama tijekom 2016. godine sudjelovalo je 67.586 sudionika – 52.099 ili 77,1% voača, 13.623 ili 20,2% putnika, 1.684 ili 2,5% pješaka i 180 ostalih sudionika (0,2%).

Prema kategorijama sudionika u prometu, najviše je poginulo voača, njih 186 ili 60,6%, zatim 54 putnika ili 17,6% te 67 pješaka ili 21,8%. Među ozlijeđenima također je najviše bilo voača, njih 8.889 ili 60,9%, zatim putnika 4.226 ili 29,0% te pješaka 1.479 ili 10,1%. Usporedimo li broj nastradalih u svojstvu sudionika u 2016. godini s podacima iz 2012. godine, vidljivo je da je broj poginulih voača manji čak za 65 osoba, najmanji je pad poginulih pješaka i to za samo pet osoba.

Grafikon 4.4.1. Poginule osobe prema svojstvu sudionika

Prema životnoj dobi u prometnim je nesrećama poginula 41 osoba između 18 i 24 godine života, što je manje za 8,9% u usporedbi s 2015. godinom, a ozlijeđeno je 2.629 osoba ili 2,5% manje nego prethodne godine. Između 25 i 64 godine života poginule su 174 osobe ili 56,7% od svih poginulih, a ozlijeđeno je 8.892 osoba ili 60,9% od svih ozlijeđenih. Iznad 64 godine poginule su 83 osobe ili 27,0% od svih poginulih, a ozlijeđeno je 1.493 osoba ili 10,2%.

U 2016. g. poginulo je dvoje djece u dobi do 14 godina (devet u 2015.), dok je broj ozlijeđene djece veći za 2,8%. Dva djeteta su poginula u svojstvu pješaka.

Na području Republike Hrvatske u 2016. godini poginuo je 30 stranih državljana (jednoj poginuloj osobi nije se moglo utvrditi državljanstvo), a 1.210 ih je ozlijeđeno. U odnosu na 2015. ima deset više poginulih stranih državljana, a 2,6 % manje ih je ozlijeđenih.

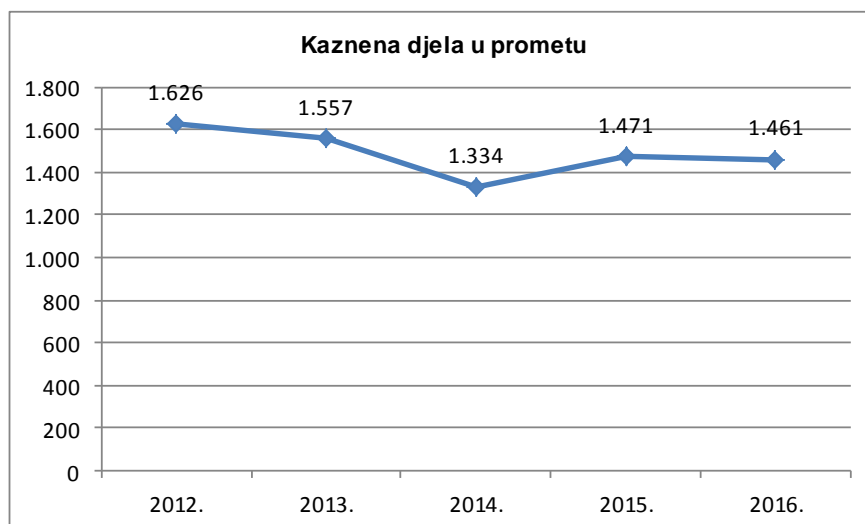
4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću

Od ukupnog broja prometnih nesreća, 84,0 % prouzročili su vozači. Od toga su 4.349 prometnih nesreća prouzročili vozači pod utjecajem alkohola, 67 pod

utjecajem droga, a 1.518 nesreća prouzročili su vozači bez položenog vozačkog ispita. U odnosu na 2015. godinu broj nesreća koje su izazvali vozači veći je za 1,2%. Mladi vozači (do 24 godine) u 2016. godini su prouzročili 4.767 prometnih nesreća (2015. - 4.479). U tim je nesrećama poginulo 59 osoba, što je 11,9 % manje nego 2015. godine.

4.6. Kaznena djela u prometu

U 2016. godini prijavljeno je 1.461 kazneno djelo u prometu, što je za 0,7% manje nego u 2015. godini. Od toga je 1.399 kaznenih djela prema članku 227. Kaznenog zakona, izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu, a 11 kaznenih djela prema članku 123. st. 2. Kaznenog zakona, Nepružanje pomoći osobi u opasnosti koju je sam prouzročio dok su 34 kaznena djela po članku 226. KZ-a – Obijesna vožnja u cestovnom prometu (za 8,1% manje nego u 2015). Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela u prometu njih 1.443 ili 98,8% je razriješeno. Kaznena djela u prometu, kao što je vidljivo iz grafikona, imaju trend pada pa je u odnosu na 2012. godinu pad za 10,1%.

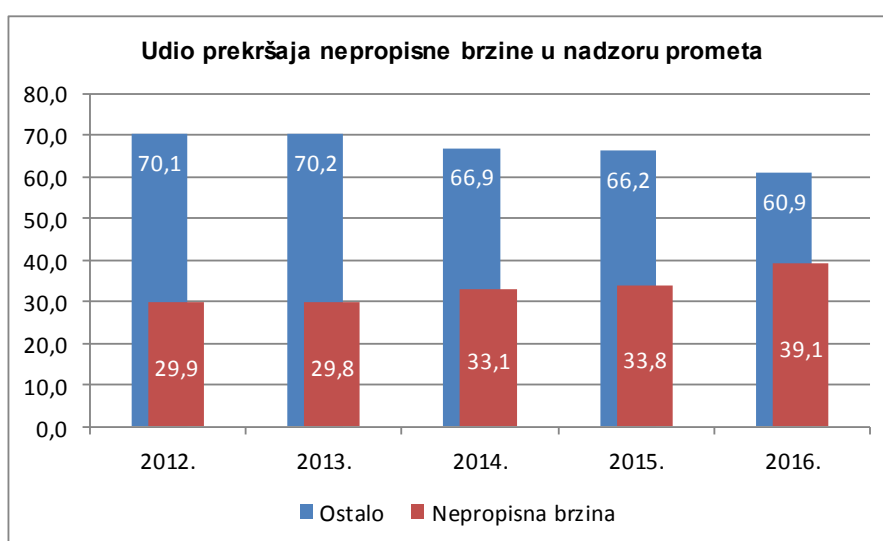
Grafikon 4.6.1. Kaznena djela u prometu

4.7. Nadzor prometa

Radi podizanja stanja sigurnosti u cestovnom prometu na višu razinu i približavanja europskim standardima, policija je tijekom 2016. godine nastojala pokriti sve cestovne smjerove, osobito one najugroženije prema praćenim podacima, kako bi se na taj način preventivno djelovalo na vozače i u što većoj mjeri sprječavalo kršenje prometnih propisa.

Ciljane aktivnosti provodile su se na mjestima i u vrijeme kad se događaju najteže prometne nesreće, a u te je aktivnosti bio uključen maksimalan broj policijskih službenika s pripadajućom tehničkom opremom koja se koristi za nadzor u prometu.

U nadzoru prometa u 2016. godini policija je ustvrdila **826.576 prekršaja, što je za 0,1% manje** u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi prekršaja najzastupljeniji su prekršaji zbog nepropisne brzine (39,1%), a riječ je o prekršajima zbog kojih se najčešće i događaju prometne nesreće s tragičnim posljedicama. Prema značaju za sigurnost prometa slijede nepropisno pretjecanje i obilaženje, nepoštivanje prednosti prolaska i crvenog svjetla te vožnja pod utjecajem alkohola. Osim ovih najopasnijih prekršaja, policija je u nadzoru prometa najčešće kažnjavala vozače zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita, nekorištenja sigurnosnog pojasa i nenošenja zaštitne kacige, ali i zbog tehničke neispravnosti vozila i korištenja mobitela tijekom vožnje.

Grafikon 4.7.1. Udio počinjenih prekršaja nepropisne brzine u nadzoru prometa

Posebna pozornost pridavala se prometnim pitanjima tijekom turističke sezone, osobito na područjima gdje se koncentrirao najveći dio prometa. Da bi se postigla visoka razina sigurnosti i protočnosti cestovnog prometa, osiguravao se optimalan broj policijskih službenika na cestama. Policijski službenici su pojačanim radom i fizičkim upravljanjem prometom u vrijeme pojačanog prometa prema turističkim odredištima, bitno utjecali na sigurnost svih sudionika u prometu; smanjenje prometnih gužvi i ubrzanje prometnog toka.

U sklopu Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa RH provedene su strateške aktivnosti za 2016. godinu: smanjenje brzine vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina, zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu, suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga u prometu i saniranje opasnih mjesta. Nastavljena je realizacija projekta „Prometna učilica“ u sklopu projekta „Školska učilica“, provedeno je natjecanje učenika osnovnih škola u poznavanju prometnih propisa, izrađen je i promidžbeni materijal koji se dijelio na prigodnim manifestacijama.

U sklopu sanacije opasnih mjesta u cijelosti je financirana sanacija više opasnih mjesta na državnim, županijskim i nerazvrstanim cestama.

Provela su se 32 projekta financirana sredstvima Nacionalnog programa.

4.8. Međunarodna policijska razmjena i suradnja

Provedeno je devet operativnih akcija usklađenih s akcijama TISPOL-a (Europska mreža prometne policije) usmjerenih na suzbijanje prekršaja brzine, alkohola, droga, nekorištenja sigurnosnog pojasa te prekršaja vozača autobusa i teretnih vozila.

Priključilo se provedbi projekta „EDWARD - dan bez poginulih u prometu“ kojim je proglašen 21. rujna 2016. godine. Osim represivnog postupanja, u tom su se sklopu dijelili letci s informacijama o projektu, prisege o odgovornom ponašanju u prometu i prikazivano deset kratkih videospotova s temama alkohol, brzina, pojas, pješaci i drugo.

U svojstvu predstavnika Republike Hrvatske sudjelovalo se na sastancima stručnih skupina Europske komisije u Bruxellesu (CARE-grupa za statističke podatke o prometnim nesrećama i posljedicama te LANDSEC stručne grupe za sigurnost cestovnog prometa).

U organizaciji Europske komisije sudjelovalo se na sastanku u svezi s provedbom Direktive 2015/413 o prekograničnom kažnjavanju prometnih prekršaja.

Od ostalih aktivnosti koje su provedene, možemo istaknuti dogradnju aplikacije CRIS - nadzor teretnih vozila i autobusa (radna vremena i odmori vozača - analogni i digitalni tahografi) - na taj se način omogućilo ispunjavanje obveza iz Direktiva EU o uspostavi sustava vrednovanja poštivanja propisa kad je riječ o prijevoznicima.

4.9. Mobilna jedinica prometne policije

Mobilna jedinica prometne policije, kao samostalna ustrojstvena jedinica, obavlja policijske poslove nadzora prometa na cestama na području cijele države, a prije svega na autocestama i državnim cestama, posebice tijekom turističke sezone, utvrđuje prekršaje u cestovnom prometu, nadzire brzine kretanja vozila, postupa u slučaju prometnih gužvi i zastoja, poduzima mjere u svrhu sigurnosti i protočnosti prometovanja u zimskim uvjetima i za vrijeme turističke sezone, uključuje se u provedbu aktivnosti i po potrebi, surađujući s drugima iz policijskog sustava, prikuplja obavijesti potrebne za suzbijanje kriminaliteta (poduzima mjere osiguranja tragova kaznenog djela, sprječavanje bijega počinitelja itd.).

Mobilna jedinica prometne policije u 2016. godini većinu je vremena bila angažirana na području Policijske uprave zagrebačke, ali i na područjima drugih policijskih uprava. Višednevni angažman cjelokupnog sustava organiziran je na područjima Policijskih uprava splitsko-dalmatinske, osječko-baranjske, istarske, zadarske i ličko-senjske u svrhu suzbijanja kaznenih djela i prekršaja te posebice zlouporabe opojnih droga, krivotvorenja isprava, nedopuštene trgovine, izbjegavanja carinskog nadzora, izigravanja zabrana iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude, imovinskih delikata, težih prometnih prekršaja (upravljanje prije stjecanja

prava, vožnja pod utjecajem alkohola ili droga, neregistrirana i neosigurana vozila i dr.), prekršaja iz Zakona o oružju, Carinskog zakona i drugih zakona.

U provedbi zadaća iz svog polja rada izvršili su 860.630 provjera, zaustavili i provjerili 27.016 vozila u kojima je zatečeno 38.105 osoba, od kojih je 1.401 osoba uhićena, dovedena ili predana na daljnje postupanje mjerodavnim ustrojstvenim jedinicama.

Provjerom osoba i vozila ustvrdili su 15.866 različitih prekršaja i 176 kaznenih djela i to: 45 kaznenih djela iz članka 190. (Neovlaštena proizvodnja i promet drogama); 93 kaznena djela iz članka 278. (Krivotvorenje isprave); pet kaznenih djela protiv gospodarstva i 33 ostala kaznena djela.

Osim zapljena droga koja su procesuirana kroz kazneno zakonodavstvo, ustvrdili još 564 prekršaja zlouporabe opojnih droga (255 u 2015.). U najvećem broju slučajeva radilo se o zapljenama manjih količina opojnih droga koje su bile za „osobnu“ uporabu. Međutim, bilo je desetak količinski značajnijih zapljena.

Za vrijeme turističke sezone, za razliku od preostalog dijela godine, rad policijskih službenika usmjeravao se na autoceste i brze ceste, te ugibališta i odmarališta uz autoceste i prevenciju u prometu na prilazima hrvatskih gradova u svrhu održavanja protočnosti prometa i suzbijanja teških prometnih prekršaja, posebice prekoračenja brzine te kaznenih djela.

Provjerom osoba i vozila ustvrdilo se 15.866 prekršaja i 176 kaznenih djela. Najviše ih je bilo iz prometa, njih 14.404, a najviše zbog prekoračenja brzine 4.937, vožnje neregistriranim vozilom 2.494, vožnje neosiguranim vozilom 1.229, upravljanja za vrijeme kad je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja 458, zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita 667 te zbog vožnje pod utjecajem droga 329 i alkohola 168 itd. Da bi se spriječio nastavak kršenja prometnih propisa, zaštitnim mjerama oduzelo se 211 vozačkih dozvola i 2.128 vozača i 2.614 vozila isključeno je iz prometa.

Postupanja policijskih službenika mobilne jedinice u prometu bila su usredotočena na prevenciju, suzbijanje i sankcioniranje težih prometnih prekršaja prema vozačima koji svojim ponašanjem i vožnjom ugrožavaju i dovode u opasnost druge sudionike u prometu.

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI

Pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje za svaku suverenu i samostalnu državu pa je djelovanje granične policije usmjereno na jačanje sigurnosti na državnoj granici, u civilnom zračnom prometu i plovidbi, što uključuje izdavanje dokumenata na graničnim prijelazima, odbijanje ulaska i izlaska, zlouporabu putnih dokumenata, prekogranični kriminalitet i prekršaji na granici, nezakonitu migraciju, prihvati i vraćanje stranaca na granici, prisilna udaljenja stranaca i povrede državne granice, poslove pomorske i aerodromske policije, poslove mobilne jedinice za nadzor granice te Prihvatni centar za strance i pitanje azila.

Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba, uz istodobno sprječavanje nezakonitih prelazaka preko državne granice i svih oblika prekograničnog kriminala, izuzetno je zahtjevna zadaća.

Dužnost i obveza Uprave za granicu jest nadzirati provedbu svih aktivnosti, pratiti i predlagati izmjene nacionalnog zakonodavstva u svrhu **uskładbe sa schengenskom pravnom stečevinom**. Uprava za granicu, nadzire i usmjerava obuku granične policije, nabavlja i raspoređuje tehničku opremu, predlaže i prati provedbu infrastrukturnih projekata, te provodi druge aktivnosti od strateškog značaja **da bi se postigla i održavala europska razina sigurnosti državne granice, istodobno** osiguravajući načela slobode kretanja. Da bi se to postiglo, Uprava za granicu surađuje s nadležnim agencijama drugih država (bilateralni i multilateralni sastanci, zajedničke aktivnosti, razmjena podataka o nadzoru državne granice, ali i vanjskih granica EU i suzbijanja nezakonitih migracija, izobrazba pripadnika graničnih policija, procjene i analize rizika, sudjeluje u pripremi i izradi međunarodnih i međudržavnih ugovora, te brine o njihovoj provedbi). U tom sklopu obveza sudjeluju i u radu specijaliziranih europskih tijela i agencija i međudržavnih komisija i drugih odgovornih tijela.

Zbog stalne opasnosti od terorističkih napada, kontrola putnika u zračnom prometu zahtijeva izuzetnu opremljenost, stručnu osposobljenost i odgovornost kako

policijskih službenika, tako i djelatnika privatnih zaštitarskih tvrtki u zračnim lukama u kojima privatne zaštitarske tvrtke sudjeluju u obavljanju poslova zaštitnih pregleda putnika i ručne prtljage. Da bi se održala i unaprijedila visoka razina sigurnosti, stalno se poboljšavaju postojeće i primjenjuju nove metode i tehnike u nadzoru koje zahtijevaju dosljednu primjenu.

Pomorski i riječni promet izložen je sigurnosnim rizicima o kojima brinu pripadnici pomorske i riječne policije. Nadzorom plovnih putova i sudionika plovidbe policijski službenici potiču poštivanje sigurnosnih pravila.

5.1. Državna granica i granični prijelazi

REPUBLIKA HRVATSKA

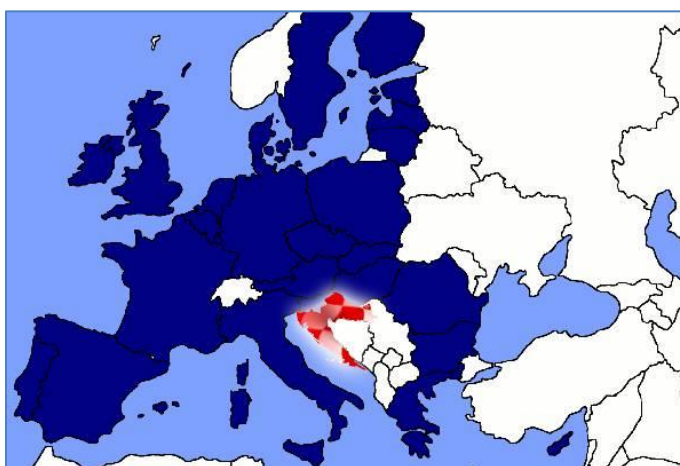
Broj stanovnika: 4.284.889 (popis iz 2011. godine)

Površina: 56.654 km² kopna,

31.757,67 km² teritorijalnog mora i unutrašnjih morskih voda i **25.207,22 km²** zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa

Glavni grad: Zagreb

Granična policija nadzire i štiti: **3.318,58 km granice** i 173 granična prijelaza

EUROPSKA UNIJA

Broj stanovnika: 508.450.856 (procjena EUROSTAT-a)

Površina: 4.413.844 km² kopna (ne uključuje prekomorski teritorij),

Sjedište: Bruxelles, Belgija

Ukupna duljina državne granice Republike Hrvatske je 3.318,6 km, od čega je vanjska granica 2.304,3 km, a unutarnja 1.014,3 km. Državna granica je u potpunosti određena i označena samo s Republikom Mađarskom, a određivanje granične crte s ostalim susjednim državama odvija se kroz rad međudržavnih komisija.

Na državnoj granici određena su 173 granična prijelaza, od kojih je najveći broj na dijelu granice s Republikom Slovenijom (58) i Bosnom i Hercegovinom (50). Od 173 granična prijelaza, 162 su stalna, a 11 sezonskih graničnih prijelaza je otvoreno isključivo za međunarodni pomorski promet tijekom turističke sezone.

Poslovi nadzora državne granice (kontrola prelaska i zaštite državne granice) obavljaju se u **78 policijskih postaja**, ustrojstveno raspoređenih u **18 policijskih uprava**. Od tog broja 27 postaja je specijaliziranih (15 postaja granične policije, 6 postaja aerodromske policije i 6 pomorske policije), dok je 51 postaja mješovitog tipa. Poslovi nadzora državne granice nisu zastupljeni u Policijskim upravama bjelovarsko-bilogorskoj i požeško-slavonskoj, međutim u ove dvije uprave, kao i ostalih 18, obavljaju se poslovi suzbijanja nezakonitih migracija.

Nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, a temeljem preporuka Europske komisije te čl. 17. „Zajednička kontrola“ i dobre prakse Zakonika o schengenskim granicama, uvedena su zajednička službena mjesta za obavljanje granične kontrole na jednom mjestu, na kopnenim graničnim prijelazima na unutarnjoj granici Europske unije s Republikom Slovenijom i Republikom Mađarskom čime se povećala protočnost prometa preko graničnih prijelaza, razmjena informacija, znanja i iskustava policijskih službenika.

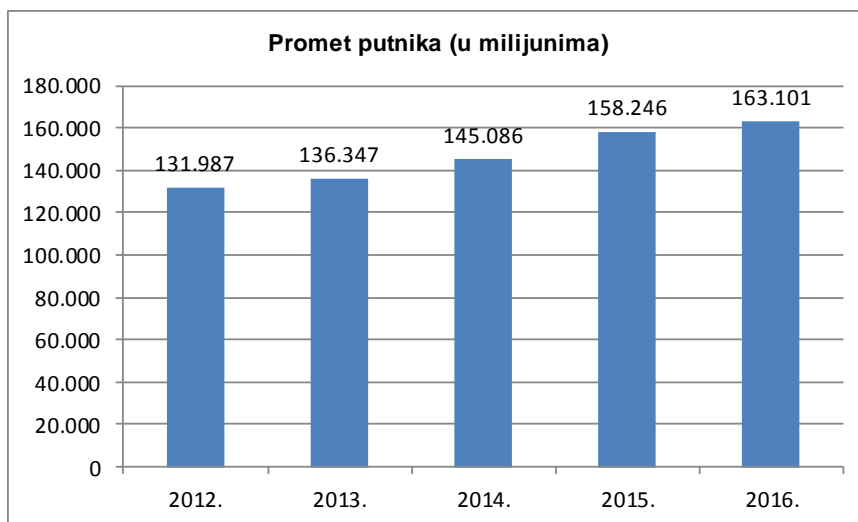
Primjenom Zakonika o schengenskim granicama i „Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice“, nad državljanima Europske unije i schengenskog prostora obavlja se samo osnovna granična kontrola, dok se nad državljanima trećih zemalja obavlja temeljita granična kontrola.

Usporedbom statističkih pokazatelja iz 2016. godine s onima iz 2015. godine, uočljiv je trend intenzivnog i usmjerenog postupanja policijskih službenika u poslovima granične kontrole sa svrhom otkrivanja korištenja krivotvorenih putnih isprava, pokušaja izbjegavanja granične kontrole i carinskog nadzora, otkrivanja

krijumčarenja vozila i opojne droge. Stoga je nabavljena odgovarajuća tehnička oprema, uspostavljen NISUDG na svim graničnim prijelazima na vanjskoj granici i uložena su sredstva za izobrazbu policijskih službenika koji obavljaju graničnu kontrolu. Prošle su godine izgrađena 23 granična prijelaza koja su opremljena sustavom videonadzora, što je dodatno pridonijelo boljoj provedbi mjera nadzora vanjske granice. Zbog terorističkih napada u zemljama Europske unije, u radu se poklanja veća pozornost profiliranju putnika (mjera opreza).

5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima

Državnu granicu Republike Hrvatske u 2016. godini prešlo je 163.057.988 putnika, što je za 3,0% više nego u 2015. godini (158.245.694). Od navedenog broja putnika, državljani EU čine 46,2%, državljani trećih zemalja 23,6%, a državljani Republike Hrvatske 30,2%.

Grafikon 5.2.1. Promet putnika

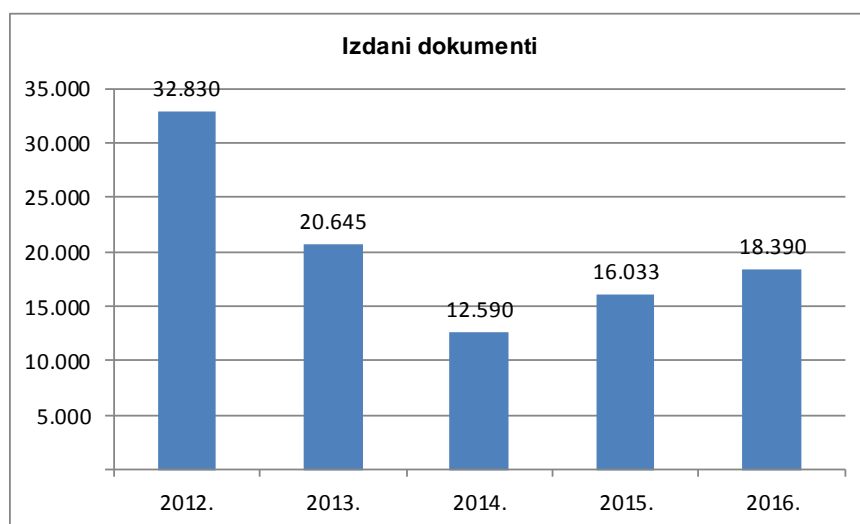
Najveći udio od 49,4% u ukupnom prometu putnika ostvaren je na granici sa Slovenijom - 80.604.992 prelazaka. Drugi po brojnosti prometa putnika su granični prijelazi s Bosnom i Hercegovinom, čiji udjel u ukupnom prometu iznosi 30,2%, odnosno 49.226.909 prelazaka.

Najfrekventniji granični prijelaz bio je MCGP Macelj s 13.258.297 putnika, što u ukupnom broju putnika čini udjel od 8,1%. Uspoređujući podatke o prometu s 2015. godinom, na Macelju se promet povećao za 3,2%, dok je MCGP Bregana na drugom mjestu po broju putnika s 12.352.951 putnika i udjelom od 7,6% u ukupnom prometu, što je u odnosu na 2015. smanjenje za 1,4%. Treći granični prijelaz po prometu putnika je MCGP Kaštel preko kojeg je prošlo 11.460.800 putnika, što čini 7,0% udjela u ukupnom prometu. Najveće oscilacije u prometu putnika bilježe MCGP Stara Gradiška s povećanjem od 10,6% i MCGP Plovanija s povećanjem od 7,1%.

Državnu granicu Republike Hrvatske prešlo je 53.868.189 vozila, što je povećanje za 6,1 % u odnosu na prethodnu godinu (50.760.113).

5.3. Izdani dokumenti na graničnim prijelazima

Granična policija je tijekom 2016. godine pri obavljanju poslova nadzora državne granice izdala 18.390 dokumenata, što je u odnosu na 2015. godinu tijekom koje je izdano 16.033 dokumenata, povećanje za 14,7%. U ukupnom broju izdanih dokumenata najviše su zastupljena odobrenje članu posade stranog plovila ili zrakoplova.

Grafikon 5.3.1. Broj izdanih dokumenata

Broj izdanih odobrenja za unos/prijenos oružja tijekom 2016. godine za 2,6% se smanjio u odnosu na prošlu godinu – izdana su 522 odobrenja.

Posebna se pozornost poklanjala mogućnosti izdavanja viza na graničnim prijelazima jer sukladno pozitivnim propisima granična policija ima mogućnost izdavanja vize na graničnom prijelazu, ali samo u iznimnim situacijama. Tako je prošle godine granična policija izdala 8.126 viza, što je za 41,2% više u odnosu na isto razdoblje 2015. godine (5.756). Kao i proteklih godina na zračnim graničnim prijelazima izdano ih je najviše, s udjelom od 50,3%, što je povećanje u odnosu na 2015. godinu od 31,5%. Od svih izdanih viza, najviše ih je izdano državljanima Filipina, Indije i Indonezije te pomorcima u tranzitu.

5.4. Odbijanje ulaska u RH i zabrana izlaska iz RH

5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku

Granična policija je za 9.136 stranih državljana ustvrdila kako ne ispunjavaju uvjete za ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj, odbivši im ulazak u Hrvatsku. Broj osoba kojima je odbijen ulazak u Hrvatsku je za 2,1% manji nego 2015. godine (9.332). Najčešći razlozi odbijanja ulaska su: neodgovarajuća dokumentacija kojom bi opravdala svrhu i uvjete svog boravka, nema valjanu vizu ili dozvolu boravka ili nema valjanu putnu ispravu. Prijelazi na dijelu državne granice s Bosnom i Hercegovinom (4.154), Crnom Gorom (1.765) i Srbijom (1.718) su imali najviše odbijenih ulazaka u Republiku Hrvatsku. U ukupnom broju odbijenih ulazaka najviše su zastupljeni državljani Bosne i Hercegovine (3.538) s udjelom od 38,7%, zatim državljani Albanije (1.952) sa 21,4% u ukupnom broju, ali je bitno za istaknuti kako je, u odnosu na 2015. godinu, broj odbijanja veći za 12,9%. Državljanima Srbije treći su po brojnosti odbijenih ulazaka (766), što je povećanje za 3,7% u odnosu na 2015. godinu.

5.4.2. Zabrana izlaska iz Republike Hrvatske

U 2016. godini granična policija zabranila je izlazak iz Republike Hrvatske za 2.566 osoba, što je za 6% više 2015. godine (2.420). Najčešći razlog zabrane izlaska iz Republike Hrvatske jest neposjedovanje valjane isprave za prelazak državne granice (1.882 slučaja ili 82,0%).

5.5. Zloupotreba putnih dokumenata

Tijekom 2016. godine granična policija je u 239 slučajeva otkrila 202 krivotvorene isprave i 42 tuđe isprava, što je u usporedbi s 2015. godinom smanjenje otkrivenosti za 17,6%. Najviše se krivotvore putovnice (otkrivena 101 lažna putovnica) te osobne iskaznice (otkriveno 47). Otkriveno je i jedanaest krivotvorenih boravišnih dozvola. Na ovu vrstu dokumenta je nužno ubuduće obratiti posebnu pozornost jer je to dokument koji olakšava ulazak, kretanje i boravak u EU, čime je postala poželjna i za nezakonite migrante i krivotvoritelje.

Najčešći način krivotvorenja dokumenata je potpuno krivotvorenje, preinaka podataka i umetanje/lijepljenje stranice i to najvećim dijelom u putnim ispravama i osobnim iskaznicama.

Najčešće su korišteni krivotvoreni dokumenti koji imaju slabe zaštitne elemente. Najviše je otkriveno krivotvorenih putnih isprava Albanije, BiH, Bugarske, Hrvatske, Kosova i Italije, a najčešći korisnici su bili državljani Albanije, Bosne i Hercegovine, Turske, Kosova i Srbije. Najviše se krivotvorenih dokumenata otkrilo na graničnim prijelazima PU dubrovačko-neretvanske (78), PU zagrebačke (53), PU brodsko-posavske (35) i PU vukovarsko-srijemske (29).

S obzirom na evidentirani veliki promet putnika preko graničnih prijelaza i činjenicu da se Republika Hrvatska nalazi na jednom od značajnijih tranzitnih smjerova nezakonitih migracija prema Zapadnoj Europi potrebno je dodatno uložiti napore u suzbijanje ovog oblika kriminaliteta.

5.6. Prekogranični kriminalitet

U suradnji s drugim linijama rada policije i nadležnim državnim tijelima, posebice carinskim službenicima, policijski službenici granične policije otkrili su 360 kaznenih djela i 8.427 prekršaja.

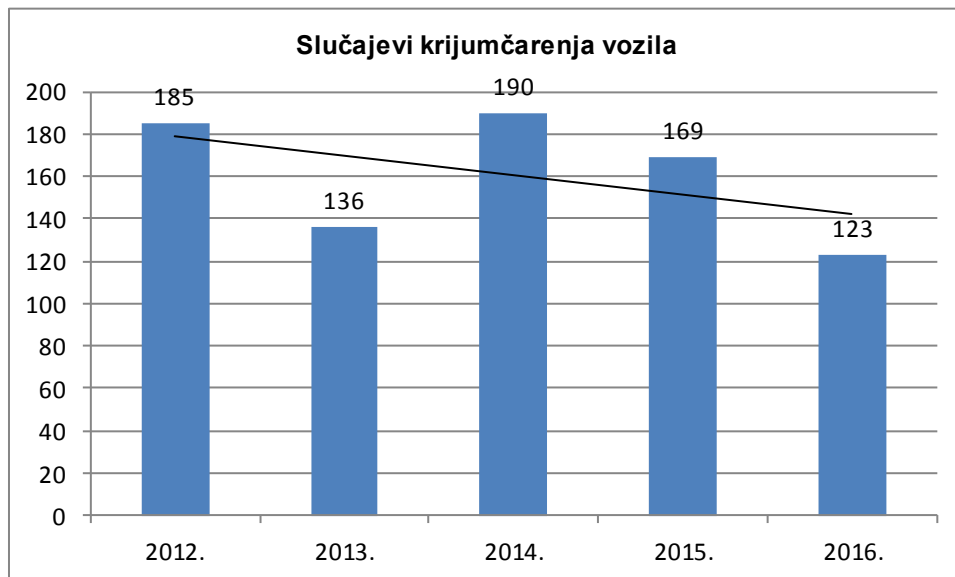
Zabilježeno je 5.220 slučajeva krijumčarenja, a najčešće se krijumčarila droga, cigarete, duhan, meso, oružje, streljivo, vozila, alkohol i zaštićene vrste životinja.

5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja droga, oružja i streljiva, vozila te zaštićenih vrsta životinja

Granična policija je tijekom 2016. godine zabilježila 2.014 slučajeva u kojima su sudjelovale 2.094 osobe koje su procesuirane zbog posjedovanja opojne droge prilikom prelaska državne granice (zaplijenjeno 711 kg i 068 grama droge). Granični prijelazi Pasjak i Rupa su mjesta s najviše otkrivenih slučajeva zapljene droge, dok su na graničnom prijelazu Bajakovo evidentirane najveće zaplijenjene količine.

Krijumčarile su se i zaštićene vrste životinja (13 slučajeva u kojima je sudjelovalo 17 osoba), a u 697 slučajeva krijumčarilo se oružje, streljivo i eksplozivi (sudjelovala 701 osoba, što je znatno povećanje od 12% slučajeva u odnosu na 2015. godinu). Pronađena su 24 komada vatrenog oružja, 325 komada zračnog oružja, 335 komada streljiva, 92 komada plinskog oružja i oružja za signalizaciju, 504 komada hladnog oružja itd.

Što se tiče krijumčarenja vozila, nužno je istaknuti kako je tijekom izvještajnog razdoblja došlo do pada broja otkrivenih slučajeva za 73,96 % u odnosu na 2015. godinu. U posljednje tri godine bilježi se kontinuiran pad broja otkrivenih slučajeva krijumčarenja vozila. Imajući u vidu veliku brojku vozila ukradenih u zemljama zapadne Europe, za koje postoji opravdana sumnja da završe u zemljama jugoistočne Europe, trend pada jasno govori o potrebi uvođenja novih metoda otkrivanja, obuke granične policije, a posebice što bolje uvezanosti svih policija radi brže razmjene informacija.

Grafikon 5.6.1.1. Krijumčarenje vozila

5.7. Ostali poslovi granične policije

U obavljanju poslova granične kontrole u 2016. godini razvidno je povećanje otkrivačke djelatnosti po evidenciji operativnih mjera i diskretnih provjera. Otkriveno je 1.285 slučajeva, što je za 49,8% više nego tijekom 2015. godine (otkriveno 858 slučajeva). Po Interpolovim potragama otkrivena su 902 slučaja što je za 5,5% manje u odnosu na prošlu godinu kad je otkriveno njih 955. Smanjenje se bilježi i po lokalnim potragama za 11,7%.

Po međunarodnim potragama u 2016. godini otkriven je 131 slučaj, što je za 43 % manje u odnosu na 2015. godinu.

Na graničnim prijelazima prihvaćena su 292 deportirana hrvatska državljana, što je za 17,7% manje nego u 2015. godini (355). U istom razdoblju je 1.087 državljana Republike Hrvatske vraćeno temeljem putnog lista u Republiku Hrvatsku, što je u odnosu na 2015. godinu povećanje za 33,9%, kad ih je vraćeno 812.

5.8. Nezakonite migracije

Na migracije stanovništva utječe gospodarsko, političko i socijalno stanje u njihovom okruženju. Ako je ono nepovoljno, ako je visoki stupanj životne i egzistencijalne ugroze (ratni sukobi, ekonomsko siromaštvo i dr.) pokreću se veliki migracijski valovi. Aktualne migracije najčešće kreću s područja Bliskog i Srednjeg istoka, Azije i Afrike do zemalja zapadne Europe. Jedna od ruta kojom se kreću zahvaća i područje Republike Hrvatske.

Posljednjih dvadesetak godina trend nezakonitih migracija može se podijeliti u nekoliko razdoblja:

- **od 1996. do 2003. godine** zabilježen je najveći trend rasta broja nezakonitih migranata, posebice 1999. i 2000. godine kad je zabilježeno povećanje od 51,0% (1999. - 12.340 osoba, 2000. - 24.180 osoba). Najzastupljeniji su bili državljani Irana, Kine, Rumunjske, Turske, Makedonije i SRJ (Srbije i Crne Gore). Obradom slučajeva uočena je izuzetno velika organiziranost protuzakonitog prebacivanja osoba državljana Kine te pojedinačnih prelazaka državljana Rumunjske, Bugarske i SR Jugoslavije (Srbije i Crne Gore). Razbijanjem lanaca krijumčara (područje Županije međimurske i zagrebačke) bitno se smanjuje broj zatečenih osoba u nezakonitom prelasku državne granice;
- **od 2003. – 2007. godine** gospodarska i socijalna nesigurnost u matičnim državama državljana u jugoistočnoj Europi (sukobi na području južne Srbije, Kosova, Makedonije, u što je bila uključena i Albanija, bile su razlog velikog broja osoba zatečenih u nezakonitom prelasku državne granice (od 4.500 do 5.500 osoba);
- **od 2008. do 2010. godine** brojka je u prihvatljivim okvirima koje hrvatska granična policija može suzbijati, a kreće se od 1.800 do 2.500 osoba (najzastupljeniji državljani jugoistočne Europe).
- **od 2010. godine** zbog dugogodišnjih ratnih sukoba na sjeveru Afrike, Bliskog i Srednjeg istoka (Sirija i Afganistan) trend nezakonitih prelazaka u značajnom je porastu. Nacionalna slika u potpunosti se promijenila -

najzastupljeniji su državljani Afganistana, Sirije, Eritreje, Somalije i Pakistana, a promijenjen je i *modus operandi* (viši stupanj organizacije krijumčarenja ljudi i nove rute kretanja);

- **od sredine 2013. do početka 2015. godine** ponovno su državljani Albanije, Makedonije i Srbije u većem broju kad je riječ o nezakonitom prelasku. Prema podacima međunarodnih agencija koje se bave istraživanjem nezakonitih migracija iz Albanije je 2014. godine migriralo više od 30 tisuća osoba. Najjači pritisak bio je na granici između Srbije i Mađarske;
- **od 2015. do 2016. godine** na zapadnobalkanskoj ruti znatno se povećao migracijski val u Europu. Višegodišnji rat u Siriji potaknuo je raseljavanje ljudi/migranata, kojima je cilj bio doći se Turske i Libanona, ali su postupno počeli migrirati prema Europi, što je u konačnici rezultiralo **stvaranjem velikog migracijskog vala** na čijoj se ruti našla i Republika Hrvatska. Najveći pritisak migracijskog vala bio je na dijelu mađarsko-srpske granice. Da bi se smanjio pritisak migracijskog vala, na granici s Republikom Srbijom, Republika Mađarska je podigla ogradu, što je **skrenulo migracijski val na hrvatsko-srpsku granicu**.

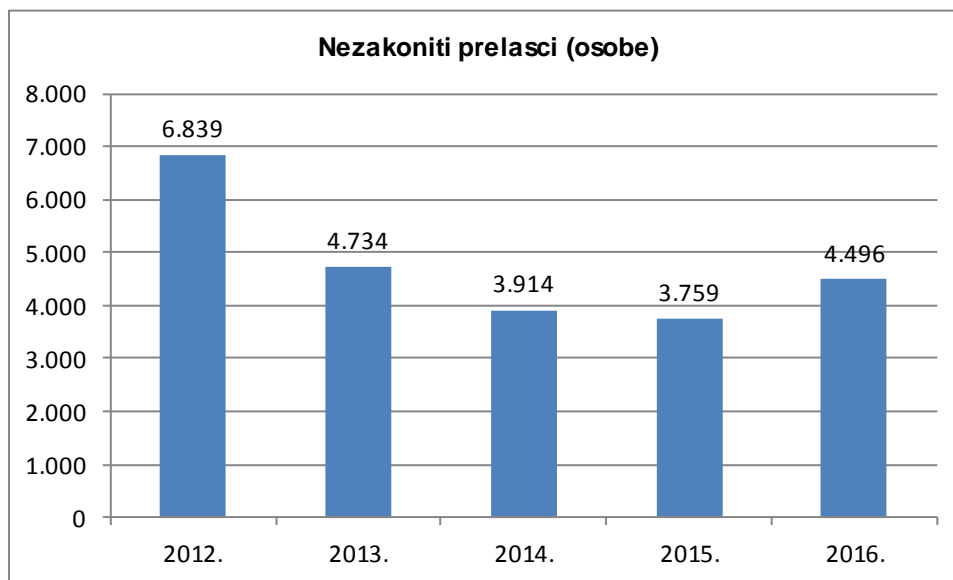
Krajem 2015. i početkom 2016. godine Republika Hrvatska je bila suočena s ulaskom velikog broja migranata na granici s Republikom Srbijom. **Migracijski val je započeo 16. rujna 2015. godine i službeno je trajao do 5. ožujka 2016. godine. U tom je razdoblju u Republiku Hrvatsku ušlo 658.068 migranata.** Najviše ih je ušlo na području PU vukovarsko-srijemske (655.370 migranata, odnosno 99,6%) i manji broj na području PU osječko-baranjske (2.698 migranata, odnosno 0,4%).

Najčešći način izvršenja nezakonitih prelazaka državne granice Republike Hrvatske je pješice preko kopnene granice i izbjegavanjem granične kontrole skrivanjem, najčešće u teretnim motornim vozilima u cestovnom prometu, te skrivanjem u vlakovima (teretni vagoni) u željezničkom prometu. Osobe zatečene u nezakonitom prelasku najčešće kod sebe nemaju isprave o identitetu.

Najčešće rute kretanja na tzv. *balkanskoj ruti* državljana afroazijskih zemalja koji iz matičnih država preko Turske i Grčke prelaze u Makedoniju ili Bugarsku, a

potom u Srbiju. Iz Republike Srbije veći dio prelazi na područje Republike Hrvatske preko područja u mjerodavnosti PU vukovarsko-srijemske.

Zbog nezakonitog prelaska državne granice izvan migracijske krize zabilježeno je 4.496 osoba, što je za 19,6 % više nego u 2015. godini (3.759).

Grafikon 5.8.1. Nezakoniti prelasci državne granice (izvan migracijske krize)

U migracijskom valu evidentirano je 102.307 stranih državljana u nezakonitom prelasku. Najzastupljeniji su državljani Afganistana, Sirije, Iraka i Irana.

Prekršajno je obrađeno 4.496 osoba (izvan migracijskog vala) zbog nezakonitog prelaska državne granice, što je za 19,6 % više u odnosu na 2015. godinu (3.759).

U nezakonitom ulasku otkriveno je 1.268 osoba (28,2%), 1.406 osoba procesuirano je zbog pokušaja nezakonitog izlaska iz RH (31,3%), iz inozemstva je vraćena 721 osoba, a u dubini teritorija zatečena je 1.101 osoba (24,5 %).

Najviše spriječenih nezakonitih prelazaka državne granice bilo je uzduž granice s Republikom Slovenijom gdje su procesuirane 2.043 osobe, što je 217,2 % više u odnosu na 2015. godinu (udio 45,4% od ukupnog broja nezakonitih prelazaka).

Državljeni Afganistana su najbrojniji u nezakonitom prelasku državne granice. Zatečeno ih je 903, što je 20,1% svih nezakonitih prelazaka granice u Republiku Hrvatsku (2015. godine 386), što je porast za 133,9%. Drugi po brojnosti su državljani Kosova, kojih je bilo 458, što je 244,4% više u odnosu na 2015. godinu (133). Treći su državljani Albanije, kojih je bilo 435, što je također povećanje za 14,5% u odnosu na 2015. godinu (380).

Zabilježena su 642 maloljetna nezakonita migranta (2015. g. 482) ili 14,3% od ukupnog broja nezakonitih migranata. Od toga bez pratnje zakonskog zastupnika bio je 331 maloljetni nezakoniti migrant (2015. – 149).

Najviše procesuiranih nezakonitih prelazaka državne granice bilo na području Policijske uprave zagrebačke (1.036) jer su tražitelji azila smješteni u Zagrebu u Prihvatnom centru za azilante – Porin i Prihvatnom centru za strance - Ježevo. Druga po brojnosti je Policijska uprava primorsko-goranska (824), koja unatoč brojcima ne predstavlja dio granice koji je najugroženiji od nezakonitih migranata. I nadalje je to Policijska uprava vukovarsko-srijemska, a zbog geostrateškog položaja posebna će pozornost ubuduće usmjeriti prema području Policijske uprave dubrovačko-neretvanske.

U 2016. godini nastavlja se trend pada nezakonitog rada stranaca. U 2015. godini zabilježena su 373 prekršaja nezakonitog rada stranaca, dok je u 2016. godini zabilježen 221 prekršaj nezakonitog rada stranaca. U nezakonitom radu najviše je bosanskohercegovačkih državljanina (najčešće nezakonito rade u građevinskoj djelatnosti), a najviše nezakonitog rada zabilježeno je u policijskim upravama na moru (najviše u PU istarskoj).

5.9. Postupci prema strancima

U 2016. godini smanjio se broj donesenih odluka o napuštanju RH u skladu s trendom pada nezakonitih prelazaka državne granice. Zabilježena su 4.332 nezakonita prelaska stranaca (od toga 318 žena), a policija je u upravnom postupku donijela 2.162 rješenja o protjerivanju stranaca i izdala 3.144 rješenja o povratku.

5.10. Prihvat i vraćanje stranaca na granici

Na zajedničkoj državnoj granici hrvatska granična policija **prihvatila je 557** osoba, što je porast za 115,1% u odnosu na 2015. godinu, a **vratila je 395** osoba, što je porast za 14,2 %. Sukladno potpisanim sporazumima s pojedinim državama iz Republike Slovenije prihvaćene su 552 osobe (devet je osoba vraćeno), na zajedničkoj državnoj granici s Mađarskom prihvaćene su dvije osobe (nije bilo vraćenih osoba), iz Bosne i Hercegovine nije bilo prihvata (102 osobe su vraćene), isto tako iz Crne Gore nije bilo prihvata (vraćeno 112 osoba), dok su u Srbiju prihvaćene tri osobe (vraćene 172 osobe).

Zastupljenost nacionalnih skupina u nezakonitom prelasku državne granice odražava se i na strukturu prihvaćenih/vraćenih stranaca sukladno bilateralnim ugovorima o prihvatu osoba, pa je tako 2016. godine bilo najviše prihvaćenih državljana Afganistana, Albanije, Kosova, Sirije i Maroka.

U 2016. godini je zabilježeno povećanje broja prisilnih udaljenja. Naime, prisilno su udaljena 954 stranca, dok je u 2015. godini udaljen 691 stranac. U države podrijetla, osim u države regije, nije moguće vraćanje jer stranci u RH traže azil zbog nemogućnosti utvrđivanja identiteta ili pribavljanja putnih isprava.

5.11. Analiza stanja na području nezakonitih migracija

Geopolitičko stanje na afričkom i azijskom kontinentu i dalje zahtijeva spremnost svih kapaciteta kako bi se spriječile nezakonite migracije i ostali oblici kriminala koji prate ovaj fenomen (krijumčarenje ljudi, trgovina ljudima, krijumčarenje droge i dr.). U 2017. godini očekuje se povećan broj nezakonitih prelazaka na istočnim granicama sa susjednom Republikom Srbijom, Bosnom i Hercegovinom te Crnom Gorom, a s tim u vezi i povećan broj tražitelja azila. Tražiteljima azila u Hrvatskoj naša država zasad nije bila odredište, već transfer u smjeru Europske unije, ali **tijekom budućih godina Republika Hrvatska postat će i krajnje odredište njihovog kretanja** zbog činjenice da je članica Europske unije i da je hrvatski strateški cilj postati članica schengenskog prostora.

U funkciji navedenog potrebno je dosljedno provoditi sve aktivnosti definirane strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske koji se odnose na pristupanje Republike Hrvatske schengenskom prostoru.“

Prognozom FRONTEX-a za sljedeće godine očekuje se povećanje nezakonitih migracija afroazijskih zemalja na grčko-turskoj granici kao i migracije na Lampeduzi (Italija), što ovisi o političkoj situaciji u Aziji i Africi, što će ujedno imati posljedice po sigurnost vanjske granice EU koje čuva hrvatska granična policija.

5.12. Povreda državne granice

Tijekom 2016. godine zabilježeno je 69 povreda državne granice, od toga na kopnenoj državnoj granici u 31 slučaju, na morskoj državnoj granici 36 slučajeva i dva slučaja povrede državne granice u zračnom prostoru. Najviše povreda koje su se dogodile na kopnenoj državnoj granici odnose se na oštećenja graničnih oznaka, otuđenje obavijesnih ploča te postavljanja žičane i panel-ograde. Od ukupnog broja povreda (31) na kopnu, devet je bilo graničnih incidenata s Republikom Slovenijom zbog postavljanja žičane i panel-ograde (slovenska vojska). Povrede i granični incidenti su se rješavali na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Bilo je 36 povreda državne granice na moru i to od talijanskih ribarskih plovila, dok je na području Savudrijske vane zabilježeno 147 povreda crte razgraničenja, što su počinila plovila Republike Slovenije (91 ribarsko plovilo i 56 plovila slovenske policije).

Mješovite ophodnje na zajedničkoj granici s Republikom Slovenijom provodile su se sukladno planovima. Tijekom provedbe mješovitih ophodnji na granici s Bosnom i Hercegovinom zabilježene su četiri osobe u nezakonitom prelasku državne granice ili pokušaju. Kao mjesto najintenzivnije ugroze detektira se dio granice Republike Hrvatske prema Republici Srbiji, Bosni i Hercegovini i Republici Crnoj Gori, te međunarodnim vodama.

Za učinkovitije otkrivanje nezakonitih prelazaka državne granice trebao bi se povećati broj policijskih službenika za zaštitu državne granice po policijskim upravama, pojačati rad na unaprjeđenju metodologije rada policijskih službenika

zaduženih za zaštitu državne granice i poboljšati mogućnost reakcije na događaj (sukladno ažuriranom Konceptu zaštite kopnene granice), pojačati nadzorno-usmjerivačku djelatnost te svakodnevno optimalno koristiti tehničku opremu kao potporu. U tom sklopu neizostavan je i udio stalne izobrazbe i nadgradnje policijskih službenika (poznavanje metodologije rada grupe za zaštitu granice /taktika postupanja prilikom zatjecanja skupine nezakonitih migranata na kopnenoj granici te osnovni elementi topografije i orijentacije, primjena propisa i opreme te upoznavanje s novim načinima i rutama nezakonitih prelazaka i krijumčarenja).

5.13. Poslovi pomorske policije

Policijski službenici pomorske policije sve svoje zadaće obavljali su u akvatoriju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske (površina 31.757,67 km²). Nadzor prelaska državne granice obavljao se na 25 graničnih prijelaza na moru (11 sezonskih) te nadzor i zaštitu državne granice na moru, čija je dužina 511,9 nautičkih milja ili 948,08 km.

Stupanjem na snagu Odluke Vlade Republike Hrvatske o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, odnosno proglašenjem zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa (ZERP), povećalo se područje nadzora na 56.964,89 km², odnosno za 79,37 %. Kako je odluka suspendirana, ne primjenjuje se na zemlje članice EU.

U obavljanju poslova policije na moru tijekom 2016. godine ostvarena je 5.251 ophodna služba, što je 10,6% manje nego 2015. godine (5.872 ophodne službe).

Izvršena su **352 prijevoza** od kojih je bilo **115 prijevoza bolesnika** **229 prijevoza za službene potrebe** i **osam ostalih izvanrednih prijevoza**.

Policijska plovila su prethodne godine prešla 184.929,00 nautičkih milja pri čemu je utrošeno 1.000.040,02 litara goriva, što je 11,8% manje nego 2015. godine.

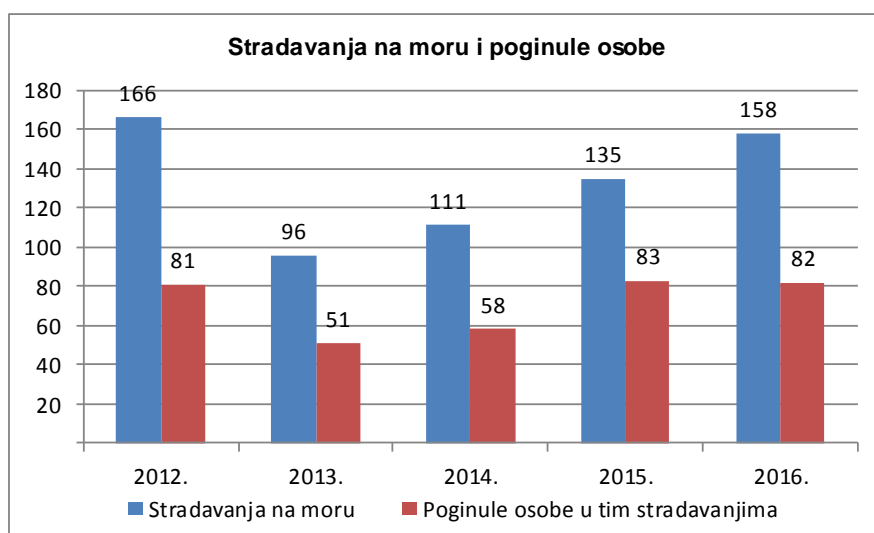
Na moru su tijekom 2016. godine obavljene provjere zastava plovila, pregledavale su se isprave domaćih i stranih plovila. Kao u 2015. i u 2016. godini nije bilo pretraga plovila.

Zabilježene su 152 povrede državne granice na moru, a evidentirana su dva progona plovnog objekta.

Prijavljeno je 55 kaznenih djela za koje su ukupno kazneno prijavljene 43 osobe, što je 29,5% manje nego 2015. godine.

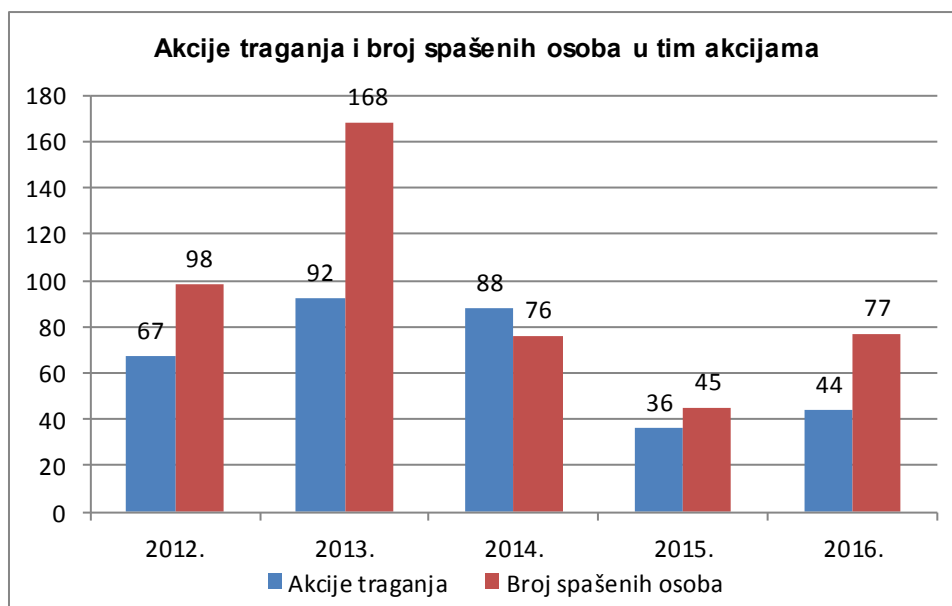
Prijavljeno 5.367 prekršaja, što je za 12,1% manje nego 2015. godine kada je sankcionirano njih 6.107. Upozoreno je 139 osoba (23,0% više nego 2015. g.), dok su mandatno kažnjene 853 osobe (3,62% manje nego u 2015. godini).

Pomorska policija zabilježila je **158 stradavanja osoba** na moru, što je 17,0 % više nego u 2015. godini. U tim stradavanjima poginule su 82 osobe, 31 je teško ozlijeđena dok je 45 osoba zadobilo lakše ozljede. Od 158 stradalih osoba, 105 osoba bili su strani državljani. Najviše su stradavali njemački državljani, zatim državljani Slovenije i Austrije.

Grafikon 5.13.1. Stradavanja na moru i poginule osobe

Prema uzrocima stradavanja osoba na moru, **najviše je bilo utapanja (79)**. Tijekom 2016. godine policijski službenici sudjelovali su u 44 akcije traganja i spašavanja ljudskih života i imovine na moru. U tim akcijama **spašeno je 77 osoba**.

Grafikon 5.13.2. *Akcije traganja i broj spašenih osoba u tim akcijama*

Zabilježeno je 37 havarija plovila ili 12,1% više nego 2015. godine.

U suradnji s drugim državnim tijelima tijekom 2016. godine na razini područnih jedinica ostvarilo se 340 zajedničkih akcija na moru u kojima su sudjelovala službena policijska plovila ili policijski službenici na plovilima drugih tijela državne uprave uz angažiranje 99 službenih policijskih plovila.

Analizirajući cjelokupno sigurnosno stanje na morskom prostoru RH tijekom 2016. godine, u odnosu na 2015. godinu, može se ustvrditi kako je opće sigurnosno stanje zadovoljavajuće i bez značajnijih oscilacija.

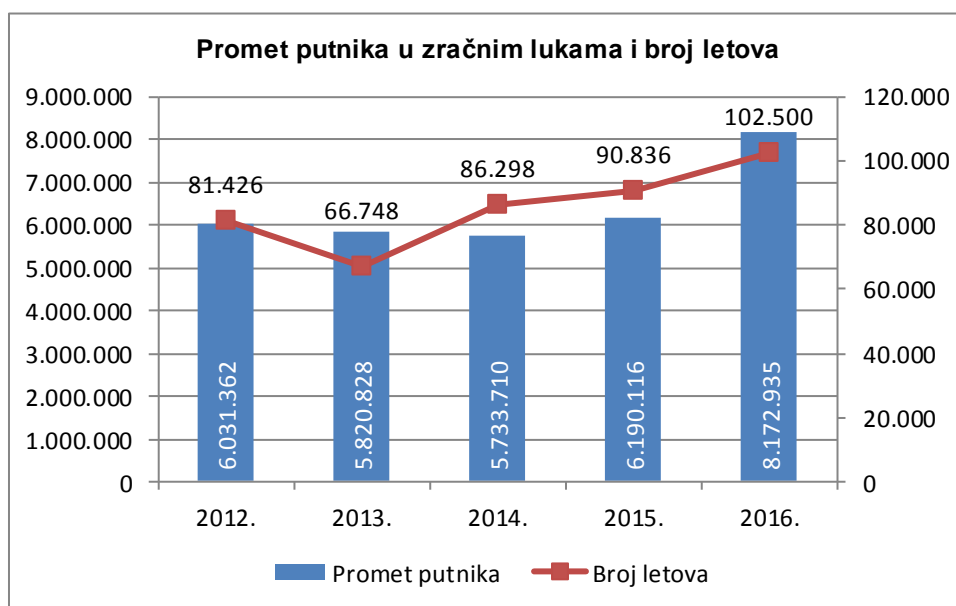
U kaznenoj problematici bilježi se smanjen broj angažiranja policijskih službenika na suzbijanju kaznenih djela iz dijela zaštite prirode i okoliša te ostalih kaznenih djela, što je rezultiralo značajnim povećanjem broja kazneno prijavljenih osoba, kao i u prekršajnoj problematici, oscilirajući ovisno o vrstama zahvaćenih prekršaja. Naime, značajno se povećalo postupanje po primarnim policijskim poslovima, a smanjilo postupanje po tzv. sekundarnim poslovima (poslovi iz nadležnosti Ministarstva odgovornog za pomorstvo i Ministarstva odgovornog za ribarstvo).

Na rezultate rada pomorske policije, između ostalog, utječe ukupno stanje i tehnička ispravnost flote, čiji je značajni dio obnovljen **nabavkom novih plovila tip C i B**. Jednako tako, proširenjem sustava VTMISS-Podsustava za nadzor državne granice na moru, pridonosi se učinkovitijem nadzoru cjelokupnog morskog prostora i državne granice na moru.

5.14. Poslovi aerodromske policije

U sklopu mjera usmjerenih na održavanje povoljnijeg općeg stanja sigurnosti na području zračnih luka policijski službenici aerodromske policije obavljaju temeljne policijske poslove na području zračnih luka u prostorima u kojima je dopušten javni pristup (parkirališta, prostor ispred putničke zgrade, hola putničke zgrade i check-in šaltera), štitićenom i zaštitno-ogranićenom području, stalnim ophodnjama i pregledima prostora poduzimaju mjere i radnje u cilju uočavanja osoba sumnjivog ponašanja i otkrivanja napuštenih/sumnjivih predmeta, dodatne protudiverzijske i protueksplozijske preglede ručne i predane prtljage na zahtjev pravnih osoba registriranih za obavljanje poslova privatne zaštite te poslove nadzora kvalitete /testiranje mjera zaštite.

Tijekom 2016. godine u devet zračnih luka ostvaren je **promet od 8.172.935 putnika**, što je povećanje od 32,0% u odnosu na 2015. godinu. Nadalje, ostvareno je 102.500 letova, što je povećanje od 12,8% u odnosu na 2015. godinu. **Međunarodnih letova bilo je 78.242**, što je povećanje od 11,9 % u odnosu na 2015. godinu, a **domaćih letova bilo je 24.258**, što je povećanje od 10,7% u odnosu na 2015. godinu.

Grafikon 5.14.1. Promet putnika u zračnim lukama i broj letova

Mjere zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj obavljaju policijski službenici aerodromske policije u suradnji s ostalim subjektima zaštite u zračnim lukama. Suradnja se ostvaruje i sa zaposlenicima zračnih luka, službenicima carine, djelatnicima kontrole leta i pripadnicima službi sigurnosti.

Na graničnim prijelazima zračnih luka izdano je 4.145 kratkotrajnih viza, (3.106 u 2015.); prihvaćeno je 148 deportiranih osoba, što je smanjenje od 49,0% u odnosu na 2015. godinu, a ulazak u RH odbijen je za 318 osoba (563 u 2015.).

Pronađeno je 13 krivotvorenih isprava, što je smanjenje od 61,7% u odnosu na 2015. godinu, 385 osoba u potražnim evidencijama (457 u 2015.). Kad je riječ o drogi, najviše je pronađeno *klonazepam* tableta. Od ostalih vrsta droga pronađeni su: tablete *metilfenidat*, anaboličkih steroida *prasteron*, marihuana, lišća koke te više vrsta različitih tableta. Dodatni pregled predane prtljage obavljen je u 907 slučajeva.

Zabilježena su 23 slučaja ometanja zrakoplova laserom (u ZL Franjo Tuđman-7, ZL Split-7, ZL Dubrovnik-2, ZL Zadar-6, ZL Rijeka-1), što je smanjenje od 8,0% u odnosu na 2015. godinu.

Tijekom 2016. godine nastavilo se s implementacijom Direktive Vijeća 2004/82/EZ od 29. travnja 2004. o obvezi prijevoznika na dostavljanje podataka o

putnicima (tzv. API Direktiva). Potpisan je Ugovor za uslugu elektroničke dostave podataka o putnicima u zračnom prometu između Ministarstva unutarnjih poslova kao naručitelja i tvrtke IN2 d.o.o. Zagreb, kao izvršitelja, te je preuzeta usluga implementacije potrebna da bi se mogle izvršiti usluge dostave podataka o putnicima u zračnom prometu za potrebe NISUDG-a¹⁷, čime su stvorene tehničke pretpostavke za prihvrat navedenih podataka u svrhu operacionalizacije tijekom mjeseca siječnja 2017. godine.

Struktura međunarodnog prometa (letovi) nije promijenjena u odnosu na prošlu godinu. Većina letova u linijskom prometu obavlja se s destinacijama u Europskoj uniji, ali i s državama iz regije (BiH, Makedonija, Crna Gora, Kosovo, Srbija) te Ruske Federacije, Turske, Katara i Izraela. Upravo navedeni letovi, izuzev s Izraelom, čine rizičnu skupinu u migracijskom smislu.

Sustav zaštite civilnog zračnog prometa tijekom 2016. godine ocjenjuje se zadovoljavajućim.

5.15. Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice

Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice nastavila je suradnju i provodila zajedničke akcije s mobilnim ekipama Carinske uprave i Upravom kriminalističke policije u suzbijanju krijumčarenja ljudi i visokotarifne robe (cigareta i vozila), droge i oružja. Policijski službenici Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice bili su u 12 zajedničkih akcija s mobilnim ekipama Carinske uprave.

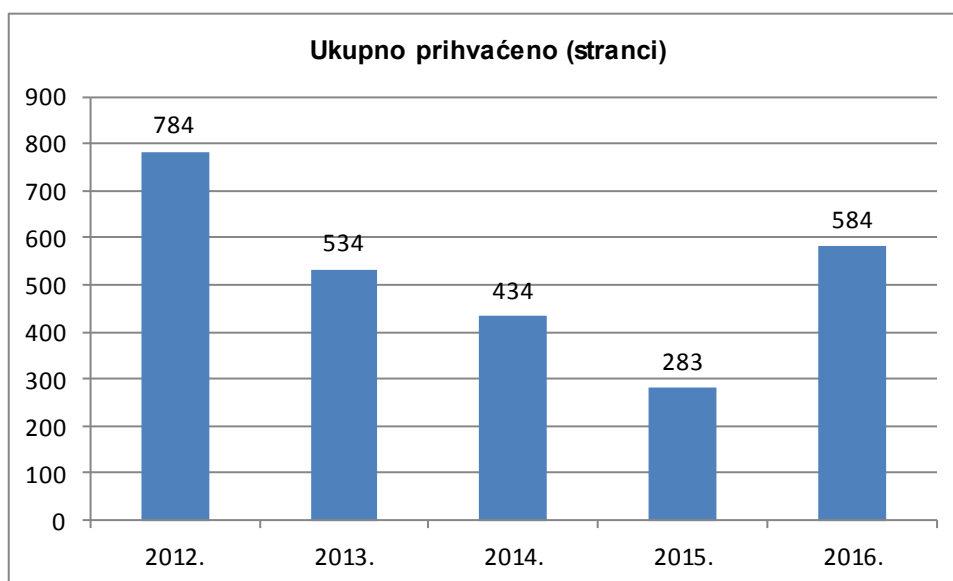
Policijski službenici Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice u samostalnim su postupanjima u 12 slučajeva otkrili krijumčarenje droga i psihotropnih supstanci, u 11 postupanja otkrili krijumčarenja cigareta i duhana, otkrili 14 osoba iz nacionalne potrage za osobama, vozilima i osobnim dokumentima; u 43 slučaja otkrili su krijumčarenje migranata (328 stranih državljana); četiri carinska prekršaja; evidentirana su tri kaznena djela (Davanje mita i Krađe) i evidentirana su 33 prometna prekršaja.

¹⁷ NISUDG-a, - Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom. Osnovna funkcionalnost NISUDG-a je provjera svih elemenata potrebnih za prelazak državne granice i to za osobu, vozilo, putnu ispravu i predmet u što je uključeno i oružje.

Od 5. kolovoza 2016. godine policijski službenici MJZPNDG sa sofisticiranom opremom i vozilima angažirani su na zaštiti državne granice na području PU vukovarsko-srijemske. U svrhu suzbijanja Migracijske krize od 21.12.2015. godine (23 kontingenta po osam policijskih službenika), policijski službenici MJZPNDG angažirani su na području Republike Makedonije, Gevgelija, a od 16.8.2016. godine (četiri kontingenta po dva policijska službenika), policijski službenici MJZPNDG angažirani su na području Republike Bugarske, Malko Tarnovo.

5.16. Prihvatni centar za strance Ježevo

Prihvatni centar za strance prihvatio je 584 strana državljana, od kojih je 57 osoba bilo maloljetno.

Grafikon 5.16.1. Ukupno prihvaćeno stranaca u Prihvatni centar Ježevo

Otpušteno je 618 stranih državljana (56 maloljetnih osoba). Zbog prisilnog udaljenja otpušten je 271 stranac, četiri su stranca otpuštena zbog vraćanja temeljem Uredbe (EU-a) br.604/2013, tri su stranca otpuštena zbog proteka vremena smještaja, 104 stranca otpuštena su zbog drugih razloga sukladno Zakonu o strancima i Zakonu o azilu, odnosno Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, dok je 236 stranaca premješteno u Prihvatilište za tražitelje azila.

Tijekom 2016. godine 256 stranih državljana izrazilo je namjeru za međunarodnu i privremenu zaštitu u Republici Hrvatskoj nakon smještaja u Prihvatni centar za strance. Najviše je bilo državljana Turske i Afganistana.

Prihvatni centar za strance organizirao je i obavio 200 preprata. - 69 preprata do Prihvatilišta za tražitelje azila i 126 preprata zbog prisilnog udaljenja stranaca te četiri preprate u postupku udaljenja po Dublinskom sporazumu i jedna preprata do privremene adrese smještaja u Zagrebu.

Glede medicinske skrbi u 179 navrata obavljani su liječnički pregledi. Pregledi su se, između ostalog, obavljali i preventivno (537), pri čemu je od značajnijih zdravstvenih problema zabilježeni: upala pluća, liječen od TBC-a, akutni virusni hepatitis, mikoza (gljivična infekcija kože), bipolarni poremećaj, prijelom kosti desne šake, dijabetes. U dva navrata dogodilo se samoozljeđivanje. Također je bilo poremećaja prilagodbe, tri slučaja duševnog poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih uporabom opijata, četiri slučaja paranoidne shizofrenije i jedan slučaj hospitalizacije u Kliniku za psihijatriju Vrapče. Za navedene poslove potrošeno je 338.228 kuna i 328 eura, dok je putem virmana uplaćeno 711 eura za izradu putnih listova i 129.179 kuna za kupnju zrakoplovnih karata.

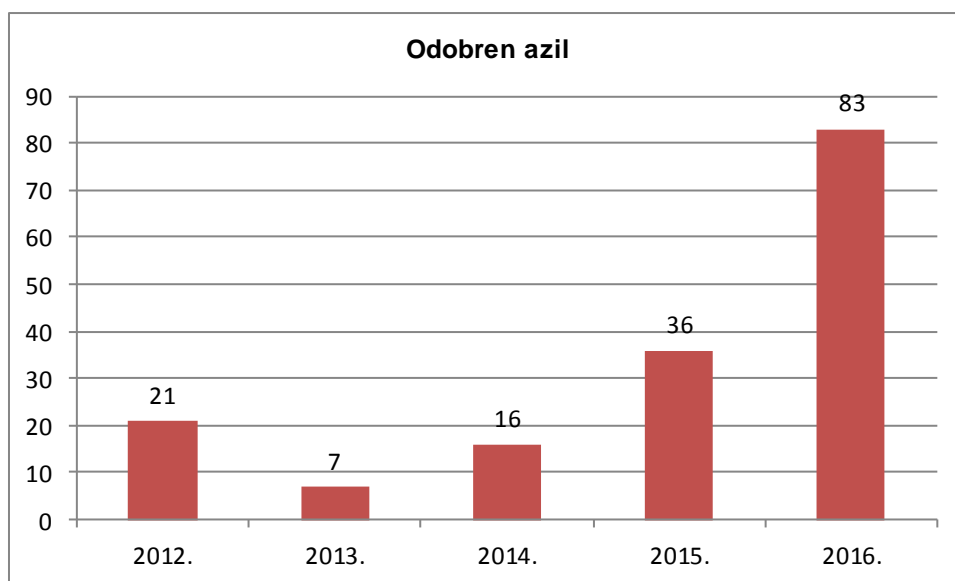
Vezano za sigurnosnu situaciju u prihvatnom centru u **15** slučajeva došlo je do nepoštivanja „Pravila boravka u Prihvatnom centru za strance“ u kojem je sudjelovalo 37 stranih državljana, a tijekom postupanja policijskih službenika u navedenom razdoblju u dva su slučaja policijski službenici uporabili sredstva prisile (fizička snaga) i u pet slučajeva izvršeno je samoozljeđivanje.

5.17. Azil

Prihvatilište za tražitelje azila djeluje na dvije lokacije, u Zagrebu i Kutini. Prihvatilište u Kutini služi za smještaj ranjivih skupina tražitelja međunarodne zaštite i smještajnog je kapaciteta za sto osoba. Prihvatilište u Zagrebu može primiti šestotinjak osoba i služi za smještaj ostalih kategorija tražitelja međunarodne zaštite, no zbog velikog priljeva tražitelja međunarodne zaštite, ranjive skupine se smještaju i u Prihvatilište u Zagrebu gdje je za njih osiguran poseban dio Prihvatilišta.

U odnosu na 2015. godinu, kad je zabilježen 261 tražitelj azila, u 2016. godini bilo je 2.234 tražitelja azila, što je porast za nešto više od 755,9%. Azil je odobren za 83 osobe, a za još 16 tražitelja azila, odobrena je supsidijarna zaštita.

Tijekom 2016. godine doneseno je 1.469 odluka, neovisno o godini podnošenja zahtjeva. Od toga se oko 78,2% odluka odnosi na obustave postupka zbog samovoljnog napuštanja RH ili izričitog odustajanja (1.149 obustava). Priznalo se 16 supsidijarnih zaštita te 83 azila, što je oko 6,75% od ukupnog broja donesenih odluka o osnovanosti zahtjeva te je to najveći broj odobrenih međunarodnih zaštita posljednjih deset godina.

Grafikon 5.17.1. Broj osoba kojima je odobren azil

Zaprimljeno je 527 tužbi na prvostupanjske odluke ovog Ministarstva, od čega su 452 tužbe odbijene, šest tužbi je odbačeno, 17 postupaka po tužbi obustavljeno, 10 odluka ovog Ministarstva je poništeno, jedna je tužba djelomice usvojena te su dodijeljeni jedan azil i jedna supsidijarna zaštita Upravnog suda. U preostalim slučajevima još je uvijek u tijeku upravni spor.

Od 2006. do 2016. godine međunarodnu zaštitu u Republici Hrvatskoj dobilo je 275 osoba (192 azila i 83 supsidijarne zaštite).

Smještaj azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u mjerodavnosti je Ministarstva mjerodavnog za socijalnu skrb. Navedeno Ministarstvo za potrebe

smještaja na raspolaganju ima deset stanova od Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom.

Prema Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti koji je stupio na snagu 2. srpnja 2015. godine, smještaj azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u potpunosti je u nadležnosti Ministarstva socijalne politike i mladih, koje provodi programe učenja hrvatskog jezika, povijesti i kulture za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom radi uključivanja u hrvatsko društvo. U siječnju 2016. godine stupio je na snagu Pravilnik o načinima i uvjetima ostvarivanja prava na smještaj azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom te sudjelovanju azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom u plaćanju troškova smještaja (NN, 3/16).

Zbog zatvaranja tzv. zapadno-balkanske rute te povećanom broju transfera prema Dublinskoj uredbi (604/2013), **broj tražitelja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj drastično se povećao**. Tako je tijekom 2015. godini u prihvatni sustav Republike Hrvatske bilo uključeno 211 tražitelja međunarodne zaštite, dok se u 2016. godini broj tražitelja međunarodne zaštite znatno povećao. Do 31.12.2016. godine 2.334 tražitelja međunarodne zaštite ostvarilo je pravo na materijalne uvjete prihvata koji uključuju i opskrbu odjećom i obućom. Prihvatilišta u Zagrebu i Kutini spremno su dočekala povećani priljev tražitelja međunarodne zaštite, a u suradnji s nevladinim udrugama osigurali su sve što je potrebno za smještaj i boravak tražitelja međunarodne zaštite. U 2016. godini suradnja s nevladinim udrugama i drugim TDU podignuta je na najvišu razinu kako bi se tražiteljima međunarodne zaštite osiguralo sve što im je potrebno za normalan život.

5.18. Pristupanje schengenskom prostoru

Pristupanje schengenskoj zoni nacionalni je prioritet Republike Hrvatske. Da bi se to postiglo, potrebno je uz pomoć Europske unije, koja je osigurala novčana sredstva kroz Schengen Facility Fund, te stručnu pomoć kroz različite vidove radnih skupina Vijeća EU i s Frontex-om, uložiti sve svoje raspoložive institucionalne, financijske i administrativne kapacitete kako bi se dostigli standardi izgrađenosti

graničnih prijelaza i objekata za prihvat i smještaj nezakonitih migranata i tražitelja azila, tehničke opremljenosti granične policije te obučenosti granične policije.

Ostvarenje navedenih zadaća nije i neće biti lako. Zbog svog specifičnog geopolitičkog položaja problematika sigurnosti i nadzora državne granice bit će stavljena na kušnju s obzirom na obvezu osiguranja protoka ljudi i roba preko državne granice, uz istodobno sprječavanje nezakonitih prelazaka i dugih oblika prekograničnog kriminala.

Iako Republika Hrvatska nije bila izravno ugrožena terorističkim napadima i nisu zabilježeni slučajevi proliferacije oružja za masovno uništenje, a uzimajući u obzir njezin geografski i geopolitički položaj, posebice na tranzitnim smjerovima od zapadne Europe prema jugoistočnoj i dalje prema Bliskom istoku, kao i činjenici o njezinom članstvu u NATO-u i sudjelovanju u misiji u Afganistanu, nameće se mogućnost terorističke i drugih prijetnji koje bi se odnosile na destabilizaciju unutarnje sigurnosti i izazvale uznemirenost stanovništva.

Svjesnost o mogućnosti takvih pojava zahtijeva potrebu za povećanjem potrebnog broja policijskih službenika granične policije i njihovu obuku, nabavkom tehničke opreme, uskladbu načina obavljanja nadzora državne granice sukladno europskim standardima, stavljanje u punu implementaciju novog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom na svim graničnim prijelazima na budućoj vanjskoj granici koji će se u budućnosti moći povezati sa schengenskim informacijskim sustavom (SIS) te osiguranje potrebne infrastrukture za rad granične policije. U svrhu ostvarenja navedenih aktivnosti izrađeni su strateški dokumenti (Strategija integriranog upravljanja državnom granicom s pripadajućim Akcijskim planom, Schengenski akcijski plan, Strategija razvoja pomorske policije sa pripadajućim akcijskim planom) koji precizno određuju načine djelovanja koje treba provesti u određenom vremenskom roku s izraženim financijskim učincima.

Dužnost i obveza Uprave za granicu je nadzirati provedbu svih aktivnosti i rokova zadanih u strateškim dokumentima granične policije među kojima su posebno istaknute obveza praćenja i predlaganja izmjena nacionalnog zakonodavstva u svrhu prilagodbe sa schengenskom pravnom stečevinom, nadzirati i usmjeravati obuku granične policije, nabavljati i raspoređivati tehničku opremu, predlagati i pratiti provedbu infrastrukturnih projekata te provoditi druge aktivnosti od strateškog značaja kojima će

se postići europska razina sigurnosti državne granice kao i maksimalno osiguranje načela slobode kretanja. Uprava za granicu daje naputke i predlaže nove metode nadzora državne granice, prati zakonitost i primjenu propisa u postupanju granične policije, pruža stručnu pomoć, te prati i kontrolira stanje nezakonitih migracija.

Uprava za granicu također provodi međunarodnu suradnju kroz bilateralne i multilateralne sastanke, zajedničke akcije, razmjenu podataka koja je vezana za nadzor državne granice, posebice vanjskih granica EU i suzbijanje nezakonitih migracija, suradnju na području obuke graničnih policija i analize rizika, sudjeluje u pripremi i izradi međunarodnih i međudržavnih ugovora te brine o njihovoj provedbi, a predstavnici Uprave aktivno sudjeluju i u radu Europskih tijela i agencija te radu međudržavnih komisija i drugih tijela.

➤ **Uskladba zakonodavstva**

Tijekom 2016. godine nastavljen je rad na uskladbi zakonodavstva pa su zbog potrebe uskladbe nacionalnog zakonodavstva sa EU *acquisom*, ali i potrebama učinkovita nadzora državne granice, doneseni sljedeći propisi: Zakon o dopuni Zakona o nadzoru državne granice (NN, br. 27/16.) vezano za pružanje potpore OS RH u zaštiti državne granice; prijedlog dopuna Zakona o policijskim poslovima i ovlastima vezano za angažiranje pričuvne policije na poslovima nadzora državne granice; Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o strancima iz nadležnosti UZG, a zbog potrebe usklađivanja s EU *acquisom*, koji je u postupku donošenja u Hrvatskom saboru; Pravilnik o postupanju prema strancima (NN, br. 14/13, 26/13, 86/13, 126/14, 95/15 i 52/16.).

➤ **Strateški i ostali izrađeni dokumenti**

Sukladno Uputi za izradu analize rizika u graničnoj policiji, Uprava za granicu tijekom 2016. godine izradila je Stratešku analizu rizika te je sukladno potrebama i stanju sigurnosti izrađivala ciljane analize rizika, ažurirala indikatore rizika vezano za profiliranje stranih boraca i profile rizika.

Za potrebe otklanjanja utvrđenih nedostataka izrađen je „Koncept zaštite kopnene granice Republike Hrvatske“ (posredstvom schengenskih evaluatora).

Koncept pružanja potpore OS RH u zaštiti državne granice; Akcijski plan pružanja potpore OS RH u zaštiti državne granice; Pilot projekt angažiranja pričuvne policije na području PU vukovarsko-srijemske i sisačko- moslavačke, koja bi bila u funkciji nadzora državne granice i osiguranja smještajnih objekata za migrante; Koncept zaštite kopnene granice Republike Hrvatske“ s Prilogom „Raščlambe postojećeg stanja i potrebe daljnjih koraka za uspostavljanje sustava nadzora državne granice na cijeloj vanjskoj kopnenoj granici Republike Hrvatske dio su izrađenih dokumenata tijekom 2016. godine.

➤ **EU aktivnosti**

Policijski službenici Uprave za granicu su tijekom 2016. godine aktivno sudjelovali u radu radnih skupina Vijeća EU i ostalih strateških tijela EK, te je obavljeno i regrutiranje stručnjaka hrvatske granične policije za potrebe EBCGT (Europskih ekipa granične i obalne straže), uključujući i stručnjake za snage brze reakcije sukladno Uredbi (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži.

➤ **Schengenska evaluacija**

Od 6. do 11. lipnja 2016. u Republici Hrvatskoj je obavljena schengenska evaluacija u području upravljanja vanjskim granicama, a od 13. do 17. lipnja 2016. godine provedena je schengenska evaluacija u RH na području povratka. Kao glavni nedostaci u području upravljanja granicom u pogledu organizacijske strukture istaknut je nedostatan broj policijskih službenika koji obavljaju poslove nadzora državne granice, nedostatno tehničkih sustava za zaštitu granice i infrastruktura na većini zračnih luka i nekim kopnenim graničnim prijelazima.

Kao zaključak je dana ocjena kako je upravljanje vanjskom granicom u Republici Hrvatskoj utemeljeno na europskom konceptu integriranog upravljanja granicom, ali kako implementacija koncepta nije u potpunosti zaživjela i trenutni sustav upravljanja vanjskom granicom u Hrvatskoj nije u skladu sa schengenskim standardima.

Sukladno Izvešću o nalazu schengenske evaluacije, Uprava za granicu otklanja uočene nepravilnosti da bi se stvorili preduvjeti za pozitivni nalaz ponovne schengenske evaluacije krajem 2017. godine.

➤ **Ljudski potencijali i izobrazba granične policije**

Obuka policijskih službenika granične policije provodila se sukladno Europskom kurikulumu za temeljnu obuku službenika graničnih policija država članica EU (Common Core Curriculum), koji obuhvaća niz nastavnih modula neophodnih za izgradnju profesionalnih i stručnih kompetencija službenika granične policije, uz suradnju s Europskom agencijom za graničnu i obalnu stražu – FRONTEX, u području obuke, koja se ostvaruje od 2009. godine.

➤ **Sustavi informacijske tehnologije, infrastruktura i oprema**

Tijekom 2016. godine nastavljeno je s procesom informatičkog unapređenja sustava nadzora granice u sklopu čega je proveden postupak uvođenja sustava nadzora granice na vanjskoj “zelenoj” granici EU sa Srbijom, Crnom Gorom i Bosnom i Hercegovinom (integracija opreme, stacionarni sustavi dnevnih/noćnih nadzornih kamera, perimetarski zaštitni sustavi, radari za nadzor tla). Instaliranje navedene opreme provedeno je na sedam lokacija, a provedena je obuka za uporabu za policijske službenike koji će rukovati navedenom tehničkom opremom na svim lokacijama.

Navedenim poboljšanjem tehničke opremljenosti i IT kapaciteta kroz sredstva državnog proračuna i korištenje sredstava Europskih fondova - Schengen Facility Funda (SFF), u kojim aktivnostima je nabavljena najnovija tehnička oprema za nadzor granice, povećana je mobilnost i učinkovitost granične policije u obavljanju granične kontrole i zaštite državne granice. Schengenskim instrumentom financirana je implementacija sustava tehničke zaštite na 29 graničnih prijelaza.

Dana 21. prosinca 2016. godine preuzet je sustav za nadzor i upravljanje pomorskim prometom (VTMIS). Nakon njegove nadogradnje i to najprije s podsustavom za nadzor državne granice na moru (PNDGM), dodatno će se ojačati kapaciteti za učinkovit nadzor državne granice na moru, uz uspostavu što kvalitetnije operativne slike stanja sukladno smjernicama EUROSUR-a¹⁸.

Sukladno Sporazumu o razmjeni podataka i suradnji na razvitku sustava za nadzor i upravljanje pomorskim prometom s pridruženim informacijskim sustavom (VTMIS), sklopljenog između Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva pomorstva,

¹⁸ Europski sustav nadzora granica

prometa i infrastrukture (1. srpnja 2013.), najave dolaska, odnosno odlaska, brodova obavljaju se putem aplikacije „Hrvatski integrirani pomorski informacijski sustav (CIMIS)“. Navedeni sustav predstavlja jedinstveno sučelje za bilježenje dolazaka i odlazaka brodova u međunarodnoj plovidbi te se, između ostalog, koristi za zapis detaljnih podataka o putnicima i članovima posade. U koordinaciji s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture pristup navedenom sustavu omogućen je policijskim službenicima čiji su poslovi vezani uz obavljanje granične kontrole na pomorskim graničnim prijelazima.

U 2016. godini Uprava za granicu provodila je inicijativu nadogradnje postojećeg sustava nadzora plave granice u području Neumskog i Malostonskog zaljeva, dodatnim radarom i dnevno/noćne kamere koje će omogućiti učinkovitije praćenje situacije u dnevno/noćnim uvjetima.

Sukladno Direktivi Vijeća 2004/82/EZ od 29. travnja 2004. godine (SL L 261, 6. kolovoza 2004.) i čl. 24. Zakona o nadzoru državne granice (NN, 83/13 i 27/16), kojima je propisana obveza dostave podataka o putnicima u zračnom prometu od strane prijevoznika, u 2016. godini su stvorene tehničke pretpostavke za prihvatanje navedenih podataka, odnosno podatka o putnicima u svrhu operacionalizacije tijekom siječnja 2017. godine.

Kroz projekt „Nadogradnja NISUDG sustava za potrebe VIS sustava i nadogradnja NBMS aplikacije“ izrađena je unaprijeđena inačica aplikacije NISUDG-a koja je u rad puštena 25. listopada 2016. godine. Uz mnoga unapređenja, uvedenih kroz Projekt, nužno je izdvojiti nove uloge i stvaranje pretpostavki za povezivanje sa SIS-om i VIS-om.

➤ **Infrastrukturalna ulaganja**

Vezano za mjere koje se odnose na izgradnju novih, rekonstrukciju i osuvremenjivanje postojeće infrastrukture za rad i smještaj granične policije kroz schengenski instrument - SFF¹⁹ i IPA 2012., tijekom 2016. godine izgrađen je i opremljen objekt Postaje granične policije i Tranzitni centar za strance Trilj (SFF), a u tijeku je izgradnja Postaje granične policije Bajakovo, čiji se završetak očekuje u siječnju, a useljenje u veljači 2017. godine (SFF).

¹⁹ SFF - Schengen Facility Fund - fond za izgradnju tranzitnih centara za strance.

Završena je rekonstrukcija i opremljeni su objekti Policijske postaje Ilok, Dalj, Metković, Slavonski Brod, Stara Gradiška, Donji Srb i Vrgorac. Završena je adaptacija i sanacija, te su opremljeni objekti za smještaj službenika granične policije u PU dubrovačko-neretvanskoj (Kupari), PU ličko-senjskoj u Donjem Lapcu, a u tijeku je izgradnja objekta PGP Maljevac (Cetingrad), objekta PP Tovarnik.

U 2016. godini izgrađen je i opremljen Tranzitni centar za strance Tovarnik, a izgrađene su i opremljene prostorije za kratkotrajno zadržavanje nezakonitih migranata u PGP Bajakovo - 35 osoba, PGP Slavonski Brod - 24 osobe, PGP Metković- 24 osobe, PGP Donji Srb - 13 osoba, PP Dalj - 6 osoba, PGP Stara Gradiška - 12 osoba i PP Vrgorac - 11 osoba.

U suradnji s nadležnim ministarstvima, odnosno operaterima, pokrenute su i provode se daljnje aktivnosti oko osiguranja potrebnih uvjeta za rad granične policije vezano za stvaranje svih potrebnih infrastrukturnih uvjeta na graničnim prijelazima i to izgradnja i rekonstrukcija graničnih prijelaza koji ne odgovaraju standardima (odnosi se na cestovne granične prijelaze uređenje kojih je obveza Ministarstva financija, a procjena potrebnih sredstava oko 270.000.000 kuna), te izgradnja infrastrukture za rad graničnih prijelaza čije je uređenje u nadležnosti operatora (pomorski, aerodromski, riječni i željeznički granični prijelazi).

➤ **Oprema (plovila, letjelice i drugo)**

Kroz Schengen Facility Fond (SFF) nabavljena su i isporučena tri plovila tip B i jedno plovilo tip A. Nabavkom navedenih plovila u potpunosti je postignut broj plovila predviđen Strategijom razvoja pomorske policije.

Nabavljena su i dva nova helikoptera za nadzor granice (zelena i morska granica) opremljeni posebnom opremom za zaštitu državne granice iz zraka. Isporučka prvog helikoptera obavljena je 20. siječnja 2016. godine, a cijena je bila 15.717.146,25 eura s PDV-om, dok je drugi isporučen dana 28. lipnja 2016. godine, a cijena je bila 15.699.895,00 eura s PDV-om. Dana 29. rujna 2016. godine temeljem Plana Ravnateljstva policije u svrhu pojačanog nadzora državne granice prema Republici Srbiji započelo je korištenje helikoptera AW 139 . Svi helikopterski nadzori

državne granice na području PU vukovarsko-srijemske obavljaju se sa Zračne luke Osijek, Klisa.

Nabavljeno je i isporučeno šest termovizijskih kamera sa žiroskopskim stabilizatorom (za nadzor mora).

Vezano za nabavu opreme za potrebe III. faze nadogradnje i proširenja VTMS-a, s ciljem učinkovitog praćenja cjelokupnog morskog prostora, te za nabavu opreme u svrhu poboljšanja nadzora Neumskog koridora i za praćenje operativne slike stanja u NPCPP-u i u NCC-u, tijekom prosinca 2016. godine navedeni Sustav preuzet je od izvođača, te su svrhu praćenja situacijske slike na vanjskoj granici za potrebe Nacionalnog koordinacijskog centra i Nacionalnog pomorskog centra za prikupljanje podataka tijekom 2016. godine isporučena dva videozida (2 x 2), što je financirano kroz SFF.

Za potrebe obavljanja granične kontrole na graničnim prijelazima nabavljeno je 50 detektora droge i eksploziva, 8 detektora otkucaja srca, 41 uređaj za detekciju CO₂, 8 uređaja za kontrolu nepristupačnih dijelova vozila (endoskop), 115 uređaja za provjeru isprava s mobilnim umetkom i 30 uređaja za provjeru autentičnosti isprava s kamerom i pisačem. Nabavljena je oprema za 23 tzv. „Schengen busa“ i to: uređaji za utvrđivanje autentičnosti isprava s kamerom i pisačem, akumulatorski prijenosni LED reflektori, prijenosna računala za rad NBMS-a i IS MUP-a, uređaji za čitanje putnih isprava, mobilni čitači otisaka prstiju, inspeksijska ručna teleskopska ogledala, kompleti samostojećih čunjeva, kompleti prometnih znakova, kompleti LED trepćućeg osvjetljenja za signalizaciju i preusmjeravanje prometa, sredstva za prinudno zaustavljanje vozila (jež), digitalne video kamere i digitalni kompaktni fotoaparati te se očekuje isporuka „Schengen buseva“. Uz navedeno, nabavljeni su betonski stupovi za zatvaranje cestovnih smjerova i putova, te su postavljene zapreke na gotovo svim cestovnim smjerovima i putovima na vanjskoj granici.

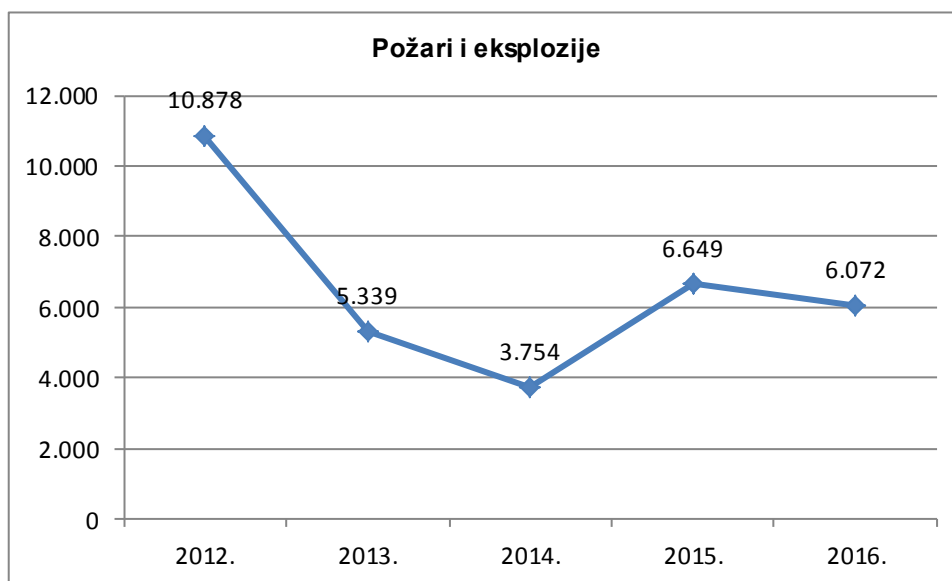
Tijekom 2016. godine nabavljeno 30 EURODAC radnih stanica koje su financirane iz državnog proračuna (24 prijenosne, 6 stacionarnih) te dijelovi policijske odore i oprema za 4.878 policijskih službenika granične policije.

6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

Požare i tehnološke eksplozije policija istražuje i utvrđuje njihove uzroke kako bi se u budućnosti spriječila ili suzbila kažnjiva ponašanja koja su ih izazvala ili da se otklone opasnosti koje mogu dovesti do požara ili eksplozija.

U 2016. godini policija je obavila očevid **na 6.052 požara**. U odnosu na 2015. godinu požara je manje za 8,6%, a materijalna šteta je veća za 14,9%. U požarima je smrtno stradalo 25 osoba, što je za 4,2% više u odnosu na 2015. godinu. Ozlijeđenih osoba u požarima manje je za 1,8%.

Tijekom 2016. godine na području Republike Hrvatske bilo je 20 eksplozija (tijekom 2015. godine 26) u kojima su smrtno stradale dvije osobe, dok su teške tjelesne ozljede zadobile četiri osobe. Smanjenje ukupnog broja eksplozija je za 23,1%.

Grafikon 6.1. Požari i eksplozije

Najveći broj eksplozija uzrokovan je formacijskim eksplozivnim sredstvima, a zatim slijede eksplozije improviziranih eksplozivnih sredstava.

7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA

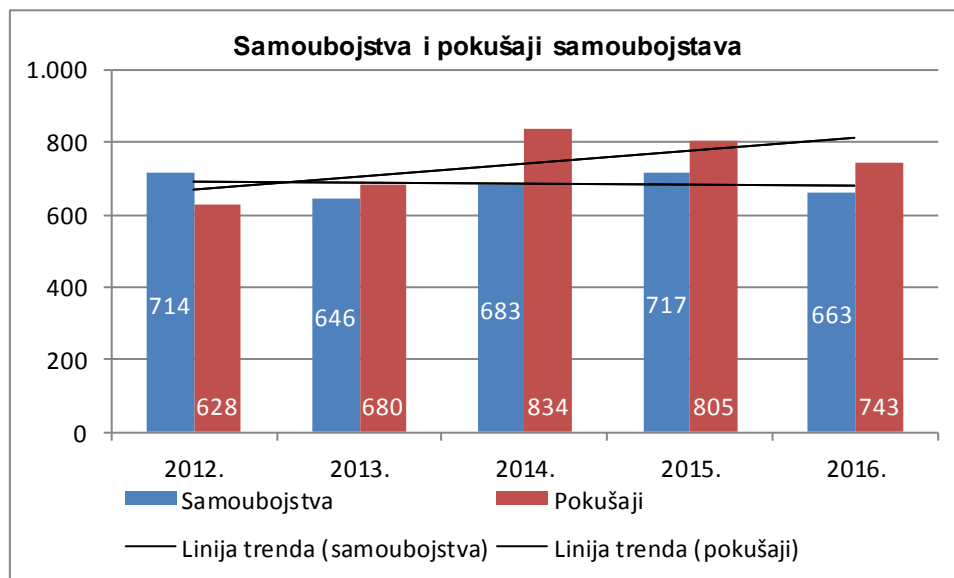
U 2016. godini policija je istraživala 5.789 događaja koji su rezultirali štetnim ili tragičnim posljedicama, a nisu prouzročeni kažnjivim ponašanjima, nego su posljedica nesretnih okolnosti.

Nesretnih slučajeva koji nemaju obilježja kažnjivog ponašanja više je za 3,2%. U tim događajima smrtno je stradalo 389 osoba, što je manje za 49 osoba u odnosu na 2015. godinu. Teško ozlijeđenih osoba manje je za 5,3%, a lakše ozlijeđenih je više za 3,0% u odnosu na 2015. godinu. U 2016. godini 663 osobe su počinile, a 743 osoba je pokušalo samoubojstvo. Samoubojstava je manje za 7,6% u odnosu na 2015. godinu. Dovršenih samoubojstava je manje za 7,5%, dok je samoubojstava u pokušaju manje za 7,7% u odnosu na 2015. godinu.

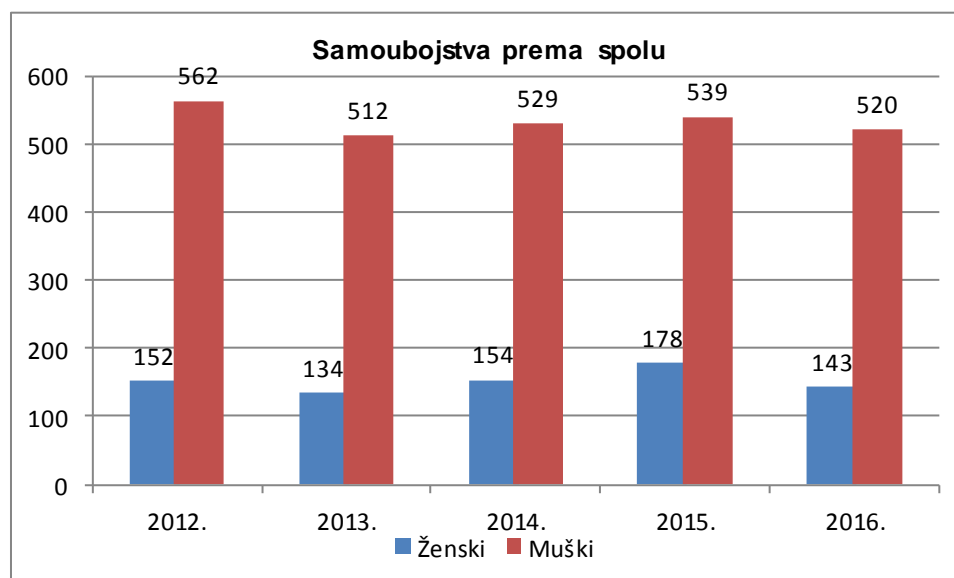
Pratimo li kretanje broja samoubojstava kroz petogodišnje razdoblje zamjećujemo da su u 2012. i 2015. godini samoubojstva bila u porastu, što se može objasniti kao posljedica svjetske krize kojom je bila zahvaćena i Hrvatska te je umnogome utjecala i na živote pojedinaca. Crta trenda samoubojstava u tom razdoblju je ipak silazna. Kod pokušaja samoubojstva nastavlja se trend rasta.

Promotrimo li samoubojstva prema spolu, zamjećujemo da je udio muškaraca u prosjeku čak 78,8%.

U Hrvatskoj u prosjeku samoubojstvo počinu **oko 1400 osoba godišnje**, dok u **svijetu**, samoubojstvo **svake godine** počinu **oko 800.000 do milijun ljudi**, stoga je ono **deseti po redu uzrok smrtnosti**.

Grafikon 7.1. Samoubojstva i pokušaji samoubojstava

Grafikon 7.2. Samoubojstva prema spolu

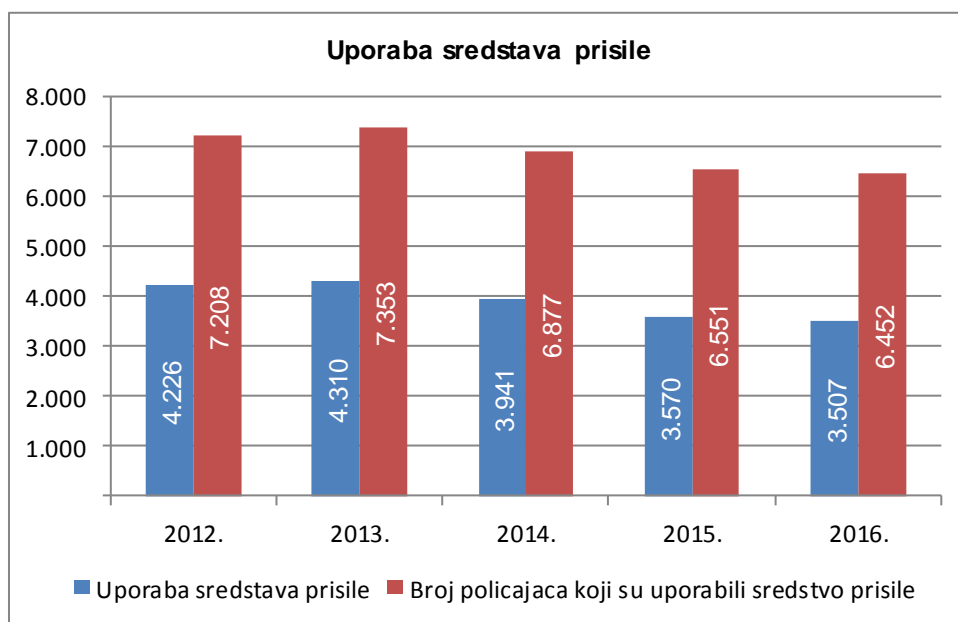
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE

Radi uspješnog obavljanja policijskih poslova, policijski službenici imaju pravo i dužnost poduzimati posebne mjere i radnje za koje su ovlašteni (policijske ovlasti), kada su ispunjeni zakonski uvjeti za njihovu primjenu. Primjenom policijskih ovlasti zadire se u temeljna ljudska prava i slobode građana, pa je, zbog opasnosti od zlouporabe policijskih ovlasti, policija podvrgnuta trostrukom nadzoru. Rad policije nadzire se upravnim nadzorom u sklopu Ministarstva, parlamentarnim nadzorom Hrvatskog sabora i njegovog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, te građanskim nadzorom preko mjerodavnih tijela za građanski nadzor. U petogodišnjem razdoblju uočava se pad primjena uporaba sredstava prisile.

Tablica 8.1. Uporaba sredstava prisile

Uporaba sredstava prisile		2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Uporaba sredstava prisile		4.226	4.310	3.941	3.570	3.507
Broj policajaca koji su uporabili sredstvo prisile		7.208	7.353	6.877	6.551	6.452
Od toga žena		286	235	285	258	251
Udio žena u ukupnom		4,0	3,2	4,1	3,9	3,9
Nastradali građani	smrt					
	teška tjelesna ozljeda	15	9	13	10	14
	lakša tjelesna ozljeda	612	523	527	566	510

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 8.1. Uporaba sredstava prisile

U 2016. godini zabilježeno je 3.507 uporaba sredstava prisile, što je za 63 ili 1,8% uporaba manje u odnosu na 2015. godinu. Analizom je utvrđeno kako su se, osim u jednom slučaju, sredstava prisile primjenjivala zakonito, opravdano, poštujući načela legitimnosti, zakonitosti, razmjernosti, neophodnosti, postupnosti, preciznosti i selektivnosti.

U jednom slučaju su sredstva prisile neopravdano uporabljena. Primjena sile u konkretnom slučaju nije bila razmjerna pruženom otporu te je ocijenjeno da su policijski službenici sredstva prisile primijenili protivno članku 83. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, kao i članku 129. stavku 3. Pravilnika o načinu postupanja policijskih službenika. Zbog toga je o navedenom događaju i svim poduzetim radnjama obaviješteno mjerodavno državno odvjetništvo. Protiv policijskih službenika nije podnesen zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka.

Kao posljedice uporabe sredstava prisile 510 građana i 265 policijskih službenika zadobili su lakše ozljede, a 14 je građana i četiri policijska službenika zadobilo teške ozljede.

Sredstva prisile najviše su se primjenjivala u svrhu sprječavanja bijega i to 3.087 puta te 1.945 puta da bi se savladao otpor. Najčešće sredstvo prisile bila je tjelesna

snaga u 4.345 slučajeva, sredstva za vezivanje preventivno u 1.772 slučaja, palica u 34 slučaja te vatreno oružje u dva slučaja.

Posljednjih deset godina zabilježeno je 38.535 uporaba sredstava prisile, odnosno prosječno godišnje 3.853. Vidljiv je trend blagog pada njihova broja.

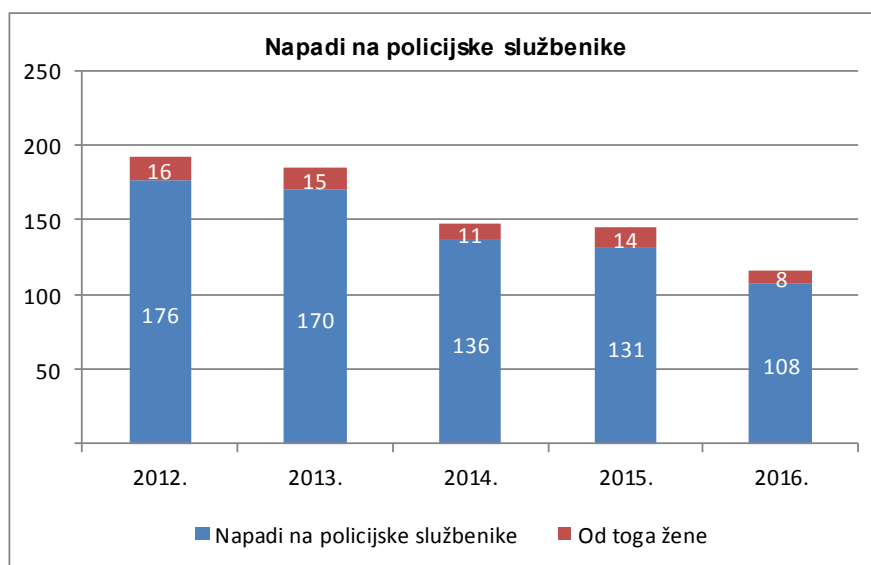
9. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE

Tijekom obavljanja profesionalne dužnosti u određenim okolnostima događaju se napadi na policijske službenike. Iako su policijski službenici postupali zakonito i u sklopu taktičkih pravila, **zabilježeno je 108 napada na policijske službenike, što je manje za 17,6%** u odnosu na 2015. godinu (131).

Tablica 9.1. Napadi na policijske službenike

Napadi na policijske službenike	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Napadi	176	170	136	131	108
Od toga žene	16	15	11	14	8
Udio žena u ukupnom	9,1	8,8	8,1	10,7	7,4
smrt		1			
teška tjel. ozljeda	1	4	2	2	4
lakša tjel. ozljeda	133	120	82	102	72

Izvor: Služba za strateško planiranje, analitiku i razvoj

Grafikon 9.1. Napadi na policijske službenike

Prilikom obavljanja službe napadnuta su 144 policijska službenika, od toga 5,6% policijskih službenica. U napadima je sudjelovalo 108 osoba od kojih su 7,4% bile žene. U tim napadima 72 policijska službenika lakše su ozlijeđena i četiri teže. Smrtno stradali službenika nije bilo. Tom prilikom 26 građana je lakše ozlijeđena.

10. PRITUŽBE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE

Služba za unutarnju kontrolu, sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova, provela je niz aktivnosti u 2016. godini u svrhu poboljšanja zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti rada policijskih službenika i drugih zaposlenika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Poduzete su mjere praćenja pojavnih oblika i kretanja nezakonitog i neprofesionalnog postupanja te nedoličnog ponašanja policijskih službenika i drugih zaposlenika Ministarstva te su u odnosu na detektirano poduzimane preventivne i represivne mjere usmjerene na podizanje razine zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti rada zaposlenika Ministarstva.

U svrhu unaprjeđenja rada i razmjene iskustava dobre prakse, rukovoditelji i policijski službenici Službe za unutarnju kontrolu, bili su upućivani na međunarodne konferencije u Austriju, Srbiju i Latviju te na stručnu radionicu u Belgiji, a u organizaciji Službe za unutarnju kontrolu u Valbandonu je održan dvodnevni radni sastanak policijskih službenika Službe za unutarnju kontrolu i policijskih službenika za zakonitost postupanja iz policijskih uprava jer se takav način neposredne komunikacije i razmjene iskustava pokazao učinkovitim.

Služba za unutarnju kontrolu zaprimila je **neznatno veći** broj novih predmeta u odnosu na 2015. godinu, **no on je i dalje znatno veći nego u prijašnjim razdobljima. Zaprimljeno je 2.995 novih predmeta, odnosno 62 predmeta više** u odnosu na 2015. godinu (2.933 predmeta), što je porast od 2,11%. Tijekom 2016. godine riješeno je 2.812 predmeta u koja se ubrajaju i riješeni predmeti iz prethodnih godina, što je pad za 0,07%.

Bilo je više prigovora građana na odgovore po pritužbama, njih 193, što je više nego tijekom 2015. godine kada ih je zaprimljeno 107.

Provela su se 52 izvanredna nadzora (tri manje nego tijekom 2015. godine), od toga samostalno 33, a 19 u suradnji s ustrojstvenim jedinicama Ravnateljstva policije. U konkretnom slučaju radilo se o složenijim postupanjima kod kojih je postojala potreba interdisciplinarnog pristupa, odnosno o provjerama koje zbog određenih razloga nisu mogle biti povjerene ustrojstveno jedinici u kojoj je zaposlen ciljani službenik ili provjere nisu mogle trpjeti odgodu početka postupanja.

Veća riješenost predmeta na godišnjoj razini i viša razina utemeljenosti navoda, očito je povećanje razine vjerodostojnosti pri motivaciji za prijavom nezakonitih ponašanja ili/i neprofesionalnog postupanja zaposlenika, ali takvi podaci istovremeno ukazuju na evidentno podizanje razine kvalitete rada i efikasnosti policijskih službenika Službe za unutarnju kontrolu.

Na razini cijelog Ministarstva zaprimljeno je 2.311 pritužbi i anonimnih podnesaka, što je za 184 ili 7,8% manje nego tijekom 2015. godine, od čega je 2.070 pritužbi i 241 anonimni podnesak.

Od ukupno 2.093 riješene pritužbe i anonimnih podnesaka, utemeljeno ih je 71 ili 3,4%, djelomice ih je utemeljeno 127 ili 6,1%, neutemeljeno 1.578 ili 75,4% te nepotvrđeno 317 podnesaka ili 15,2%, pri čemu je zbirna utemeljenost utemeljenih i djelomice utemeljenih 9,5%, neznatno manja nego 2015. godine kada je bila na razini od 9,9%. Kao izvor saznanja najviše su zastupljene fizičke osobe (1.899), zatim anonimne osobe (209) te odvjetnički uredi i kancelarije (78).

Od **2.311** zaprimljenih pritužbi i anonimnih podnesaka **po ustrojstvenim jedinicama na čije zaposlenike ukazuju** ukazano je na moguće počinjenje **2.650** povreda.

Tijekom 2016. godine na razini cijelog Ministarstva unutarnjih poslova provedeno je 75 kriminalističkih istraživanja nad zaposlenicima MUP-a, što je rezultiralo podnošenjem 75 kaznenih prijava za 416 kaznenih djela koja je počinilo 77 policijskih službenika i jedan državni službenik. Od **416** kaznenih djela u 2016. godini najviše su zastupljena kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti (151) te primanja mita (116), a od ukupnog broja kaznenih djela, **358** je službeničkih i **58** ostalih.

Izneseni pokazatelji ukazuju na nastavak zadovoljavajućeg rada Službe za unutarnju kontrolu, imajući u vidu broj zaprimljenih i riješenih predmeta, bez obzira na neznatno manji broja podnesenih pritužbi i anonimnih podnesaka i smanjenje broja pokrenutih disciplinskih postupaka protiv policijskih službenika zbog povreda službene dužnosti. No, još uvijek ima prostora za poboljšanje rada, poglavito kroz daljnje unaprjeđenje proaktivnog pristupa u radu i iznalaženja mehanizama za podizanje razine profesionalnog integriteta svih zaposlenika, s konačnim ciljem smanjenja nezakonitog i neprofesionalnog postupanja te neetičnog ponašanja zaposlenika, a što bi se u konačnici vrlo izvjesno odrazilo na daljnji pad broja podnesenih pritužbi i anonimnih podnesaka, kao i na smanjenje broja pokrenutih disciplinskih postupaka.

Služba disciplinskog sudovanja MUP-a ustrojena je radi provedbe postupka zbog povreda službene dužnosti, i to za teže povrede službene dužnosti u prvom i drugom stupnju. Po žalbi protiv prvostupanjskih odluka o disciplinskoj odgovornosti za lake povrede službene dužnosti postupak provodi prvostupanjski disciplinski sud.

Tijekom 2016. godine u sva četiri odjela prvostupanjskog disciplinskog sudovanja MUP-a **zaprimljeno je 512 predmeta** – ovdje se ubrajaju predmeti zbog težih povreda službene dužnosti i predmeti koji se rješavaju po žalbama na prvostupanjska rješenja o lakšoj povredi službene dužnosti, obnovama postupka, žalbama na rješenja o udaljenjima.

U svim prvostupanjskim sudovima radi **teže povrede službene dužnosti** zaprimljeno je **478 predmeta za 508 policijskih službenika**. Svi prvostupanjski disciplinski sudovi u postupcima zbog teže povrede službene dužnosti riješili su 493 predmeta za 519 policijskih službenika.

Odjel drugostupanjskog disciplinskog sudovanja **zaprimio je 220 predmeta** (165 u 2015.) **koji se odnose na 215 policijskih službenika** (175 u 2015.), dok je iz prethodne godine preneseno 13 predmeta koji se odnose na 14 policijskih službenika. Riješeno je 211 predmeta, a 22 su u postupku.

Glede zaprimljenih žalbi na prvostupanjska rješenja o disciplinskoj odgovornosti za težu povredu službene dužnosti žalbe je izjavilo 168 prijavljenih policijskih službenika, a 48 podnositelji zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka. Zaprimljeno je 216 žalbi (163 u 2015.) Drugostupanjski disciplinski sud je

odbio 142 (65,7% od 216) izjavljene žalbe, odnosno potvrdio je odluke prvostupanjskih disciplinskih sudova.

U promatranom razdoblju podneseno je 86 upravnih tužbi protiv izvršnih odluka o disciplinskoj odgovornosti policijskih službenika. Na upravnim sudovima riješeno je do kraja 2016. godine 14 tužbi, od kojih su dvije usvojene, osam ih je odbijeno, dok su četiri tužbe odbačene.

11. LJUDSKI POTENCIJALI

Unutar organizacijskog ustroja Ministarstva **na dan 31.12.2016.** godine sistematizirana su **31.334 radna mjesta**, od kojih **25.425** radnih mjesta **policijskih službenika**.

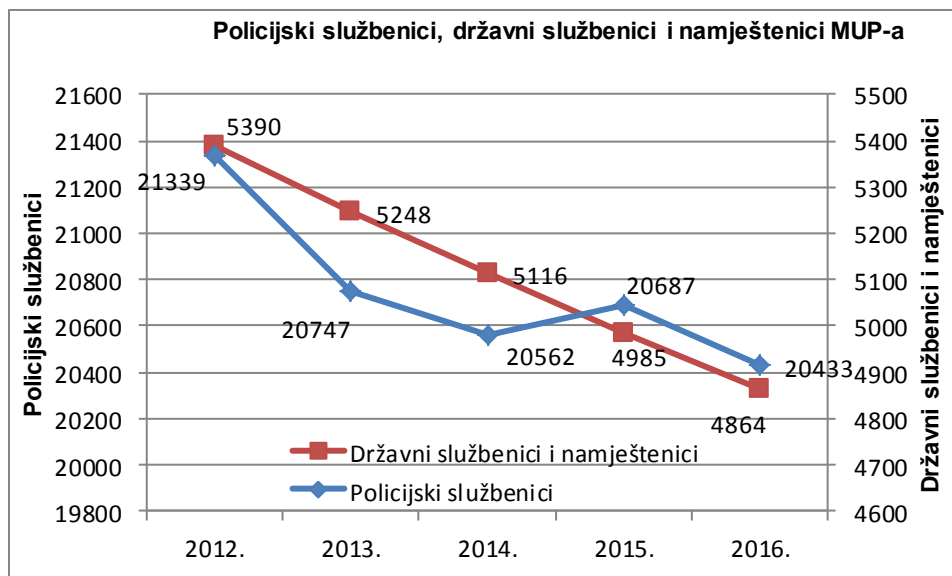
Popunjena su **20.433** radna mjesta policijskih službenika ili **80,8%** od kojih je **3.633** ili **17,8% žena**. Kao što je vidljivo iz donje tablice, broj zaposlenika u Ministarstvu posljednjih pet godina bilježi konstantan pad što je posljedica primjena Odluke Vlade Republike Hrvatske o zabrani zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i Uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine 70/2016.) Kao što vidimo iz grafikona s 2014. na 2015. godinu broj policijskih službenika bio je u blagom porastu. Razlog povećanja broja policijskih službenika je odobrenje, odnosno dopuna Plana prijama (NN, 52/2015) i odobrenja prijama radi potreba za ispunjenjem uvjeta za ulazak u schengenski prostor.

Što se tiče namještenika, kod njih više nema prijama jer nije donesena odluka o tome što će biti s uslužnim djelatnostima te je njihov odlazak uvjetovan prirodnim odljevom.

Tablica 11.1. Zaposlenici MUP-a – popunjena radna mjesta

Stanje na dan 31.12.	POPUNJENA RADNA MJESTA			Zaposlenici MUP-a prema spolu	
	UKUPNO POPUNJENO	Policijski službenici	Državni službenici i namještenici	Muški	Ženski
2012.	26.729	21.339	5.390	18.914	7.815
2013.	25.995	20.747	5.248	18.263	7.732
2014.	25.678	20.562	5.116	18.026	7.652
2015.	25.672	20.687	4.985	18.050	7.622
2016.	25.297	20.433	4.864	17.777	7.520

Izvor: Služba za planiranje, prijam i razvoj ljudskih potencijala

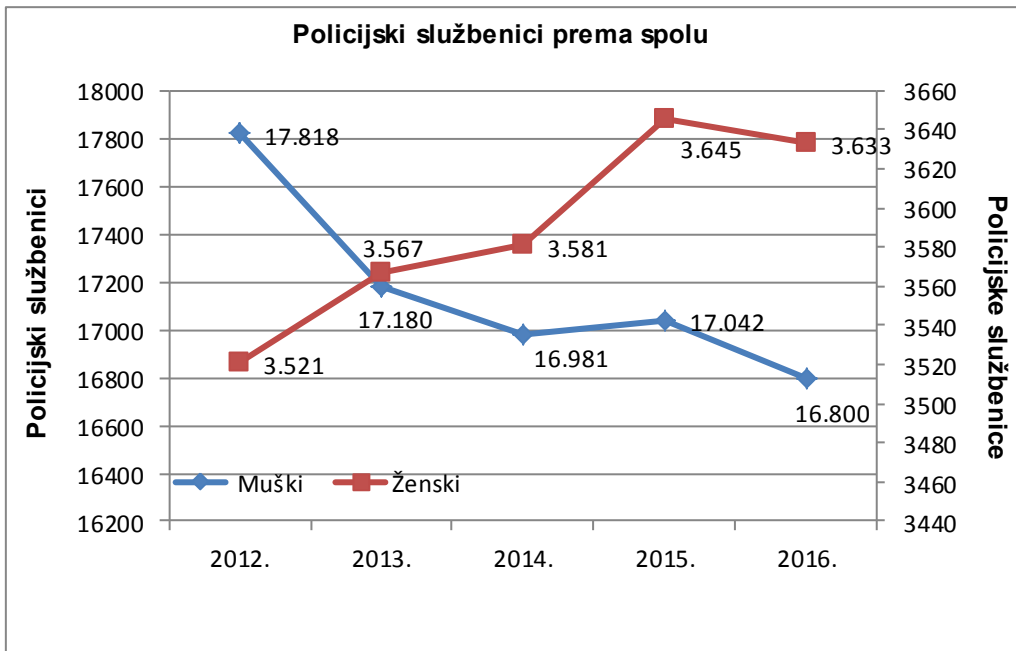
Grafikon 11.1. Policijski službenici, državni službenici i namještenici MUP-a

Promatramo li zaposlenike prema rodnoj pripadnosti **vidljiv je porast broja policijskih službenika** u odnosu na policijske službenike.

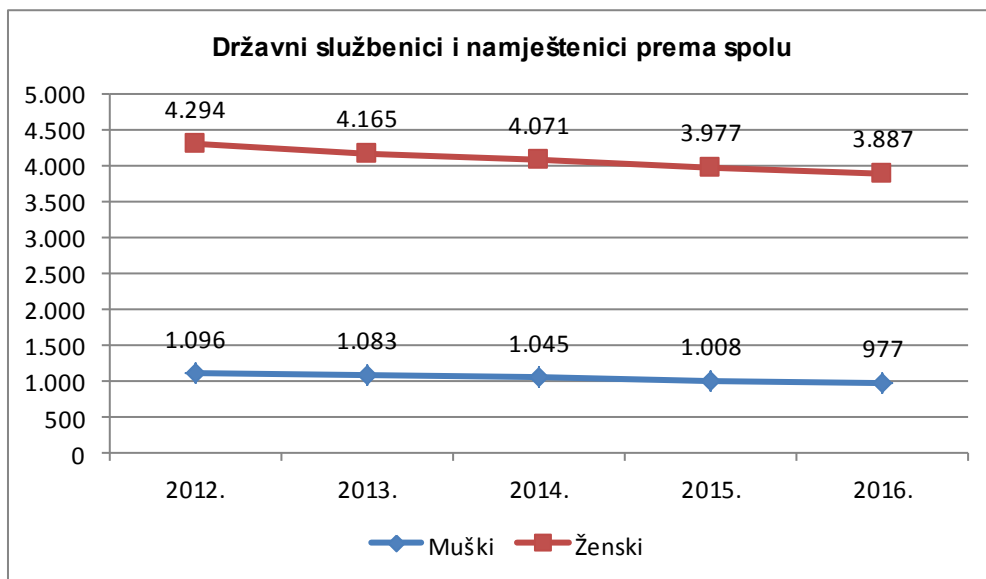
Tablica 11.2. Policijski službenici, državni službenici i namještenici MUP-a prema spolu

Godina	Policijski službenici		Državni službenici i namještenici	
	Muški	Ženski	Muški	Ženski
2012.	17.818	3.521	1.096	4.294
2013.	17.180	3.567	1.083	4.165
2014.	16.981	3.581	1.045	4.071
2015.	17.042	3.645	1.008	3.977
2016.	16.800	3.633	977	3.887

Izvor: Uprava za pravne poslove i ljudske potencijale

Grafikon 11.2. Broj policijskih službenika prema spolu

Grafikon 11.3. Broj državnih službenika i namještenika prema spolu

Od ukupnog broja zaposlenih 17.390 ili 68,7% je sa srednjom stručnom spremom. Visoku stručnu spremu ima 4.417 zaposlenika ili 17,5%, višu stručnu spremu 3.000 zaposlenika ili 11,9%.

U statusu **policijskih službenika ima 20.433 zaposlena** (20.687 u 2015.), od kojih 18,3% s visokom stručnom spremom, 12,3% s višom stručnom spremom i 69,4% sa srednjom stručnom spremom. **Ženskog spola je 3.633 ili 17,8% policijskih službenica.** Visoku stručnu spremu ima 26,8% policijskih službenica, a višu stručnu spremu 15,7%.

Tijekom 2016. godine u Ministarstvo unutarnjih poslova **primljena su 342** službenika (721 u 2015.) i to: nakon završetka Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u službu su **primljena 224 vježbenika** za policijskog službenika srednje stručne spreme i **91 službenik** na neodređeno vrijeme, **tri namještenika** na određeno vrijeme, **dva kapelana** do opoziva, te iz drugih državnih tijela u MUP na temelju sporazuma su premještene 22 službenika.

U Ministarstvu unutarnjih poslova na stručno osposobljavanje u skladu s propisanim uvjetima radnih mjesta i donošenja Plana prijama na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa objavljen je javni poziv za 179 radnih mjesta s 254 izvršitelja.

Tijekom 2016. godine objavljena su dva interna oglasa radi popune dva radna mjesta rukovodećih policijskih službenika s dva izvršitelja.

Radi popune radnih mjesta u sjedištu Ministarstva putem objava Popisa slobodnih radnih mjesta objavljena je potreba popune ukupno 31 radno mjesto za 60 izvršitelja, slijedom čega je premješten 21 policijski službenik, a za 13 radnih mjesta obustavljen je postupak popune, dok je za ostalo postupak u tijeku.

Za policijske uprave kontinuirano su izrađivani i objavljivani popisi slobodnih radnih mjesta sukladno iskazanim potrebama. Povodom tih objava, u slučajevima kad se radi o premještanju policijskih službenika iz jedne u drugu policijsku upravu, donijeto je 70 rješenja o premještanju.

Tijekom 2016. godine za **678 zaposlenika prestao je radni odnos** (681 u 2015.), od tog broja 370 zaposlenika ili 54,6% umirovljeno je po različitim osnovama,

174 zaposlenika zatražilo je sporazumni prestanak radnog odnosa, za tri zaposlenika prestao je radni odnos protekom roka na određeno vrijeme na koji su bili primljeni, kod 39 zaposlenika je nastupila smrt, a za 92 zaposlenika prestao je radni odnos po ostalim osnovama.

Godišnjom novčanom nagradom nagrađena su četiri zaposlenika MUP-a. Od toga je dodijeljena jedna pojedinačna novčana nagrada i jedna skupina za tri zaposlenika. Ujedno su povodom Dana policije dodijeljena tri priznanja, 36 zahvalnica i dvije medalje za izniman pothvat. Prigodnom novčanom nagradom tijekom 2016. godine nagrađeno je 156 zaposlenika MUP-a i to: prigodnom novčanom nagradom za pojedinca 32 zaposlenika te prigodnom nagradom za skupinu 124 zaposlenika.

12. ZAKLJUČAK

Sažimajući rezultate rada Ministarstva unutarnjih poslova za 2016. godinu, s obzirom na statističke sigurnosne pokazatelje koji se prate, u protekloj godini zabilježeni su najbolji statistički sigurnosni pokazatelji otkad se sigurnosni podaci prate po sadašnjoj metodologiji. Slijedom navedenoga zaključujemo kako je stanje sigurnosti u Republici Hrvatskoj vrlo dobro.

Prije svega valja istaknuti **ukupni pad kriminaliteta**, odnosno značajno manji broj ukupno prijavljenih kaznenih djela, te **smanjenje broja poginulih i ozlijeđenih osoba u prometu**, što značajno pridonosi stanju sigurnosti. Valja napomenuti i **povećanje broja prijavljenih korupcijskih kaznenih djela** s obzirom da to povećanje vežemo uz pojačane aktivnosti policije u otkrivanju ove vrste kaznenih djela. Budući da Ravnateljstvo policije korupcijska kaznena djela, zbog velike materijalne štete koju uzrokuju Republici Hrvatskoj, smatra svojim prioritetom i jednim od strateški važnih odrednica, povećat će aktivnosti u suzbijanju korupcije.

Novi pristup rješavanju kaznenih djela, formiranjem radne skupine, pridonio je učinkovitijem rješavanju kaznenih djela.

Godinu 2016. obilježile su značajne infrastrukturne i tehničko-organizacijske aktivnosti koje su podupirale ispunjavanje tehničkih uvjeta za pristup schengenskom prostoru, uz značajne napore u edukacijsko-kadrovskom smislu.

U organizacijskom smislu proteklu godinu obilježile su i pripreme za funkcionalnu reorganizaciju Ministarstva unutarnjih poslova kako bi se unaprijedili poslovni procesi, što u konačnici pridonosi učinkovitijem radu policije u prevenciji i suzbijanju kažnjivih radnji.

KLASA: NK-001-02/17-03/8

URBROJ: 511-01-142-17-5

Zagreb, 10. travnja 2017.

MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Vlaho Orepić

**IZVJEŠĆE MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJENIM POLICIJSKIM POSLOVIMA U 2016. GODINI**

Prilog 1:

Zagreb, travanj 2017.

Organizirani kriminalitet

KD „Izbjegavanje carinskog nadzora“ - policijski službenici PU splitsko-dalmatinske 28. srpnja 2016. godine proveli su kriminalističko istraživanje zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela „Izbjegavanje carinskog nadzora“ iz čl.257. KZ-a. Tijekom kriminalističkog istraživanja prikupljene su obavijesti i materijalni dokazi iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je deset osoba počinilo više kaznenih djela „Izbjegavanje carinskog nadzora“ iz čl.257. KZ-a. Osumnjičene osobe su od 6.4.2016. do 29.7.2016. godine u 26 navrata protivno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom čl.118. i protivno Uredbi (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o otpremi pošiljaka otpada, čl.36. st.1. točki (a) i čl.2. t.35. alineja (f) zajednički otkupljivali istrošene akumulatorske baterije od različitih pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj po cijeni od najmanje 3,20 kuna po kilogramu, koje su potom, koristeći kombije i teretna vozila na području graničnih prijelaza Mijaca, Kašće, Mali Prolog i Crveni Grm (šire područje Vrgorca) prevozili izbjegavajući carinski nadzor preko granične crte između Republike Hrvatske u BiH. Robu su potom prodavali jednom državljaninu u BiH po cijeni od najmanje 1,48 KM (5,9 kuna po kg). Na taj su način prokrijumčarili nešto više od 287 tona rabljenih akumulatora, čijom prodajom su ostvarili nepripadnu imovinsku korist od najmanje 776 tisuća kuna. Privedene su četiri osobe.

Krijumčarenje ljudi - policijski službenici PU zadarske u suradnji sa Službom organiziranog kriminaliteta u koordinaciji s Općinskim državnim odvjetništvom Zadar 18.8.2016. godine proveli su kriminalističko istraživanje zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenih djela „Prostitucija“ iz čl. 157. KZ-a, „Neovlaštena proizvodnja i promet drogama“ iz čl.190. st.2. KZ-a i „Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Schengenskog sporazuma“ iz čl.326. st.1. KZ-a. Provedenim kriminalističkim istraživanjem ustvrdilo se kako su na području Zadra u 15 slučajeva četiri hrvatska državljana vrbovali i poticali djevojke na pružanje spolnih usluga i drugim osobama organizirali pružanje spolnih usluga za novčanu naknadu. Osim toga, ustvrdilo se kako su dvije osobe počinile kazneno djelo „Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Schengenskog sporazuma“ opisano i kažnjivo po čl.326. st. 1. KZ-a RH, a tri su osobe počinile kazneno djelo iz čl.190. st.2. KZ-a „Neovlaštena proizvodnja i promet drogama“ tako

što su posredovali u kupoprodaji kokaina. Tijekom kriminalističkog istraživanja uhićeno je sedam hrvatskih državljana, pretražena su tri stana, a troje osumnjičenih privedeno je pritvorskom nadzorniku PU zadarske.

Zloupotreba položaja i ovlasti - policijski službenici PU krapinsko-zagorske 3.11.2016. godine dovršili su kriminalističko istraživanje nad više osoba radi kaznenih djela „Zloupotreba položaja i ovlasti“ iz čl. 291., „Zloupotreba položaja i ovlasti“ iz čl. 291. u svezi s čl.37. (poticanje), „Primanje mita“ iz čl. 293. i „Davanje mita“ iz čl. 294. KZ. Kriminalističkim istraživanjem potvrdile su se osnove sumnje da je jedan porezni službenik - inspektor Ministarstva financija, Područnog ureda Središnja Hrvatska u Krapini, tijekom nadzora aparata za zabavu, primivši mito, zlorabio svoj položaj i ovlasti. Bez nadzora aparata za zabavu (igre na sreću), vlasnicima aparata i ugostiteljskih objekata koji posjeduju takve aparate, omogućeno je pribavljanje veće materijalne koristi, a dokazano je i primanje mita na stanici za tehnički pregled te poreznog službenika na Poreznoj upravi (ispostava) Donja Stubica. Tijekom kriminalističkog istraživanja pretraženo je 12 poslovnih objekata (devet ugostiteljskih objekata, dvije u prostorijama Porezne uprave Krapina i jedna u prostorijama stanice za tehnički pregled u Oroslavju).

OA Nicotiana - policijski službenici PU kopriivničko-križevačke 8.12.2016. godine proveli su kriminalističko istraživanje nad šest osoba koji su iz Bugarske preko Republike Slovenije u Republiku Hrvatsku krijumčarili duhan u listu. Nesmetan uvoz duhana u listu u Republiku Hrvatsku i provoz preko graničnog prijelaza Macelj omogućavao je policijski službenik, koji je za propuštanje kombi vozila s duhanom preko graničnog prijelaza bez granične kontrole, iako se radi o trošarinskoj robi, dobivao zasad neutvrđeni iznos novca. Duhan u listu je potom skladišten i rezan u unajmljenim objektima na području Zagreba radi daljnje prodaje. Rezani duhan su prevozili i prodavali osobama s područja Zagreba, Istre, Varaždina Koprivnice i Križevaca te na području Županije ličko-senjske. Državni proračun oštećen je za najmanje 10.541.850 kuna, dok su počinitelji ostvarili protupravnu imovinsku korist u iznosu od najmanje 823.815 kuna.

TRES - KD Zločinačko udruženje, Prijevarena, Zloupotreba položaja i ovlasti, Primanje mita, Zloupotreba osiguranja- počinjenje kaznenih djela u sastavu zločinačkog udruženja - od veljače 2014. do rujna 2015. godine na području Grada Zagreba udružilo

se više osoba u nakani da od osiguravajućih društava za sebe i druge osobe neosnovano ishode isplate znatne nepripadne materijalne i nematerijalne štete po policama osiguranja od automobilske odgovornosti lažiranjem prometnih nezgoda. Stečena protupravna imovinska korist iznosi 2.155.403,26 kn. Prijavljena je 151 osoba.

DOK - KD Zločinačko udruženje, Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj počinjeno u sastavu zločinačkog udruženja, Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj - utvrđeno je kako se 14 osoba od 21. rujna do 29. studenoga 2016. godine udružilo u namjeri stjecanja materijalne koristi za sebe i druge osobe, protuzakonito prebacujući 47 stranih državljana preko hrvatsko-slovenske granice u zemlje Europske unije za novčanu naknadu, stekavši protupravnu imovinsku korist u iznosu od najmanje 17.650 eura.

KD Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari – provedbom kriminalističkog istraživanja nad jednom osobom u pretrazi doma i drugih prostora pronađeno je 27 komada različitog oružja i dijelova oružja, 13.297 komada puščanog i pištoljskog streljiva, dva mobitela sa SIM karticama i pripadajućom baterijom i probijenim kućištem iz kojeg izlazi improvizirana crveno-crna žica koja je spojena na matičnu ploču i koja služi kao električni vodič i dr.

Gospodarski kriminalitet i korupcija

OA Gold Rush - u suradnji s više policijskih uprava, mjerodavnih državnih odvjetništava te slovenskom policijom, a temeljem obavijesti područnog ureda Porezne uprave u Koprivnici, provedeno je kriminalističko istraživanje povezano s poreznim nadzorom TD „FOND PLUS“ d.o.o., Zadruga „LVG“ i zadruga „HEMERA“. Istraživanjem se ustvrdilo postojanje osnovane sumnje na počinjenje kaznenih djela „Utaja poreza ili carine“ iz čl. 256. Kaznenog zakona, „Krivotvorenje službene ili poslovne isprave,“ iz čl. 279. KZ, „Pranje novca“ iz čl. 265. KZ i inih kaznenih djela, koja su počinile odgovorne osobe navedenih zadruga i direktori trgovačkih društava. Protuzakonito djelovanje ostvarivalo se tako što je osnovana tvrtka TD „Fond plus“ d.o.o. u sklopu koje su otvorene tri poslovnice za otkup zlata „EUROGOLD“ (Koprivnica, Bjelovar i Osijek) pa su od nepoznatih osoba na području RH ilegalno otkupljivali i prodavali manje količine lom zlata

i ine predmete od plemenitih metala, a od Zadruga „LVG“, Zadruga „Hemera“ te tvrtki „Roz“ j.d.o.o., „Radovi za kraj“ d.o.o., „Rozano“ d.o.o. te tvrtke „Luno“ j.d.o.o. pribavljali lažne i krivotvorene isplatnice i račune za otkup veće količine lom zlata i zlatnih predmeta, a sve u svrhu korištenja prava na odbitak pretporeza.

Krivotvorenja službene ili poslovne isprave - Provedenim istraživanjem podnesena je kaznena prijava protiv 10 fizičkih osoba i četiri pravne osobe zbog počinjenih kaznenih djela „Utaja poreza ili carine“ iz čl. 256. st.1. i 3. „Krivotvorenja službene ili poslovne isprave“ iz čl. 279. st.1. i „Onečišćenja okoliša“ iz čl.193. KZ. Uhićeno je devet osoba, za jednom je raspisana potraga, a za četiri osobe je određen istražni zatvor. Zatvorena je ilegalna tvornica za proizvodnju patvorenog eurodizelskog goriva. Protupravnim djelovanjem državni je proračun oštećen najmanje za 27 milijuna kuna. U istrazi su sudjelovali i službenici Carinske uprave Osijek, Službe za financijske istrage Ministarstva financija Carinske uprave Zagreb i Mobilne jedinice carine.

Zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju - temeljem operativnih saznanja u vezi s mogućom zlouporabom preuzimanjem trgovačkog društva San Lorenzo Olive d.o.o., Vodnjan od tvrtke AZRRI d.o.o., Pazin, kupnjom zemljišta, prava građenja i opreme, podnesena je kaznena prijava protiv odgovorne osobe trgovačkog društva AZRRI d.o.o. zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela „Zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju“ iz čl. 246. st.2. KZ, te protiv TD AZRRI d.o.o., zbog istog kaznenog djela u vezi s čl. 3. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela. Ustvrdilo se kako je odgovorna osoba navedenog trgovačkog društva zaključila ugovor o kupnji prema većoj vrijednosti nekretnina procjenitelja u odnosu na procjenu vrijednosti nekretnina prema procjeni banke koja je odobravalala kredit za kupnju i to za razliku u iznosu od oko 2,2 milijuna kuna, a za koji iznos je oštećeno TD AZRRI d.o.o.

Milenium car rental - odgovorna osoba TD „Milenium car rental“ d.o.o. iz Dubrovnika od 2011. do 2016. godine, uz korištenje online računalnog programa u poslovnica navedenog društva u Dubrovniku i Zračnoj luci, iz evidencije ugovora o najmu vozila, izbrisala je 1.682 ugovora, naplativši se od korisnika usluga gotovinom za što nije

izdavala račune kako bi izbjegla obvezu plaćanja poreza i umanjila legalne prihode temeljem kojih se određuje obveza plaćanja poreza na dobit, a tijekom blokade poslovnih računa obračunskim plaćanjima izmirivala vjerovnike, ne poštujući redoslijed dospjelih ovršnih obveza, oštetivši vjerovnike koji su imali prednost naplate. Navedenim postupcima oštećeno je navedeno trgovačko društvo, državni proračun po osnovi izbjegavanja plaćanja PDV-a te više vjerovnika u iznosu od 3.385.228 kuna.

Nedozvoljena uporaba autorskog djela i dr. – izvršeno je kriminalističko istraživanje nad dvoje hrvatskih državljana koji su od siječnja 2014. do listopada 2016. godine u svrhu da se domognu znatne materijalne koristi, protivno propisima kojima se uređuje autorsko i srodna prava reproducirali, distribuirali i priopćavali javnosti na drugi način tuđe autorsko djelo putem internetske stranice <https://www.filmovita.com>, oglašavajući ih na internetskoj stranici <https://www.facebook.com/filmovitacom>, oštetivši time nositelja autorskih prava u iznosu od najmanje 3.927.180 kuna, a od prodaje oglasnog prostora na internetskoj stranici <https://www.filmovita.com> ostvarili imovinsku korist od najmanje 600 tisuća kuna, koju su preuzeli i prenosili, prikrivajući nezakonito podrijetlo. Općinskom državnom odvjetništvu u Rijeci dostavljeno je posebno izvješće kojim se prvoosumnjicheni prijavljuje za osnovanu sumnju u počinjenje kaznenog djela „Nedozvoljena uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača“, kaznenog djela „Neovlašten pristup“ i kaznenog djela „Pranje novca“, a druga je osoba prijavljena za osnovanu sumnju u počinjenje jednog kaznenog djela „Pranje novca“.

Zloupotreba položaja i ovlasti - kriminalističko istraživanje nad policijskim službenikom Ravnateljstva policije, ujedno odgovorne osobe – predsjednika Nadzornog odbora i bivše članice Uprave društva – glavne direktorice trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske, zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela zloupotreba položaja i ovlasti iz čl. 291. KZ-a jer je policijski službenik iskoristio svoj položaj i ovlast tako što je bez znanja i odobrenja Nadzornog odbora društva u ime društva samovoljno sklopio i potpisao aneks Ugovoru o međusobnim pravima i obvezama s glavnom direktoricom društva, kojim se bitno mijenjaju odredbe temeljnog ugovora. Policijski službenik je, zlorabeći svoj položaj, glavnoj direktorici, (na njen poticaj) , omogućio stjecanje znatne imovinske koristi od najmanje 483.266 kuna na štetu trgovačkog društva. Ustvrdilo se kako su, bivša članica Uprave društva – glavna direktorica i direktorica Sektora pravnih poslova, ljudskih resursa i općih poslova trgovačkog društva u vlasništvu Republike

Hrvatske, od jednog trgovačkog društva zatražile ponudu za obavljanje savjetodavne usluge Uspostave procesa za upravljanje ljudskim resursima, vrednovanje i cijenu radnih mjesta za jedan odjel spomenutog trgovačkog društva, te pokrenule postupak bagatelne nabave usluge Izrade opisa poslova, vrednovanja i prijedlog za sistematizaciju svih radnih mjesta, iako su bile svjesne da su trgovačkom društvu takve usluge nepotrebne, oštetivši na taj način trgovačko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske za 92.250 kuna.

Veleučilište u Šibeniku – utvrđeno je kako je dekan i odgovorna osoba Veleučilišta u Šibeniku od lipnja 2008. do prosinca 2012. godine u svrhu pribavljanja protupravne imovinske koristi za dio zaposlenika Veleučilišta u Šibeniku te pribavljanjem protupravne imovinske koristi za sebe, zloupotrijebio svoj položaj i ovlasti dekana. Činio je to tako što je rješenjima o plaći i odlukama o isplati razlike koeficijenata složenosti poslova kao dodataka na plaću, koja su protivna odredbama Zakona o plaćama u javnim službama, odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, odredbama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova, odredbama Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje te Pravilnika o ustroju radnih mjesta Veleučilišta u Šibeniku, zaposlenicima Veleučilišta u Šibeniku omogućio ostvarivanje protupravne imovinske koristi te opisanim ponašanjem na štetu Veleučilišta u Šibeniku počinio više kaznenih djela Krivotvorenja službene ili poslovne isprave iz čl. 279. st.1. i 2. KZ i više kaznenih djela Zloupotrijeba položaja i ovlasti iz čl. 291. st.1. i 2. KZ-a.

MIŠ - KD Zločinačko udruženje, Prijevarama u gospodarskom poslovanju, Pranje novca - Kaznena djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja – ustvrdilo se kako postoji osnovana sumnja da se od 22. svibnja 2014. do 15. veljače 2016. godine udružilo više osoba na području Republike Hrvatske i Republike Italije, povezavši se u zajedničko djelovanje više trgovačkih društava radi prikazivanja lažnog poslovanja. Prema saznanjima, trgovačka društva s područja Republike Italije izdavala su račune za neisporučenu robu, a hrvatska su trgovačka društva lažno naplaćivala, čime je pribavljena protupravna imovinska korist u iznosu od oko 631.021.162 kune. Za navedena kaznena djela prijavljeno je 15 osoba.

AGRAM - KD Primanje mita u gospodarskom poslovanju, Davanje mita u gospodarskom poslovanju, Zloupotrijeba povjerenja u gospodarstvu, protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja pranjem novca (čl. 279. st. 1. KZ./97) – radi

izvlačenja novca prikazivanjem fiktivnih radova na Projektu infrastrukturnih objekata za potrebe izgradnje Centralnog uređaja za pročišćivanje otpadnih voda Grada Zagreba. Nekoliko direktora različitih trgovačkih društava iz Zagreba udružilo se, djelujući protuzakonito od početka 2005. do kraja 2009. godine. Protuzakonitim djelovanjem oštetili su neka trgovačka društva i Grad Zagreb za iznos od 49.823.073 kuna. Prijavljeno je šest fizičkih osoba i jedna pravna osoba.

AGRAM - KD Zloupotrebavanje položaja i ovlasti, Pranje novca, Zloupotrebavanje povjerenja u gospodarskom poslovanju, Utaja poreza ili carine – ustvrdilo se kako se od početka 2006. do lipnja 2013. godine u Zagrebu udružilo nekoliko službenika Grada Zagreba i direktora trgovačkih društava s područja Zagreba u namjeri da pribave značajnu nepripadnu korist na štetu Grada Zagreba (osiguravali su dobivanje poslova čišćenja klimatizacijskih i ventilacijskih sustava u sportskim dvoranama Grada Zagreba nepotrebnom metodom tzv. *suhog leda* te neosnovano plaćanje neizvedenih radova čišćenja koje su iskazivali). Protuzakonitim djelovanjem oštetili su proračun Grada Zagreba u iznosu od 45.065.014 kuna. Za počinjena kaznena djela prijavljeno je deset osoba.

Zloupotrebavanje položaja i ovlasti – ustvrdilo se kako je tadašnja ministrica kulture u Vladi Republike Hrvatske od ožujka 2012. do ožujka 2015., protivno čl. 10, 11. i 12. Odluke Vlade Republike Hrvatske o uvjetima korištenja službenih osobnih vozila, mobilnih telefona, redovitih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te načinu odobravanja službenih putovanja, utrošila i oštetila državni proračun za oko 108.633 kune, dok je zamjenik ministrice od srpnja 2012. do travnja 2015. godine, a od travnja 2015. do prosinca 2015. godine kao ministar kulture u Vladi Republike Hrvatske na isti način potrošio i oštetio državni proračun za iznos od najmanje 85 tisuća kuna.

AZIJA - KD Zločinačko udruženje, Zloupotrebavanje povjerenja u gospodarskom poslovanju, Utaja poreza ili carine u svezi s čl. 329. st. 1. KZ-a. – ustvrdilo se kako se od 13. veljače 2013. do sredine studenog 2016. godine u Zagrebu udružilo više osoba u svrhu pribavljanja nepripadne materijalne koristi sebi i omogućavanja uskrate dužnih davanja državnom proračunu Republike Hrvatske na ime poreza na dodanu vrijednost i

poreza na dobit većem broju trgovačkih društava i to osnutkom i korištenjem više trgovačkih društava isključivo u svrhu izdavanja računa za robu koju ta društva nisu isporučila drugim trgovačkim društvima. Nepripadna imovinska korist procjenjuje se na nešto više od 49.338.490 kuna, oštetivši time državni proračun za oko 12.949.710 kuna. Za navedena kaznena djela prijavljene su 62 fizičke i 45 pravnih osoba.

Zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju, Utaja poreza ili carine – zaključivši ugovor o obnavljanju naftne platforme i znajući kako podizvođačima radova/kooperantima neće platiti njihove radove prema ovjerenim privremenim situacijama i zapisnicima o izvedenim radovima, nekoliko vlasnika trgovačkih društava u Vukovaru i Kalima na otoku Ugljanu od rujna 2009. do kraja ožujka 2010. godine pribavili su nepripadnu materijalnu dobit svojim trgovačkim društvima u iznosu od najmanje 50.954.203 kuna na štetu svojih vjerovnika, podizvođača za iznose nepodmirenih potraživanja te državni proračun. Nastala materijalna šteta procjenjuje se na 85.653.367 kuna. Prijavljene su tri osobe i jedna pravna osoba.

VENIŠ - KD Utaja poreza ili carine – utvrđeno je kako je muška osoba od ožujka do srpnja 2016. godine u Zagrebu, kao osnivač i stvarni voditelj poslovanja osumnjičenog trgovačkog društva iz Zagreba te osnivač i odgovorna osoba drugog trgovačkog društva također iz Zagreba, u nakani da se uskrate sredstva državnom proračunu pružio oporezive usluge jednom trgovačkom društvu za ukupnu naknadu od 75.750.000 kuna. Kako bi osumnjičeno trgovačko društvo izbjeglo plaćanje PDV-a na navedeni iznos, osumnjičeni je taj iznos usmjerio na račun povezanog drugog trgovačkog društva koje nije bilo u sustavu poreza na dodanu vrijednost, čime je osumnjičenom trgovačkom društvu pribavio korist, oštetivši državni proračun za 15.150.000 kuna.

„MAT projekt“ – kriminalističko istraživanje provelo se u suradnji s USKOK-om, a dosad je utvrđeno više od 300 oštećenih na području više država. Oštećeni su pod izgovorom da će njihov novac biti uloženi putem „Forexa“ davali znatne novčane iznose, koje nisu dobili natrag, a nije im, u većini slučajeva, isplaćena ikakva dobit.

„Adriatic Croatia International Club d.d. Opatija – utvrđene su protupravnosti kod ugovaranja odabira dobavljača, ugovaranja, isporuke i plaćanja svih roba i usluga koje su nabavljane za ACI d.d. od 2006. do 2012. godine. Kriminalističko istraživanje se nastavlja jer je jedna osoba od kraja 2005. do 17.2.2011. na svoje račune uplatila gotovinu u iznosu od oko 950 tisuća eura bez pokrića sredstava.

OA „ZAGOR“ – akcija je provedena u suradnji s USKOK-om, Ministarstvom unutarnjih poslova BiH, Federalnom upravom policije te Kantonalnim tužilaštvom Sarajeva, a kaznene prijave je podnijela policije BiH u svezi sa zluporabama u pravosuđu te pranjem novca.

KI TERRA - KD zluporabe položaja i ovlasti, davanje mita, primanje mita te poticanja na zluporabu položaja i ovlasti – sutkinja Općinskog suda u Zadru, prvoosumnjičena, od početka srpnja do početka studenoga 2016., u dogovoru s drugoosumnjičenom, vlasnicom agencije za nekretnine, za obećanu novčanu nagradu rješavala je statusne nekretnine shodno interesima stranaka drugoosumnjičene, osiguravajući da joj se sudski predmeti dodijele u rad. Rješavala ih je posredstvom drugoosumnjičene, i dajući usmene i pisane upute strankama i svjedocima kako svjedočiti i odgovarati na pitanja u sudskom postupku. Sukladno dogovoru zakazivala je rasprave i donosila odluke za što je od drugoosumnjičene primila najmanje 25.800 kuna i 150 eura (najmanje 36 predmeta).

KI PROJEKT - KD zluporabe položaja i ovlasti, krivotvorenje službene ili poslovne isprave, pomaganja u zluporabi položaja i ovlasti, te poticanja na zluporabu položaja i ovlasti – pročelnik Područnog ureda za katastar Dubrovnik, Državne geodetske uprave, prvoosumnjičeni, od početka studenog 2015. do 23. svibnja 2016., s više stranaka dogovorio je kako će im, uz novčanu nagradu, izraditi geodetske projekte i geodetske elaborate za izgradnju stambenih građevina unatoč tomu što nije ovlašten za izradu takvih geodetskih projekata i elaborata. Vlasnici Ureda ovlaštenog inženjera geodezije za obavljanje geodetskih poslova (njih četvorica) projekte i elaborate potpisivali su i ovjeravali pečatom svojih ureda i predavali ih Područnom uredu za katastar Dubrovnik, gdje ih je prvoosumnjičeni ovjeravao svojim potpisom i pečatom, čime je potvrdio valjanost projekata. Za to je prvoosumnjičeni primio iznos od najmanje 52.500 kuna.

Fides II - utvrđena je osnovana sumnja da se od 17.8.2015. do 11.2.2016. više osoba udružilo u zločinačko udruženje, počinivši više kaznenih djela Zlouporebe osiguranja i prijevara na štetu osiguravajućih društava, lažnim prikazivanjem ozljeda nastalih prometnim nesrećama te krivotvorenjem medicinske dokumentacije. Protuzakonitim djelovanjem oštetili su osiguravajuća društva za 29.415 kuna. Podnesena je kaznena prijava USKOK-u Zagreb protiv 58 osoba.

Zlouporeba položaja i ovlasti u provedbi stečajnog postupka nad tvrtkom UNI BROD d.o.o. Slavonski Brod - utvrđeno je kako su tri osobe 7.3.2008. godine izvršili kupoprodaju nekretnina stečajnog dužnika bez isplate kupoprodajne cijene. Nastala materijalna šteta iznosi 2.778.375 kuna, a ostvarena imovinska korist 5.427.140,48 kuna. Protiv njih je podnesena kaznena prijava.

Primanje mita - KD Primanja mita iz čl. 293. st. 1. KZ-a – utvrđeno je kako je policijski službenik PU osječko-baranjske (II. PP Osijek) od 3.11.2015. do 30.3.2016. godine primio mito u iznosu od 3.000 eura. Protiv prijavljenog je podnesena kaznena prijava USKOK-u Osijek.

Kriminaliteta droga

KD Neovlaštena proizvodnja i promet drogama – utvrđeno je da je muška osoba protivno odredbi čl. 3. Zakona o suzbijanju zlouporebe droga u svrhu preprodaje na neutvrđen način nabavljao veće količine marihuane, heroina i punila za povećavanje mase heroina koje je sakrivao na nekoliko mjesta na području grada Zagreba. Tijekom rujna 2016. godine u više navrata zaplijenjeno je devet kilograma marihuane, 4.504 grama heroina i 6.896 grama punila za povećanje mase heroina. Vrijednost oduzete droge iznosi oko 1.460.000 kuna.

LUFTA - KD Neovlaštena proizvodnja i promet drogama, Nedoizvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari, Nedoizvoljena trgovina – nakon višemjesečnog kriminalističkog istraživanja u prosincu 2016. godine uhićeno je i pritvorskom nadzorniku prepraćeno šest osoba (u sklopu istog istraživanja uhićene su i prepraćene još četiri osobe). Zaplijenjeno je 28 kg marihuane, 2,3 kg

heroina, 10,8 kg punila za povećanje mase heroina, 108 kg duhana, 1,9 g kokaina, jedan automatski pištolj i više komada streljiva.

OA „OSA“ - kriminalističkim istraživanja pronađeno je i privremeno oduzeto 7.351 gram heroina i 81,40 kilograma punila za povećanje mase i preradu droge, jedna puška i dva pištolja.

Zlouporaba droga - u osobnom vozilu jednog stranog državljanina pronađeno 13.372 grama marihuane.

OA „Gamber“ i „Gamber II“ – u akciji provedenoj u suradnji s ODO Pula pronađeno je 660 grama heroina namijenjenog istarskom tržištu.

OA „STOJA“ - u akciji provedenoj u suradnji s ODO Pula pronađeno je 330 grama heroina i 866 grama punila namijenjenog istarskom tržištu.

Dubrovnik – 17. veljače 2016. godine policijski službenici PU dubrovačko-neretvanske završili su kriminalističko istraživanje nad dvoje hrvatskih državljana. U kući u kojoj žive pronađeno je 63.200 grama marihuane.

Vukovar/Zagreb – 19. travnja 2016. godine policijski službenici PU vukovarsko-srijemske u suradnji s policijskim službenicima PU zagrebačke završili su kriminalističko istraživanje kodnog naziva „Big devil“ nad devet hrvatskih i jednim srpskim državljaninom. Skupina je od rujna 2015. do sredine travnja 2016. na području Hrvatske, Crne Gore i Srbije udruženo neovlašteno uzgajala i prodavala marihuanu. Zaplijenjeno je 78.000 grama marihuane i 462 grama amfetamina.

Virovitica – 24. svibnja 2016. godine policijski službenici PU virovitičko-podravske završili su kriminalističko istraživanje nad 11 hrvatskih državljana. Pretragom kuća i stanova na području Virovitice pronađeno je 3.095 stabljika indijske konoplje, 29 grama halucinogenih gljiva, 8 grama amfetamina, 82 ampule testosterona i 867 tableta koje sadrže tvari zabranjene u sportu.

Vinkovci/GP Bajakovo - policijski službenici PU vukovarsko-srijemske 1. srpnja 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad srpskim državljaninom u čijem je vozilu (podvozje) pronađeno 38.114 grama marihuane.

Krapina/GP Macelj – policijski službenici PU krapinsko-zagorske 3. rujna 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad srpskim državljaninom u čijem je vozilu pronađeno 141.275 grama marihuane.

Samobor/Zagreb – policijski službenici PU zagrebačke 14. rujna 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad trojicom hrvatskih državljana u čijim su stanovima, garažama i osobnim vozilima pronašli 47.073 grama marihuane.

Gruda/GP Karasovići - policijski službenici PU dubrovačko-neretvanske 26./27. listopada 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad dvoje albanskih državljana. U vozilu u kojem su putovali pronađeno je 8.800 grama kokaina.

Vinkovci/GP Bajakovo – policijski službenici PU vukovarsko-srijemske:

- 1. srpnja 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad srpskim državljaninom u čijem je vozilu (podvozje) pronađeno 38.114 grama marihuane.
- 29./30. listopada 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad četvoricom bugarskih državljana. U vozilu u kojem su putovali pronađeno je 90 paketa s 47.700 grama heroina;
- 15. studenoga 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad bugarskim državljaninom u čijem je vozilu pronađeno 60 paketa sa 32.590 grama heroina.
- 18.12. 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad dvojicom makedonskih državljana. U vozilu u kojem su putovali pronađeno je 3.199 grama heroina.

Nova Gradiška/GP Stara Gradiška – policijski službenici PU brodsko-posavske 20. studenoga 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad bosanskohercegovačkim državljaninom. U pretrazi kamiona i prikolice, kojim je upravljao, među teretom pronađeno je deset paketa u kojima je bilo 105.300 grama marihuane (.).

Metković/GP Klek – policijski službenici PU dubrovačko-neretvanske 26. studenog 2016. godine završili su kriminalističko istraživanje nad albanskim državljaninom. U pretrazi njegova vozila i teretne prikolice u podvožju prikolice pronađeno 28 paketa u kojima je bila marihuana (59.500 grama).

Opći kriminalitet

KD „Zlouporaba položaja i ovlasti“ - radna skupina Ravnateljstva policije, dana 22. 4. 2016. godine, dovršila je kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom protiv kojeg je podneseno posebno izvješće USKOK-u zbog postojanja osnovane sumnje da je od 22.2.2015. do 3.4.2016., u Zagrebu, Heinzelova 98, iskoristivši svoj položaj voditelja Službe organiziranog kriminaliteta, Sektora kriminalističke policije, PU zagrebačke, iz sigurnosnog ormara smještenog u njegovom uredu u kojem su bili pohranjeni privremeno oduzeti predmeti velike vrijednosti, otuđio veću količinu novca i zlata, lažno prikazujuću kako je sigurnosni ormar obila nepoznata osoba, čime je sebi pribavio imovinsku korist od 3.300.000 kuna i na taj način počinio kazneno djelo „Zlouporaba položaja i ovlasti“ opisano u čl. 291.st. 2. KZ-a.

KD „Izazivanje prometne nesreće“ – radna skupina Ravnateljstva policije 15.12.2016. godine dovršila je višegodišnje kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom protiv kojeg je podneseno posebno izvješće Općinskom državnom odvjetništvu u Rijeci zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo „Izazivanje prometne nesreće“, opisano u čl. 272. st.1. i 3. KZ-a. Dana 15.12.2006. oko 20,25 sati, teško kršeći prometna pravila, u suprotnosti s postavljenom prometnom signalizacijom, istodobno ugrožavao sigurnost putnika i vozača vozila koji su se pravilno kretali autocestom A6. Upravlja je osobnim vozilom marke „Renault Clio“, krećući se u suprotnom/zabranjenom smjeru iz smjera Kikovice prema Orehovici južnim prometnim trakom, namijenjenom isključivo za promet vozila u smjeru Kikovice, a kojim je u pravilnom smjeru iz smjera Rijeke prema Kikovici upravljala oštećena hrvatska državljanica. Uočavanjem vozila kojim je upravljao osumnjičeni i izbjegavajući izravan sudar, pokušala je okretanjem upravljača skrenuti udesno, što je zanijelo njezino vozilo marke Toyota Yari“, od čega se nekoliko puta vozilo višestruko prevrtalo. Od ozljeda zadobivenih tijekom prevrtanja vozačica je preminula na mjestu prometne nesreće, a

nejzina sestra, suputnica, u prevrtanju je ispala sa stražnjeg desnog sjedišta na kolnik, teško se pritom ozlijedivši. Od zadobivenih ozljeda preminula je 16. prosinca 2006. godine.

KD „Ubojstvo“ i „Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari – policijski službenici PU karlovačke u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta 13.8.2016. dovršili su kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom protiv kojega je podneseno posebno izvješće Županijskom državnom odvjetništvu u Karlovcu zbog postojanja osnovane sumnje da je 12.8.2016. oko 19,40 u Mrzlom Polju, općina Duga Resa, počinio kazneno djelo „Ubojstvo“ opisano u čl.110. KZ-a na štetu hrvatskog državljanina, policijskog službenika PP Duga Resa, koji je u trenutku događaja bio izvan službe, ispalivši u oštećenog više hitaca iz vatrenog oružja. Jedno ispaljeno zрно pogodilo je oštećenoga u glavu. Od zadobivenih ozljeda preminuo je na mjestu događaja.

KD „Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti“ - policijski službenici PU sisačko-moslavačke u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta 16.9.2016. godine dovršili su kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom protiv kojega je podneseno posebno izvješće Županijskom državnom odvjetništvu u Sisku radi postojanja osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo „Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti“, opisano u čl. 222.st.2. u svezi čl. 215.st.1. KZ-a na štetu svoga brata. U neutvrđeno vrijeme prije događaja u električnu brusilicu, koju je držao u svojoj vikendici na području Petrinje, umetnuo je plastični eksploziv na koji je spojio detonatorsku kapislu, povezavši je s električnim vodičem. Kad je brat osumnjičenoga uzeo brusilicu iz vikendice bez njegova znanja i uključio je u struju u garaži, došlo je do eksplozije u kojoj je smrtno stradao.

KD „Teško ubojstvo“ - policijski službenici PU međimurske u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta 22.1.2016. dovršili su kriminalističko istraživanje nad dvojicom hrvatskih državljanina protiv kojih je podneseno posebno izvješće Županijskom državnom odvjetništvu u Varaždinu zbog postojanja osnovane sumnje da su dana 17./18.1.2016. od 15,30 do 10 sati u obiteljskoj kući u mjestu Donja Dubrava, Zagrebačka ulica br. 21, na štetu hrvatskog državljanina počinili kazneno djelo „Teško ubojstvo“ opisano u čl.111. st.1. t.4. KZ-a.

KD „Teško ubojstvo“ - policijski službenici PU zagrebačke u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta 17.11.2016. godine dovršili su kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom protiv kojeg je podneseno posebno izvješće Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu zbog postojanja osnovane sumnje da je 10.11.2016. oko 17,30 sati u Zagrebu, Vladimira Nazora br.43B, počinio kazneno djelo „Teško ubojstvo“ opisano u čl.111.st.1.t.4. KZ-a na štetu hrvatskog državljanina pucanjem iz vatrenog oružja. Došavši do stana oštećenog u hodniku je ispalio nekoliko hitaca, pogodivši ga u trup, nakon čega je od zadobivenih ozljeda preminuo.

KD „Teško ubojstvo“ - policijski službenici PU osječko-baranjske u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta 8.11.2016. dovršili su kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom protiv kojega je podneseno posebno izvješće Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku radi postojanja osnovane sumnje da je dana 6./7. studenog 2016. između 18 i 7 sati u mjestu Koška, Braće Radića bb, u neposrednoj blizini željezničkog kolodvora, na štetu maloljetne hrvatske državljanke, počinio kazneno djelo „Teško ubojstvo“ opisano u čl. 111. st.1. t.2. i 4. KZ-a, na način da joj je nepoznatim oštrim predmetom zadao više ubodno-reznih rana po tijelu uslijed kojih je djevojka preminula.

KD „Teške krađe“ – policijski službenici PU zagrebačke proveli su kriminalističko istraživanje nad jednom policijskim službenikom zbog sumnje da je tijekom obavljanja službe – osiguranja štićenog objekta, ukrao više različitog alata iz nezaključane garaže koja se nalazi u neposrednoj blizini objekta koji je osumnjičenik osiguravao. Materijalna šteta je milijun kuna.

KD „Teške krađe“ – policijski službenici PU zagrebačke proveli su kriminalističko istraživanje nad četiri osumnjičene muške osobe od koje su dvije bile maloljetne zbog osnove sumnje da su provaljivanjem iz obiteljske kuće ukrali četiri skupocjena ručna sata te više komada zlatnog nakita. Materijalna šteta je 400 tisuća kuna.

KD „Teške krađe“ – policijski službenici PU zagrebačke proveli su kriminalističko istraživanje nad dvojicom osumnjičenih osoba zbog sumnje na izvršenje teške krađe na osobito opasan i drzak način, lažno se predstavivši kao policijski službenici koji istražuju

provalu u kuću, uvjerivši oštećenu da ih pusti u kuću iz koje su otuđili 30 tisuća eura (225 tisuća kuna).

KD „Teške krađe“ – policijski službenici PU zadarske proveli su kriminalističko istraživanje nad tri osumnjičena državljanina Republike Poljske zbog sumnje da su na benzinskoj postaji iskoristili zauzetost zaposlenika i istim ili sličnim ključem ukrali novce iz sefa. Materijalna šteta je 112.390 kuna.

KD „Teške krađe“ – policijski službenici PU zagrebačke proveli su kriminalističko istraživanje nad dvojicom osumnjičenih osoba zbog sumnje da su na području grada Zagreba izvršili više teških krađa provaljivanjem u obiteljske kuće i stanove, otuđivši iz njih veću količinu domaćeg i stranog novca, zlatnog nakita, satova, tehničkih uređaja, optičkih nišana za puške i dr. Materijalna šteta je 167 tisuća kuna.

KD „Teške krađe“ – policijski službenici PU sisačko-moslavačke proveli su kriminalističko istraživanje nad jedanaest osumnjičenih osoba, ustvrdivši kako su iz kruga poduzeća „Brodocentar“ d.o.o. Sisak s privezanih brodova otuđili mesingane ventile i elisu te čeličnu užad. Materijalna šteta je 171.680 kuna.

KD „Razbojništvo“ - nad zaposlenikom Hrvatske pošte 8.2.2016. u jutarnjim satima u Zagrebu, A. B. Šimića br. 7, počinjeno je kazneno djelo razbojništva iz čl. 230 st. 1. KZ-a. Prema saznanjima nepoznati počinitelj grubo je nasrnuo na poštara i pritom ga lakše ozlijedio, otuđivši oko 55.926 kuna. Kako su policijski službenici PU zagrebačke provodili kriminalističko istraživanje nekih ranije izvršenih kaznenih djela razbojništva nad zaposlenicima Hrvatske pošte, provedbom prikrivene policijske radnje praćenja uočili su moguće počinitelje kako bježe nakon krađe. Uhićena su dvojica hrvatskih državljana kod kojih je pronađen ukradeni novčanik s cjelovitim iznosom ukradena novca. Priveden je još jedan dvojac hrvatskih državljana. Protiv navedenih osoba podneseno posebno izvješće ŽDO-u u Zagrebu zbog osnova sumnje da su na zagrebačkom području od kolovoza 2015. do veljače 2016. izvršili šest razbojništva nad poštarima. Ukupna šteta je 220.498 kuna.

KD „Razbojništvo“ – policijski službenici PU zagrebačke proveli su kriminalističko istraživanje nad jednim osumnjičenim hrvatskim državljaninom zbog osnove sumnje da je na zagrebačkom području od 2013. do 2015. godine, prijeteći pištoljem počinio više

kaznenih djela razbojništava u banke (9), poštanske urede (9) i benzinske postaje (2), otudivši veću količinu novca. Materijalna šteta je oko 1.470.000 kuna.

KD „Razbojništvo“ – dana 21.9.2016. oko 19,45 sati u Velikoj Gorici u Zagrebačkoj ulici u zlatarnicu „Prahir“, vlasništvo poduzeća „Prahir“ d.o.o. ušla su dva mladića. Jedan od njih je, nakon što mu je zaposlenica otključala vrata zlatarnice, zaprijetio pištoljem, prisilivši je da otvori sef iz kojeg su pokupili zlatninu koju ubacuju u torbe. I dalje prijeteći, izašli su van i skuterom se odvezli do obližnje srednje škole. Ostavljaju skuter i pješice nastavljaju sve dok ih nisu presreli policijski službenici. Jedan je mladić uhićen, dok je drugi pobjegao. Uhićeni hrvatski državljanin kod sebe je imao ukradenu zlatninu u vrijednosti od 900.000 kuna.

KD „Razbojništvo“ - policijski službenici PU zagrebačke 13.11.2016. dovršili su kriminalističko istraživanje nad trojicom osumnjičenih hrvatskih državljana protiv kojih je podneseno posebno izvješće ŽDO-u u Zagrebu zbog osnova sumnje da su počinili razbojništvo u trgovini Konzum dana 12.11.2016. Materijalna šteta je oko 11 tisuća kuna.

KD „Razbojništvo“ - policijski službenici PU zagrebačke 25.10.2016. dovršili su kriminalističko istraživanje nad osumnjičenim hrvatskim državljaninom protiv kojega je (još dvojica nepoznatih počinitelja) podneseno posebno izvješće ŽDO u Zagrebu zbog osnova sumnje da su dana 24.10.2016. u Zagrebu na Trgu V. Bukovca nad djelatnikom tvrtke ADISTA, prijeteći vatrenim oružjem, izvršili kazneno djelo razbojništvo i ukrali kombi vozilo s cigaretama. Materijalna šteta je 460 tisuća kuna.

KD „Razbojništvo“ - policijski službenici PU zagrebačke 29.10.2016. dovršili su kriminalističko istraživanje nad trojicom osumnjičenih hrvatskih državljana i protiv njih je podneseno posebno izvješće ŽDO u Velikoj Gorici zbog osnova sumnje da su od 14.6.2016. do 26.10.2016. na području PU zagrebačke, splitsko-dalmatinske, primorsko-goranske, osječko baranjske, karlovačke, zadarske i istarske počinili 19 kaznenih djela. Materijalna šteta je 195 tisuća kuna.

KD „Razbojništvo“ - dana 1.12.2016. dovršeno je kriminalističko istraživanje nad osumnjičenim hrvatskim državljaninom protiv kojega je podneseno posebno izvješće

ŽDO-u u Puli zbog osnovane sumnje da je dana 21.7.2016. u večernjim satima u Poreču, Vinja 2, na parkiralištu s još jednim nepoznatim počiniteljem počinio kazneno djelo razbojništva. Poprskajući J.N. sprejem s nadražujućom tvari, napao ga je i oteo mu torbu s novcem, te ga pritom teško ozlijedio. Materijalna šteta je 1.500.000 kuna.

KD „Razbojništvo“ - policijski službenici proveli su kriminalističko istraživanje nad dvojicom hrvatskih državljana zbog osnove sumnje da su s još jednim nepoznatim počiniteljem počinili kazneno djelo razbojništva 25.4.2016. na autocesti A1, predstavljajući se kao policijski službenici kojom prilikom su uz uporabu bljeskalica na vozilu zaustavili oštećenog i prijeteći mu pištoljem otuđili 855 tisuća kuna.

KD „Razbojništvo“ i „Teška krađa“ – policijski službenici PU primorsko-goranske proveli su kriminalističko istraživanje nad dvojicom osumnjičenih hrvatskih državljana te se tom prilikom ustvrdilo kako je dvojac od lipnja do kolovoza 2016. počinio više kaznenih djela razbojništava (hoteli i benzinske postaje) i teških krađa provaljivanjem (kiosci) na području Županije primorsko-goranske. Otuđivali su novac, cigarete i druge artikle u vrijednosti od 104 tisuće kuna.

KD „Spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djece“ - tijekom siječnja i veljače 2016. Odjel maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu mladeži i obitelji koordinirao je operativnom akcijom pod kodnim nazivom „Nemezida III“ u čijoj provedbi, koja je započela kriminalističkim istraživanjem PU primorsko-goranske, sudjelovale sve policijske uprave, osim PU dubrovačko-neretvanske. Provedbom akcije ustvrdio se identitet žrtava kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece počinjenih putem suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Dovršenim kriminalističkim istraživanjima nad 36-godišnjim hrvatskim državljaninom utvrđeno je počinjenje 144 kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta na štetu 78 maloljetnih žrtava s područja Republike Hrvatske u dobi od 8 do 15 godina. Operativnom akcijom prikupljena su saznanja koja upućuju na zaključak o postojanju više djece mogućih žrtava kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja iz susjednih država Bosne i Hercegovine, Republike Slovenije i Republike Srbije. Operativna saznanja dostavljena su mjerodavnim policijskim tijelima putem međunarodne policijske suradnje. Osumnjičeniku je određen istražni zatvor.

KD „Spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece“ - od rujna do prosinca 2016. u koordinaciji Odjela maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu mladeži i obitelji i Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske na području 16 policijskih uprava provedena su kriminalistička istraživanja nad hrvatskim državljaninom kojom prilikom je utvrđeno da je na štetu 26 maloljetnih žrtava s područja Republike Hrvatske počinio 49 kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta.

KD „Spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina“ i dr. - tijekom studenoga 2016. policijski službenici PU koprivničko-križevačke dovršili su kriminalističko istraživanje te se tom prilikom ustvrdilo da je 48-godišnji osumnjičenik na štetu svoje pastorke (1993.), dok je još bila dijete, počinio kaznena djela „Spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina“ iz čl.158. st.5. Kaznenog zakona u svezi kaznenog djela „Teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta“ iz čl.166. st.2. Kaznenog zakona, „Spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina“ iz čl.159. st.1. Kaznenog zakona, „Upoznavanje djece s pornografijom“ iz čl.165. st.1. Kaznenog zakona. Osumnjičenik je od veljače 2011. do studenog 2016. godine na štetu pastorke počinio 55 kaznenih djela „Spolni odnošaj bez pristanka“ iz čl.152. Kaznenog zakona.

Terorizam i ekstremno nasilje

KD „Izazivanje nereda“ - izazivanje nereda na nogometnoj utakmici Europskog nogometnog prvenstva u Francuskoj. Tijekom utakmice 2. kola skupine D Europskog nogometnog prvenstva između nacionalne momčadi Češke Republike i Republike Hrvatske na stadionu „Geoffroy Guichard“ u Saint-Étienneu, hrvatski navijači su izazivali nered. Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je da je 15 osoba ostvarilo obilježja navedenog kaznenog djela pa su protiv njih podnesene kaznene prijave mjerodavnim državnim odvjetništvima.

KD „Rukovanje opće opasnim tvarima“ – u pokušaju da preko državne granice prenese radiološki materijal zatečena je poljska državljanica protiv koje je mjerodavnom Državnom odvjetništvu podnesena kaznena prijava za navedeno kazneno djelo.

Ratni zločin

„Bukovac Perušički i Široka Kula“ - nakon višegodišnjeg kriminalističkog istraživanja podnesena je kaznena prijava protiv osam pripadnika srpskih paravojskih postrojbi koji se sumnjiče za devet kaznenih djela „Ratnog zločin protiv civilnog stanovništva“ iz čl. 120. OKZ RH i čl. 120 u svezi čl. 28. OKZ RH počinjenih tijekom listopada 1991. godine na štetu stanovnika mjesta Bukovac Perušički i Široke Kule kada su ubijene 22 civilne osobe.

**IZVJEŠĆE MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJENIM POLICIJSKIM POSLOVIMA U 2016. GODINI**

Prilog 2:

**STATISTIČKI PREGLED TEMELJNIH SIGURNOSNIH POKAZATELJA
I REZULTATA RADA POLICIJE 2007. - 2016. GODINE**

Zagreb, travanj 2017.

SADRŽAJ

1. POJAVE I DOGAĐAJI KOJI UTJEČU NA MIR, SIGURNOST I RED.....	1
2. KRIMINALITET.....	2
3. JAVNI RED.....	9
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA	11
5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI	15
6. ZAHTJEVI ZA DODJELU AZILA I TRAŽITELJI AZILA.....	16
7. POŽARI I EKSPLOZIJE GDJE JE POLICIJA OBAVILA OČEVID.....	17
8. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA	18
9. UPORABA SREDSTAVA PRISILE	19
10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE	19

1. POJAVE I DOGAĐAJI KOJI UTJEČU NA MIR, SIGURNOST I RED

Vrste pojava i događaja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	PROSJEK
Kaznena djela - po službenoj dužnosti	75.857	74.571	73.497	73.328	75.620	72.171	62.708	56.851	59.233	55.824	67.966
Kaznena djela - po privatnoj tužbi i izostanku prijedloga	36.682	36.388	34.867	34.667	37.760	37.897	42.085	40.391	35.814	29.796	36.635
Prekršaji protiv javnog reda i mira	35.475	28.809	28.075	25.302	25.516	24.750	23.491	23.130	23.615	21.270	25.943
Ostali prekršaji (osim ZSPC)	77.790	65.597	65.459	63.436	66.601	66.418	66.437	64.675	55.545	69.955	66.191
Prometne nesreće	61.020	53.496	50.388	44.394	42.443	37.026	34.021	31.432	32.531	32.735	41.949
Prekršaji u prometu	925.778	855.228	781.851	736.273	769.721	723.584	732.475	798.596	827.628	826.576	797.771
Nezakoniti prelasci	4.352	2.366	1.868	2.435	3.824	6.839	4.734	3.914	3.759	4.496	3.859
Požari i eksplozije	8.970	8.023	7.561	5.058	10.023	10.878	5.339	3.754	6.649	6.072	7.233
Nesretni slučajevi*	3.528	3.500	3.327	3.191	3.341	3.244	3.856	5.207	5.611	5.789	4.059
Samoubojstva i pokušaji	1.336	1.465	1.414	1.313	1.309	1.342	1.326	1.517	1.522	1.406	1.395

*U 2014. godini promijenjena metodologija.

Posljedice ugrožavanja sigurnosti

Vrsta pojava i događaja	Smrtno stradali										Ukupno
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
Kriminalitet*	469	143	268	140	262	126	388	89	282	164	2.331
Promet	619	664	548	426	415	390	368	308	348	307	4.393
Požari i eksplozije	53	39	30	26	51	38	25	23	28	27	340
Nesretni slučajevi	222	243	198	226	213	204	196	380	438	389	2.709
Samoubojstva	732	766	749	698	656	714	646	683	717	663	7.024
UKUPNO	2.095	1.855	1.793	1.516	1.597	1.472	1.623	1.483	1.813	1.550	16.797

*U ukupnom broju smrtno stradalih u kriminalitetu uključene su i naknadno otkrivene žrtve ratnih zločina.

Vrsta pojava i događaja	Teško ozlijeđeni										Ukupno
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
Kriminalitet	1.285	1.188	1.292	1.021	1.002	953	994	889	989	819	10.432
Promet	4.544	4.029	3.905	3.182	3.409	3.034	2.831	2.675	2.795	2.747	33.151
Požari i eksplozije	37	35	33	30	34	44	29	27	21	21	311
Nesretni slučajevi	665	682	581	555	566	456	526	797	917	868	6.613
Samoubojstva	106	118	104	111	96	100	87	135	97	132	1.086
UKUPNO	6.637	6.052	5.915	4.899	5.107	4.587	4.467	4.523	4.819	4.587	51.593

Vrsta pojava i događaja	Lakše ozlijeđeni										Ukupno
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
Kriminalitet	2.207	2.239	2.159	1.878	1.675	1.461	1.733	1.658	1.507	1.368	17.885
Promet	20.548	18.366	18.018	15.151	14.656	12.902	12.443	11.547	12.183	11.849	147.663
Požari i eksplozije	59	80	78	69	80	104	67	79	103	96	815
Nesretni slučajevi	757	685	549	584	623	531	702	1.257	1.534	1.580	8.802
Samoubojstva	188	220	230	209	227	210	201	335	363	312	2.495
UKUPNO	23.759	21.590	21.034	17.891	17.261	15.208	15.146	14.876	15.690	15.205	177.660

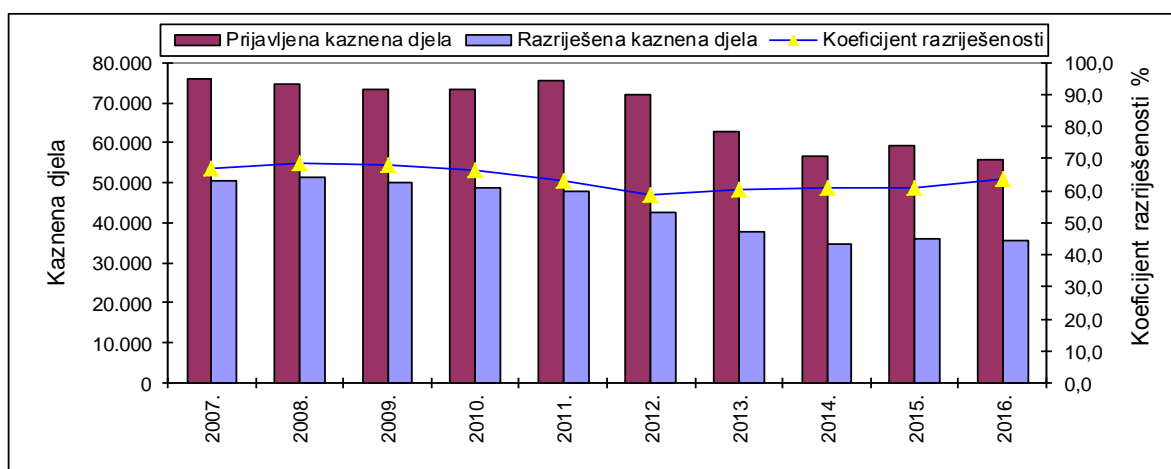
2. KRIMINALITET

Kaznena djela – ukupno

Kaznena djela - ukupno	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.*	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Prijavljena kaznena djela	75.857	74.571	73.497	73.328	75.620	72.171	62.708	56.851	59.233	55.824	67.966
Razriješena kaznena djela	50.710	51.295	49.942	48.905	47.858	42.609	37.694	34.735	36.177	35.428	43.535
Koeficijent razriješenosti	66,8	68,8	68,0	66,7	63,3	59,0	60,1	61,1	61,1	63,5	63,8

*Novi Kazneni zakon

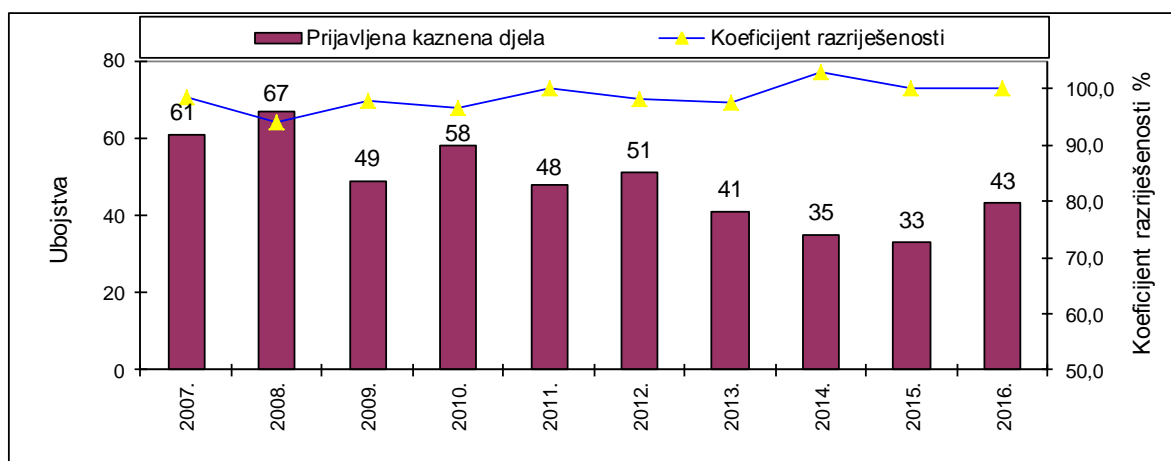
Kriminalitet

Ubojstva

Ubojstva (dovršena)	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Prijavljena	61	67	49	58	48	51	41	35	33	43	486
Razriješena (izvješt. + ranije g.)	60	63	48	56	48	50	40	36	33	43	477
Koeficijent razriješenosti	98,4	94,0	98,0	96,6	100,0	98,0	97,6	102,9	100,0	100,0	98,1
Žrtve ubojstva - muški	31	46	25	30	30	34	20	18	18	23	275
Žrtve ubojstva - žene	30	21	23	29	19	17	21	17	15	20	212

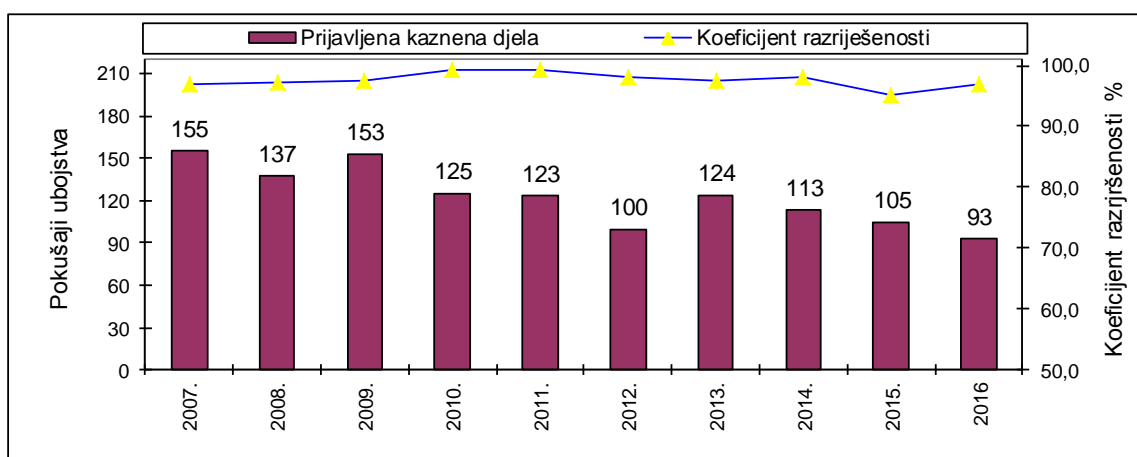
Ubojstva

Pokušaji ubojstva

Pokušaji ubojstva	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Prijavljeno	155	137	153	125	123	100	124	113	105	93	1.228
Razriješeno (izvješt.+ranije g.)	150	133	149	124	122	98	121	111	100	90	1.198
Koeficijent razriješenosti	96,8	97,1	97,4	99,2	99,2	98	97,6	98,2	95,2	96,8	97,6

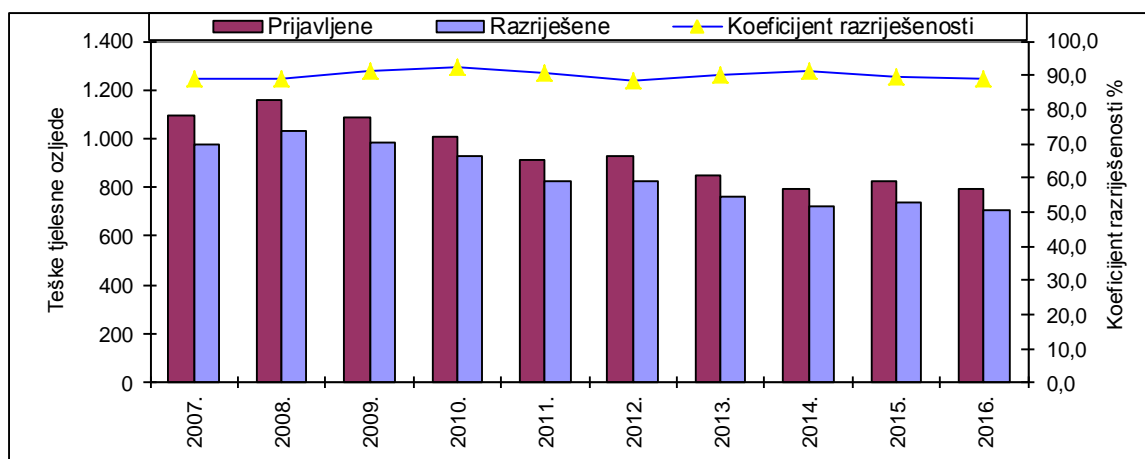
Pokušaji ubojstva

Teške tjelesne ozljede

Teške tjelesne ozljede	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjeak
Prijavljene	1.093	1.158	1.084	1.007	912	930	846	791	822	791	943
Razriješene	974	1.033	986	928	827	824	764	721	738	703	850
Koeficijent razriješenosti	89,1	89,2	91,0	92,2	90,7	88,6	90,3	91,2	89,8	88,9	90,1

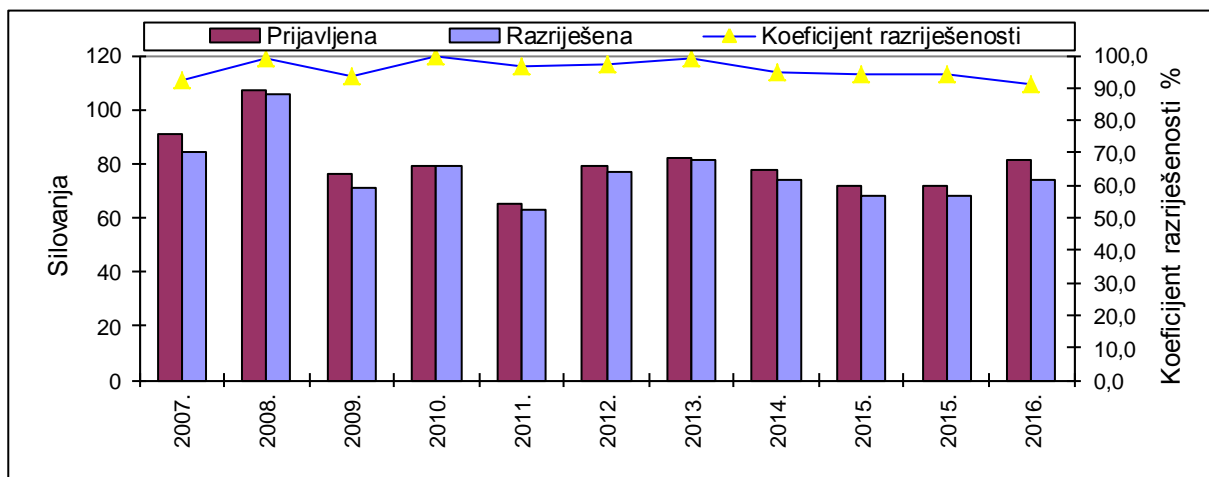
Teške tjelesne ozljede

Silovanja

Silovanja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Prijavljena	91	107	76	79	65	79	82	78	72	81	810
Razriješana	84	106	71	79	63	77	81	74	68	74	777
Koeficijent razriješenosti	92,3	99,1	93,4	100,0	96,9	97,5	98,8	94,9	94,4	91,4	95,9

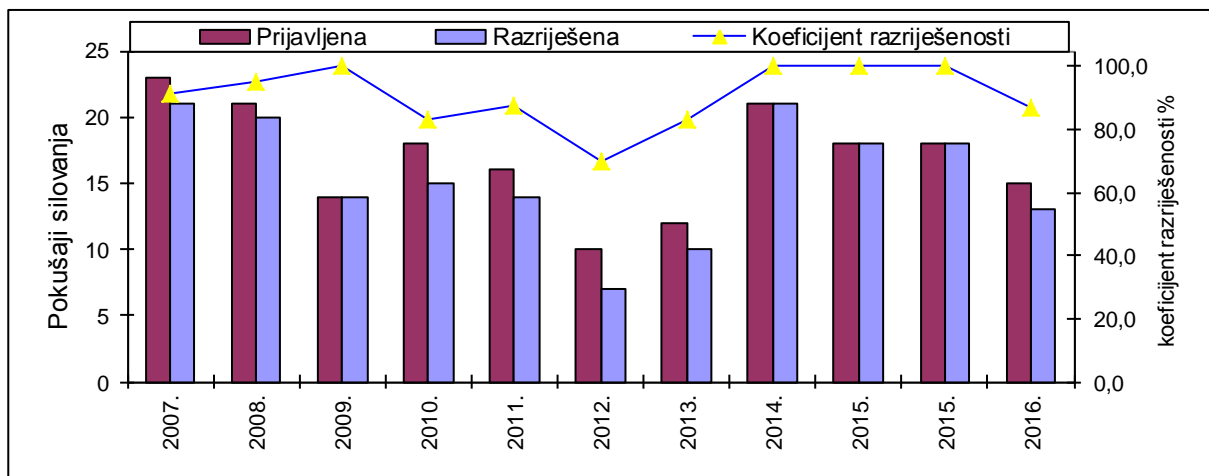
Kaznena djela silovanja

Silovanja u pokušaju

Pokušaji silovanja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Prijavljena	23	21	14	18	16	10	12	21	18	15	168
Razriješana	21	20	14	15	14	7	10	21	18	13	153
Koeficijent razriješenosti	91,3	95,2	100,0	83,3	87,5	70,0	83,3	100,0	100,0	86,7	91,1

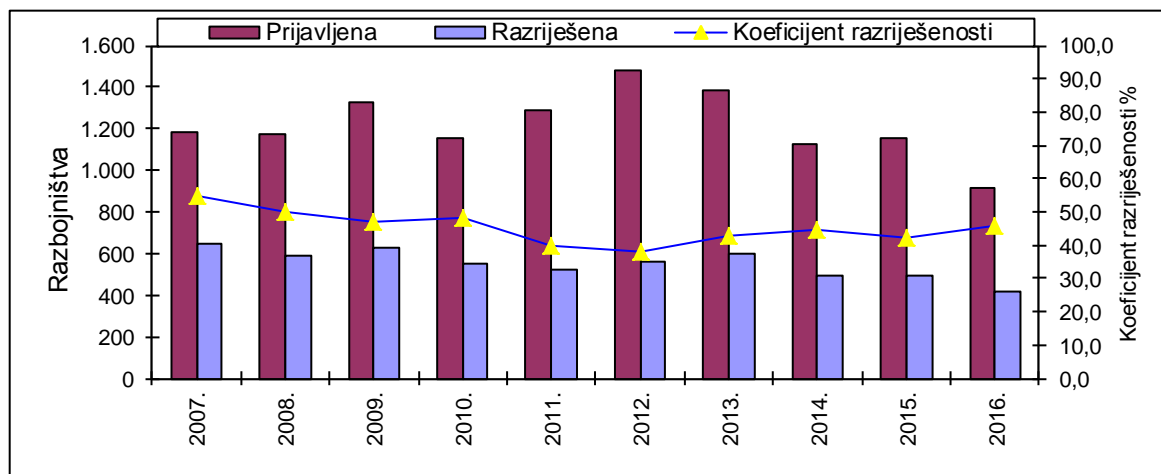
Silovanja u pokušaju

Razbojništva

Razbojništva	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Prijavljena	1.181	1.170	1.328	1.151	1.292	1.484	1.389	1.122	1.158	918	1.219
Razriješena	649	587	624	553	518	561	598	498	491	420	550
Koeficijent razriješenosti	55,0	50,2	47,0	48,0	40,1	37,8	43,1	44,4	42,4	45,8	45,1

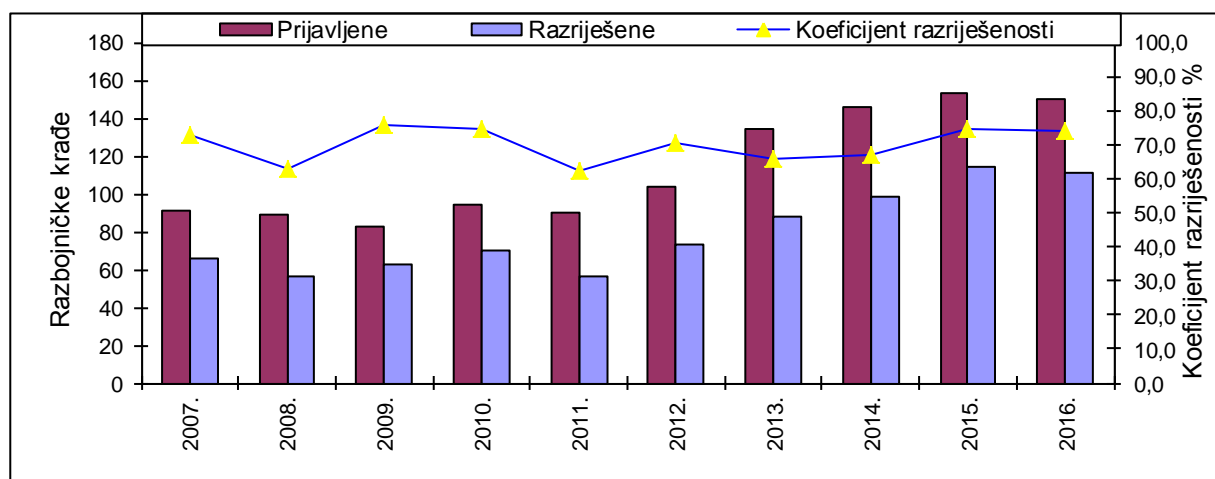
Razbojništva

Razbojničke krađe

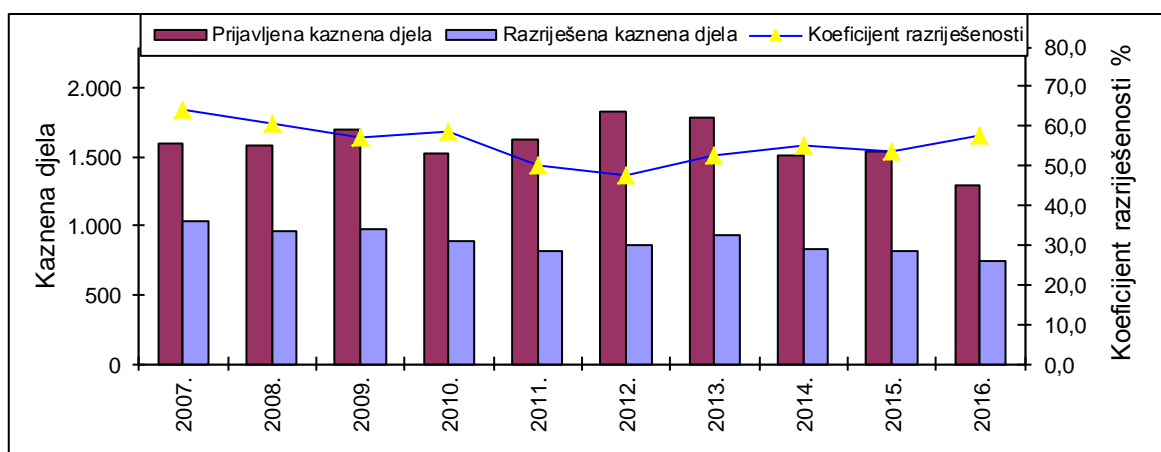
Razbojničke krađe	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Prijavljene	91	89	83	94	90	104	134	146	153	150	113
Razriješene	66	56	63	70	56	73	88	98	114	111	80
Koeficijent razriješenosti	72,5	62,9	75,9	74,5	62,2	70,2	65,7	67,1	74,5	74,0	70,1

Razbojničke krađe

Kaznena djela univerzalnog nasilja (ubojstva, silovanja, razbojništva i razbojničke krađe)

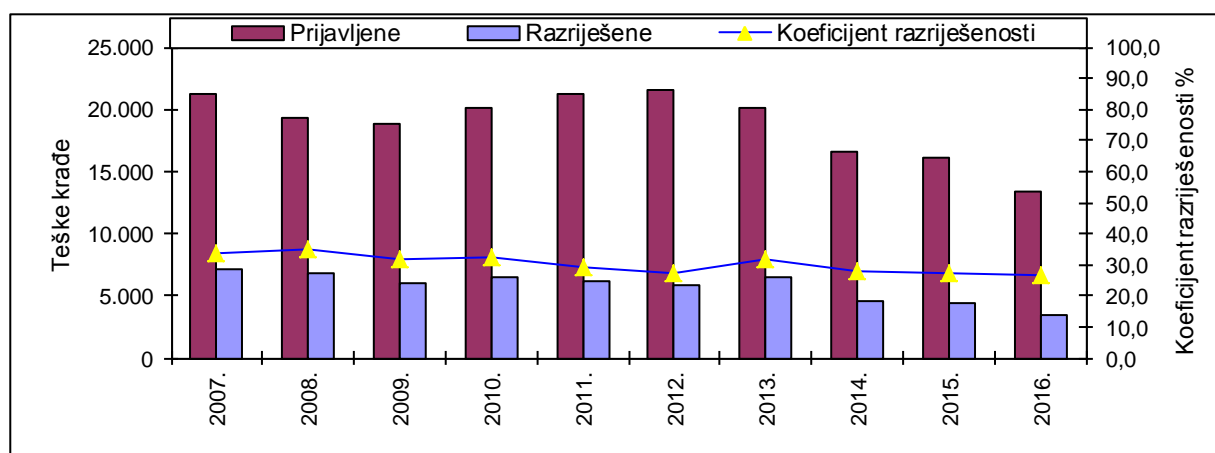
Kaznena djela univerzalnog nasilja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Prijavljena kaznena djela	1.602	1.591	1.703	1.525	1.634	1.828	1.782	1.515	1.539	1.300	1.602
Razriješena kaznena djela	1.030	963	973	896	821	866	938	838	824	751	890
Koeficijent razriješenosti	64,3	60,5	57,1	58,8	50,2	47,4	52,6	55,3	53,5	57,8	55,6

Kaznena djela univerzalnog nasilja
(ubojstva, silovanja, razbojništva i razbojničke krađe)

Teške krađe

Teške krađe	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Prijavljene	21.181	19.303	18.777	20.128	21.282	21.527	20.134	16.645	16.067	13.327	18.837
Razriješene	7.145	6.800	5.950	6.527	6.211	5.863	6.412	4.596	4.388	3.512	5.740
Koeficijent razriješenosti	33,7	35,2	31,7	32,4	29,2	27,2	31,8	27,6	27,3	26,4	30,5

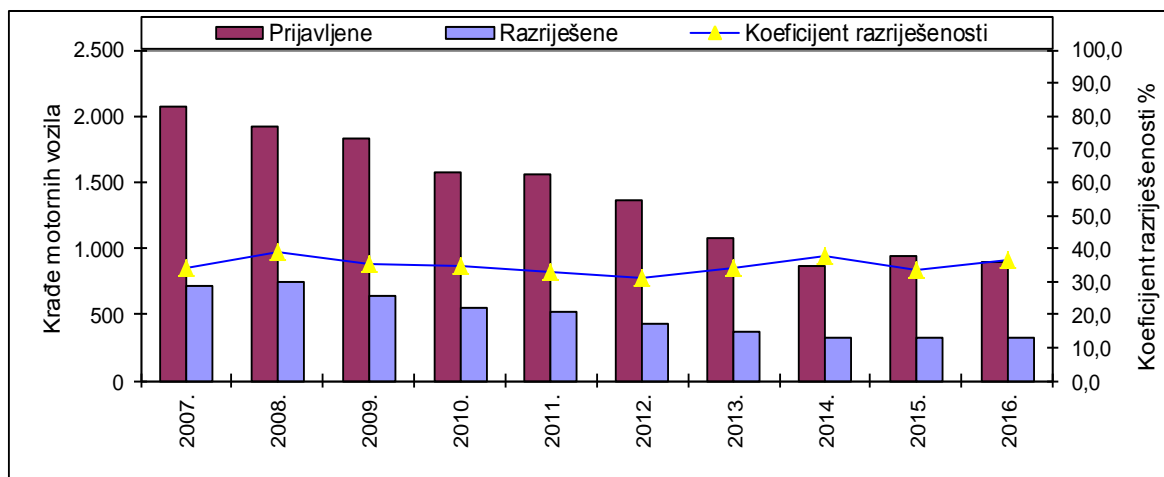
Teške krađe

Krađe motornih vozila

Krađe motornih vozila	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Prijavljene	2.069	1.927	1.828	1.568	1.560	1.361	1.077	861	944	890	1.409
Razriješene	710	748	646	546	515	425	366	324	317	324	492
Koeficijent razriješenosti	34,3	38,8	35,3	34,8	33,0	31,2	34,0	37,6	33,6	36,4	34,9

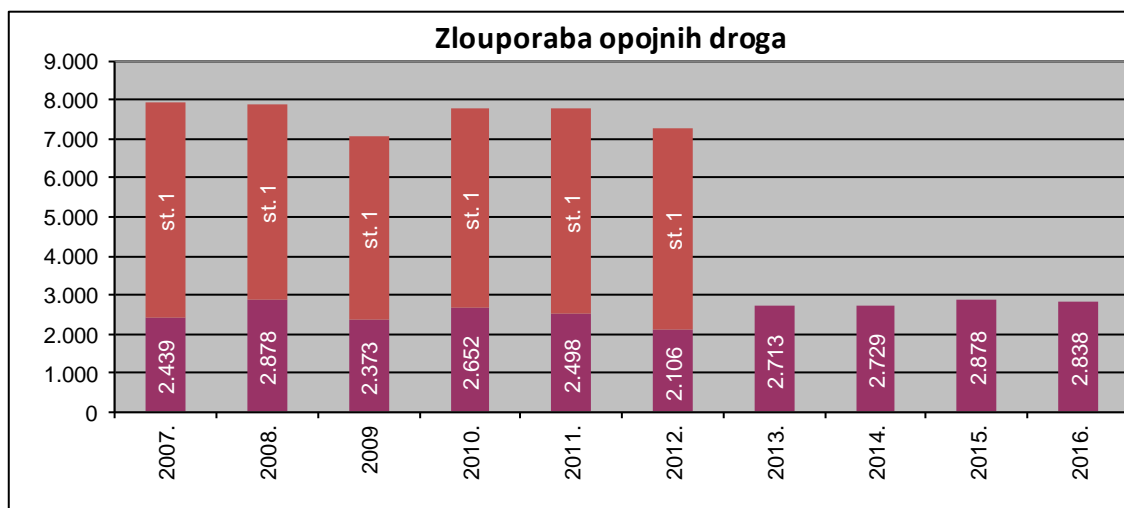
Krađe motornih vozila

Kaznena djela zlouporabe droga

Zlouporaba opojnih droga	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.*	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Ukupno	7.952	7.882	7.063	7.784	7.767	7.295	2.713	2.729	2.878	2.838	5.690
Posjedovanje droge st.1	5.513	5.004	4.690	5.132	5.269	5.189	5.133
% udio st. 1	69,3	63,5	66,4	65,9	67,8	71,1					67,9

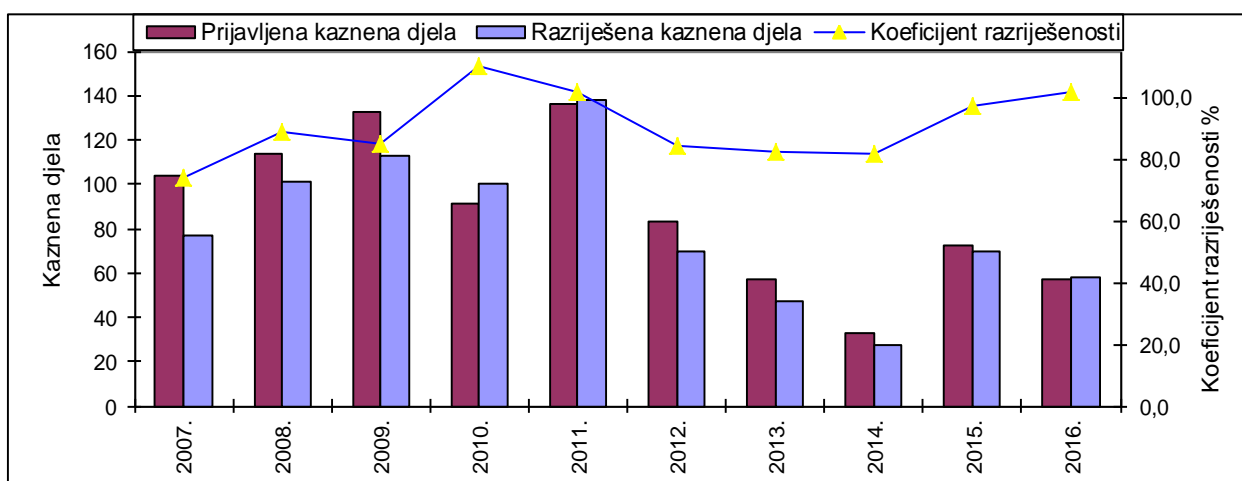
*Izmjenom Kaznenog zakona u 2013. godini st. 1 iz čl. 173. - Zlouporaba opojnih droga prešao je u prekršajnu problematiku.

Kaznena djela ratnih zločina, terorizma i ekstremnog nasilja

Kaznena djela ratnih zločina, terorizma i ekstremnog nasilja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Prijavljena kaznena djela	104	114	133	91	136	83	57	33	72	57	88
Razriješena kaznena djela	77	101	113	100	138	70	47	27	70	58	80
Koeficijent razriješenosti	74,0	88,6	85,0	109,9	101,5	84,3	82,5	81,8	97,2	101,8	91,0

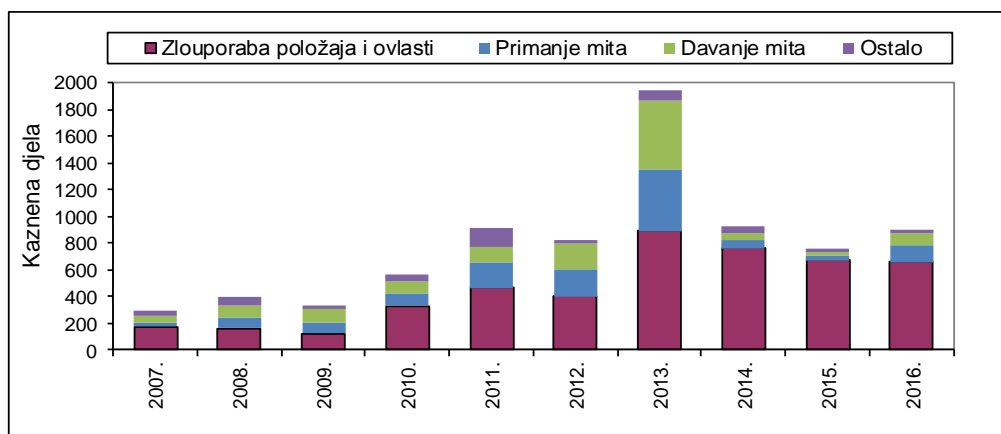
Kaznena djela ratnih zločina, terorizma i ekstremnog nasilja

Korupcijska kaznena djela

Korupcijska kaznena djela	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Ukupno	296	398	339	570	911	825	1.940	920	759	905	786
Zloupotreba položaja i ovlasti	175	161	126	327	468	402	890	758	674	656	464
Primanje mita	27	77	83	90	182	196	455	61	28	124	132
Davanje mita	53	94	93	101	119	203	522	55	34	98	137
Ostalo	41	66	37	52	142	24	73	46	23	27	53

Korupcijska kaznena djela

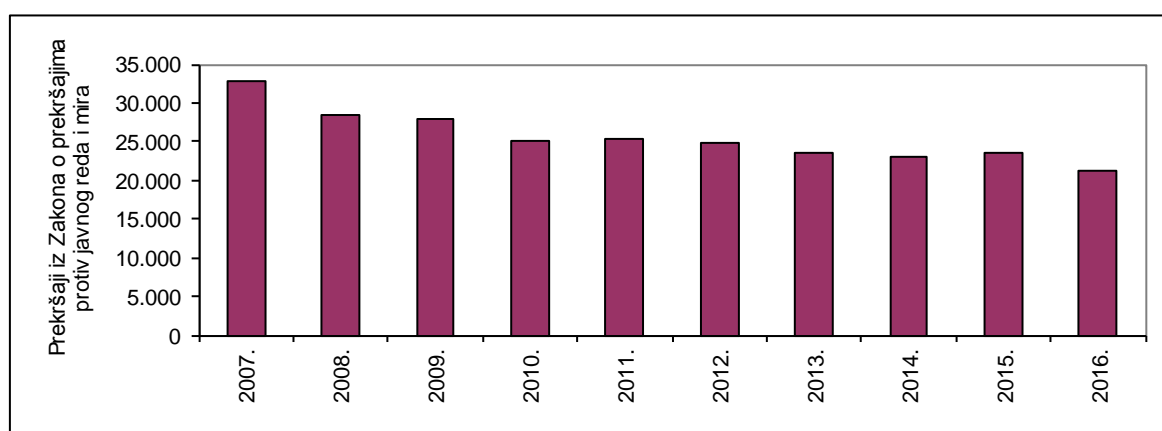

3. JAVNI RED

Prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira

Vrsta prekršaja - JRM	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Ukupno - Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira	32.835	28.462	27.902	25.209	25.285	24.750	23.491	23.130	23.615	21.270	25.595
Drsko ponašanje	4.759	4.686	4.592	3.673	3.452	3.032	2.760	2.683	2.699	2.431	3.477
Odavanje skitnji i prosjačenju	855	528	645	922	959	848	1.227	1.282	1.229	1.095	959
Odavanje prostituciji	159	170	199	180	190	289	263	170	72	32	172
Tučnjava	7.256	6.708	6.407	5.647	5.561	5.524	4.715	4.407	3.845	3.570	5.364
Neovlašteno pucanje	198	183	159	89	76	96	74	58	46	41	102
Držanje životinja bez nadzora	1.187	1.035	1.136	1.144	1.138	1.277	1.326	1.372	1.454	1.509	1.258

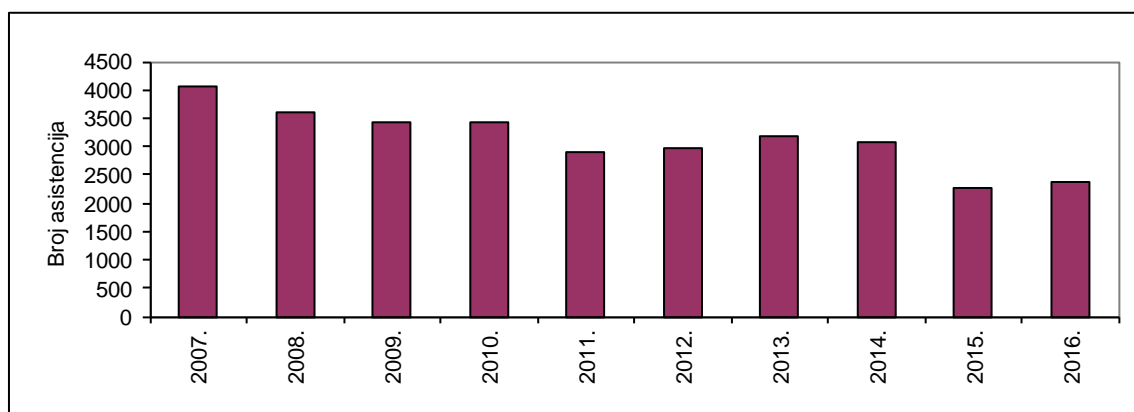
Prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira

Asistencije

Asistencije	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek	
Izvršeno	4.047	3.591	3.425	3.442	2.895	2.960	3.190	3.059	2.261	2.361	3.123	
Broj slučaja pružanja otpora	64	53	51	51	56	71	83	103	108	119	76	
Sredstva prisile	ukupno	94	79	78	82	78	107	128	153	161	167	113
	opravdana	94	77	78	82	75	102	122	153	158	155	110
	neopravdana		1	1		3	5			3	2	2

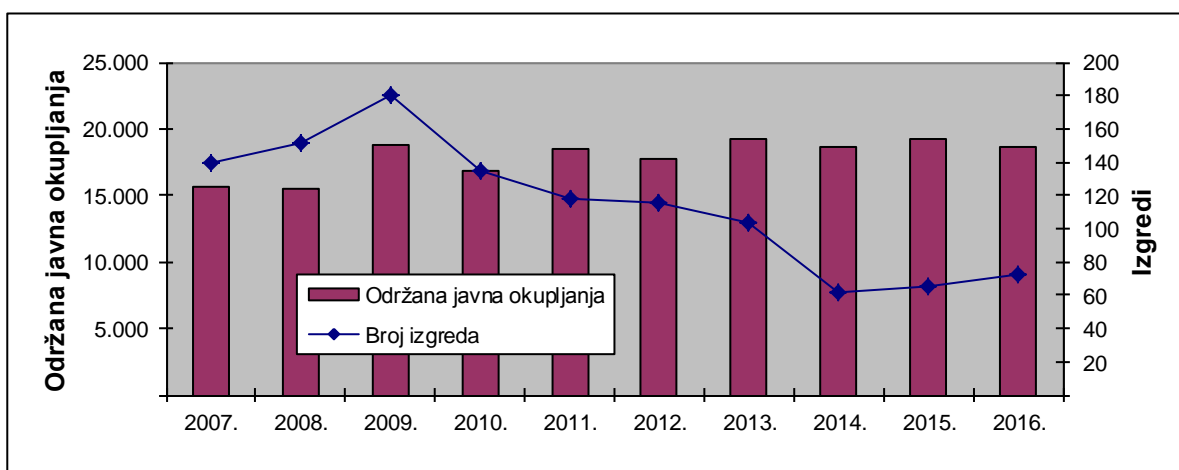
Asistencije

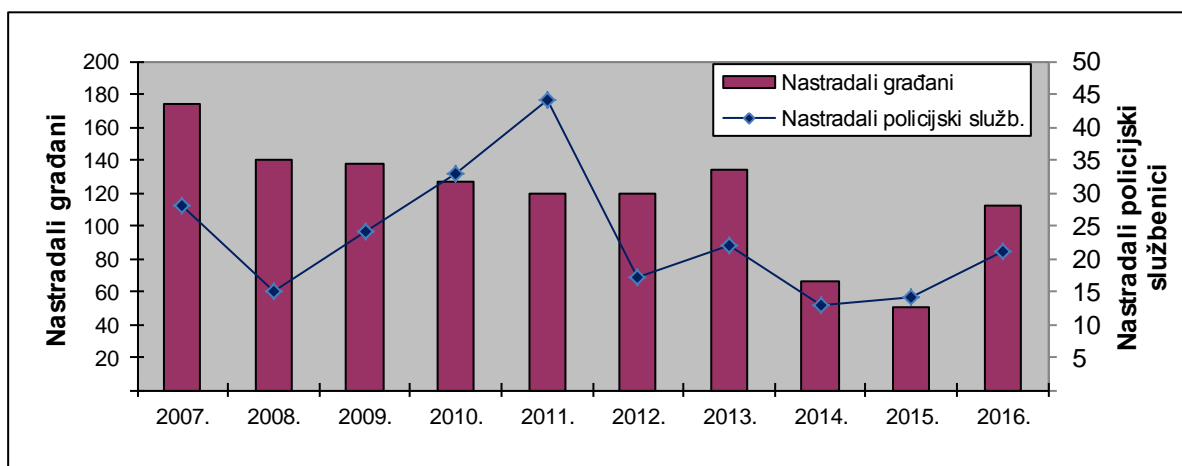
Javna okupljanja

Javna okupljanja	Javna okupljanja											
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjeak	
Održana	15.709	15.458	18.772	16.783	18.515	17.685	19.275	18.595	19.295	18.581	17.867	
Zabranjena	9	3	10	4	12	9	1	1	2	2	5	
Broj izgreda	139	151	180	135	118	116	104	62	65	72	114	
Sredstva prisile	67	61	76	62	62	63	68	53	47	46	61	
Broj građana	lakše ozlijeđenih	158	130	124	115	110	111	125	61	45	46	103
	teže ozlijeđenih	15	10	13	12	9	8	9	5	5	5	9
	smrt	1					1					
Ozlijeđeni polic. sl.	lakše ozlijeđenih	26	15	23	32	43	16	21	13	12	3	20
	teže ozlijeđenih	2		1	1	1	1	1		2		1
	smrt											

Javna okupljanja i izgredi

Nastradale osobe na javnim okupljanjima

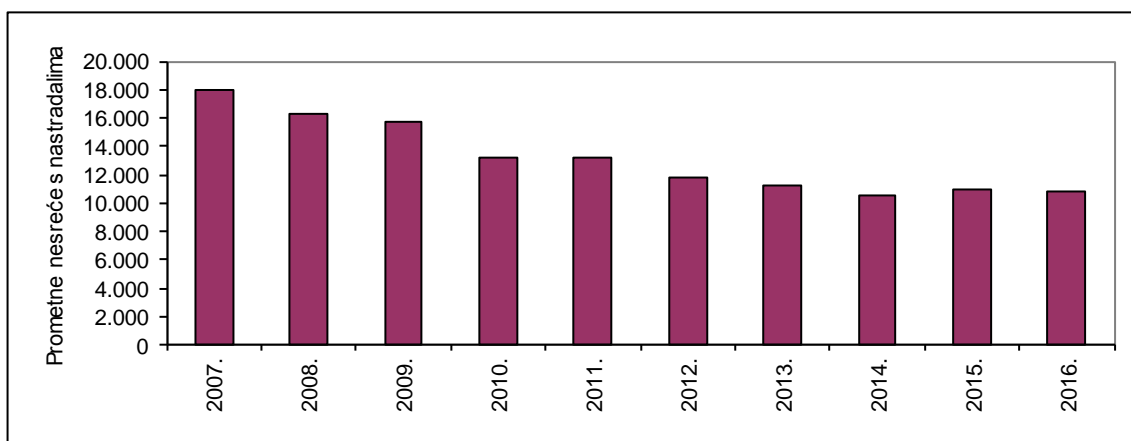

4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA

Prometne nesreće

Prometne nesreće	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Ukupno	61.020	53.496	50.388	44.394	42.443	37.065	34.021	31.432	32.571	32.757	41.959
s nastradalim osobama	18.029	16.283	15.730	13.272	13.228	11.773	11.225	10.607	11.030	10.779	13.196
s poginulim osobama	548	585	493	402	385	355	328	308	317	279	400
s ozlijeđenim osobama	17.481	15.698	15.237	12.870	12.843	11.418	10.897	10.323	10.721	10.500	12.799

Prometne nesreće s nastradalim osobama

Prometne nesreće s poginulim osobama

Nastradali sudionici u prometnim nesrećama

Nastradale osobe	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Ukupno	25.711	23.059	22.471	18.759	18.483	16.403	15.642	14.530	15.372	14.903	18.533
Poginule	619	664	548	426	418	393	368	308	348	307	440
Teško ozlijeđene	4544	4.029	3.905	3.182	3.409	3.049	2.831	2.675	2.822	2.747	3.319
Lakše ozlijeđene	20548	18.366	18.018	15.151	14.656	12.961	12.443	11.547	12.202	11.849	14.774

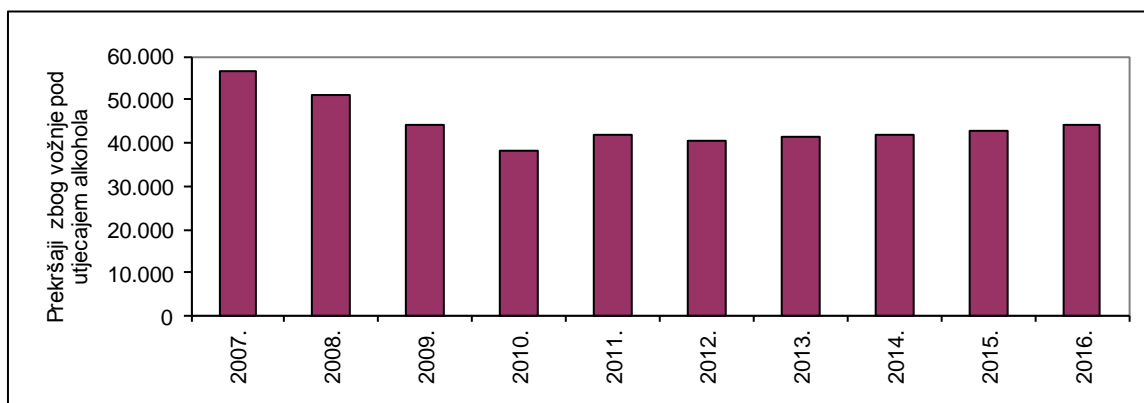
Prekršaji utvrđeni nadzorom prometa

Prekršaji u prometu	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Ukupno	932.853	860.663	789.323	736.273	769.721	731.239	732.475	798.596	827.628	826.576	800.535
Nepropisna brzina	223.643	229.734	210.146	206.060	224.883	218.478	218.552	264.237	279.813	323.564	239.911
Alkoholiziranost vozača	56.709	51.241	44.296	38.363	41.750	40.728	41.477	41.822	43.000	44.099	44.349

Prekršaji zbog nepropisne brzine

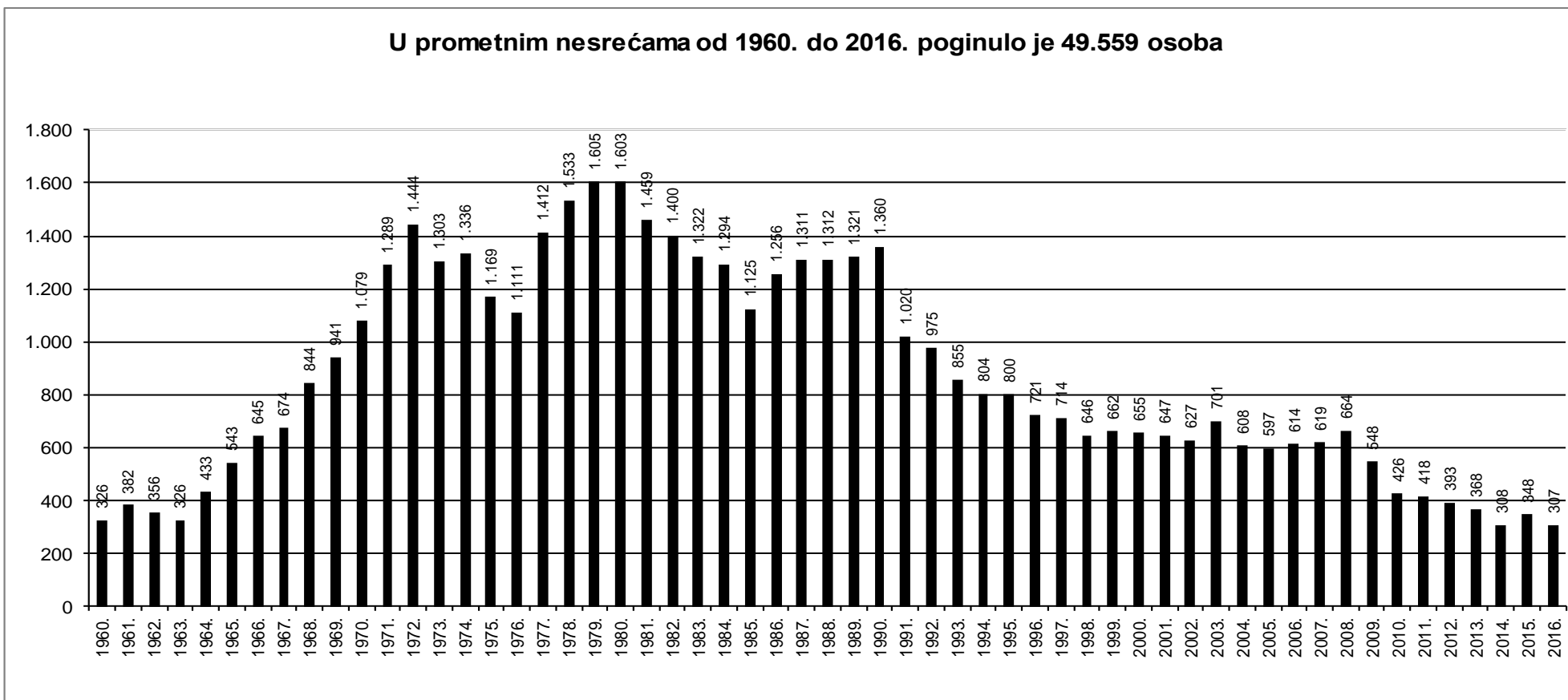
Prekršaji zbog vožnje pod utjecajem alkohola

Pregled osnovnih pokazatelja sigurnosti cestovnog prometa 2007. – 2016.

Osnovni pokazatelji	Godina										Prosjek
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
Prometne nesreće	61.020	53.496	50.388	44.394	42.443	37.065	34.021	31.432	32.571	32.757	41.959
<i>Verižni indeks</i>	104,7	87,7	94,2	88,1	95,6	87,3	91,8	92,4	103,6	100,6	
s nastradalim osobama:	18.029	16.283	15.730	13.272	13.228	11.773	11.225	10.607	11.038	10.779	13.196
s poginulim osobama	548	585	493	402	385	355	328	284	317	279	398
s ozlijeđenim osobama	17.481	15.698	15.237	12.870	12.843	11.418	10.897	10.323	10.721	10.500	12.799
s materijalnom štetom	42.991	37.213	34.658	31.122	29.215	25.292	22.796	20.825	21.533	21.978	28.762
Nastradale osobe	25.711	23.059	22.471	18.759	18.483	16.403	15.642	14.530	15.372	14.903	18.533
<i>Verižni indeks</i>	108,3	89,7	97,5	83,5	98,5	88,7	95,4	92,9	105,8	96,9	
poginule	619	664	548	426	418	393	368	308	348	307	440
teško ozlijeđene	4.544	4.029	3.905	3.182	3.409	3.049	2.831	2.675	2.822	2.747	3.319
lakše ozlijeđene	20.548	18.366	18.018	15.151	14.656	12.961	12.443	11.547	12.202	11.849	14.774
Prekr.utvr.nadzor.prom.za koje je:	932.853	860.663	789.323	736.273	769.721	731.239	732.475	798.596	827.628	826.576	800.535
<i>Verižni indeks</i>	106,2	92,3	91,7	93,3	104,5	95,0	100,2	109,0	103,6	99,9	
izrečeno upozorenje	55.967	62.016	128.660	151.571	162.079	157.227	170.235	215.525	212.785	196.441	151.251
novčana kazna na mjestu prekršaja	169.764	180.513	123.924	104.284	105.803	102.822	173.980	218.394	197.425	190.587	156.750
izdan prekršajni nalog	263.695	249.792	216.275	200.665	219.595	199.806	131.720	61.804	51.003	44.648	163.900
sastavljeno izvješće o prekršaju	443.427	368.342	320.464	279.753	282.244	271.384	256.540	302.873	366.415	394.900	328.634
Vozači s negativ.bod.dana 31.12.	159.153	142.797	110.109	104.298	111.853	111.470	108.755	112.321	97.150	84.955	114.286

Poginule osobe u prometnim nesrećama od 1960. – 2016.

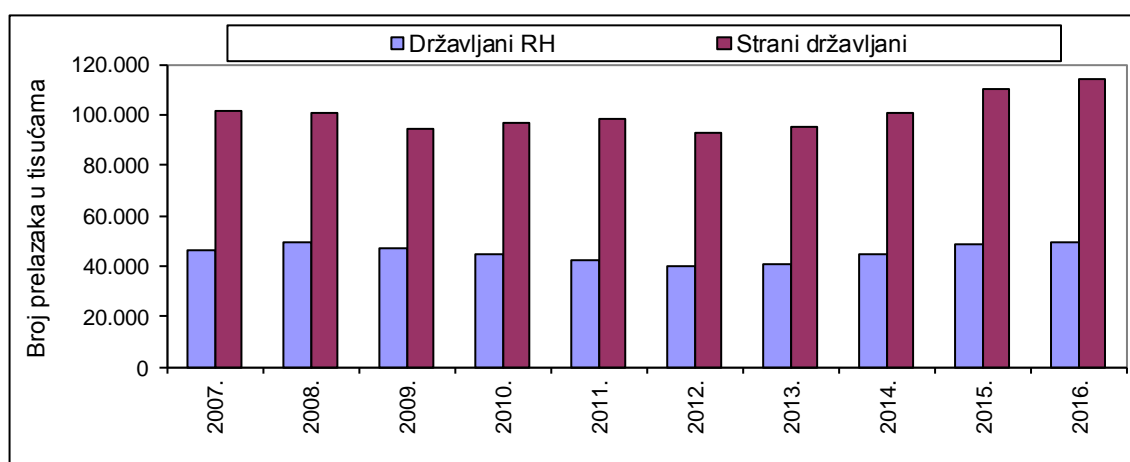

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI

Prelasci državne granice (u tisućama, 000)

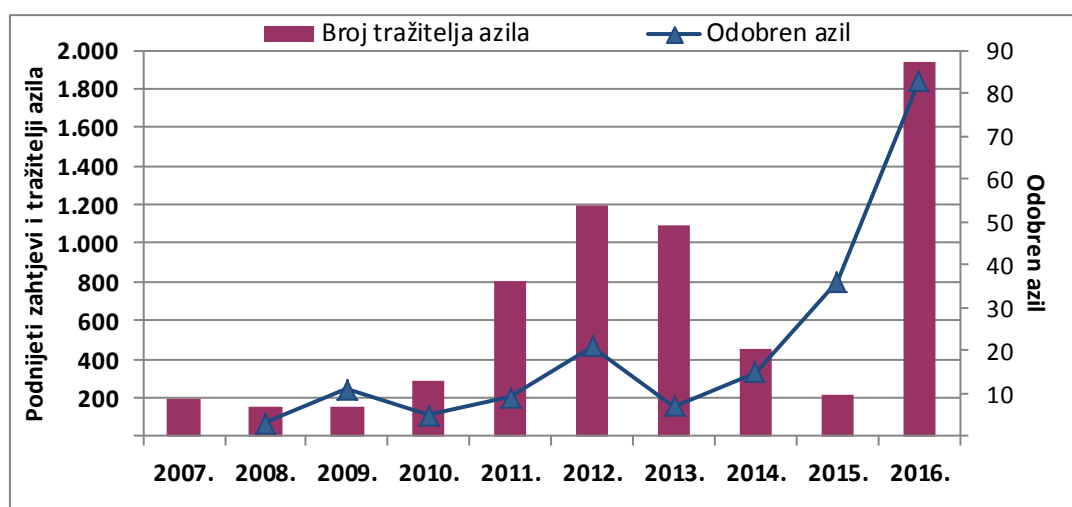
Prelasci državne granice	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Državljeni RH	46.332	49.122	46.889	44.850	42.242	39.588	41.014	44.843	48.475	49.249	45.260
Strani državljani	101.128	100.688	94.495	96.320	98.035	92.398	95.333	100.802	109.771	113.853	100.282
Ukupno	147.460	149.810	141.384	141.170	140.277	131.986	136.347	145.645	158.246	163.101	145.543
Nezakoniti prelasci (slučajevi)	1.580	1.127	996	1.186	1.333	1.569	1.378	1.767	638	1.005	1.258

Kretanje putnika u tisućama

6. ZAHTJEVI ZA DODJELU AZILA I TRAŽITELJI AZILA

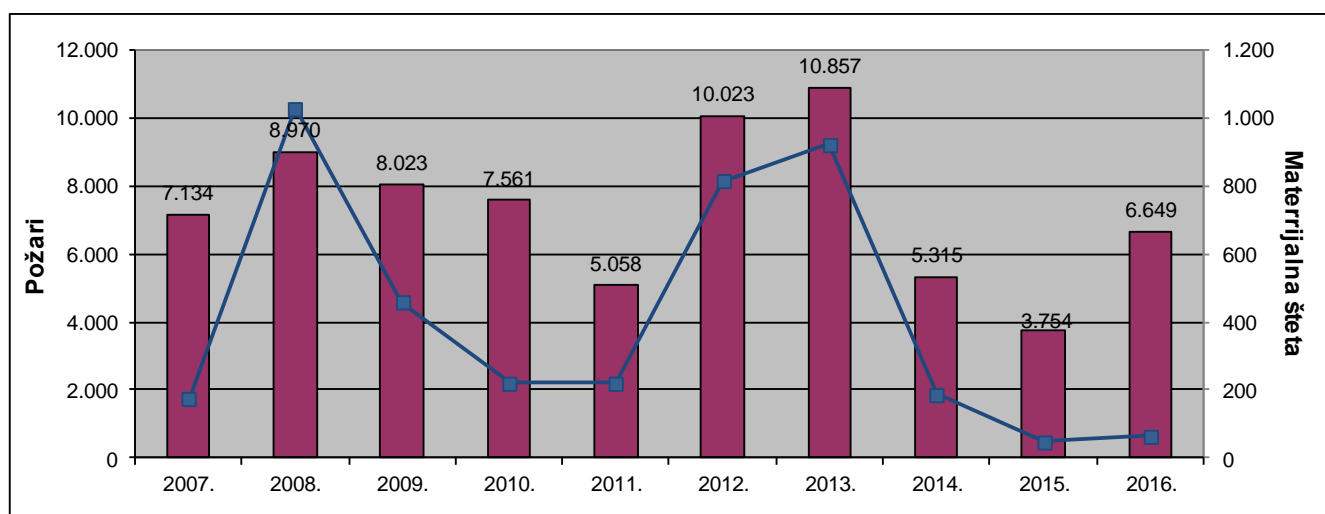
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Broj tražitelja azila	198	154	148	290	807	1.195	1.089	453	211	1.943	649
Odobren azil		3	11	5	9	21	7	15	36	83	21
Supsidijarna zaštita		3	2	9	4	14	18	11	7	17	9

7. POŽARI I EKSPLOZIJE GDJE JE POLICIJA OBAVILA OČEVID

Požari i eksplozije	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Požari i eksplozije	8.970	8.023	7.561	5.058	10.023	10.857	5.315	3.754	6.649	6.072	7.228
Smrtno stradali	53	39	30	26	51	38	25	23	28	27	34
Teško ozlijeđeni	37	35	33	30	34	44	29	27	21	21	31
Lakše ozlijeđene	59	80	78	69	80	104	67	79	103	96	82
Materijalna šteta ('000.000)	1.027	456	219	220	814	922	187	49	66	76	404

Požari i eksplozije

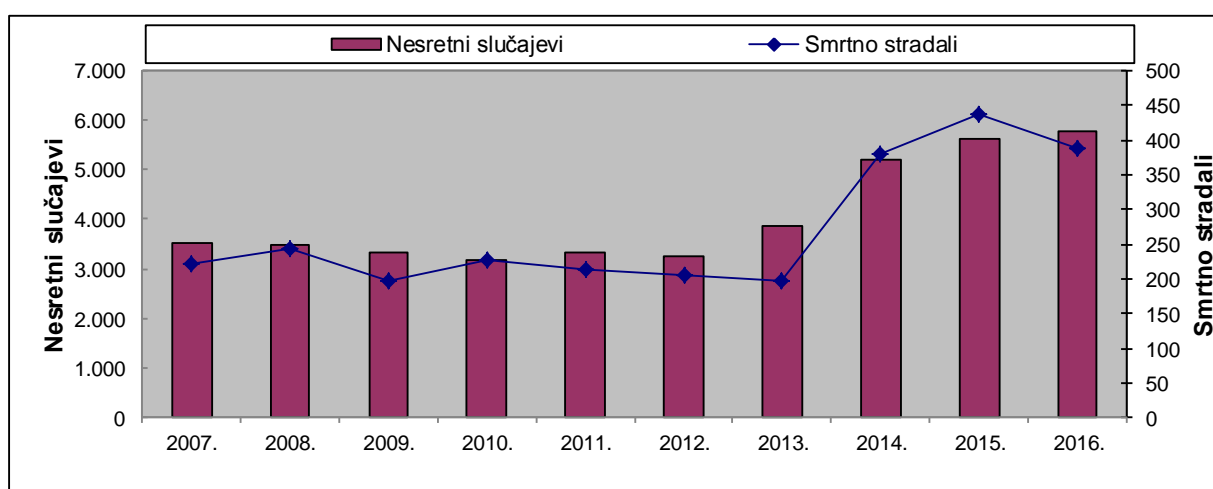
8. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA

Nesretni slučajevi

Nesretni slučajevi	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.*	2015.	2016.	Prosjek
Nesreće na radu	1.079	1.059	915	824	849	739	912	1.110	1.280	1.330	1.010
Samoranjavanja	35	44	44	37	36	30	23	34	26	21	33
Padovi	459	446	443	435	495	379	493	1.070	1.333	1.281	683
Utapanja	98	94	86	88	82	85	79	102	129	109	95
Nestanci osoba	1.771	1.753	1.733	1.704	1.774	1.928	2.192	2.653	2.602	2.821	2.093
Ostali nesretni slučajevi	86	104	106	103	105	83	157	238	241	227	145
Ukupno	3.528	3.500	3.327	3.191	3.341	3.244	3.856	5.207	5.611	5.789	4.059

*promjena metodologije

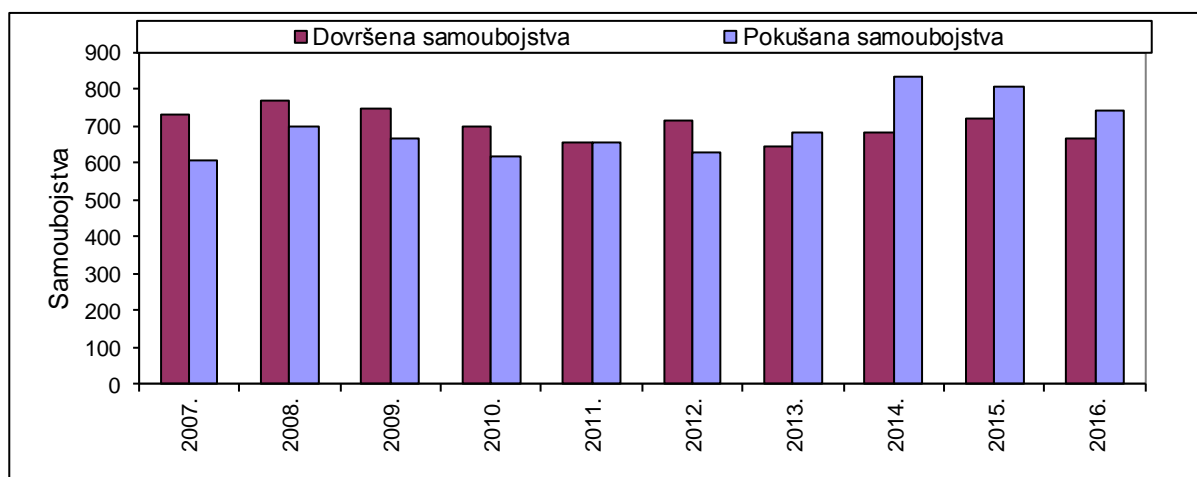
Smrtno stradali u nesretnim slučajevima

Samoubojstva

Samoubojstva	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Dovršena	732	766	749	698	656	714	646	683	717	663	702
Pokušana	604	699	665	615	653	628	680	834	805	743	693

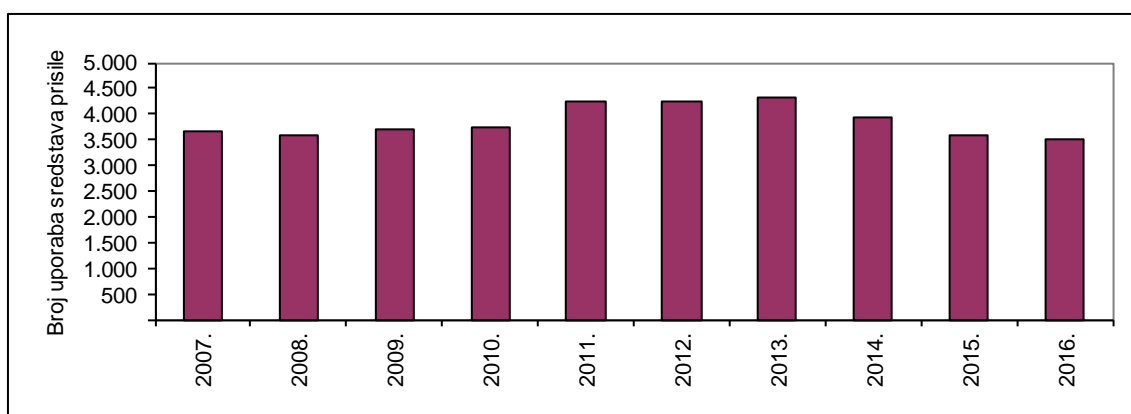
Samoubojstva

9. UPORABA SREDSTAVA PRISILE

Uporaba sredstava prisile		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Ukupno		3.677	3.604	3.684	3.749	4.251	4.226	4.310	3.941	3.570	3.507	3.852
Ozlijeđeni građani	lako	493	502	515	476	588	612	523	527	566	510	531
	teško	15	9	9	6	15	15	9	13	10	14	12
	smrt	1	1	3	1							1

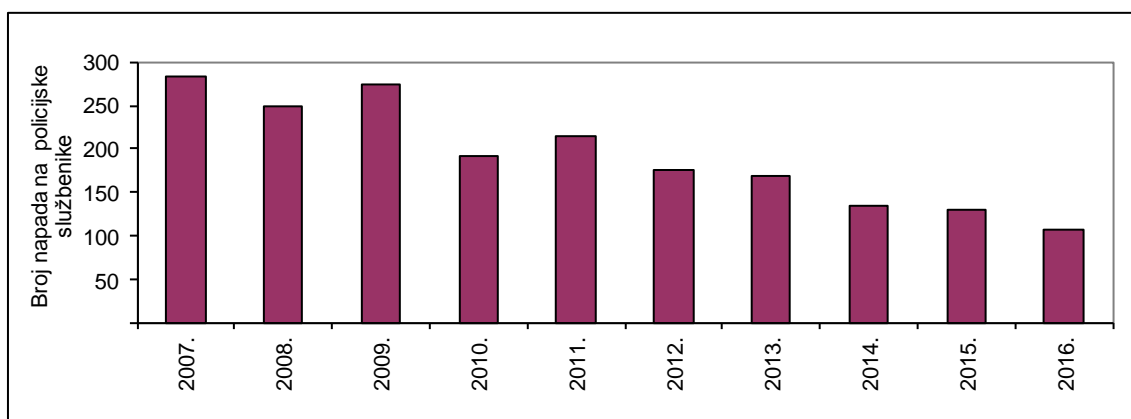
Uporaba sredstava prisile

10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE

Napadi na policijske službenike		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Prosjek
Broj napada		283	248	275	191	214	176	170	136	131	108	193
Nastradali policijski službenici	smrt		1	1				1				1
	teška tjel. ozljeda	9	4	8	6	1	1	4	2	2	4	4
	lakša tjel. ozljeda	174	156	189	142	180	133	120	82	102	72	135

Napadi na policijske službenike

**IZVJEŠĆE MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJENIM POLICIJSKIM POSLOVIMA U 2016. GODINI**

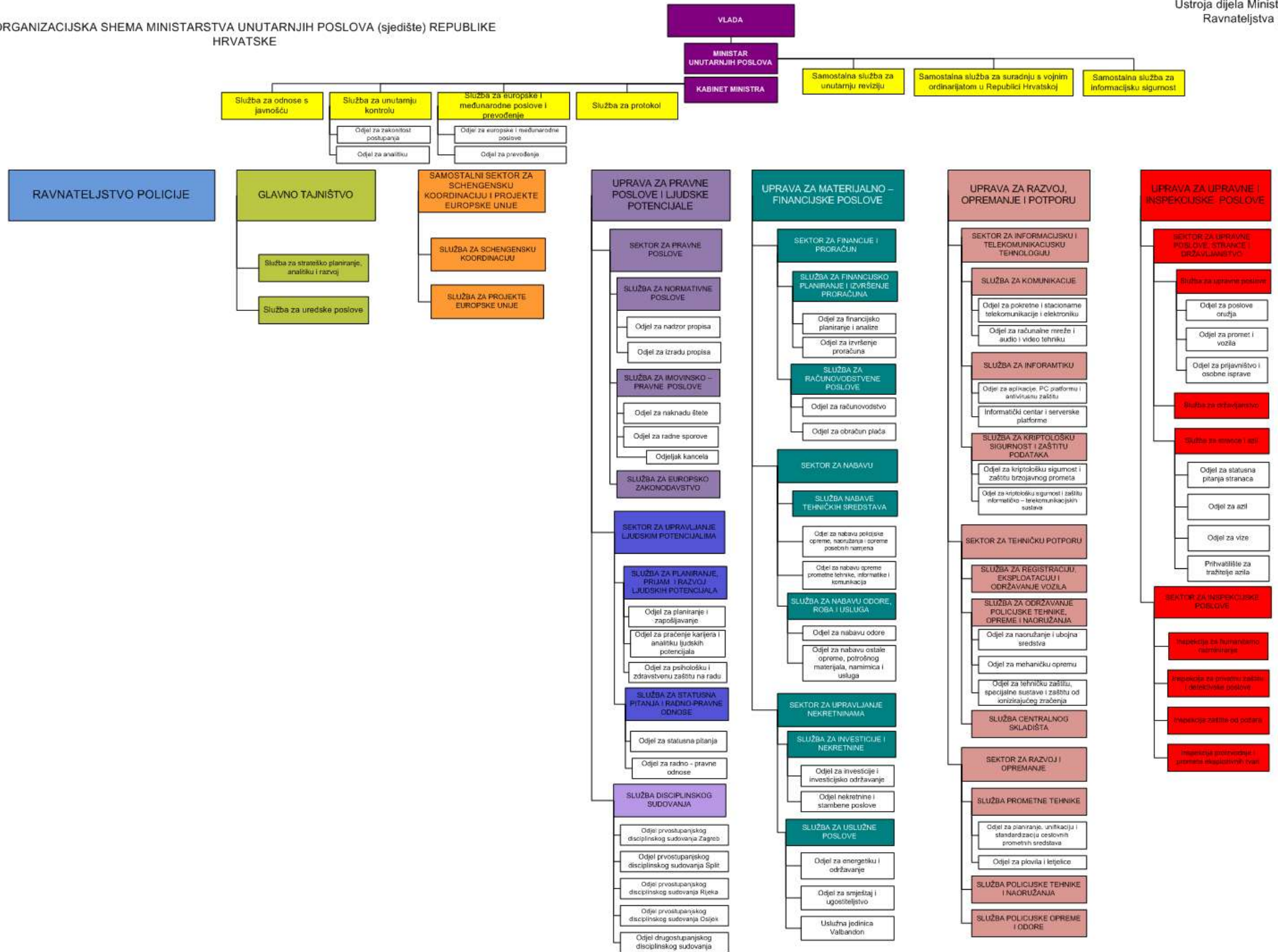
Prilog 3:

**PRIKAZ ORGANIZACIJSKOG USTROJA
MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA**

Zagreb, travanj 2017.

ORGANIZACIJSKA SHEMA MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA (sjedište) REPUBLIKE HRVATSKE

Ustroja dijela Ministarstva izvan Ravnateljstva policije

ORGANIZACIJSKA SHEMA MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA REPUBLIKE HRVATSKE
 RAVNATELJSTVO POLICIJE

RAVNATELJSTVO POLICIJE
 GLAVNI RAVNATELJ POLICIJE

